

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

61'inci Birleşim 3 Mart 2022 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	552
II.- GELEN KÂĞITLAR	555
III.- YOKLAMALAR	606,607,614,615, 634,635,659,660, 678,703
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	572,574
A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI	572:573,574:576
1.- İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu'nun, büyüyen yoksulluğa ilişkin gündem dışı konuşması	572:573
2.- Kayseri Milletvekili Hülya Nergis'in, Kayseri'nin yatırımlarına ilişkin gündem dışı konuşması	574:575
3.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Mersin'in sağlık altyapısı ve sağlık yatırımlarına ilişkin gündem dışı konuşması	575:576
	<hr/> 545

V.- AÇIKLAMALAR**573,576,583,598,
612,639,650,652,
654,672,716**

- 1.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, TBMM Genel Kuruluna gelen öğrencileri saygıyla hürmetle selamladığına ilişkin açıklaması 573
- 2.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Ereğli Şeker Fabrikasının bağlı olduğu TÜRKŞEKER fabrikalarının özelleştirilmesine ilişkin açıklaması 573
- 3.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Antalya'nın Serik ilçesinde meydana gelen etkili yağışa ve hortum felaketine ilişkin açıklaması 576:577
- 4.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Doğanşehir Kaymakamının çevre aktivistlerine yönelik sözlerine ilişkin açıklaması 577
- 5.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 12'nci Dönem astsubay kursiyerlerin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması 577
- 6.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, Yeşilay Haftası'na ve Nuri Paşa'nın vefatının 73'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması 577
- 7.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir depremzedelerinin mağduriyetine ilişkin açıklaması 578
- 8.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, fahiş akaryakıt fiyatlarına ilişkin açıklaması 578
- 9.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, yardımcı hizmetler sınıfı personelinin genel idare hizmetleri sınıfında değerlendirilmesinin önemine ilişkin açıklaması 578
- 10.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, Yeşilay Haftası'na ve Niğde Fatih Anadolu Lisesinin spordaki başarılarına ilişkin açıklaması 578:579
- 11.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayıoğlu'nun, zeytinliklerin madencilik faaliyetine açılmasına ve Orhangazi Çeltikçi köyünde orman alanına cezaevi yapılmak istenmesine ilişkin açıklaması 579
- 12.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Mersin'in Bozyazı ilçesinde meydana gelen şiddetli fırtına ve hortum ile sokak köpeklerine yönelik daha çok önlem alınması gerektiğine ilişkin açıklaması 579
- 13.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, Girişimcilik Haftası'na ilişkin açıklaması 579:580
- 14.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, esnafın taleplerine ilişkin açıklaması 580
- 15.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Yeşilay Haftası'na ilişkin açıklaması 580

16.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, Ukrayna-Rusya savaşının olumsuz etkilerine karşı alınması gereken önlemlere ilişkin açıklaması	580
17.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, 28 Şubat darbesine ilişkin açıklaması	581
18.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Yeşilay Haftası'na ilişkin açıklaması	581
19.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, ekonomik buhrana ilişkin açıklaması	581
20.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Adana'nın Kozan ilçesindeki İsmet Atlı Şehir Stadi'na ilişkin açıklaması	581
21.- Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir'in, emeklilerin yaşadığı sefaletle ilişkin açıklaması	582
22.- Kayseri Milletvekili Dursun Atas'ın, servisçi esnafının yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması	582
23.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu'nun, Ordinaryüs Profesör Doktor Zeki Velidi Togan'ın St. Petersburg Devlet Üniversitesindeki büstünün kaldırılmasına ilişkin açıklaması	582
24.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Orman Genel Müdürlüğünün geçici yangın işçisi alımına ilişkin açıklaması	582
25.- Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, 3 Mart 1924 tarihinde kabul edilen devrim kanunlarına ilişkin açıklaması	583
26.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, devrim yasalarının yürürlüğe girişinin 98'inci yıl dönümüne, Müslüm Gürses'in ölümünün 9'uncu yıl dönümüne, Tayfur Sökmen'in ölüm yıl dönümüne, Toprak Mahsulleri Ofisinin buğday ithalatı için yaptığı ihale sonucu belirlenen fiyata ve enflasyona ilişkin açıklaması	583:585
27.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	585:587
28.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Beşiktaş Spor Kulübünün kuruluşunun 119'uncu yıl dönümüne, Tayfur Sökmen'in vefatının 42'nci yıl dönümüne, Müslüm Gürses'in vefatının 9'uncu yıl dönümüne, Münevver Karabulut'un vefatının 13'üncü yıl dönümüne, kadın cinayetlerine, Sağlık Bakanının virüse karşı tedbirlerin gevşetildiğine ilişkin açıklamasına, Para Okçuluk Dünya Şampiyonası'nda altın madalya kazanan Yiğit Caner Aydın'ı tebrik ettiğine, devlet hastanelerinde randevuyla ilgili yaşanan sıkıntılara, doktorlar ile sağlık çalışanlarının özlük haklarına, dünkü Resmî Gazete'de yayımlanan arsa ve arazi satışına ilişkin kararlara, enflasyona ve uygulanması gereken para politikası ile maliye politikasına ilişkin açıklaması	587:591

- 29.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'un, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Türkiye'deki intelijansların Rusya ile Ukrayna arasındaki silahlı çatışma sürecinde Batı tasavvurunun ikiye bölünmüş ve çirkin yaklaşımıyla alakalı fikirlerini çok merak ettiklerine, Amerika'nın Rusya'ya işaret ederek Avrupa'ya tekrar hizaya sokmaya çalıştığına, MHP Genel Başkanının bugünkü grup toplantısında altını çizdiği hususlara, 3 Mart 1992 tarihinde Zonguldak Kozlu'da gerçekleşen maden faciasının yıl dönümüne, 3 Mart 1974'te Paris'e düşen "Ankara" isimli yolcu uçağında vefat eden vatandaşları rahmetle andığına ve Tayfur Sökmen'in vefatının 42'nci seneidevriyesine ilişkin açıklaması 591:592
- 30.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranlarına, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, ihracat rekoru safatasına, ekonomik krize ve zeytinliklerin madencilik faaliyetine açılmasına ilişkin açıklaması 592:595
- 31.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar'ın Bolvadin ve Başmakçı ilçelerinde yaşanan elektrik kesintisine ilişkin açıklaması 598
- 32.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Kütahya Örencik Eğrigöz Dağı'nda siyanürle altın aranması için hazırlanan ÇED raporundan vazgeçilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 612
- 33.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Samsun'un Ayvacık Ziraat Odası Başkanı Erdal Avcı'nın yazılı açıklamasına ilişkin açıklaması 639:640
- 34.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin gecikmesinin sebepleri ile kanunda gördükleri risklere ve yoklama isteyerek direnmelerinin gerekçelerine ilişkin açıklaması 640:641
- 35.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, Tayfur Sökmen'in vefatının 42'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 641
- 36.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 650:652
- 37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 652:653
- 38.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan ile Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 654:655

39.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklaması ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Ziya Altunyaldız'ın 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 655:656

40.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 672

41.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 716

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

583,653,677,728

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, gündeme geçmekte gecikildiği için milletvekillerinin söz talebinde bulunmamasını rica ettiğine ilişkin konuşması 583

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Grup Başkan Vekillerini istedikleri kadar konuşacakları bir opsiyonla dinlediklerine, dolayısıyla gündemi devam ettirmeyi istediğine ilişkin konuşması 653

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Grup Başkan Vekillerinin milletvekilleri arasında cereyan eden tartışmaları durdurmaları gerekirken hareket hâlinde olduklarına ve müsamahasının yanlış değerlendirilmemesi gerektiğine ilişkin konuşması 677

4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Mecliste grubu bulunan bütün partilerin zeytin ağaçlarını savunduğuna ilişkin konuşması 728

VII.- ÖNERİLER

595,598,608,612,615

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

595:597,598:606,
608:612,612:614,615

1.- İYİ Parti Grubunun, 2/3/2022 tarihinde Mersin Milletvekili Behiç Çelik ve arkadaşları tarafından, Mersin ilinin sosyoekonomik göstergelerinin paylaşılması ve güvenliğinin artırılması için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Mart 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 595:597,598:600

2.- HDP Grubunun, 3/3/2022 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Ukrayna savaşının Türkiye ekonomisine olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Mart 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 601:606,608

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, zeytin ve zeytinyağı sektörünün sorunlarının incelenmesi amacıyla verilmiş olan (10/509) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Mart 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 609:612,612:614,615

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

615,635,641,652,
656,660,673,678,
703,716,728

A) KANUN TEKLİFLERİ

615:634,635:639,
641:650,652,656:659,
660:671,673:677,
678:703,703:715,
716:728,728:729

1.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222) ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 314)

615:634,635:639,
641:650,652,656:659,
660:671,673:677,
678:703,703:715,
716:728,728:729

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

730

1.- Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, Erzincan'ın Üzümlü ilçesine bağlı Altınbaşak beldesinde bulunan PTT şubesinin kapatılma gerekçesine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/58424)

730:731

2.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, İstanbul Havalimanı'ndaki kargo binasının çökmesine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/58426)

732:733

3.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, kamu-özel iş birliği modeliyle yapılan havaalanı, otoyol ve köprülerde yoğun kar yağışı nedeniyle aksayan ulaşım hizmetlerine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/58527)

734:737

4.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İstanbul Havalimanı'nda yoğun kar yağışı nedeniyle çatısı çöken kargo binasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/58698)

738:739

5.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Çorum için hazırlanan projelere ve yapılan yatırımlara,

2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Balıkesir için hazırlanan projelere ve yapılan yatırımlara,

2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Antalya için hazırlanan projelere ve yapılan yatırımlara,

2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Kocaeli için hazırlanan projelere ve yapılan yatırımlara,

2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Çanakkale için hazırlanan projelere ve yapılan yatırımlara,

2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Amasya için hazırlanan projelere ve yapılan yatırımlara,

İlişkin soruları ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/58763), (7/58764), (7/58765), (7/58766), (7/58767), (7/58768)

740:743

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ**(Birinci Oturum)**

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak dokuz oturum yaptı.

Genel Kurulun 2/3/2022 tarihli 60'ıncı Birleşiminde İç Tüzük'ün 59'uncu maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde yürütmenin Genel Kurulu bilgilendirmesi ve devamında siyasi parti grupları adına konuşmalar ile grubu bulunmayan bir milletvekilinin konuşmasının kapalı oturumda yapılmasına ilişkin Denizli Milletvekili Cahit Özkan tarafından İç Tüzük'ün 70'inci maddesine göre verilmiş olan önerge okundu.

Yeminli stenografların ve yeminli görevlilerin salonda kalmaları oylandı ve kabul edildi.

Oturuma saat 14.03'te son verildi.

(İkinci Oturum kapalıdır)**(Üçüncü, Dördüncü, Beşinci, Altıncı, Yedinci, Sekizinci ve Dokuzuncu Oturumlar)**

İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu, ülkemizdeki deprem sorununa,

Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya, Gaziantep'te yaşanan uyuşturucu sorununa,

Sivas Milletvekili Semiha Ekinci, Sivas'ta 2021 yılında yapılan çalışmalarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Balıkesir Milletvekili İsmail Ok,

İzmir Milletvekili Murat Çepni,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur,

Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer,

Zeytinliklerin maden işletmeciliğine açılmasına;

İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi, 28 Şubat sürecine,

Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya, Türkiye'nin denizcilik alanındaki atılımlarına,

Bursa Milletvekili Erkan Aydın,

Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz,

İlaç kademe rakamlarına;

Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu, 28 Şubat darbesine ve şubat ayı ihracat verilerine,

Mersin Milletvekili Hacı Özkan, Arslanköy'ün düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümüne,

Mersin Milletvekili Baki Şimşek, Mersinli yaş sebze meyve ihracatçılarının sorunlarına,

Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya, Gaziantep'te muhtarlıkların birleştirilerek ortadan kaldırılması sorununa,

Adana Milletvekili Burhanettin Bulut, sağlık emekçilerinin performans ödemelerinde yaşanan gecikmeye,

Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı, Kastamonu gibi sosyoekonomik gelişmişlik endeksi düşük illerde bölgesel sigorta primi teşvikinin devam ettirilmesi gerektiğine,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, Adana'da elektrik faturalarının ödenmesinde karşılaşılan zorluklara,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, Ankara-Niğde Otoyolu nedeniyle arazileri istimlak edilen vatandaşların mağduriyetine,

Mersin Milletvekili Ali Cumhuri Taşkın, elektrik faturalarındaki indirimine,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, Avrupalı gazeteciler ile televizyon yayıncılarının Rusya-Ukrayna savaşı hakkında sarf ettikleri cümlelere,

Kütahya Milletvekili Ali Fazlı Kasap, Kütahya'nın Simav ilçesine siyanürlü altın madeni açılması için verilen ÇED raporuna,

Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil, AK PARTİ Hükümetinin 2021 yılında gerçekleştirdiği hizmetlere,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, 2 Mart darbesinin yıl dönümüne, dokunulmazlıkları kaldırılan milletvekillerine, Cumhurbaşkanının Avrupa Birliğine yönelik sözlerine, Sezgin Baran Korkmaz'ın ABD'ye iade talebine, zeytinliklerin maden işletmeciliğine açılmasına, 17 Aralık 2021 tarihinden bugüne kadar ne kadar dolar satıldığını öğrenmek istediklerine ve Aysel Tuğluk hakkında hazırlanan ATK raporuna,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, Afyonkarahisar iline bağlı Başmakçı ve Sandıklı ilçelerinin su sorununa,

Aksaray Milletvekili Ayhan Erel, Sadi Somuncuoğlu'nun vefatına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Ukrayna-Rusya arasında yaşananların Mecliste gündem dışı söz talebiyle konuşulmasının rejimin yanlışlığını gösterdiğine, Genel Kurul gündemine, TÜİK'in açıkladığı büyüme rakamlarına ve tek adam rejiminin millettten kopuk, yoksula düşman bir rejim olduğuna,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi sayesinde 2021 yılında istihdam ve ihracatla refahımızı artırdığımızı, Rusya ile Ukrayna arasında yaşanan kriz ortamında Dışişleri Bakanlığımızın gerekli diplomatik girişimleri gerçekleştirdiğine, 2022 yılı Ocak ve Şubat aylarında gerçekleşen ihracat rakamlarına ve Yeşilay Haftası'na,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Rize'nin düşman işgalinden kurtuluşunun 104'üncü yıl dönümüne, Yeşilay Haftası'na, Deprem Haftası'na, Karayolları, KİT ve belediye şirketleri çalışanlarının kadro sorununa, zeytinliklerin maden işletmeciliğine açılmasına, araç muayene ücretlerinde fahiş fiyat artışlarına ve Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Rize'nin düşman işgalinden kurtuluşunun 104'üncü yıl dönümüne, Deprem Haftası'na, Yalova'nın Çiftlikköy ilçesinde yaşayan 118 yaşındaki Zeliha ninenin vefatına ve Nuri Paşa'nın vefat yıl dönümüne,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Birliği Konseyi Fransa Dönem Başkanlığı tarafından 24-25 Şubat 2022 tarihlerinde Fransa'nın başkenti Paris'te düzenlenecek olan "Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ve Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası" konulu Parlamentolar Arası Konferans'a Türkiye Büyük Millet Meclisinden katılacak heyeti oluşturmak üzere, isme yapılan davet ve siyasi parti grubunun bildirmiş olduğu isimlere ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Türkiye-Azerbaycan-Pakistan Parlamentolar Arası Dostluk Grubunun kurulmasına ilişkin tezkeresi kabul edildi.

İYİ Parti Grubunun, 28/2/2022 tarihinde Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral ve arkadaşları tarafından, tarımsal girdi fiyatlarındaki uzun süreli artışın sebeplerinin araştırılması, verilecek destek ve teşviklerin tespiti ile bu bağlamda gıda fiyatlarındaki artışın önlenmesine yönelik tedbirlerin çeşitlendirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

HDP Grubunun, 18/2/2022 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Türkiye genelinde milyonlarca seyyar esnafın içinde bulunduğu çalışma ve yaşam koşullarının belirlenerek iyileştirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (16955 sıra no.lu), diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Ön Görüşmeler” kısmında yer alan, medikal sektöründe yaşanan tıbbi cihaz temin edilmesine yönelik sorunların araştırılması amacıyla verilmiş olan (10/5461) esas numaralı Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının 1'inci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, Genel Kurulun çalışma saatlerine ve 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasına alınan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222) ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporlarının (S. Sayısı: 314), görüşmelerine başlanarak tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandı.

Manisa Milletvekili Özgür Özel, 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Komisyona iade edilmesi gerektiğine ve Başkanlığın tutumunun bu yönde olmaması hâlinde usul tartışması açılmasını talep ettiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Komisyona iade edilip edilmemesiyle ilgili tutumuna yönelik usul görüşmesi yapıldı. Başkanlığın tutumunda herhangi bir değişiklik olmadığı açıklandı.

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Adalet ve Kalkınma Partisinin istismarcı bir yasama yaklaşımıyla bütün kanunları temel kanun olarak görüşürmesinin doğurduğu sakıncalara, Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının komisyonlarla paylaştığı kanunlarla ilgili yasama tekniği açısından değerlendirmeleri içeren evrakın Komisyon sözcüleriyle paylaşılmasının sebebini bilmek istediğine ve bu eksikliğe rağmen kanun görüşmelerine devam edilirse usul tartışması açmak zorunda olduklarına,

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Ziya Altunyaldız, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, talep ettikleri inceleme raporunun kendilerine verilmesinden dolayı Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'a teşekkür ettiklerine, Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının görevini yaptığının anlaşıldığına ve iktidar partisinin kaliteli yasama konusunda hassas davranmadığına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Yapılan yoklamalar sonucunda toplantı yeter sayısı bulunmadığından, alınan karar gereğince, 3 Mart 2022 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere 23.25'te birleşime son verildi.

Celal ADAN

Başkan Vekili

Enez KAPLAN

Tekirdağ

Kâtip Üye

Emine Sare AYDIN

İstanbul

Kâtip Üye

Şeyhmus DİNÇEL

Mardin

Kâtip Üye

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**No: 107****3 Mart 2022 Perşembe****Milletvekili Teklifi**

1.-İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun; Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları ve Üst Kuruluşlarına Dair Kanun Teklifi (2/4230) (Anayasa ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2022)

Yazılı Soru Önergeleri

1.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 2021 yılında Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvurulara ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58974) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

2.-İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, İstanbul'un Bağcılar ilçesinin çeşitli sorunlarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/58976) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

3.-Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi ve Cumhurbaşkanlığına ait diğer yapıların elektrik ve doğal gaz tüketimine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/58977) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

4.-İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, Keskin T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir hükümlünün yaşamını yitirdiği olayla ilgili çeşitli iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58978) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.02.2022)

5.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Belçika'dan iade edilen bir mahkûmun serbest bırakılmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58979) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.02.2022)

6.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Afyonkarahisar 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan ağır hasta bir tutuklunun tahliye talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58980) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

7.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'e planlanan, başlanan ve tamamlanan yatırımlar ile bu yatırımlara ayrılan ödeneye ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58981) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

8.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Manisa T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkûmun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58982) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

9.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Adana Cezaevinde bulunan bir mahkûmun nakil talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58983) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

10.-Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, 2019-2021 yılları arasında kronik hastaların faturalarına yönelik verilen desteklere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58984) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

11.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Şubat 2022 itibarıyla İzmir'de yaşlılık, evde bakım, engelli aylığı alan ve Bakanlık tarafından yardım yapılan kişi sayısına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58985) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

12.-Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, kamuda engelli kadrosu için belirlenen kotanın artırılmasına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58986) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

13.-Siirt Milletvekili Sıdık Taş'ın, motosikletli kuryelerin çalışma koşullarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58987) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.02.2022)

14.-İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Türkiye'de kayıt dışı ve asgari ücretin altında çalışan mülteci sayısına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58988) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.02.2022)

15.-Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin'in, bir madencilik şirketi ve taşeron firmasında çalışan işçilere zam yapılmadığı ve baskı yapıldığı iddialarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58989) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

16.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, polis memurlarının askerlik sürelerinin hizmet sürelerinden sayılmamasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58990) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

17.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, motokuryelerin çalışma koşullarına ve karıştıkları kaza sayısına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58991) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

18.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, motokuryelerin çalışma koşullarına ve İzmir ilinde karıştıkları kaza sayısına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58992) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

19.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de İŞKUR'a ve işsizlik sigortasına başvuran kişi sayısına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58993) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

20.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, geriye dönük borçlanma hakkından yararlanamayan esnaf ve sanatkârlara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58994) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

21.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, çırakların sigorta başlangıç prim tarihine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58995) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

22.-Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Gebze OSB'de bulunan bir şirketin çalışanlarının taleplerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58996) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

23.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Millî Emlak Genel Müdürlüğü bünyesinde kurum içi uzmanlık sınavının açılmamasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58997) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.02.2022)

24.-Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin'in, Balıkesir'in Bigadiç ilçesinde yapılan maden arama faaliyetlerinin denetimine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58998) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

25.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Millî Emlak Uzmanlığı Özel Sınavının ne zaman yapılacağına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/58999) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

26.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Düzce şehir mezarlığında ağaç kesimi yapıldığı ve bundan dolayı bazı mezarların zarar gördüğü iddiasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59000) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

27.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Eyyübiye ilçesinde 2004 yılından bu yana yaşanan sel ve taşkın olayları nedeniyle yaşanan sorunların çözümüne ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59001) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

28.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Zonguldak Kilimli Sahil Yolunun dolgu inşaatının akıbetine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59002) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

29.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'deki ipotekli tarım arazilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59003) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

30.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi tasarrufundaki park ve bahçelerin düzenleme ve peyzaj işlerini yapan firmaya ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59004) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

31.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Halilîye Belediyesi tasarrufundaki park ve bahçelerin düzenleme ve peyzaj işlerini yapan firmaya ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59005) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

32.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Eyyübiye Belediyesi tasarrufundaki park ve bahçelerin düzenleme ve peyzaj işlerini yapan firmaya ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59006) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

33.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Karaköprü Belediyesi tasarrufundaki park ve bahçelerin düzenleme ve peyzaj işlerini yapan firmaya ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59007) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

34.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Bozova Belediyesi tasarrufundaki park ve bahçelerin düzenleme ve peyzaj işlerini yapan firmaya ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59008) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

35.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Hilvan Belediyesi tasarrufundaki park ve bahçelerin düzenleme ve peyzaj işlerini yapan firmaya ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59009) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

36.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Viranşehir Belediyesi tasarrufundaki park ve bahçelerin düzenleme ve peyzaj işlerini yapan firmaya ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59010) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

37.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Ceylanpınar Belediyesi tasarrufundaki park ve bahçelerin düzenleme ve peyzaj işlerini yapan firmaya ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59011) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

38.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, çöp ithal eden şirketlerin denetimine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59012) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

39.-Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, ithal edilen plastik atıklara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59013) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

40.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Hiperbarik Oksijen Tedavi Merkezi bulunan hastanelere ve Bakanlığın bu konudaki çalışmalarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59014) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

41.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Batman'ın Hasankeyf ilçesine doğal gaz hattı çekilmesi önerisine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59015) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

42.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'deki elektrik abone sayısına ve faturasını ödeyemediği için elektriği kesilen abonelere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59016) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

43.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Türkiye genelindeki elektrik abone sayısına ve faturasını ödeyemediği için elektriği kesilen abonelere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59017) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

44.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, esnafın enerji tüketim bedellerinin hesaplanmasında özel veya kademeli tarife uygulanması önerisine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59018) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

45.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, son on yılda Adıyaman'da verilen maden ruhsatlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59019) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

46.-Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Afşin-Elbistan B Termik Santralini işleten şirkete sözleşmeye aykırı ödeme yapıldığı iddiasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59020) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

47.-Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Spor Toto Teşkilat Başkanlığında yapılan FETÖ soruşturması kapsamında görevden uzaklaştırılan personel sayısına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59021) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

48.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, tasfiye edilen tasarruf finansman şirketleri ile yaşanan mağduriyetlerin çözümüne ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59022) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

49.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Temmuz 2018-Ocak 2022 tarihleri arasında İzmir'de KGF kredilerine başvuran ve yararlanan işletmelere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59023) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

50.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Temmuz 2018-Ocak 2022 tarihleri arasında KGF kredilerine başvuran ve yararlanan işletmelere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59024) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

51.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, pandemi sürecinde meydana gelen cinayet vakalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59025) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

52.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, son 1 yılda İzmir'de trafikten men edilen servis ve sürücü sayısına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59026) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

53.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, istihdam edilen çarşı ve mahalle bekçilerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59027) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

54.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, motokuryelerin karıştıkları kaza sayısına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59028) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

55.-Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'in 20'nci maddesi kapsamında vatandaşlık kazanan kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59029) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

56.-Hatay Milletvekili Barış Atay Mengülluoğlu'nun, elektrik faturalarını ödeyemeyen kültür ve sanat merkezlerinin desteklenmesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59030) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.02.2022)

57.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'in Tire ilçesinde ele geçirilen tarihî eserlere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59031) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

58.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'na İzmir özelinde kayıtlı işletme sayısına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59032) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

59.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'na kayıtlı işletme sayısına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59033) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

60.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın 2022 yılı bütçesinden turizmde tanıtım ve markalaşma için ayrılan paya ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59034) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

61.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın 2022 yılı bütçesinden kütüphane yapımı ve rehabilitasyonu için ayrılan paya ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59035) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

62.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2020 ve 2021 yıllarında Bakanlığın eserlerin dijitalleştirilmesine yönelik harcamalarına ve 2022 yılı bütçesinde aynı kalem için ayırdığı paya ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59036) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

63.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın 2022 yılı bütçesinde tarihî ve kültürel varlıkların korunması için ayrılan paya ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59037) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

64.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Alsancak Tekel Fabrikası'nın restorasyonuna ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59038) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

65.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'deki çevreye duyarlı tesis belgesine sahip tesislere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59039) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

66.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın son üç yıldaki bütçelerinden kış turizmi için ayırdığı paya ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59040) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

67.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın tarihî eser kaçaklığı ile mücadeleyle yönelik aldığı tedbirlere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59041) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

68.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2022 yılı Bakanlık bütçesinden turizm altyapısına yönelik ayrılan bütçeye ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59042) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

69.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, termal turizm alanında çalışan tesislere ve 2022 yılı bütçesinden termal turizm için ayrılan paya ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59043) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

70.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, okuma alışkanlığının artırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59044) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

71.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'da yer alan Beşparmak Dağlarında yürütülen kazı ve maden çalışmalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59045) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

72.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, şahsi kullanım istisnası kapsamında biriken tazminatların dağıtımına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59046) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

73.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ortak eser veri tabanı çalışmalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59047) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

74.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, özel gösteri ve sanat merkezlerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59048) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

75.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, ülke geneli ve Artvin'de okul gıdası logolu ürünlerin temininde yaşanan sorunlara ilişkin Millî Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59049) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

76.-Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Bakanlık bünyesinde TYP kapsamında görev yapan güvenlik ve temizlik görevlisi sayısına ilişkin Millî Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59050) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

77.-Bursa Milletvekili Lale Karabıyık'ın, üniversite giriş sınavlarında uygulanan baraj puanlarının YÖK tarafından kaldırılmasına ilişkin Millî Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59051) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

78.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, 2020-2021 eğitim ve öğretim yılında ilkökul ve lise düzeyinde öğrencilerin devamsızlık durumuna ilişkin Millî Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59052) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

79.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, Hiperbarik Oksijen Tedavi Merkezi bulunan üniversite hastanelerine ve Bakanlığın bu konudaki çalışmalarına ilişkin Millî Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59053) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

80.-İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, otizmli çocukların eğitime erişimlerine ilişkin Millî Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59054) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

81.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de OSB'ler içinde yer alan özel eğitim kurumlarına ve OSB dışı mesleki ve teknik eğitim okullarına ayrılan ödenek miktarına ilişkin Millî Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59055) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

82.-Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, öğretmen atamalarına ilişkin Millî Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59056) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

83.-Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki'nin, 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Kurmanca ve Zazaca seçmeli derslerini seçen öğrencilere ilişkin Millî Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59057) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

84.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, makam ve görev tazminatının emekli binbaşılara da verilmesine ilişkin Millî Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59058) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

85.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'e onkoloji hastanesi kurulması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59059) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

86.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'e bağlı köylerde yaşayan diyaliz hastalarının hastanelere ulaşımını kolaylaştırmak adına servis hizmeti sunulmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59060) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

87.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ve ilçelerinde bulunan hastanelerin uzman doktor, tıbbi donanım ve boş yatak bakımından yeterli hale getirilmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59061) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

88.-Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde bulunan MR cihazının arızalanmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59062) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

89.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, Hiperbarik Oksijen Tedavi Merkezi bulunan hastanelere ve Bakanlığın bu konudaki çalışmalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59063) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

90.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, 657 sayılı Kanun kapsamında sözleşmesi feshedilen sağlık personelinin atama işlemlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59064) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

91.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de Covid-19 vaka sayıları ile aşılama oranlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59065) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

92.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de Şubat 2022 itibarıyla Covid-19 hastalarına hizmet veren hastane ve yatak sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59066) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

93.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın ilindeki ambulanslara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59067) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

94.-İstanbul Milletvekili Fethi Açikel'in, son iki yılda istifa eden ve yurt dışına giden hemşire sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59068) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

95.-İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Çaycuma Organize Sanayi Bölgesinin genişletilmesinin çevreye etkilerine ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59069) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.02.2022)

96.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Uluslararası Kuluçka Merkezi ve Hızlandırıcı Destek Programına yapılan başvurulara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59070) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

97.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, KOSGEB'in desteğiyle oluşturulan kredi hacmine ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59071) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

98.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, KOSGEB'in finansman desteği verdiği işletme sayısına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59072) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

99.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, KOSGEB Finansman Destek Programı kapsamında uygulanan acil kredi destek uygulamasından esnaf ve sanatkârların da faydalandırılması önerisine ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59073) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

100.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, KOSGEB'in yurt dışına yapılan transferleri için 2022 yılı bütçesinden ayrılan paya ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59074) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

101.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, KOSGEB'in gayrimenkul büyük onarım giderleri için 2022 yılı bütçesinden ayrılan tutara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59075) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

102.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, sanayi sektöründe istihdamın artırılması çalışmalarına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59076) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

103.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, KOSGEB desteklerinden faydalanamayan esnaflar ile ilgili yeni düzenleme yapılması önerisine ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59077) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

104.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığa kredi borcu olan OSB ve sanayi sitelerinin borçlarının yapılandırılmasına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59078) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

105.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığa kredi borcu olan OSB ve sanayi sitesi sayısına ve bu borçların tahsiline ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59079) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

106.-İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Çaycuma Organize Sanayi Bölgesinin genişletilmesinin tarım arazilerine etkilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59080) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.02.2022)

107.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, orman yangınlarına müdahale eden personele ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59081) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

108.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, orman yangınlarına müdahale eden personele ve yangınla mücadele için yürütülen çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59082) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

109.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, orman yangınlarına müdahale eden personelin kullandığı kişisel koruyucu donanımına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59083) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

110.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, İzmir'de yer alan Orman Yangınları İşçi Eğitim Merkezine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59084) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

111.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Eyyübiye ilçesinde 2004 yılından bu yana yaşanan sel ve taşkın olayları nedeniyle yaşanan sorunların çözümüne ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59085) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

112.-Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, Burdur'un Bucak ilçesinde Bucak ve Kestel Ovalarında su kanallarının taşmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59086) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

113.-İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, orman muhafaza memurlarının mesleki ve özlük haklarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59087) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

114.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'deki ipotekli tarım arazilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59088) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

115.-Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Manisa'da bulunan Gölarmara Gölünün su seviyesinin azalmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59089) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

116.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'de yer alan bir ormanlık alanda kaçak kesim yapıldığı iddiasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59090) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

117.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Helal Akreditasyon Kurumunun gelir ve giderlerine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59091) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

118.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın perakende sektöründe e-ticaret için 2022 yılı bütçesinde öngördüğü orana ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59092) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

119.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, esnaf ve sanatkârlara mesleki kredi ve iş yeri açma kredisi verilmesi önerisine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59093) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

120.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, KOSGEB desteklerinden faydalanamayan esnaflar ile ilgili yeni düzenleme yapılması önerisine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59094) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

121.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, esnaf ve sanatkârlara Kredi Garanti Fonundan kullanılan kredilerle ilgili düzenleme yapılması önerisine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59095) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

122.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Temmuz 2018-Ocak 2022 tarihleri arasında KGF kredilerine başvuran ve yararlanan işletmelere ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59096) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

123.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, geriye dönük borçlanma hakkından yararlanamayan esnaf ve sanatkârlara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59097) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

124.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, esnaflara Halkbank ile Kredi ve Kefalet Kooperatifleri aracılığıyla faizsiz kredi kullandırılmasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59098) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

125.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, prim borcu olan esnaf ve sanatkâr sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59099) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

126.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın son üç yılda uyuşturucu kaçakçılığı ile mücadele kapsamında teknik sistem ve ekipman alımı için yaptığı harcama miktarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59100) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

127.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 7236 sayılı Kanun kapsamında yapılandırma hakkından yararlanan esnaf ve sanatkârlara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59101) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

128.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de bulunan ve KOOP-DES kapsamında hibe desteğinden faydalanan kooperatif sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59102) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

129.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın 2022 yılı bütçesinden uyuşturucu kaçakçılığı ile mücadele kapsamındaki teknik sistem ve ekipman için ayrılan paya ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59103) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

130.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, kadın kooperatiflerinin sayılarının artırılmasına ve KOOP-DES kapsamında yapılan hibelere ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59104) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

131.-Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, 2021 yılında Türkiye ile Bulgaristan ve Yunanistan arasında giriş çıkış yapan araç sayısına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59105) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

132.-Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Halkalı-Kapıkule Demiryolu hattı Çerkezköy-Kapıkule kesimi inşaatına dair çeşitli iddialara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59106) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

133.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2021 yılında geçiş garantisi verilen köprü ve otoyollar için yapılan ödemelere ve çeşitli verilere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59107) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

134.-Giresun Milletvekili Necati Tıgılı'nın, Giresun'da GSM operatörlerince sunulan hizmetin yetersizliğine ve altyapının iyileştirilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59108) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

135.-Konya Milletvekili Abdüllatif Şener'in, Alacabel Tünelinin ne zaman tamamlanacağına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59109) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

136.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Zonguldak Kilimli Sahil Yolunun dolgu inşaatının akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59110) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

137.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir İkinci Çevre Yolu Projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59111) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

138.-Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, OGS cihazı alanların bankalara ödediği depozito ücretlerinin geri ödenip ödenmeyeceğine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59112) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

139.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Çankırı ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59113) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

140.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bitlis ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59114) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

141.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bingöl ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59115) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

142.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bayburt ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59116) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

143.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Ardahan ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59117) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

144.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Aksaray ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59118) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

145.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Ağrı ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59119) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

146.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kilis ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59120) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

147.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59121) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

148.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Hakkâri ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59122) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

149.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Şırnak ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59123) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

150.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Siirt ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59124) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

151.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Mardin ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59125) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

152.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Batman ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59126) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

153.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59127) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

154.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Şanlıurfa ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59128) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

155.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Yalova ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59129) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

156.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Van ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59130) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

157.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Rize ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59131) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

158.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59132) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

159.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Muş ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59133) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

160.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kars ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59134) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

161.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Karabük ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59135) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

162.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Isparta ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59136) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

163.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Gümüşhane ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59137) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

164.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Erzurum ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59138) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

165.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Erzincan ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59139) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

166.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Düzce ilindeki işsizlik verilerine ve yapılan sosyal yardımlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59140) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

167.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, iflas eden esnaf ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59141) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

168.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Yalova ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59142) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

169.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Şırnak ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59143) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

170.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Hakkâri ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59144) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

171.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Mardin ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59145) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

172.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Şanlıurfa ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59146) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

173.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59147) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

174.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Siirt ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59148) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

175.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Van ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59149) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

176.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Aksaray ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59150) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

177.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Ağrı ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59151) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

178.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kilis ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59152) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

179.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Rize ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59153) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

180.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59154) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

181.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Muş ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59155) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

182.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kars ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59156) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

183.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Karabük ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59157) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

184.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Isparta ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59158) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

185.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Gümüşhane ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59159) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

186.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Erzurum ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59160) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

187.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Erzincan ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59161) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

188.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Düzce ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59162) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

189.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Çankırı ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59163) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

190.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bitlis ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59164) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

191.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bingöl ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59165) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

192.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bayburt ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59166) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

193.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Ardahan ilinde iflas eden esnaflar ve kapanan işyerleri ile ilgili verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59167) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.02.2022)

194.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Isparta ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59168) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

195.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Yalova ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59169) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

196.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Aksaray ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59170) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

197.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Ağrı ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59171) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

198.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kilis ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59172) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

199.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Batman ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59173) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

200.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bayburt ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59174) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

201.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Ardahan ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59175) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

202.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bingöl ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59176) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

203.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Rize ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59177) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

204.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Gümüşhane ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59178) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

205.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Erzurum ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59179) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

206.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Çankırı ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59180) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

207.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Düzce ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59181) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

208.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Erzincan ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59182) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

209.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Şanlıurfa ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59183) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

210.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Hakkâri ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59184) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

211.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Şırnak ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59185) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

212.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Siirt ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59186) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

213.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kars ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59187) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

214.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Van ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59188) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

215.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Karabük ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59189) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

216.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Mardin ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59190) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

217.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59191) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

218.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bitlis ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59192) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

219.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59193) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

220.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Muş ilinde faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor tesisleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59194) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2022)

221.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59195) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

222.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Hakkâri ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59196) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

223.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Şırnak ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59197) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

224.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Siirt ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59198) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

225.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Mardin ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59199) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

226.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Batman ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59200) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

227.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kilis ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59201) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

228.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Yalova ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59202) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

229.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Van ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59203) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

230.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Rize ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59204) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

231.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Erzurum ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59205) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

232.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59206) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

233.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Erzincan ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59207) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

234.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Muş ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59208) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

235.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Düzce ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59209) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

236.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kars ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59210) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

237.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Çankırı ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59211) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

238.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Karabük ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59212) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

239.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Isparta ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59213) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

240.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bitlis ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59214) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

241.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Gümüşhane ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59215) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

242.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bingöl ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59216) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

243.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bayburt ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59217) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

244.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Ardahan ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59218) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

245.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Aksaray ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59219) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

246.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Ağrı ilinde 2018-2022 yılları arasındaki küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı ile ithalat ve ihracat verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/59220) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.02.2022)

3 Mart 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61’inci Birleşimini açıyorum. (x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Şimdi 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, büyüyen yoksulluk hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu’na ait.

Buyurun Sayın Piroğlu.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu’nun, büyüyen yoksulluğa ilişkin gündem dışı konuşması

MUSA PİROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, sözlerime hakları için direnişte devam eden Pas South işçilerini, Lila Kâğıt işçilerini, Farplas işçilerini ve Yemeksepeti işçilerini selamlayarak başlamak istiyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

İşçiler direnişmeler çünkü işçiler enflasyon karşısında eziliyorlar. İşçiler aldıkları maaşın hayatlarını karşılamaya yetmediğini görüyorlar ve işçiler haklarının iade edilmesini ve ücretlerinin yükseltilmesini istiyorlar. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) bugün sabah enflasyon rakamlarını açıkladı ve 54,4 olarak bildirdi. Biz hepimiz biliyoruz ki bu, bu kadar değil. Benzine yüzde 111 zammın yapıldığı, elektriğe yüzde 157’ye varan zamların yapıldığı, mutfağın ateşe düştüğü dönemde yüzde 54 hiçbir şey ifade etmiyor ama enflasyon işçinin hayatında ne anlama geliyor?

Enflasyon bizim için gelir düzeyinin düşmesidir çünkü para değer kaybeder. Para değer kaybettiğinde alım gücü düşer. Örneğin, 2021 Mart ayında asgari ücretle 424 litre mazot alınırken bugün 240 litre alınır. Örneğin, buğday fiyatları tavan yapar, dün aldığımız ekmeği bugün alamaz hâle geliriz. Örneğin, elektrik faturaları ödenmez hâle gelir.

Ülke büyük bir yoksullukla boğuşuyor ama herkes yoksul değil. Örneğin, elektrik faturalarını ödemekte zorlanırken Sabancı Holdinge bağlı elektrik dağıtım şirketi Enerjisa net kârını yüzde 110 artırarak 2 milyar 282 milyon lira kâr yaptı. Bankalar yüzde 307 kâr yaparak ocak ayında 20,1 milyar lira kâr yaptılar. Direnişteki Yemeksepeti işçilerinin 5.500 lira maaş talebini yani asgari ücretin üstüne 1.250 lira konulması talebini reddeden, haftalardır işçileri soğukta, karda kışta direnişe zorlayan, işçiler direndiği için onları nankörlükle suçlayan Yemeksepetinin eski patronu ve Yönetim Kurulu Üyesi Nevzat Aydın Maldivler’de 5 milyon liraya düğün yapıyor. İşçiler sefalet içinde, yoksullar sefalet içinde boğuşurken bankalar, holdingler, tekeller ve patronlar servetlerine servet eklemeye devam ediyorlar. Yemeksepeti işçileri Nevzat Aydın’ın nankör suçlamasına “Nankör sensin Nevzat Aydın.” diyerek cevap veriyorlar çünkü işçiler biliyor ki zenginliğin tek kaynağı var; yoksullardan ve işçilerden çaldıklarından oluşuyor.

(x) 7/4/2020 tarihli 78’inci Birleşimden itibaren coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu’ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

Herkes yoksul değil bu ülkede. Yoksulluğu konuşurken birkaç şeyi bilmemiz gerekiyor. Bir, bankalar, patronlar, lüks içinde yaşayanlar ve yandaşlar yoksul değil; halk yoksul. İki, yoksulluk kader de değil. Ülkede, dünyada her şey olduğu için, her yerde enflasyon olduğu için, savaş olduğu için yoksulluk yaşanmıyor. Yoksulluk, bu iktidarın politik, bu iktidarın sınıfsal tercihi. Yoksulların oyuyla iktidara gelen bu Hükûmet yoksullara ihanet içinde, yoksullara düşmanlık içinde; zenginleri daha fazla zengin etmek için uğraşiyor. Yoksulluk savaş politikalarının bir yansıması. Nasıl Ukrayna'daki savaş benzin zammı olarak geri dönüyorsa, ülkedeki savaş da obüs mermileriyle hesaplanan, domates, biber fiyatıyla hesaplanan savaş halka yoksulluk olarak dönüyor. Ne yapmalı? Zamlar geri alınmalı. Ne yapmalı? Yoksullara karşı gerekli tedbirler alınmalı ama iktidar, ama bu patronlar bunun hiçbirini yapmayacak; bir tane sebebi var: Çünkü biz sessiziz, biz susuyoruz, biz yapmamız gerekeni yapmıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSA PİROĞLU (Devamla) – İşçiler ve yoksullar yan yana gelmediği sürece ne yazık ki bu yoksulluğu aşma şansız olmayacak.

Ben sözlerime son verirken büyük şair Tevfik Fikret'i anarak bitirmek istiyorum. Tevfik Fikret, zamanında desteklediği İttihatçılar yolsuzluğa, hırsızlığa, düşkünlüğe çökünce, her çeşit hırsızlığın içine çökünce onlara ünlü bir şiirle seslendi, Han-ı Yağma şiiriyle onlara cevap verdi ve dedi ki onlara: "Atıştırın, tikiştirin, kapış kapış, çanak çanak/Yiyin efendiler, yiyin; bu han-ı yağma sizin/Doyuncaya, tıksırmıncaya kadar yiyin."

Ve ben diyorum ki bugün yiyenlere: Bedelini ödeyeceksiniz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tanal...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, TBMM Genel Kuruluna gelen öğrencileri saygıyla hürmetle selamladığına ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlar; hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna gelen öğrenci kardeşlerimizi de saygıyla hürmetle burada, Mecliste selamlıyoruz. Hoş geldiniz değerli kardeşlerim. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

Amacımız, umudumuz, gençlerimizin her birinin ileride doktor, hekim, avukat, mühendis, parlamenter, iş adamı, bakan, cumhurbaşkanı, başbakan olmalarını diliyoruz.

Saygılarımızı sunuyoruz sizlere. (Dinleyici locasından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Karaduman...

2.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Ereğli Şeker Fabrikasının bağlı olduğu TÜRKŞEKER fabrikalarının özelleştirilmesine ilişkin açıklaması

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) – Ereğli Şeker Fabrikasının da bağlı olduğu TÜRKŞEKER, fabrikalarının özelleştirilmesi nedeniyle rekabet gücünü yitirmiştir. Bu nedenledir ki vatandaşlarımız özel şirketlerin insafına terk edilmiştir, vatandaş evine yüksek fiyattan şeker almak zorunda bırakılmıştır. Ereğli Şeker Fabrikası dışarıya şeker satarken Ereğli esnafına neden şeker satamıyor? Bu alışverişte vatandaş mağduriyet yaşarken kimler rant devşirmektedir? Enflasyonun yüzde 124'lere dayandığı, temel gıda maddelerinin bile alımına güç yetirilemeyen şu günlerde esnafa değil de dışarıya şeker satılmasının mantığını anlayabilmek mümkün değildir. Maalesef, plansız programsız yapılan özelleştirmelerin acısını her zaman olduğu gibi yine vatandaşlarımız çekmektedir. Ereğli esnafını, şeker üreticisini ve vatandaşı doğrudan etkileyen bu problem mutlaka çözümlenmelidir. Temel gıda üzerinden rant devşirilmesine müsaade edilmemelidir.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)*A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)**2.- Kayseri Milletvekili Hlyla Nergis 'in, Kayseri 'nin yatırımlarına ilişkin gündem dışı konuşması*

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Kayseri'nin yatırımları hakkında söz isteyen Kayseri Milletvekili Hlyla Nergis'e ait.

Buyurun Sayın Nergis. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Kayseri ilimizdeki yatırımlar hakkında yüce Meclisimize bilgi vermek için gündem dışı söz almış bulunmaktayım.

Yaklaşık 1,5 milyon nüfusa sahip olan Kayseri'miz, yüz ölümünün yüzde 72'sinde 12,2 milyon dekar tarım alanıyla bir tarım Şehri; 346 bin büyükbaş ve 670 bin küçükbaş hayvan sayısıyla hayvancılık Şehri olmakla birlikte, organize sanayileriyle Orta Anadolu'nun üretim ss olarak ülkemizin ekonomisine büyük katkı sağlamaktadır. Erciyes Dağı, kayak turizmi, Selçuklu tarihî eserleri, kültürü, dört yanı medeniyet eserleriyle dolu kadim Őehrimiz, her zaman gelişmeye açık olarak ilerlemesine devam etmektedir.

İhalesi yapılmış olan hızlı tren demir yolu projesi bir yılda 11 milyon yolcu ve 650 bin ton yük taşıma imknına kavuŐacak, ulaşım süresi üç buçuk saatten bir saatin altına inecektir. Yerköy-Kayseri Hızlı Tren Demiryolu Projesi'nin uzunluğu 142 km olup saatte 250 kilometrelik tasarım hızına uygun, çift hat Şeklinde yapılacaktır. Kayseri Boğazköprü mevkinde 620 bin kilometrekare alan üzerine 1,8 milyon ton taşıma kapasiteli lojistik merkezi kurulacaktır. Böylelikle, Kayseri'miz, uluslararası taŐımacılık koridorundaki payını yükseltecek, önemli bir yük aktarma merkezi olacaktır. Demir yolları, kara ve hava yolları entegre hâle getirilecektir.

Son yirmi yılda bitkisel üretim, hayvancılık, su ürünleri ve kırsal kalkınma kapsamında 2,2 milyar Türk lirası destek verilmiştir. 2002 yılında 668,8 milyon Türk lirası olan tarımsal üretim değer, 2020 yılında 8 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Tarıma verilen destekler, yirmi yılda 5 kat artışla 60 milyondan 300 milyon seviyelerine gelmiştir. Su rnleri üretiminde söz sahibi olan Őehrimiz, lkemizin yavru alabalık ihtiyaının yüzde 37'sini karşılamaktadır.

Tarım için verimli ovalarımız sit alanı olarak koruma altına alınmış, 2003 yılından bugüne kadar 9 baraj, 4 gölet, 4 adet yer altı depolaması tamamlanmıŐ olup 444 milyon metreküp su birikim hacmine ulaŐılmıŐtır.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo!

HÜLYA NERGİS (Devamla) – 48 adet sulama tesisi tamamlanmıŐ, 398 bin dekar arazi sulamaya açılmıştır.

İhraç edilen her 3 yumurtadan 1'i Kayseri'de üretilmektedir. Sucuk ve pastırmanın memleketi Kayseri, 2021 yılında 770 bin ton sucuk, 7.500 ton pastırma üretilmiş, gıda ürünlerinde 82 milyon dolarlık ihracat sađlamıŐtır. Sadece sanayi odasına bağlı 2 bin firmasıyla Kayseri sanayisi, Türk sanayisinin küresel lkte gelişmesi için faaliyet göstermektedir. Savunma sanayisinde Türkiye'nin ilk lityum iyon pil üretim tesisi olan ASPİLSAN Kayseri'dedir.

Ülkemizin araştırma niversiteleri arasında yer alan ve Turkovac aŐımızın retildeği Erciyes niversitesi ve diğer 4 niversitemizle Kayseri aynı zamanda eğitim Şehridir. Üniversite ve sanayi iş birliğiyle üretim yapılan Őehrimizde, teknoparkta 500 civarında AR-GE projesi yrtlmektedir. Őehrimiz bu gelişmelerle 2022 yılı ihracatını 4 milyar dolar seviyesine taŐımıŐtır, yurt içi hasılda ise 11 milyar dolar seviyelerindedir.

Kayseri ülkemizdeki mobilya imalatına yüzde 31'lik katkıyla 1'inci, elektrikli ev aletlerinde 2'nci, kablo ihracatında 3'üncü sıradadır. Ülkemizde üretilen sandalyenin yüzde 50'si, kanepenin yüzde 70'i, yaylı yatağın yüzde 50'si Kayseri'de üretilirken sinai mülkiyet hakları Türkiye sıralamasında tescil başvurularında 4'üncü, patent başvurularında 7'nci sırada yer almaktadır.

Sağlık sektörümüzde, başta Şehir Hastanemiz olmak üzere 27 hastane, 4.500 yatak, 3.200 doktorla hizmet verilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

HÜLYA NERGİS (Devamla) – Türkiye'nin en büyük millet bahçesi olan Recep Tayyip Erdoğan Millet Bahçesi'nin tamamlanmasıyla Kayseri, insana ait olan tüm sosyal donatıları bünyesinde barındıran bir tesise kavuşacaktır. “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” düsturuyula şehrimize 27 katrilyon liranın üzerinde yatırım yapılmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

8 Mart Dünya Kadınlar Günü vesilesiyle, ailemizin ve toplumumuzun yapı taşı olan, yuvayı kuran, kahramanlıklarıyla tarih yazan kadınlarımızın, şehit annelerinin ve eşlerinin, teröre “Dur!” diyen evlat nöbetindeki Diyarbakır Annelerinin Dünya Kadınlar Günü'nü bugünden kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Mersin'in sağlık altyapısı, sağlık yatırımları hakkında söz isteyen Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'a aittir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Mersin'in sağlık altyapısı ve sağlık yatırımlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; seçim bölgem Mersin'in sağlık altyapısı ve sağlık yatırımları hakkında konuşmak üzere gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Meclisimizi teşrif eden genç kardeşlerimize de “Hoş geldiniz.” diyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” anlayışıyla, Sağlık Bakanlığımızın 2003 yılından itibaren ülke genelinde uygulamaya koyduğu Sağlıkta Dönüşüm Programı kapsamında, seçim bölgem Mersin'de bulunan sağlık tesislerinin tamamına yakınının altyapıları yenilenerek vatandaşların hizmetine sunuldu.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Helal olsun!

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Devamla) – Türkiye'nin ilk şehir hastanesi olma özelliği taşıyan 1.300 yataklı Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi Mersin'de inşa edildi. 544 adet tek kişilik, 252 adet çift kişilik ve 21 adet süit odasıyla, hasta ve hasta yakınlarına konforlu bir ortamda sağlık hizmeti sunuluyor. İl merkezinde hizmet veren eski SSK Hastanesi, mevcut yerinde 250 nitelikli yatak olmak üzere yeniden inşa edilmiş ve 2015 yılında Toros Devlet Hastanesi adı altında hizmet vermeye başlamıştır. Hastanenin bünyesinde 50 yataklı alkol ve madde bağımlısı tedavi merkezi AMATEM ile 50 yataklı çocuk ve ergen alkol ve madde bağımlısı tedavi merkezi ÇEMATEM de farklı binalarda hizmet vermektedir. Ayrıca, 150 nitelikli yatağa sahip Erdemli Devlet Hastanesi, 200 nitelikli yatağa sahip Silifke Devlet Hastanesi, 75 yatağa sahip Mut Devlet Hastanesi, 50 yataklı Gülnar Devlet Hastanesi ve 150 nitelikli yatağa sahip Anamur Devlet Hastanesi son on yılda ilimizde yeniden inşa edilen yataklı sağlık tesisleridir. Yine, Çamlıyayla Entegre Devlet Hastanesi hizmete açılmıştır. 2018 yılı Haziran ayı içerisinde Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle temeli atılan 600 yataklı Tarsus Devlet Hastanesi inşaat süreci tamamlanmıştır. Peyzaj çalışmasının tamamlanmasının akabinde önümüzdeki aylarda hizmete alınması planlanmaktadır. Tarsus'umuza hayırlı uğurlu olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yapılan yatırımlarla birlikte, 2003 yılında koğuş sistemiyle hizmet veren kamu hastanelerinin 2.300 olan yatak sayısı, 2.107'si nitelikli yatak olmak üzere 3.098'e çıkarılmıştır. Projesi tamamlanan 150 yatak ve 50 diş üniteli Mezitli Devlet Hastanesinin zemin etüt çalışmaları da tamamlandı; Sağlık Bakanlığımız tarafından önümüzdeki günlerde yapım ihalesine çıkarılacak. Buradan Mezitli'mize, Mersin'imize hayırlı uğurlu olsun diyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) 100 ünitelik Mersin Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi ile 40 ünitelik Tarsus Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi ve 20 üniteye sahip Silifke Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi tamamlanarak vatandaşlarımızın hizmetine sunulmuştur. Yine, Mersin'de 172 aile sağlık merkezinde 611 aile hekimiyle vatandaşlarımıza hizmet verilmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 2018 yılında Tarsus, Erdemli, Silifke ve Bozyazı Sağlık Komplekslerinin ihaleleri yapılarak inşaatına başlanıldı ve 2019 yılında vatandaşlarımızın hizmetine sunuldu. Bu sağlık komplekslerinde ağız ve diş sağlığı merkezlerinin yanı sıra 112 acil sağlık hizmetleri istasyonları, sağlıklı hayat merkezleri, aile sağlığı merkezleri ve ilçe sağlık müdürlüğü hizmet birimleri yer almaktadır. Eski kadın hastalıkları ve doğum hastanesinin binasında tadilat çalışmaları devam etmektedir. Tadilat sonrasında burayı yine kadın, çocuk hastanesi olarak vatandaşlarımızın hizmetine sunacağız. Anamur ilçemizdeki Sağlıklı Yaşam Merkezimizin inşaati tamamlandı, en kısa süre içerisinde hizmete açacağız. 2002 yılında ilimizde 112 acil sağlık hizmet istasyon sayısı 14 iken bugün 65 olmuştur, ambulans sayımız 110'a yükselmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bahsi geçen dönemde personel açısından da büyük mesafeler katedilmiştir. 2003 yılında Mersin'de Sağlık Bakanlığına bağlı görev yapan uzman hekim sayısı 347 iken bugün bu sayı 978'e çıkmıştır. Aynı şekilde, 531 olan pratisyen hekim sayısı 955'e, 56 olan diş hekimi sayısı 194'e, 2.346 olan ebe-hemşire sayısı ise 4.595'e çıkmıştır.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde uygulanan Sağlıkta Dönüşüm Projesi'yle bugün Türkiye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Devamla) - ...dünyada, sağlık altyapısı ve sağlık sistemiyle Avrupa'nın ve dünyanın önde gelen ülkelerinden biri olmuştur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Üstelik tüm bu sağlık hizmetleri ücretsiz bir şekilde halkımıza sunulmaktadır.

Sözlerime son vermeden önce, artık sonlarına geldiğimiz salgın hastalıkla mücadele sürecinin kahramanları sağlık çalışanlarımıza şükranlarımızı sunmak istiyorum, onlar her türlü takdiri hak ettiler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Çok kısa, özet olarak sizlere anlatmaya çalıştığım bu yatırımların Mersin'e yapılmasında emeği geçen, başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, Sağlık Bakanlarımıza, milletvekili arkadaşlarımıza ve teşkilatlarımıza şükranlarımızı sunuyoruz.

Mersinli hemşehrilerimiz ve aziz milletimiz için durmadan çalışmaya devam edeceğiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Rafet Zeybek, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Antalya'nın Serik ilçesinde meydana gelen etkili yağışa ve hortum felaketine ilişkin açıklaması

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İklim değişikliğiyle birlikte Antalya ve ülkemizde öngörülemez doğa olayları ne yazık ki artış göstermektedir. Seçim bölge ve aynı zamanda memleketim olan Antalya'nın Serik ilçesine bağlı Çandır Mahallesi ve çevresindeki mahallelerde meydana gelen etkili yağış ve hortum felaketi nedeniyle birçok ev, iş yeri ve sera hasar görmüştür. Tesellimiz, ölüm ve yaralının olmamasıdır. Fırtınadan zarar gören hemşehrilerime geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Antalya Büyükşehir Belediyesi Kırsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı yetkilileri tarafından hasar tespit çalışmaları başlatılmış ve onarımlar yapılmaya başlanmıştır; bu, olumlu bir gelişmedir. Öncelikle, vatandaşların hasarlarının kamu kaynaklarıyla giderilmesi çok önemlidir ve bu iklim değişikliği nedeniyle ortaya çıkabilecek zararların giderilmesi için de tedbirler alınmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Peköz...

4.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Doğanşehir Kaymakamının çevre aktivistlerine yönelik sözlerine ilişkin açıklaması

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gün geçmiyor ki kendilerini devletin değil, iktidarın memuru sanan yerel yöneticiler partimize karşı düşmanca ve kin kusan davranışlar sergilemeye devam ediyor. Geçen hafta, Doğanşehir'de 4 köyün ortasına yapılacak olan bir maden ocağıyla ilgili, Hudut köyünde yapılan toplantıda, Doğanşehir Kaymakamı çevre aktivistlerini ve her partiden olan katılımcıları kastederek “Bunlar HDP’lidir, teröristtir bunlar; bunlara kulak asmayın, siz sadece şirketi muhatap alın.” demiştir.

Demokratik ve hukukun üstün olduğu bir Türkiye’yi mutlaka kuracak ve haddini bilmeyen bu militanlardan mutlaka hesap soracağız.

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

5.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 12'nci Dönem astsubay kursiyerlerin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

12'nci Dönem astsubay kursiyerler -960 kişiler- 20 Şubat 2016'da kursa başlıyorlar. 15 Temmuz darbesinde hiçbir eyleme karışmıyorlar, birlikte eğitimdeler. Darbe sonrası, eğitimleri 26 Ağustosta bitiyor, kurs bitirme belgeleriyle izne yollanıyorlar. 30 Ağustosta astsubaylığa nasbedilmeye hak kazanıyorlar ama yapılmıyorlar. 669 ve 675 sayılı KHK'ler hukuken onları kapsamıyor ama atılıyorlar.

Darbenin üzerinden altı yıl geçti, haklarında soruşturma yok, göreve dönemediler. İnşaatlarda sigortasız çalışan birisi ayak parmaklarını kaybediyor, benzin istasyonunda çalışırken trafik kazasında vefat eden var. Kamuya giremiyorlar, “4/C'nizde KHK var.” denilerek özelde işe giremiyorlar.

Bırakalım, ekmeğe parası kazansınlar; devlete, bu topraklara, adalete olan inançlarını kaybetmesinler diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ersoy...

6.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, Yeşilay Haftası'na ve Nuri Paşa'nın vefatının 73'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yeşilay Haftası sebebiyle, bağımlılıklara karşı milletimizin dikkatini çekmek istiyorum. Yeşilay, kurulduğu 5 Mart 1920'den beri sadece ülkemizde değil, dünyanın birçok farklı ülkesinde bağımlılıklar ve kötü alışkanlıklarla mücadelenin öncüsü olmuştur. Bu vesileyle, Yeşilay gönüllülerine şükranlarımı sunuyorum.

Ayrıca, yerli ve millî silah sanayimizin temellerini atan Bakü fatihi, Kafkas İslam Ordusu Başkomutanı ve Enver Paşa'nın kardeşi Nuri Paşa'yı vefatının 73'üncü yıl dönümünde saygıyla ve rahmetle anıyorum. Ruhu şad olsun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Erdan Kılıç...

7.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir depremzedelerinin mağduriyetine ilişkin açıklaması

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Deprem Haftası'ndayız, İzmir depremzedelerini bir kez daha hatırlatmayı boynumuzun borcu olduğu düşünüyoruz. İzmir'de yaşanan depremin ardından on altı ay geçti, buna rağmen deprem mağdurlarının sorunları giderilmedi, görmezden gelinmeye devam ediliyor. “Hasarlı, orta hasarlı, ağır hasarlı” diye ayrıştırılan deprem mağdurları lütuf değil, hakkı olan taleplerinin karşılanmasını bekliyor. Büyük bir şov düzenlenerek 450 hanenin anahtar teslimi yapılmasına rağmen bugüne kadar ancak 40 hak sahibi evlerine taşınabilmiş durumda; anahtar verilince ev teslim edilmiş olunmuyor. Evlerde birçok eksik olmasından dolayı oturulacak durumda değil, buna rağmen Bakanlık hak sahiplerinden kira yardımını geri istiyor. Depremzedeler mağdur, mağduriyet devam ediyor, faizsiz kredi beklentileri devam ediyor.

İktidara sesleniyorum: Dertleri kördüğüm olan İzmir depremzedelerinin haykırışlarına kulak verin. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Güzelmansur...

8.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, fahiş akaryakıt fiyatlarına ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Akaryakıtta ardi ardına yapılan zamlar enflasyonun ateşini sürekli harlıyor. İktidar bu zamlar için uluslararası petrol fiyatlarındaki artışı işaret etse de tek neden bu değildir. “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” diye ısrar edilmeseydi ardi ardına faiz indirimleri yapılarak dolar tırmandırılmayacaktı. Faiz indirimleri başlamadan hemen önceki dolar kuru olan 8,5'tan bugün 1 varil petrolü 986 TL'ye alıyor olacaktık, oysaki bugün petrolün variline yaklaşık 1.643 TL ödüyoruz. Dolayısıyla petrolün variline yüzde 67 fazla ödememizin nedeni iktidarın yanlış teorileridir yani iktidar sebep, enflasyon sonuçtur.

Buradan iktidara sesleniyorum: Fahiş akaryakıt fiyatlarındaki sorumluluğunuzu kabul edin, gereğini yapın, eşelmobil sistemini tekrar devreye alın, akaryakıttaki vergi yükünü azaltın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Taşdoğan...

9.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, yardımcı hizmetler sınıfı personelinin genel idare hizmetleri sınıfında değerlendirilmesinin önemine ilişkin açıklaması

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yardımcı hizmetler sınıfı personeliyle ilgili yapılan çalışmalar sonucunda bazı personeller genel idare hizmetleri sınıfına geçirilmiştir. Bu uygulamanın son örneği ise 6 Şubat 2019 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 31 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 1'inci maddesinde “mübaşir” unvanlı kadroların genel idare hizmetleri sınıfına geçirilmesiyle görülmüştür. Bu gerekçeyle, yardımcı hizmetler sınıfında görev yapan personelin genel idare hizmetleri sınıfında değerlendirilmesi için gerekli çalışmaların yapılmasının, bu hizmet sınıfında çalışan personelimizin geleceği açısından da önem arz ettiğini ifade ederim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gültekin...

10.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, Yeşilay Haftası'na ve Niğde Fatih Anadolu Lisesinin spordaki başarılarına ilişkin açıklaması

SELİM GÜLTEKİN (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kuruluşunun 102'nci yılında, bir gün değil her gün bağımlılıkla mücadelede önemli ve öncü rol üstlenen Yeşilayımızın çatısı altında daha sağlıklı bir nesil için çalışan tüm Yeşilay gönüllülerimizin 1-7 Mart Yeşilay Haftası'nı kutluyorum. “Yeşilay varsa hayat var.” diyerek, aşkla, heyecanla,

yorulmadan mücadele eden Niğde Yeşilay Şubesi Başkan ve yönetiminin ve yine, yakın zamanda ilimize kazandırdığımız tütün, alkol ve madde bağımlılarına ve yakınlarına ücretsiz psikolojik ve sosyal hizmet desteği veren Niğde Yeşilay Danışmanlık Merkezi (YEDAM) ekibimizin ve tüm Niğde Yeşilay gönüllülerinin de Yeşilay Haftası'nı kutluyorum.

Bağımlılıkla mücadelede sporla iç içe olmak çok önemlidir. Niğde Fatih Anadolu Lisemiz, 2021-2022 eğitim öğretim yılında katılmış olduğu atletizm, yüzme, dart, halter gibi 11 spor branşı dalında kazandığı 318 madalyayla Niğde'mizi gururlandırdı. Bu önemli başarının kahramanları sevgili öğrencilerimizi, okul müdürümüzü ve beden eğitimi öğretmenlerimizi tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Altaca Kayışoğlu...

11.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, zeytinliklerin madencilik faaliyetine açılmasına ve Orhangazi Çeltikçi köyünde orman alanına cezaevi yapılmak istenmesine ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Mars'ta gezgin robot Curiosity 24 Şubatta bu fotoğrafı çekti. İnsanlık başka gezegenlerde bir damla su, bir yaşam izi, bir molekül, bir yaşam belirtisi bulmak için bir ton para harcıyor, zaman harcıyor, ömür harcıyor; diğer yandan da yaşamak için bir sürü nimete, havaya, suya sahip olduğumuz dünya, zeytinlikler, ağaçlar, rant uğruna, maalesef, yok ediliyor. Binlerce yıldır var olan zeytinliklerimiz AKP tarafından madene kurban edilmek isteniyor, Orhangazi Çeltikçi köyümüzde orman alanına cezaevi yapılmak isteniyor. Dünya gözümüzün önünde yok ediliyor ama bilin ki biz kendimizi siper ederiz ve zeytinliklerimizi sizin rant hırsınıza kurban ettirmeyiz. (CHP sralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

12.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Mersin'in Bozyazı ilçesinde meydana gelen şiddetli fırtına ve hortum ile sokak köpeklerine yönelik daha çok önlem alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Mersin'imizin Bozyazı ilçesinin Tekeli, Gözce ve Gözsüzce Mahallelerinde meydana gelen şiddetli fırtına ve hortum sebebiyle seraları zarar gören üreticilerimize geçmiş olsun dileklerimi iletiyor, üreticilerimizin zararları tespit edilerek karşılanmasını temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, başıboş sokak köpekleri gün geçtikçe sorun olmaya ve tehlike saçmaya devam etmektedir. İnsanlarımızın evlerinden iş yerlerine, çocuklarımızın oyun alanlarına, okullarına veya parklara gidip gelirken sürü hâlinde hareket eden ve saldırganlaşan sokak köpeklerinin saldırılarına maruz kalması, insanlarımızın ve çocuklarımızın hayatını ciddi bir biçimde tehlikeye atmaktadır. Bu kapsamda, sokak köpeklerine yönelik daha çok önlem alınmasını; evlerde, apartmanlarda veya bahçelerde yasaklı ırkları besleyenlere yönelik ağır ceza yaptırımların uygulanmasını talep etmekteyiz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Arkaz...

13.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, Girişimcilik Haftası'na ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Girişimcilik Haftası vesilesiyle vatandaşlarımızın dikkatini çekmek istiyorum. Bizler yerli üretimden, tarımdan, teknolojiyen ve sanayiden vazgeçemeyiz çünkü üretim her şeyin anasıdır; üretim berekettir, zenginliktir. Üretmek, var olmanın bağımsızlığıdır.

Türk iş adamları yalnızca ülkemizde değil dünyanın her tarafında iş üretmektedir, istihdam yaratmaktadır yani girişimci olarak faaliyet göstermektedir. Her 3 Türk gencinden 1'i kendi işini kurmak, girişimci olmak istiyor.

Genç girişimcilere gerekli imkân, bilgi ve destek verildiğinde ticarete, üretimde ve istihdamda ülkemizin hak ettiği yerlere ulaşacağına inanıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

14.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, esnafın taleplerine ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, esnaf ülkemizin orta direğidir. Esnaflık önemli bir istihdam ve ekonomik faaliyet alanıdır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak esnafımızı destekliyoruz.

Küçük çaplı esnafımız genellikle basit usulde vergilendirilmektedir. Bilindiği gibi, basit usulde vergilendirmenin özel şartları vardır. Bu kapsamda, bazı faaliyetlere üst limitler getirilmiştir fakat mal ve hizmetlerin fiyatlarındaki artış bu limitleri zorlamaktadır. Bu nedenle esnafımız üst limitlerin artırılmasını istemektedir. Esnafımız 2022 yılı için büyükşehirlerde yıllık kira bedeli olarak belirlenen 16 bin Türk lirasının artırılmasını istemektedir. Ayrıca, 2022 yılı için belirlenen alım ve satış limitlerinin artırılmasını istemektedir. Basit usulde vergi ödeyen esnaf, yanında sadece 1 sigortalı çalıştırabilmektedir. Esnaf bu sayının da 3'e çıkarılmasını istemektedir.

Teşekkür ederim.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

15.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Yeşilay Haftası'na ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir asrı aşkın süredir iyi ve sağlıklı yaşam hedefiyle çalışan Yeşilay, bağımlılıklarla mücadele için Sultan Vahdettin'in izniyle 5 Mart 1920'de İstanbul'da "Hilal-i Ahdar" adıyla kurulmuştur. Alkol, sigara, uyuşturucu madde, kumar ve günümüzde internet ve teknoloji bağımlılığı Yeşilayın mücadele alanlarıdır. Türkiye'nin 81 ilinde toplam 120 şubesiyle hizmet veren Yeşilayın çalışmalarına destek veren yüz binlerce gönüllümüz bulunmaktadır. Yurt genelinde açılan Yeşilay Danışmanlık Merkezi'yle bağımlılara ücretsiz psikolojik danışmanlık desteği verilmekte, Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitim Programı'yla milyonlarca öğrenci ve yetişkine farkındalık eğitimi verilmektedir.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın bayraktarlığını yaptığı sağlıklı nesil ve bilinçli bireyler oluşturmak için zararlı alışkanlıklarla mücadele eden Yeşilayın kuruluşunun 102'nci yıl dönümünü ve 1-7 Mart Yeşilay Haftası'nı kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aksoy...

16.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, Ukrayna-Rusya savaşının olumsuz etkilerine karşı alınması gereken önlemlere ilişkin açıklaması

HÜSEYİN AVNİ AKSOY (Karabük) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ukrayna-Rusya savaşı bize göstermiştir ki ülkelerin en önemli görevi, ulusal güvenliği ve millî sınırları korumaktır. Karadeniz'deki 2 komşumuzun savaşı ülkemizi doğrudan etkilemektedir. Daha 1936'larda bugünleri görüp Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ni imzalayan Mustafa Kemal Atatürk'e şükranlarımı sunuyorum. Savaşa taraf olmadan Montrö Sözleşmesi'ni mutlaka uygulamalıyız, kardeş Türk ülkeleriyle dayanışma içinde olmalıyız. Sınırlarımız Lozan Barış Anlaşması'yla çizilmiştir; hudut namustur, Misakımillî sınırlarından asla taviz verilemez.

Dünyada teknolojinin ve silah sanayisinin gelişmesi nedeniyle emperyal ülkeler yeni bir düzen tutturmak istemektedir. Şu anda ülkemizin etrafında ya göçmenler ya teröristler var. Sonuç olarak, görüyoruz ki ülkemizin dört bir yanında güvenlik kaygısı vardır. Biz Memleket Partisi olarak önce iç barışı sağlayacağız, sonra dışarıda komşularımız ve dünyayla barışacağız.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

17.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, 28 Şubat darbesine ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, pazartesi günü 28 Şubat'tı. Birileri 28 Şubata yeni fonksiyonlar yüklese de milletimizin hafızasında ülkemizin bağımsızlığına, millî iradeye ve milletin inanç değerlerine karşı işlenen baskı ve zulmün adıdır 28 Şubat. 28 Şubatta, milletin emanetine yiğitçe sahip çıkan sembol isim 54'üncü Hükümetin Başbakanı, millî görüş hareketinin lideri Profesör Doktor Necmettin Erbakan Hocamıza Allah'tan rahmet diliyorum. Seçim bölgesinde 28 Şubata karşı direnen isimsiz kahramanlara, cezaevinde yaşadığı işkenceler sonucu hastalanıp vefat eden o dönemki Gebze Belediye Başkanımız Ahmet Pembegüllü'ye Allah'tan rahmet diliyorum.

Millî iradeye ve millete karşı savaş açarak bin yıl sürmesi planlanan 28 Şubat darbesi aziz milletimizin iradesiyle tarihin çöplüğüne gömülmüştür diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

18.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Yeşilay Haftası'na ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kişinin bedensel, ruhsal ve sosyal hayatını olumsuz etkileyecek bütün bağımlılıklar toplumu da felakete sürükleyebilecek olaylara sebep olabilir. Bu nedenle, ülkemizin sağlıklı bir geleceğe sahip olması için, her koldan, çocuk ve gençlerimizi tehlikeye sürükleyebilecek bağımlılıkla ve zararlı alışkanlıklarla mücadele etmek hepimizin önemli bir vazifesidir.

Yeşilay, geleceğe sağlıklı ve güçlü nesiller yetiştirilebilmesi için bağımlılıkla mücadelede tüm dünyaya örnek bir kuruluş olup alkol, uyuşturucu madde, sigara, kumar ve teknoloji bağımlılığıyla istikrarla, samimiyetle ve bilimsel metotlarla mücadele etmektedir.

İnsanları zararlı alışkanlıklardan koruyarak bilinçli ve sağlıklı nesiller oluşturma yolunda mücadelesini sürdüren Yeşilay'ın ve tüm gönüllülerin Yeşilay Haftası'nı yürekten kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Göker...

19.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, ekonomik buhrana ilişkin açıklaması

MEHMET GÖKER (Burdur) – Sayın Başkanım “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” safatasının ülkemizi getirdiği nokta, maalesef, temel ihtiyaçlarını dahi karşılamakta zorlanan bir ekonomik buhran. Karnabaharın yüzde 227, patlıcanın yüzde 185, kabağın yüzde 173 arttığı bir pazar ekonomisinde açıklanan enflasyon rakamları, resmî kurumlar eliyle Hükümetin nasıl bir algı operasyonu yaptığının itirafı ve göstergesidir. Millet tenceresini kaynatamamakta, ciddi anlamda ekonomik zorluk yaşamaktadır.

Çözüm, liyakatli kadroları göreve taşıyacak acil ve erken bir seçimdir.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Bulut...

20.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Adana'nın Kozan ilçesindeki İsmet Atlı Şehir Stadi'na ilişkin açıklaması

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Sayın Başkan, geçtiğimiz aylarda Adana'nın Kozan ilçesindeki İsmet Atlı Şehir Stadi'nda tribün ve idari binanın yenilenmesi için yıkım çalışması başlatılmıştır. 1974 yılından bu yana hizmet veren 2.500 kişilik stadın zemininde çalışma yapılacağı, statta ışıklandırma sisteminin yeniden kurulacağı belirtilmiştir. Birçok etkinliğe ev sahipliği yapan statta yıkım işleri bitmesine rağmen henüz bir çalışma başlatılmamıştır, stattan geriye bir moloz yığını kalmıştır. Dolar kurundaki yükseliş nedeniyle ihale yapılmadığı öne sürülmektedir. İktidarın öngörüsüzlüğü burada da ortaya çıkmış, plansızlık ve programsızlık Kozan'ı hâlihazırdaki stattan alıkoymuştur. Kozanlılar, bir an önce ihalenin yapılmasını, ihale yapılmıyorsa stadın devlet imkânlarıyla yapılmasını istemektedir. Kozanlı hemşehrilerimizin mağduriyetinin bir an önce giderilmesini Meclis çatısı altında bir defa daha ifade ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tokdemir...

21.- Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir 'in, emeklilerin yaşadığı sefaletle ilişkin açıklaması

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İktidar, hayatta kalabilme mücadelesi veren emeklilerimizin taban aylığını 1.500 TL'den 2.500 TL'ye çıkararak büyük zam yaptığını duyurmuştu ama enflasyon, yapılan zamdan daha fazlasını şimdiden aldı götürdü yani emeklilerimiz enflasyona ezdirildi ve asgari ücretin bile altında maaşa mahkûm edildi. Hayat pahalılığı ve zamlar en çok emeklilerimizi etkiliyor, elektrik ve doğal gaz faktörleri en çok emeklilerimizi yakıyor, ucuz ekme kuyrukları uzadıkça uzuyor, emeklilerimizin yaşadıkları sefalet gitgide derinleşiyor; alım gücü kalmayan emeklilerimiz yarını düşünemez hâle geldi. İnsanca yaşam koşulları için emeklilerimizin maaşları tekrar gözden geçirilmeli ve acilen emeklilerimize ek zam yapılmalıdır diyor, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ataş...

22.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş 'ın, servisçi esnafının yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Millî Eğitimde taşınmalı eğitim kapsamında servisçilik yapan esnafımız sürekli gelen zamlardan dolayı zor durumdadır. Bu esnaflarımız, öğrenci ve velilerin mağdur olmaması için aylardır zararına çalışmaktadır ama artık dayanacak güçleri kalmamıştır. İhale tarihinde 7,40 TL olan akaryakıt fiyatı bugün 18 TL'ye yükselmiştir. Yedek parçaya, kaskoya, sigortaya, muayene ve araç bakım ücretlerine, kısaca tüm girdilere yüzde 100'ün üzerinde zam gelmiştir ancak buna karşılık, Millî Eğitim Bakanlığı yalnızca 2021 yılı Temmuz-Aralık dönemlerini kapsayacak şekilde, yüzde 10 civarında çok cüzi bir artış yapmıştır; ayrıca, doğrudan temin yöntemiyle taşıma yapan esnafımız da bu artışın dışında bırakılmıştır. Bu yönleriyle, Millî Eğitimde çalışan servisçilerimize göstermelik artışlar yerine, herkesi ve bütün eğitim dönemini kapsayacak şekilde, girdi fiyatlarındaki artışlar dikkate alınarak fiyat artışı yapılmalıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Nuhoğlu...

23.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu 'nun, Ordinaryüs Profesör Doktor Zeki Velidi Togan 'ın St. Petersburg Devlet Üniversitesindeki büstünün kaldırılmasına ilişkin açıklaması

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Ordinaryüs Profesör Doktor Zeki Velidi Togan bütün dünyanın kabul ettiği büyük bir tarihçi ve Türkologtur. Rusya'nın St. Petersburg Devlet Üniversitesinde 2008 yılından beri büstü bulunmaktaydı; bu büst, St. Petersburg Savcılığının talebi üzerine geçen ay yerinden kaldırılmıştır. Savcının, Togan'ı "Hitler iş birlikçisi" olarak suçladığı öğrenilmiştir; oysa, büyük tarihçi, Hitler'in Almanya'da iktidarı ele geçirmesinden önce Türkiye'ye gelmiş ve İstanbul Üniversitesinde göreve başlamıştı. Savcılığın mesnetsiz ve haksız suçlaması ve büstünü kaldırarak ona yapılan saygısızlık kabul edilemez. Yapılan bu uygulamayı protesto ederek tepki gösterenler adına Dışişleri Bakanlığımı gerekli girişimlerde bulunmaya davet ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

24.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin 'in, Orman Genel Müdürlüğünün geçici yangın işçisi alımına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tarım ve Orman Bakanlığına: Orman Genel Müdürlüğü 5 bin geçici yangın işçisi alımı yapacak. Peki, neden 5 bin? Sendikalara göre en az 20 bin işçi alınması gerekiyor. Peki, neden geçici? Ormancılık faaliyetleri kamusal bir hizmettir, süreklilik arz eder. Daha geçen yaz orman yangınları şiddetle devam ederken mülakata işçi alımı yapıldı. Hakkıyla işe giren çocuklarımızın yanında yangınları fırsat bilerek üst düzey bürokratların yakınlarının da tercih edildiğini herkes biliyor; buna izin vermeyeceğiz.

Ayrıca, işe alımlarda orman köylüsü çocuğu olma koşulu getirilmelidir. Orman köylüleri ormanı en iyi taniyan insanlarımızdır. Kırsal destekleme perspektifiyle orman köylülerimize öncelik tanınmalıdır. Taşı yastık, toprağı döşek yapan orman işçilerinin tamamı kadrolu olmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, gündeme geçmekte gecikildiği için milletvekillerinin söz talebinde bulunmamasını rica ettiğiine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Şimdi, milletvekillerimiz buraya gelip söz isteyince söz vermemekte büyük zorluk çekiyorum. Rica ediyorum gelip söz talebinde bulunmasınlar, gündeme giremiyoruz.

Sayın Sümer, buyurun.

ORHAN SÜMER (Adana) – Başkanım, ben geri alacağım o zaman talebimi. Vazgeçtim Başkanım, sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Türabi Kayan...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

25.- Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, 3 Mart 1924 tarihinde kabul edilen devrim kanunlarına ilişkin açıklaması

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

3 Mart 1924, devrim kanunlarımızın kurulduğu gün yani bundan doksan sekiz yıl önce halifelğin kaldırılması, Tevhidi Tedrisat Kanunu'nun kabulü, medreselerin kaldırılması, eğitim ve öğretim birliğinin kurulması, Erkân-ı Harbiye-i Umumiyenin kapatılması, yerine Genelkurmay Başkanlığının kurulması, ordunun siyasetten tamamen arındırılması, Şeriye ve Evkaf Vekâletinin kaldırılması, Diyanet İşleri Başkanlığının kurulması ve Vakıflar Genel Müdürlüğünün kurulması...

Şimdi, değerli arkadaşlar, Kurtuluş Savaşı'nı vermiş, cumhuriyeti kurmuş Yüce Önder Atatürk'ümüzün bu devrim kanunlarıyla yeni bir devlet yarattığı, yeni bir çağdaş toplum yarattığı aşikârdır. Bu çağdaş toplumu yaratan Atatürk'e minnettarız ve bu yolda bütün arkadaşlarımızın, özellikle Parlamentoyu ve ülkeyi yönetenlerin bu kanunların dışına çıkmaması talebimizdir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi, söz talep eden Grup Başkan Vekillerimize söz vereceğim.

Sayın Özel, buyurun.

26.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, devrim yasalarının yürürlüğe girişinin 98'inci yıl dönümüne, Müslüm Gürses'in ölümünün 9'uncu yıl dönümüne, Tayfur Sökmen'in ölüm yıl dönümüne, Toprak Mahsulleri Ofisinin buğday ithalatı için yaptığı ihale sonucu belirlenen fiyata ve enflasyona ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün, 3 Mart 1924'te "devrim yasaları" olarak anılan yasaların yürürlüğe girişinin 98'inci yıl dönümü; hilafetin kaldırıldığı, Tevhidi Tedrisat Kanunu'nun çıkarıldığı ve Şeriye ve Evkaf ile Harbiye Bakanlıklarının kaldırılarak Diyanet İşleri Başkanlığının, Vakıflar Genel Müdürlüğü ve Genelkurmay Başkanlığının oluşturulduğu kanunların yıl dönümü. Laikliğe temel oluşturan devrim yasalarına, laiklik ilkesine ve cumhuriyet devrimlerine bağlılığımızı bir kez daha ifade ediyor, devrim kanunlarının ve cumhuriyet kazanımlarının aşındırılmaya çalışıldığı bu sürecin önümüzde yapılacak olan ilk seçimde milletin müdahalesiyle, milletin kararıyla, milletin takdiriyle sonlandırılacağına olan inancımızı muhafaza ediyoruz.

Sayın Başkanım, Müslüm Gürses, Türkiye'de arabesk müziğin çok önemli bir ismiydi. Bugün ölümünün 9'uncu yıl dönümü, sevenlerinin unutamadığı, şarkılarının dilden dile dolaştığı ve hasretle anıldığı bugün biz de kendisini Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak anıyoruz. Onun çok şarkısı biliniyor ama herhâlde bugünlerde "İtirazım var." şarkısıyla Müslüm Gürses'i hatırlamak son derece yerinde olacak. "Ben hep ezilmeye mahkûm muyum?" diyen, milyonların sesi o. (CHP sıralarından alkışlar) "Benim mutlulukla ne derdim var ki/Bana bu dünyada cehennemi yaşatıyorlar." diyen, milyonların sesi o.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Hep ezilmeye mahkûm olmayanlara, emekleri sömürülenlere, aldıkları eğitime rağmen atanamayanlara, atanmayanlara; aldıkları eğitime, kazandıkları sınava rağmen mülakatta torpilli olmadıkları için, TÜRGEV'lerin, TÜGVA'ların listelerinde olmadıkları için elenenlere; yoksulluk içinde gübresini alamadığı için toprağını ekemeyenlere; ayın sonunu getiremeyenlere; borcunu ödeyemeyenlere diyoruz ki: “Bizim de sizinle beraber itirazımız var bu düzene.” Ve sizin itirazınızı önümüzdeki ilk seçimde hep birlikte duyuracak, mazlumların sesi olacağız. Siz artık ezilmeye mahkûm değilsiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkanım, kurtuluş mücadelemizde İskenderun çevresindeki faaliyetleriyle öne çıkmış, Hatay Cumhuriyeti'nin ilk ve son Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisinde 5 dönem görev yapmış, 1968-1974 yılları arasında Cumhuriyet Senatörü olarak hizmet etmiş Tayfur Sökmen'in ölüm yıl dönümü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kendisine Allah'tan rahmet diliyoruz, saygıyla, minnetle anıyoruz. Sökmen ailesine buradan selamlarımızı, sevgilerimizi bir kez daha iletiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkanım, buradan bir şikâyetimiz var. Milletimize, çiftçimize, buğday üreticilerimize Adalet ve Kalkınma Partisini şikâyet ediyoruz. Dün Toprak Mahsulleri Ofisi buğday ithalatı için ihale yaptı, fiyat 445 dolar olarak belirlendi. Kura döndürdüğünüzde bugünkü kurla 6.300 liraya yakın bir fiyat. Türkiye'de İç Anadolu Bölgesi'nde çiftçiler gübre fiyatının fazlalığından gübre alamadıkları için buğday ekemedikleri bir dönemde, onlara verilen fiyat 2.250 lira.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bugün, yabancı ülkelerden buğday alanlar çiftçiye “Sen gübre alamıyorsun, ekemezsen ekme ama bir eken bulunur.” deyip dışarıdan 3 katına buğday alıyorlar. Hepimizin karnını doyan çiftçimizin çoluğunu çocuğunu aç bırakacak bu karara isyan ediyoruz, bunu milletimize şikâyet ediyoruz.

Sayın Başkan, elimde bir kitap var; bu kitabı herkes tanıır, Türkiye'de Enflasyonun Tarihi, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası bastı. “Enflasyonu tarihe gömdük.” diye övündüler, bu kitabı siyaseten çok kullandılar. Bugün enflasyonu açıklandı. Adalet ve Kalkınma Partisi, enflasyonu tarihe gömen Adalet ve Kalkınma Partisi iktidara geldiğinde, aldığı enflasyon TÜFE'de 29,75'ti.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – 65...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bugün 54,44.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İktidara geldiklerinde aldıkları Üretici Fiyat Endeksi yani ÜFE, o zamanki deyişle Toptan Fiyat Endeksi, o gün 30, bugün 105. Enflasyonun kitabını tersten okumuşsunuz, kitabı yazmışsınız ama tersten okumuşsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) TÜFE, iki yüz otuz yedi ayın zirvesinde, on dokuz yılın zirvesi.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ukrayna'daki...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Üretici Fiyat Endeksi, üç yüz yirmi iki ayın, yirmi yedi yılın zirvesinde. Sizden önce enflasyonu üç rakamlı hanelere çıkararak Tansu Çiller'di. İttifak ortağı olacaksınız ya, parti kuracak ya, girin, birlikte diriltin enflasyon canavarını. Krizin yüzüyle ittifak oldunuz, yan yana geldiniz, hayırlısı olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

Bir de son sözüm şu Sayın Başkan: Dedi ki hemen “Bütün dünyada var.”

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Demedim öyle, Ukrayna'daki...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Vallahi baktım, bunlar “Bütün dünyada enflasyon var.” diye açıklıyorlar. “Bütün dünyada var...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Özgür Bey.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, baktım, bunlar kitabını yazdı ya, kitabını yazmış aslanlarım benim! “Bütün dünyada bu kitabın gerisinde olan var mı?” dedim, enflasyonu Türkiye’den yüksek olan ülke sayısı herhâlde 170 vardır, değil mi? 70... Yok. 7 ya! Okuyorum: Surinam, Zimbabve, Küba, Suriye, Lübnan, Sudan ve Venezuela. Tanık sizin, başka sözüm yok. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası AK PARTİ Grup Başkan Vekili Sayın Cahit Özkan’a ait.

Buyurun Sayın Özkan.

27.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, 2002 öncesi dönemde Türkiye'nin başına âdeta hiçbir şekilde uzaklaştıramayacağımız diye düşündüğümüz enflasyon, maalesef kara bir bulut gibi çökmüştü; yüzde 70, yüzde 90 hatta bazı dönemlerde, kriz dönemlerinde yüzde 110 sayılarını aşmıştı.

ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Oralari geç, geç!

ERHAN USTA (Samsun) – Kaçla devraldınız, ona bakın siz!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Tabii, 2002 sonrası dönemde, özellikle istikrar sayesinde ve sıkı bir mali disiplin ve para politikası sayesinde 2005 yılında, “Enflasyon Türkiye'nin gerçeğidir.” diyenlere karşı, hamdolsun, enflasyonu tek haneli rakamlara düşürdük, yüzde 7 rakamına. İşte, tablo da burada. Evet, 2005'ten ta 2012'ye kadar, hamdolsun, tek haneli rakamlarda enflasyonu tutmayı başardık ve arada, 2008 yılında dünyada küresel kriz olmasına rağmen sıkı bir ekonomi politikasıyla, para politikasıyla yine tek haneli rakamlarda enflasyonu tutmayı başardık. Tabii, 2012 yılı ülkemiz ve milletimiz açısından, faiz baronlarıyla mücadele açısından önemli bir dönüm noktası olmuştur yani IMF'ye borcumuzu tamamen kapattığımız ve enflasyonu tek haneli rakamlarda tuttuğumuz, kurda sağlanan istikrarla 35 milyar dolarlardan aldığımız ihracatı 170 milyar dolara çıkardığımız bir dönem olmuştur.

ORHAN SÜMER (Adana) - Sattığınız mallar? Türkiye Cumhuriyeti'nde tapulu mal kalmadı, tapulu mal.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ve akabinde, tabii, Gezi kalkışması, MİT kalkışması, 17-25 Aralık yargı darbesi, çukur terörü, 15 Temmuz hain FETÖ darbesi; bu ülkede ülkemizin istikrarına karşı bu kalkışmalardan sonra, bunlara rağmen yüzde 12-13 rakamlarında enflasyonu tuttuk. (CHP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ha, şimdi 2020'ye geldik.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – 2022'ye gel.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bir dakika... 2022'ye de geleceğiz.

2020'ye geldiğimizde, hangi biriniz inkâr edebilir, küresel salgına bağlı emtia fiyatlarındaki artış ve üretimdeki daralma, buna karşılık ciddi anlamda artan emisyon hacmi yani para politikalarındaki gelişme. (CHP sıralarından gürültüler)

ORHAN SÜMER (Adana) – Hani ihracatçıydık, ne oldu?

ERHAN USTA (Samsun) – Oralarda yüzde kaç enflasyon var? Avrupa’da yüzde kaç enflasyon var? Yüzde 5 onlarda enflasyon.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yani 2020 yılında, 2021 yılında dolar, euro ve diğer para cinslerinde, düşünebiliyor musunuz, 20 trilyon dolar para basıldı. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ORHAN SÜMER (Adana) – Hani ihracat şampiyonuydunuz, ihracat? Nerede ihracat?

MURAT ÇEPNİ (İzmir) - Onu eleştirdiğiniz dönemde de yok muydu bunlar?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Diğer taraftan da piyasaların kapanması nedeniyle üretimde, arzda esaslı bir düşüş söz konusu oldu. Yüksek para politikası, genişleme...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Vatandaş da öyle düşünüyor, sizin gibi düşünmüyor ki.

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Para politikalarındaki genişleme, diğer taraftan üretimde 1960’lar seviyesine inilmiş olması, emtia fiyatlarındaki artış, tedarik zincirindeki bozulma küresel anlamda enflasyonu insanlığın karşısına getirdi. Bakın, Amerika Birleşik Devletleri’nde, Rusya’da, Kanada’da ve dünyadaki bütün ekonomilerde çiftçinin aldığı gübre 100 dolardan 200 dolara, 230 dolarlara çıktı.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – O zaman bırakıverelim bu işi, insanlar acından ölsün Sayın Özkan!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Dikkat buyurun.

Yani rakam olarak Amerika’daki, Kanada’daki çiftçinin de kaynağı, ham maddesi doğal gaza bağlı; fosfat, nitrat, potasyum olan gübrede de yüksek maliyetler ödedi ve akabinde demir çelik, petrol, petrokimya ve tabii ki gıdada hızla bir enflasyon söz konusu oldu. Şu an itibarıyla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yani küresel anlamda, emtia fiyatlarında ciddi bir artış söz konusu oldu, dolar bazında 2 kat; 2,5 kat. Hani “Efendim, yüzde mi söylüyor, kat olarak mı söylüyor?” bunun oyununa gitmeyin. Şimdi şu gördüğünüz grafik.

ORHAN SÜMER (Adana) – Bu ara matematiğe çok çalışıyor Başkan Vekilim!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Dünyada petrol fiyatları uluslararası borsalarda belirlenmiş olmasına rağmen, baktığımız zaman, petrol üreten bir ülke olmamıza rağmen şu anda gördüğünüz en düşük fiyatla petrolün, benzinin ve mazotun satın alınabildiği ülke Türkiye.

ORHAN SÜMER (Adana) – Petrole yüzde 120 zam geldi.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – En ucuzken de en pahalı kullanan...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakınız, yüzde 50, yüzde 40 Avrupa ortalamasının altında bizim ülkemizde satılmaktadır.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Alım gücünü söyle, alım gücünü, onunla karşılaştırıyorsan madem.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bu anlamda, küresel enflasyonun söz konusu olduğu, doğal gaz fiyatları artışının da 50 dolardan şu anda 140 doların üzerine dünya piyasalarında çıktığı gözüküyor. (CHP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayalım Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ve tabii, bunu düşünürken küresel ısınma, küresel salgın...

ERHAN USTA (Samsun) – Başka yerde yok mu? Başka yerde yok mu? Ağlama, ağlama...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...küresel enflasyon ve bölgesel krizler Ukrayna-Rusya arasındaki krizin önümüzdeki dönemde getireceği riskler de ortadadır. Bu anlamda, Türkiye olarak bu kadar saldırıya, riske rağmen, inşallah, nisan ayından itibaren enflasyonun hızla gerileyerek gençlerimizin, çiftçimizin, sanayicimizin, üreticimizin çok daha fazla refah, çok daha fazla millî gelirden pay aldıkları bir dönemi de beraberce yaşayacağız.

ORHAN SÜMER (Adana) – Satılacak mal da kalmadı. Satılacak Türkiye Cumhuriyeti'nin tapulu malı da kalmadı Başkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sanayicilerimize, esnafımıza, çiftçimize şunun da müjdesini verelim: İnşallah, 2023 yılına girerken tek haneli enflasyon rakamına ulaşan dünyada ender birkaç ülkeden biri olacağız.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Kaç yirmi yıl daha geçmesi gerekiyor?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bu da milletimize müjde olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Tek haneli enflasyon rakamına ulaşan dünyada ender birkaç ülkeden biri olacağız.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Ne zaman? Ne zaman?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Elbette sabırsızlığınızı, elbette milletimizin yüzü gülerken sizi çileden çıkartan bu başarılarından rahatsız olduğunuzu biliyoruz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Toplumdan ne kadar kopuk olduğunuzun göstergesi bu.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Allah'ın izniyle, milletimizin desteğiyle AK PARTİ olarak, Cumhuriyet İttifak'ı olarak 2023'te milletimizin aklını, kalbini ve cebini doldurmuş olarak, müreffeh, büyük Türkiye idealine ulaşmış olarak varacağımızı ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP, HDP, İYİ Parti sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Usta, buyurun.

28.- *Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Beşiktaş Spor Kulübünün kuruluşunun 119'uncu yıl dönümüne, Tayfur Sökmen'in vefatının 42'nci yıl dönümüne, Müslüm Gürses'in vefatının 9'uncu yıl dönümüne, Münevver Karabulut'un vefatının 13'üncü yıl dönümüne, kadın cinayetlerine, Sağlık Bakanının virüse karşı tedbirlerin gevşetildiğine ilişkin açıklamasına, Para Okçuluk Dünya Şampiyonası'nda altın madalya kazanan Yiğit Caner Aydın'ı tebrik ettiğine, devlet hastanelerinde randevuyla ilgili yaşanan sıkıntılara, doktorlar ile sağlık çalışanlarının özlük haklarına, çünkü Resmî Gazete'de yayımlanan arsa ve arazi satışına ilişkin kararlara, enflasyona ve uygulanması gereken para politikası ile maliye politikasına ilişkin açıklaması*

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Türk sporunun köklü ve güzide kulüplerinden Beşiktaş'ın kuruluş yıl dönümünün 119'uncu yılı, bütün Beşiktaş camiasını kutluyorum. Bu vesileyle, sabah saatlerinde vefat haberini öğrendiğimiz Beşiktaş camiasının efsane ismi Şenol Birol'a da Allah'tan rahmet, sevenlerine sabırlar diliyorum.

Hatay'ın Türkiye sınırına dâhil edilmesinde çok büyük rolü olan, Hatay'ın ilk ve tek Cumhurbaşkanı Tayfur Sökmen'in de vefatının 42'nci yıl dönümü, merhumu da rahmetle anıyorum.

Yine, aynı zamanda, Türk müziğinin güzide seslerinden Müslüm Gürses'in de vefatının 9'uncu yıl dönümü, kendisine rahmet diliyorum, sevenlerine tekrar başsağlığı diliyorum.

Gençliğinin baharında hayattan ve hayallerinden koparılan Münevver Karabulut kızımızın da vefatının 13'üncü yıl dönümü aynı zamanda.

Hemen her gün en az bir haberle gündeme gelen kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri konusu, toplumsal sorunlarımızın başında gelmektedir. Türkiye’de kadına şiddet artmakta, istihdamda kadın sayısı düşmekte, yönetime katılımda ise cinsiyet ayrımcılığı dikkat çekmektedir. Kadın cinayetlerinin önlenmesi ve faillerin cezalandırılması için gerekli adımlar atılmamaktadır. İYİ Parti olarak, kadınlara yönelik cinsiyet ayrımcılığının sona erdiği, şiddet ve fırsat eşitsizliği sorunlarının ortadan kalktığı bir Türkiye vad ediyoruz. Genel Başkanımız öncülüğünde kadını özne alan çalışmalarımıza aralıksız devam ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün, Sağlık Bakanı, bu virüsle ilgili olarak bir kısım gevşetici tedbirler alındığını ifade etti. Bu kararların da Bilim Kurulunda oy birliğiyle alınmadığını, aslında idarenin kendi takdiri olduğunu, bilim insanlarının da buna karşı geldiğini söyledi. Günlük vakaların 60 bine dayandığı, hâlen her gün 200 kişinin vefat ettiği bir ortamda ve aşılama oranlarının -yani 18 yaş da baz aldığımızda- çok çok düşük olduğu bir ortamda bu gevşetmenin çok doğru olmadığını düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN -Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Bu kararın tekrar gözden geçirilmesi zannediyorum faydalı olacaktır. Tabii, bu vesileyle vatandaşın yaşam biçimlerine kısıtlama getirilmesine yönelik yapılan girişimler de dikkatimizden kaçmıyor. Yani maske yok, efendim, HES kodu sorgulaması yok, fakat saat on ikiden sonra işte, müzik çalınmasının yasak olması nasıl bir mücadeledir, bu anlaşılabilir değil.

Dubai’de düzenlenen Para Okçuluk Dünya Şampiyonası’nda altın madalya alarak bayrağımızı göndere çeken dünya şampiyonu millî sporcumuz Yiğit Caner Aydın’ı tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; devlet hastanelerinde randevuyla ilgili ciddi sıkıntılar var. Yani bu şikâyetler sürekli bize geliyor, ameliyat için aylar sonrasına ancak randevu verilebiliyor. Hele hele büyük şehirlerde normal muayene randevuları bile günler sonrasına veriliyor. Bu konu da tabii, özel hastanelere ciddi bir alan açıyor, bu söylediğimiz şey devlet hastanelerinde oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN -Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Dolayısıyla sanki hastalarımızı özel hastanelere kaydırma yolunda bir gayret varmış gibi bir durum var. Bu husus mutlaka düzeltilmelidir. Zaten yokluk ve yoksulluk içerisinde kıvrınırken bir de vatandaşın hastane kuyruklarında zaman kaybetmesi veya hayatını kaybetmesi diye bir şey asla kabul edilemez. Bu vesileyle devlet... Hastaneler yaptınız, güzel binalar yaptınız; zaten her şeyi binadan ibaret zanneden bir anlayışla Türkiye yönetiliyor. Eğitim binadan ibaret, sağlık binadan ibaret, her şey binadan ibaret görülüyor. İnşaat yapınca iş çözülüyor zannediyorsunuz, şu anda devlet hastaneleri doktorsuz; doktorlar ya özel sektöre geçiyor ya yurt dışına kaçıyor, bununla ilgili tedbir alınması lazım. Burada bir düzenleme yapılacaktı, o düzenlemeyi AK PARTİ hâlâ getirmedii. Doktorlarımızın ve diğer sağlık çalışanlarımızın da özlük haklarının mutlak suretle düzeltilmesi lazım.

Her şeyi satan bir iktidarla Türkiye karşı karşıya. Sayın Başkanım, bugün arkadaşlar çıkardı, son bir yılda 198 farklı karar çıkmış. Neyle ilgili? Şeker fabrikalarının arsa ve arazilerinin satılmasıyla ilgili.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Yine dünkü Resmî Gazete’de 11 tane karar var arkadaşlar arsa ve arazi satımıyla ilgili. Yani devleti yönetemeyince bir “mirasyedi” mantığıyla bütün arsa, arazi, fabrika, yol, köprü ne varsa satan bir anlayıştan Türkiye kurtulmak durumundadır.

Şimdi gelelim enflasyon meselesine. Yirmi sekiz yıl aradan sonra Türkiye tekrar üç haneli enflasyonla tanıştı maalesef, bu da AK PARTİ Hükümetine nasip oldu. Rakamları tekrarlamaya gerek yok, baskılanmış TÜİK rakamı bile tüketici enflasyonunda yüzde 54,4; bağımsız akademisyenler bunu yüzde 123,8 olarak buluyor, arada da bir uçurum var. Aynı zamanda, Üretici Fiyat Endeksi, yine TÜİK'in rakamı yüzde 105 Sayın Başkan. Enflasyonu kaçla devralmıştı? Cahit Bey burayı iyi dinlesin çünkü kendisindeki rakamlar yanlış. Yüzde 29,7'lik bir tüketici enflasyonu devraldı, bugün yüzde 54,4; devraldığının tam 2 katına getirdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Hatta, sizin devraldığımız Türkiye'de enflasyon da aşağı doğru iniyordu yani kim iktidar olsa bir sonraki yıl enflasyon yüzde 13-14'lere zaten gelecekti. Böyle bir program devraldınız, böyle bir Türkiye devraldınız, enflasyonda yönü aşağı doğru olan yani iyi yönde gelişen bir Türkiye devraldınız; şimdi, yönü yukarıya doğru giden bir Türkiye'yi bırakacaksınız ve şu anda TÜİK rakamlarına göre bile tüketici enflasyonunu 2 katına getirdiniz. Üretici enflasyonu daha berbat, devraldığımız Türkiye'de en son açıklanan Üretici Fiyat Endeksi yüzde 30,8'di, yüzde 31 bile değil. Bugün kaç? Yüzde 105 arkadaşlar, 3 katın üzerine çıkmış bir enflasyon var. Hani düşecekti? Her defasında vadettiniz, biz size nasıl güveneceğiz? Cumhurbaşkanı bir yandan, Hazine Bakanı bir yandan, Merkez Bankası Başkanı bir yandan, Finans Ofisi Başkanı bir yandan her defasında, işte “Bir ay sonra en yükseği göreceğiz, düşecek.” şimdi “Yaz.” diyorlar. Yazın nasıl düşecek bu enflasyon? Birisi bunu bize izah etsin. İcinizde ekonomist olarak birçok...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Cumhurbaşkanı “ekonomist” olduğunu söylüyor, Allah'tan doktor değil, milletin canıyla oynayacak! (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Niye? “Malımıza gelsin, canımıza geleceğine.” diyoruz da yani hakikaten bir iktisatçımız filan yok mu, bize birisi açıklasın? Bu enflasyon nasıl düşecek?

Sayın Başkan, bakın, bizim ligimiz ne biliyor musunuz şimdi? Venezuela, Lübnan, Surinam, Zimbabve, Türkiye; dünyada enflasyon sıralaması böyle. Üç haneli enflasyon 5 tane ülkede var, 5'inci sırada biz varız, 5 tane ülkede üç haneli enflasyon var. Ya, Arjantin'in enflasyonu bile bizim altımızda arkadaşlar. Arjantin ki yani ekonomisinin durumunun ne olduğunu hepimiz biliyoruz.

Şimdi, diyorlar ki: “Dünyada enflasyon var.” Ya, dünyada enflasyon varsa arkadaş, niye bu rakamlara yansımıyor? Uluslararası kuruluşların, ülkelerin kendi istatistik kurumlarının rakamları var. Ben size şimdi G20 ülkelerinin, övünerek söylüyoruz ya, gerçi G20 liginden düştük ama... Japonya'da yıllık enflasyon arkadaşlar -bakın, günlük değil, bu enflasyon bizde günlük- 0,5; Çin'de 0,9 -en son rakamlar- Suudi Arabistan'da 1,2; Endonezya'da 2...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Biraz müsamaha isteyeceğim.

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

...Avusturya'da 3,5; Fransa'da 3,6 diye gidiyor, işte, Amerika'da 7,5; euro bölgesinde, bütün Avrupa alanında yüzde 5,8 arkadaşlar. Hadi diyelim ki bunlar büyük ve gelişmiş ekonomi, bizim iktidarımız bu kadar becerikli değil “Bu gelişmiş ekonomilerle bizi niye mukayese ediyorsunuz kardeşim? Biz bunu hak etmiyoruz.” diyorsa eğer AK PARTİ'li yetkililer, onlara ben Afrika'dan örnek vermek istiyorum. Sayın Başkan, Afrika; birçok ülkenin ismini burada birlikte duyacağız belki. Çad'da enflasyon yüzde 1, yıllık enflasyon arkadaşlar.

Cahit Bey, dolar üzerinden filan değil, Çad'ın yerli parasıyla bu enflasyon.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Dolar uluslararası borsalarda belirleniyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, bakın, şu âcizliktir sizin söylediğiniz. O “Dolar üzerinden.” diyor. Kardeşim, Türk parasını bu kadar kıymetsizleştirirsen tabii öyle olur.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ama borsada belirleniyor bunlar Erhan Bey.

ERHAN USTA (Samsun) – Çad’ın parası üzerinden enflasyonu yüzde 1. Afrika ülkeleri, bakın; Ruanda’da yüzde 1,3; Gabon’da yüzde 2, Kamerun’da yüzde 2,4...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Türk parasıyla mı alıyoruz?

ERHAN USTA (Samsun) – Cibuti’de yüzde 2,5; Fas’ta 3,1; yükseliyor, yükseliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayınız Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Toparlayacağım Sayın Başkanım.

Afrika’da en yüksek enflasyon Mali’de yüzde 5,8; 27 Afrika ülkesinde en yüksek enflasyon yüzde 5,8; bizde TÜİK’e göre 54,4; ENAG’a göre yüzde 124 olan enflasyonla mukayese edilecek enflasyon rakamını veriyorum size ve bunların da her birinin yerli parası üzerinden enflasyon, dolar üzerinden veya euro üzerinden filan değil.

Dolayısıyla bu şekilde enflasyonla mücadele olmaz. Tim kuruyorlar, polisye tedbirlerle enflasyon düşüren bir tane ülke gösterin bize, Allah aşkına ya!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Beraber pazara gidelim.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, konuştuğca batıyorsunuz veya diyorsunuz ki: “Mobil uygulama başlatmışlar.” Enflasyonla mücadelede Hazine Bakanlığı... Zaten şimdi Merkez Bankası Başkanı suspus oldu, o hakikaten, demek ki biraz daha durumu biliyor, suspus oldu. Mobil uygulamayla ve polisye tedbirlerle, tim kurarak “Enflasyonu düşüreceğim.” diyen tek ülke, tek yönetim sizin yönetiminiz maalesef. Ülkeyi bu hâle getirdiniz.

Yapılması gereken işler var, onlardan da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, müsaadenizle...

BAŞKAN – Esasında, Türkiye’ye katkı sağlayan değerli konuşmalar olabilir ama konu çok derin olduğu için bir iki saat konuşmak gerekiyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Bir iki tane öneride bulunup ondan sonra kapatacağım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi, yapılması gereken şey, bir defa para politikasını para politikası gibi uygulamak lazım, maliye politikasına bakmanız lazım yani bütçe, gelir, harcama tarafında. Mesela, birkaç tane somut şey söyleyeyim: Dövizle sözleşmeler var; ya devlet en fazla dövizle sözleşme yapan yani kamu-özel iş birliğinden ilacına kadar, diğer bütün TÜVTÜRK’ün uygulamaları dâhil hepsi döviz üzerinden dolayısıyla bunların mutlak suretle, bir defa, Türk lirasına geçirmek durumundayız çünkü kuru tutamıyorsunuz, kur her defasında enflasyon yapıyor. Yönetilen fiyatlarda verimliliği esas almanız lazım. TEDAŞ’ın yolsuzluklarını burada defalarca anlattık. Bakın, buraya bakılması gerekiyor, dolar cinsinden alıyoruz elektriği, garanti veriyoruz ve çok yüksek fiyatlarla alıyoruz, bunların üzerinden çok uzun süre geçti, bunların Türk lirasına çevrilmesi lazım. Kamu işletmelerini arpalık olarak görmekten vazgeçmeniz lazım. PTT’yi daha dün konuştuk, BOTAS’ın durumu ortada, kamu bankalarının durumu ortada dolayısıyla buraları finanse etmek için sürekli hazine para veren ve para basan bir iktidar var, bu da enflasyon yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Bitireyim mi Başkanım?

BAŞKAN – Son kez söz vereyim, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam, son olsun.

Devlet harcamalarında şatafatı, saltanatı, israfi kaldırmamız lazım, çekidüzen vermeniz. Yapılacak şeyler çok basit, detaylarını isterseniz söyleyebiliriz. Gıdada tarımsal üretimin mutlak suretle artırılması gerekiyor. Yüzde 65 gıda enflasyonu; alım gücü düştü yani verdiğimiz bütün zamlar gitti, emeklinin zammı da gitti, asgari ücret zammı da gitti, maaşlar gitti dolayısıyla tarımsal üretimi artıracak tedbirler almamız lazım, girdileri desteklememiz lazım, tarladan rafa gelen sistemdeki o bozuklukların da giderilmesi gerekiyor; sanayi yatırımlarına hız verilmesi lazım; kamunun da faiz yükünü düşürecek tedbirler alması gerekir.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Peki,

Sayın Bülbül...

29.- *Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Türkiye'deki intelijansların Rusya ile Ukrayna arasındaki silah çatışma sürecinde Batı tasavvurunun ikiyüzlü ve çirkin yaklaşımıyla alakalı fikirlerini çok merak ettiklerine, Amerika'nın Rusya'ya işaret ederek Avrupa'ya tekrar hizaya sokmaya çalıştığına, MHP Genel Başkanının bugünkü grup toplantısında altını çizdiği hususlara, 3 Mart 1992 tarihinde Zonguldak Kozlu'da gerçekleşen maden faciasının yıl dönümüne, 3 Mart 1974'te Paris'e düşen "Ankara" isimli yolcu uçağında vefat eden vatandaşları rahmetle andığına ve Tayfur Sökmen'in vefatının 42'nci seneidevriyesine ilişkin açıklaması*

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, yani memleket meselelerini, dünya meselelerini bu kadar ayrıntılı dile getirirsek Grup Başkan Vekili konuşmaları bambaşka bir hâl alacak, bu noktada sabırları daha fazla zorlamanın yanlış olduğu kanaatindeyim.

Şimdi, Sayın Başkan, insanlık kavramını çeşitli ayraçlarla ötekileştiren Batı zihniyeti, 21'inci yüzyılda masumun, mazlumun ve mağdurun dili, dini, ırkı veya renginin olmadığını idrak edememiş, Orta Çağ karanlığındaki taassupla ne yazık ki cehaletine yenilerini daha eklemiştir.

Rusya ile Ukrayna arasındaki silahlı çatışmalardan sonra yaşananları ibretle takip etmekteyiz. Batılı bazı haber kanallarında hayretle şahit olduğumuz yorumlarda Suriye'deki mülteciler ile Ukrayna'dakileri din ve renk üzerinden farklılaştırma; kan, gözyaşı ve çaresizliğin sadece Irak ve Afganistan gibi ülkelere özgülenmesi, Yunanistan'ın Suriyeli göçmenlere karşı tutumları ortadayken Ukraynalı göçmenleri kabul etmeye hazır olduğunu açıklaması ve özellikle Ukrayna'da yaşayan Afrikalıların ülkeden çıkış yapacak olan trenlerden zorla indirilmesi gibi örnekler, Mehmet Akif'in "Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar." tasvirine uygun düşen Batı tasavvurunun ikiyüzlü ve çirkin yaklaşımını net bir şekilde ortaya koymuştur.

Yatırımlar konusunda özellikle Batı'nın başvurduğu kalemlere baktığımızda, ibretle takip ettiğimiz hususlar ortaya çıkmaktadır. Batı, Rusya'ya karşı birtakım izolasyon ve yaptırım politikaları uygularken artık Rus filmlerine, Çaykovski'den Dostoyevski'ye, Tolstoy'dan Rus menşeli kedilere varıncaya kadar, evcil hayvanlara varıncaya kadar bunları yasaklama, bunlara dair yaptırım kararı almaya yönelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Bu noktada Batı'nın aslında bu tür izolasyon faaliyetlerini yürütürken ne kadar acımasız olduğunu ve ruh derinliklerinde nasıl bir ırkçılığın da içerisinde yattığını hep birlikte görmüş olmaktadır. Türkiye'de bazı protesto gösterilerinde insanımızın Amerika'ya ait bazı ürünleri, efendime söyleyeyim, orada protesto amacıyla yaktığı veyahut da kıldığı, zarar verdiği görüntülerle dalga geçen Türkiye'deki -turnak içerisinde- "intelijansların" bunlarla alakalı fikirlerini de Türk milleti olarak, bu memlekette yaşayan insanlar olarak açıkçası çok merak ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yani bu meselelerde Türkiye'yi medeniyetsizlik noktasında yerin dibine batırmaya çalışanların Türkiye'nin en medeni tavırları gösterdiği bir ortamda içine düştükleri durumu tespit ve teşhis açısından ne söyleyeceklerini açıkçası bizler de merak etmekteyiz.

Sayın Başkan, Rusya Federasyonu, Ukrayna toprakları gibi önceki dönemlerde hükmettiği bölgeleri yeniden elde etmeye yönelik hak ve hukuksuz, hukuk tanımaz saldırılara girişirken Amerika Birleşik Devletleri de Rusya'yı işaret ederek âdeta "Öcü geliyor!" diyerek Avrupa'yı tekrar hizaya sokmakta ve başta silah satışları olmak üzere hâkimiyetini yeniden tesis etme yoluna gitmektedir. Kısacası, Amerika ile Rusya arasında, karşıt kutuplar arasında ortada bir al takke ver külah durumu söz konusu olmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Sayın Genel Başkanımız bugün yapmış olduğu grup toplantısında çok önemli bir hususun altını çizmiştir. Süreli ve bölgesel çatışmalar dönemi irtifa kaybederken sürekli savaşlar döneminin kapısının maalesef ki açılmış olduğunu ifade etmiş, bu açıdan Ukrayna krizinin görülen yüzüyle gösterilmeyen yüzünü dikkatle tefrik ve tefsir etmenin daha iyi, daha huzurlu, daha gelişmiş, daha adaletli bir dünya için ertelenemez bir mecburiyet olduğunu ifade etmiştir.

Sayın Başkan, 3 Mart 1992 tarihinde Zonguldak ilimizin Kozlu ilçesinde bulunan taş kömürü madeninde meydana gelen grizu patlaması sonucu 263 madencimiz hayatını kaybetmişti. Yaşanan bu faciyanın yıl dönümünde hayatını kaybeden şehit madencilerimizi rahmetle anıyor, milletimizin bir daha böyle facialar yaşamamasını niyaz ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, 3 Mart 1974 tarihinde sivil havacılık tarihinin en büyük kazalarından biri olan Türk Hava Yollarının 981 uçuş sayılı "Ankara" isimli yolcu uçağı Paris'te düşmüş, 13'ü mürettebat olmak üzere 346 kişi hayatını kaybetmişti; bu elim kazanın yıl dönümünde vefat eden vatandaşlarımızı rahmetle anıyoruz.

Son olarak Millî Mücadele döneminde, İskenderun sancağında Fransız ve Ermeni işgaline karşı Kuvayımilliye hareketinin öncülerinden olan, Misakımillî sınırlarımızın içinde bulunan Hatay'ın kurtuluşu için büyük emekler sarf eden Hatay devletinin ilk ve tek Cumhurbaşkanı Tayfur Sökmen'i vefatının 42'nci seneidevriyesinde rahmet ve minnetle anıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Oluç...

30.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranlarına, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, ihracat rekoru safsatısına, ekonomik krize ve zeytinliklerin madencilik faaliyetine açılmasına ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, TÜİK bugün enflasyon oranlarını açıkladı ve buna göre "Şubat'ta enflasyon aylık 4,81 arttı." dedi, "Yıllık bazda ise 54,44'e yükseldi." dedi. Şimdi, bu iktidarın son dönemlerde hazırlamış olduğu çeşitli programlar, planlar vardı; bir tanesi orta vadeli plan, öbürü Yeni Ekonomi Planı, böyle

isimler verildi. Yani bu planlar açıklandıktan birkaç ay sonra verileri çürümeye başladılar, tutmazdı -genelde baktığımızda son Hazine ve Maliye Bakanından beri bu böyle yaşanıyor, Berat Albayrak ve ondan sonrasında- fakat şimdi yapılan planlar ve açıklamalar artık aylık yanılıyor, birkaç ay da beklenmiyor. Mesela, Hazine ve Maliye Bakanı Nebati, bir ay önce “Enflasyonda yüzde 50 seviyesini göreceğimizi düşünmüyorum, umarım yanılmam.” dedi. Umduğu olmadı, yanıldı, gözlerindeki ışık söndü. Şimdi, biraz evvel Sayın Özkan dedi ki: “Nisan ayında göreceksiniz, bu enflasyon nasıl incek.” İnşallah görürüz Sayın Özkan ama aksini görürsek de tekrar burada konuşacağız çünkü aksi olacağını bütün veriler gösteriyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Buradan tebrik etmeniz lazım ama.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ama siz hangi yılın nisanından bahsettiniz, onu duyamadık. Hani bu nisan mı yoksa birkaç yıl sonraki nisan mı onu bilmiyoruz, onu şimdilik bırakalım.

Şimdi, bu TÜİK’in boyalı verilerine göre bile Hazine ve Maliye Bakanı yanıldı. Enflasyon Araştırma Grubu var, içinde ekonomistler, uzmanlar var; onlar şubat ayı enflasyonu için TÜFE 5,44 dediler, on iki aylık enflasyon için ise yüzde 123,8 diyorlar. Ortada bir felaket var, belli ama siz hâlâ diyorsunuz ki: “Ya, işte, dünyada enflasyon var, Avrupa’da enflasyon var.” filan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Avrupa’daki enflasyona baktım ne durumda diye; şimdi, İsviçre’de yüzde 1,5; Fransa’da yüzde 2,8; Danimarka’da yüzde 3,1; İsveç’te yüzde 3,3; İtalya’da yüzde 3,8; Almanya’da yüzde 5,1; Yunanistan’da yüzde 5,1; İrlanda’da yüzde 5,1; Hollanda’da yüzde 5,7’ymiş.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Hangi yılın onlar?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi, yani yapılmaz ya ekonomide ama sizin çok iyi matematik uzmanlarınız var biliyorsunuz, hepsini toplasanız bunların -hani yapılmayacak bir şey söylüyorum- Türkiye’nin tek başına enflasyon oranına yetişmiyor, yüzde 54,4’e.

Sayın Özkan, ya, aranızda hakikaten bir yarış var bu konuda; acaba Akbaşoğlu mu matematik açısından daha dehalar yaratacak, siz mi diye uğraşıp duruyorsunuz birbirinizle. Bu yarışta umarım siz kazanmazsınız, umarım siz kazanmazsınız.

ERHAN USTA (Samsun) – Yok, Cahit Bey daha iyi; açık mertebe Cahit Bey daha iyi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Yani bütün Avrupa’yla karşılaştırıyorsunuz ya “Dünyada ve Avrupa’da enflasyon var.” diye, işte ortada sayılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi, TÜİK’e göre Üretici Fiyat Endeksi şubatta aylık yüzde 7,22 artmış, yıllık yüzde 105’e çıkmış; TÜİK’e göre. Ya, ÜFE ile TÜFE arasındaki makas 51 puan oldu, bu çok vahim bir durum ama bunu da önemsemiyorsunuz yani üretici maliyet baskısı altında, tüketici tüketemez hâle gelmiş; siz hâlâ pembe tablolar çizmeye devam ediyorsunuz.

Şubatta sebze fiyatları yüzde 31 artmış ya, yıllık bazda baktığımızda yüzde 100 artmış; sebze fiyatlarından bahsediyoruz. Gıdada şubatta artış yüzde 8,5 olmuş, yıllık artış yüzde 65 olmuş -TÜİK’in rakamları bunlar yine- dünyada 4’üncü olmuşuz. İlk 3 kim biliyor musunuz gıdada fiyat artışında? Venezuela 1’inci, Lübnan 2’nci, Zimbabve 3’üncü, Türkiye 4’üncü olmuş. Yani rekor üstüne rekor kırıyorsunuz hakikaten, çok açık görünüyor bunlar. Şimdi, işin enflasyon kısmı böyle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir başka konu var, o da bu ihracat artışı. Ticaret Bakanı Sayın Muş “Ya, çok müthiş, rekor üstüne rekor kırıyoruz.” diye açıklıyor ya, bir ihracat safatasıyla karşı karşıyayız. Ya, yapmayın Allah aşkına; rakamlar yine sizin kurumlarınızın açıkladığı rakamlar, ocakta 10 milyar dolar olmuş ticaret açığı, şubatta -yeni rakam- 8 milyar dolar olmuş ticaret açığı. Nerede rekor kırılıyorsunuz? Yani bu ihracatı Sayın Muş yapıyor da ithalatı kim yapıyor Allah aşkına? Yani hangi bakanınız yapıyor bu ithalatı? Şimdi, Ekim 2021’de dış ticaret açığı yıllık 43,5 milyar dolarmış, Şubat 2022’de olmuş 58,1 milyar dolar -durum ortada- geçen yıl ocak ayında aylık 3,1 milyar dolar ticaret açığı bu yıl ocak ayında olmuş 10,3.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun. toparlayalım Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Yani bütün veriler ortada, ortada bir dış ticaret harikası, rekorları kırılan rakamlar da yok. Yani diyorum, tekrar söylüyorum: İhracatı siz yapıyorsunuz da -biraz evvel dediniz “Müthiş ihracat rakamları var.”- ithalatı kimin yaptığını bulun. Esas mesele oradan kaynaklanıyor.

Şimdi, tüm dünyada enerji fiyatları artıyor, evet. Ham petrol ve doğal gaz fiyatları artıyor, evet, artmaya devam edecek. Tarım ürünleri fiyatları artıyor, evet ve artmaya devam edecek. Tarım ürünleri ithalatçısı bir ülke hâline getirdiniz burayı, bu hâle soktunuz ve bütün bu fiyatlar artacak çünkü bir de savaş çıktı ortaya, Ukrayna-Rusya. Yani ticaret açığı büyüyecek; büyüyecek, bakın, bunu söylüyoruz. Şimdi, dövize olan ihtiyaç artacak. Peki, siz ne yapıyorsunuz? Son bir haftada yine bunu yaptınız. Dövizde olan ihtiyaç artacak, siz o kuru bastıracağız diye -hani bir pembe tablo çiziyorsunuz ya- dolar satmaya devam ediyorsunuz ya arka kapıdan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum.

“Dövizde ihtiyaç artacak.” diyoruz ve siz döviz tüketiyorsunuz. Yani üç haneli enflasyon, çift haneli işsizlik, dış ticaret açığında patlama, cari açıkta artış; aha ekonomiyi getirdiğiniz nokta burası. Bunu daha konuşmaya devam edeceğiz. Yani bu krizi Bafra pidesi yiyerek ve Türk kahvesi içerek aşamazsınız, aşamazsınız; onu da söylemiş olayım.

Şimdi, son olarak...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bu kadar “Para, para, para...” Yani size hiç yakıştıramadım.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ama söylüyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ya, hep sol... Nasıl sol parti?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sizin başka bir ekonomistiniz ve Avrupa uzmanınız var, biliyorsunuz; adı Bilal Erdoğan, o da bunu söylüyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – “Para, para, para...” Kapitalizm...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi, son bir konu var değinmek istediğim. Bakın, bir yönetmelik çıkardı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, dünden beri bunu konuşuyoruz. Hâlâ yasaya aykırı olarak çıkarılmış o yönetmelik iptal edilmedi; bunun peşinde koşacağız. Ya, zeytin ağaçlarını kesecekler. Ne için, ne için kesecekler? Zeytinlik alanlarda maden faaliyetlerinde bulunulsun diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi, neden bu yönetmelik çıkarıldı? Ya, bu zeytinlik, bu ağaçlar... Yüzlerce yıllık zeytin ağaçlarından bahsediyoruz ya. Yüzlerce yıllık zeytin ağaçlarını bu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bir yönetmelikle nasıl yok edecek ya? Böyle bir şey olabilir mi? Şimdi bu yönetmeliğe göre uygulama yapılacak. Ya 5'li çeteye ya da onlarla birlikte hareket eden 30 holdinge buraları peşkeş çekeceksiniz, o ağaçlar kesilecek, sonra aradan birkaç yıl geçecek, Danıştay bozacak bu kararı; olan, o zeytin ağaçlarına olmuş olacak.

Bakın, Muğla'yı bu hâle getirdiniz ya, Muğla'nın köylerini bu hâle getirdiniz. Her tarafı kurutuyorsunuz, zeytin ağaçlarını yok ediyorsunuz; yazık günah. Bunun hesabını ne bu dünyada ne diğer dünyada veremezsiniz; açıkça bunu söylüyoruz. Bu yönetmelik derhâl geri çekilmelidir, derhâl.

BAŞKAN – Evet, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ Parti Grubunun, 2/3/2022 tarihinde Mersin Milletvekili Behiç Çelik ve arkadaşları tarafından, Mersin ilinin sosyoekonomik göstergelerinin paylaşılması ve güvenliğinin artırılması için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Mart 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 3/3/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta
Samsun
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Mersin Milletvekili Behiç Çelik ve 19 milletvekili tarafından Mersin ilinin sosyoekonomik göstergelerinin paylaşılması ve güvenliğinin artırılması için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 2/3/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 3/3/2022 Perşembe günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Behiç Çelik.

Buyurun Sayın Çelik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin grup önerisi üzerine söz aldım. Genel Kurulu, aziz milletimizi ve konumuz itibarıyla onun bir parçası olan aziz Mersinlileri saygıyla selamlıyorum.

Mersin'in 21'inci yüzyılın neredeyse ilk çeyreğinde kendi klasmanındaki illere oranla oldukça gerilediğini maalesef itiraf etmek zorundayım. İşte, bu gerilemenin durdurulması, büyüme ve kalkınmanın ivme kazanması, istikrarlı bir toplumsal yapının oluşturulması temel amaçtır. Mersin'de bu amacı gerçekleştirmek gerekmektedir. Mersin'in sosyoekonomik, kültürel ve güvenlik sorunlarını konu alan grup önerimiz, ilimizin sorunlarına çözüm aramayı amaçlamaktadır.

Binlerce yıllık tarihe sahip olan Mersin, 2 milyona yaklaşan nüfusuyla, çalışkan ve dürüst halkıyla, eşsiz coğrafyasıyla, bereketli tarım arazileriyle üretimin, büyümenin ve kalkınmanın anahtarıdır. Tarımsal üretimin en yoğun yapıldığı 4'üncü ilimiz olan Mersin; muz, limon ve çilek başta olmak üzere 8 üründe Türkiye 1'incisidir; en çok vergi veren 6'ncı, nüfus bakımından 11'inci sırada yer almaktadır.

Değerli arkadaşlar, Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener 3 Ocak ve 20-21 Şubat 2022 tarihlerinde olmak üzere, kırk sekiz gün içinde 2 defa Mersin'i ziyaret etmiştir. Bu ziyaretlerde, kriz nedeniyle sıkıntıya düşmüş, iş yerini kapatmış ya da iflas etmiş iş dünyasının, kirasını ödemekte zorlanan esnafın, ürünü para etmeyen üreticilerin ve çiftçilerin, işsizlik ve yoksulluk karşısında zor durumda kalan kadınlarımızın ve gençlerimizin, hayvan yetiştiricilerinin ve diğer üreten, üretmeye çalışan elleri nasırlı hemşehrilerimizin, EYT'lilerin, atanamayan öğretmenlerin, mülakatta elenenlerin, borcunu ödemekte büyük zorluklar çekenlerin sorunlarını dinlemiştir.

Genel Başkanımız 21 Şubatta Erdemli'de esnafı ziyaret etti, orada birçok hemşehrimize sohbet ederek onların ızdıraplarını dinledi, sıkıntılarını, sorunlarını ilk ağızdan tespit etti. "10 kilo limon, 1 litre mazot; 100 kilo limon, 1 çuval gübre." diye yakınan bir çiftçi, sahipsiz olduklarını haykırdı. Yakınmalar hep geçim zorluklarından, işsizlikten, hayat pahalılığından olmuştur.

Diğer taraftan, gelen fahiş zamlar dolayısıyla ruhsal bunalıma düşen insanları gözlemledik. Devamında Mersin merkezde ve ardından Tarsus'ta yine esnafla buluştuk. Genel Başkanımızın bu ziyaretleri münasebetiyle Erdemli, Mersin merkez ve Tarsus'ta bir heyecan ve umut dalgasının varlığı hemen hissedilmiştir.

Muhterem milletvekilleri, halkımız bunalımdadır. Bir milleti çökertmenin yolu, o milletin moral değerlerini tahrip etmekten geçer. Eğer insanları aç bırakırsanız bunalıma düşmesi kaçınılmazdır. Yıllarca kutsal bildiği milli ve manevi değerlerini oy uğruna istismar ederek, yalan söyleyerek sulandırır veya alçaltırsanız yine bunalım kaçınılmazdır. Ahlaki değerleri tahrip ederseniz bunalım katlanmış olur. İşte, arkadaşlar, Türk toplumunun AKP eliyle içine düşürüldüğü akıbet budur. İnsanlara umut aşılacak lazımdır, güven duygusu vermek lazımdır, yarının Türkiyesini anlatmak lazımdır. Sayın Akşener'in Mersin programında vermiş olduğu en büyük mesaj da bunlardır.

Mersin'le ilgili göstergelere bakarsak; en çok hava kirliliğinde ilk 5'e giren bir ildir, sosyoekonomik gelişmişlikte 25'inci, kişi başına düşen milli gelirden 27'nci, eğitimde 33, sağlıkta 39, istihdamda 52, yaşam memnuniyetinde 71'inci sıradadır.

Değerli arkadaşlar, AKP iktidarı elinde Türk tarımının çökertilmiş olmasının en acı faturalarından birini Mersin ödemektedir. Üst üste zarar ettirilen üreticinin artık iktidara zerre güveni kalmamıştır.

Değerli milletvekilleri, sulama projeleri ödeneksizlikten beklemektedir, turizmde bir ilerleme yoktur, D400 ve D715 Kara Yolları iyileştirme için hâlâ beklemektedir, hazine ve orman arazilerinin muhtaç çiftçilere dağıtılması yapılmamaktadır. Limandan, havaalanından ve lojistik merkezinden size bahsetmeyeceğim. Topyekûn bir il planlamasıyla Mersin'i her anlamda kalkındıracak projelerle hazırlıklı olduğumuzu da bu vesileyle belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, sınır aşan göç hareketleri günümüzde bir beka meselesi olup istihbarat faaliyetlerinin odağında yer almaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Devletler, gelecek orta ve uzun vadede göç dalgalarıyla sarsılacaklardır. Ülkemizin yeni bir göçmen politikası ve göç strateji belgesinin hayata geçirilmesi zorunludur. "Ulus devlet" vasfımız titizlikle korunmalıdır. Mersin, dolayısıyla Türkiye, bütünüyle bu göç dalgasından

dolayı büyük bir asayişsizliğe ve güven bunalımına doğru sürüklenmektedir. Onun için ben diyorum ki: Bu kadar göçmen nüfusunu, Suriyeli nüfusunu Mersin nasıl kaldıracaktır? Temel istikrarsızlık kaynağı olan ve asayiş doğrudan menfi etkileyen bu durumu Mersin halkı kabul etmemektedir.

Sonuç olarak şunu söylüyorum: Tarıma önem veren, üreticiyi koruyan, altyapı yatırımlarına önem veren bir anlayış hâkim olmalıdır. Bu düşüncelerle Mersin'in kaderine etki etmesini beklediğimiz Meclis araştırması önergemizi kabul etmenizi diliyorum, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Rıdvan Turan.

Buyurun Sayın Turan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli vekiller; bu Mersin gerçekten kendi hâline, deyim yerindeyse kaderine terk edilmiş bir kent. Sadece AKP iktidarı açısından söylemiyorum yani fi tarihinden beri bu hep böyle oldu. Mersin bir tarım şehri mi, bir turizm şehri mi, bir lojistik şehri mi, bir ticaret şehri mi; bunlar meşhûk. Yani belki bunların her birinin bir kent içerisinde olması gerekir ama Mersin açısından konuşulacaksa her biri, bir diğeriyle aleyhine faaliyet göstererek bu zamana kadar oldu. Yani Akkuyu'ya nükleer santrali yaptığınızda orada turizmin ve tarımın gelişemeyeceği bir ön kabuldür ya da Atatürk Parkı'nı limana kattığınızda şehrin tarihsel dokusunu perişan edeceğiniz ortadadır. Bu sebeple, iktidarlar tarafından net bir Mersin kent politikası olmaması sebebiyle şu anda Mersin hangisi olacağına karar verememiş. Hangisi olacağına karar veremeyince de -yani merkezî otorite açısından bahsediyorum, yerel açısından bahsetmiyorum- böyle olunca da Mersin arada derede kalmış, iktidarlar tarafından da sıklıkla ihmal edilmiş bir kent hâline gelmiş. Tabii, sorun yalnızca bu değil; bir lojistik kenti ama bu lojistiğin içerisinde inanılmaz bir uyuşturucu ticareti var, narkoekonomi var. Diğer taraftan, ileriki günlerde araştırma önergesiyle buraya sunacağımız bir İŞİD faaliyeti var yani İŞİD'in silahlarının Mersin Limanı üzerinden dağıtımının yapıldığına ilişkin çok güçlü kanıtlar var. Şimdi, hâl böyle olunca Mersin'in, güzide Mersin'imizin, ülkemizin her açıdan son derece önemli bir kentinin geldiği nokta bu. Bir başka nokta şu: Mersin kenti nitelikli emek gücünü dışarıya veren ve nitelsiz emek gücünü, kalifiye olmayan emeği alan bir kent hâline dönüştü. Bu da kentin bütün parametrelerinde, sosyal, siyasal, entelektüel, iktisadi parametrelerinde bir gerilemeye yol açtı. O sebeple, yapılması gereken şey normal koşullarda şu yani bizim Parlamentomuz Mersin'i dert eden bir parlamento olmuş olsaydı toplanacaktı ve diyecekti ki: "Ya, bir kent niye bu gelişmişlik parametreleri açısından bundan yirmi yıl önce olduğundan geriye gider? Niye nüfusu artarken ekonomisi zayıflar? Niye gelişme ivmesi düşer? Niye nitelikli emek gücünü kaybeder? Niye terörist yapıların fınk attığı bir yer hâline gelir? Niye narkoekonominin dünyadaki önemli merkezlerinden bir tanesi hâline gelir?" Olağan koşullarda konuşulması ve tartışılması gereken şey buydu. Niye ekolojisi, doğası bu kadar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

RIDVAN TURAN (Devamla) – Niye Toros Dağları'nda Yörüklerin yoğunlukla yaşadığı ve Türk Yörük kültürünün kolonu olan köyler böylesine bir kültür kırımına maruz bırakılır? Evet, daha önce de söyledim, taş ocakları sayesinde, Yörüklerin üretim biçiminin tasfiyesi sebebiyle ciddi bir Yörük kültür kırımıyla karşı karşıyayız. Bunları bu Meclis konuşmaz da ne konuşur? Birazdan konuşacağımız Nükleer Düzenleme Kurumu gibi memlekete faydası olmayan şeyleri konuşur. Eğer Meclisin gerçekten halkımıza, halklarımıza bir faydası olacaksa -Mersin başta olmak üzere- bu olumsuz gidişat, bu yozlaşma, bu deformasyona karşı Meclisin bir araştırma iradesine sahip olması gerekir ve bunun sonucunda da Mersin'in layık olduğu yere el birliğiyle oturtulması gerekir.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Köksal, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar'ın Bolvadin ve Başmakçı ilçelerinde yaşanan elektrik kesintisine ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yoğun kar yağışı nedeniyle güzel memleketim Afyonkarahisar'ımızın Bolvadin ilçesinde dün akşamdan beri sürekli elektrik kesintisi yaşanıyor. Elektrikğin sık sık gidip gelmesinden dolayı elektrikli aletler bozulmuş durumda. Başmakçı ilçemize bağlı Yukarıbeltarla, Yaka, Yassıören, Ovacık, Çığrı ve Aşağı Beltarla köylerinde de dün akşamdan beri yaşanan elektrik kesintisi nedeniyle büyük bir mağduriyet yaşanıyor. İnsanlar, hayvanlarının sağlığını dahi yapamaz hâle geldiler. Yetkililer, kar yağışı nedeniyle kablolar ve direklerde yıkılma oluştuğunu ve çoğu yerde sıkıntı olduğunu söylüyorlar. Buna ilişkin olarak bugüne kadar niye önlem alınmadı? Yenileme yapılacaksa yenileme; tadilat, tamirat yapılacaksa tadilat, tamirat niye yapılmadı? Zafer Havalimanı için yolcu garantisi verip milyonlarca lira ödemeler yapanlar, elektrik hatları, direkler, kablolar için niçin para ayırmıyorlar?

VII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

1.- İYİ Parti Grubunun, 2/3/2022 tarihinde Mersin Milletvekili Behiç Çelik ve arkadaşları tarafından, Mersin ilinin sosyoekonomik göstergelerinin paylaşılması ve güvenliğinin artırılması için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Mart 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Ali Mahir Başarır.

Buyurun Sayın Başarır. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Mersin'in sorunlarını yirmi yıldır herhâlde defalarca buradan milletvekillerimiz, bizler konuştuk. Evet, bazı milletvekili arkadaşlarımızı dinlediğim zaman farklı bir ilde yaşadığımı düşünüyorum. Mersin'e yapılanları anlatıyorlar ama yıllardır Mersin'e yapılmayanlar artık büyük bir sorun hâline gelmiştir. Şimdi, buradan sormak isterim: 2013'te temeli atılan Çukurova Havaalanı nerede? Dokuz yıl olmuş. Buradan sormak isterim: 2008'de temeli atılacak olan, büyük bir gösterişle kamuoyuna tanıttığımız Kazanlı-Tarsus-Mersin sahil projesi nerede? Çivi çakılmadı daha? Buradan sormak isterim: Yıllardır, çeyrek asırdır söz verdiğiniz Mersin-Antalya otoyolu nerede? Yapılmıyor arkadaşlar. Bugün yıl dönümü, 3/3/2003 tarihinde Pamukluk Barajı yapılacaktı; tarımsal sulama alanı olarak arazilerimiz, bahçelerimiz, tarlalarımız sulanacaktı -bakın, kuraklıkla boğuşuyoruz- nerede? Mersin merkezin içme suyu sorunları çözülecekti, nerede? Yirmi yıl olmuş hâlâ yok. Peki, Mersin'e neyi layık görüyorsunuz? Taş ocaklarını. Neyi layık görüyorsunuz? Balık çiftliklerini. Neyi layık görüyorsunuz? Nükleer santrali. Mersin bunu hak ediyor mu? Bugün, işsizliğin en fazla yaşandığı yer Mersin. Sığınmacı krizi, tespit edilen 250 bin Suriyeli var. Ama bir şey daha var: İşte cumhuriyet tarihinden beri ilk kez metro projesi gelmiş, Cumhurbaşkanlığı yatırım programına alınmış, 900 milyon lira borçlanma yetkisi alınmış ama Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığında imzada bekliyor. Hiçbir şey yapmadığımız gibi yapanları da bırakmıyorsunuz.

Gerçekten, Sayın Grup Başkan Vekili şaşırarak bakıyor ama Mersin bu hâlde. Yirmi yıldır Mersin'e büyük bir proje olarak ne yaptığınızı merak ediyorum. Az önceki milletvekili arkadaşım "44 tane ambulans aldık." dedi; ne güzel, vallahi iyi ki aldınız ama bizden çok sonra başlayan havaalanı, otoyollar bitmiş, Mersin'in suçu ne? Mersinlinin suçu ne? Mersin'e olan düşmanlığınız ne? Ben bunu merak ediyorum, merak ediyorum.

Bakın, serbest bölgede çalışan işçi sayısı yüzde 25 düşmüş...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – ...serbest bölgede açılan şirketlerin sayısı düşmüş; işsizlik almış başını gidiyor, fabrikalar kapanıyor. Berdan'dan başlamış, Çukurova'dan başlamış, ÇUKOBİRLİK'ten başlamış, büyük fabrikaların çoğu kapanmış; Mersin'de yatırım yok. Biz Mersin'de yatırım istiyoruz; çevre katliamı istemiyoruz, taş ocaklarını istemiyoruz, balık çiftliklerini istemiyoruz. Lütfen, Mersin'e yatırım yapın.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Mersin...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sayın Milletvekili, laf atmayın, siz de Mersin Milletvekilisiniz. Gelin, siz de söyleyin, “Yapın bunları.” deyin.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Hayır, ben Kocaeli Milletvekiliyim.

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Biraz önce söyledim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ha, tabii, siz Mersin'i navigasyonla geziyorsunuz.

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Yarım saat önce konuştum burada.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Siz Mut ilçesindesiniz -bir kez daha söyleyeyim- size vatandaş soruyor: “Mutlu musun?” diyor. “Çok mutluyum.” diyorsunuz, oysa Mut'u soruyor size.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Ali Mahir Bey, kaç kere anlattı, yatırımları anlattı biraz önce Ali Cumhur Bey.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Mersin'de sokağa çıkın, sokağa. Buradan laf atmayın, insanları dinleyin, kapanan yerlere bakın, bana laf atmayın!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – O yüzden bu önergeye “kabul” oyu veriyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Zeynep Gül Yılmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Sayın Başkan, şahsınızı, değerli milletvekillerimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Mersin'imiz, doğal güzellikleri, coğrafi konumu, tarihi, kültürü, tarımı, sanayisi, lojistiği ve ticaret hacmiyle ülkemizin en önemli büyük şehirleri arasında yer almaktadır. Özellikle sebze ve meyvecilik ile seracılık faaliyetlerinde ülkemizin büyük bir bölümüne üretimle katkı sağlayan Mersin'imizin yüz ölçümünün yüzde 21'inde tarımsal üretim gerçekleştirilmektedir. Mersin'imiz, yaş sebze ve meyve, narenciye, bakliyat ihracatında da yıllardır ülkemizde ilk sıralarda yer almaktadır. Mersin tarımını geliştirmek, ihracatını ve üretimini desteklemek için Hükümetimiz tarafından ilimiz üreticilerine 2022 yılından itibaren bitkisel üretimde 1,1 milyar, hayvancılıkta 595 milyon, kırsal kalkınma yatırımları ve diğer desteklerde 437 milyon; toplamda ise 2,1 milyar TL destek sağlanmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Saygıdeğer milletvekilleri, Mersin'imiz AK PARTİ hükümetlerimiz döneminde eğitimden sağlığa, adaletten emniyete, ulaştırmadan enerjiye, sosyal yardımlardan toplu konuta varana kadar her alanda en yüksek oranda eser ve hizmetten payını almıştır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Somut örnekler, somut örnekler...

ZEPNEP GÜL YILMAZ (Devamla) – Mersin'e yapılan yatırım tutarı son yirmi yılda 38 milyar lirayı geçmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Eğitim alanında ise iktidarımız döneminde 1 milyar 390 milyon liranın üzerinde yatırım yapılmıştır. 6 bin civarı yeni derslik inşa edilmiş, 2'nci devlet üniversitesi olarak da Tarsus Üniversitemiz kurulmuştur.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Vardı zaten, yüksekokulu üniversite yaptınız.

ZEPNEP GÜL YILMAZ (Devamla) – Toplam 61 spor tesisi inşa edilmiş, yükseköğrenim öğrencilerimiz için 4.726 kapasiteli yurt binaları açılmış, 2.000 öğrenci kapasiteli yurt binamızın da inşası sürmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Tabii, öğrenciler ondan sokakta, yüzde 80’i sokakta.

ZEPNEP GÜL YILMAZ (Devamla) – Sağlıkta 15’i hastaneden oluşan toplam 47 sağlık tesisi yapılmış, Türkiye’nin 1.300 yataklı ilk şehir hastanesi de Mersin’imize kazandırılmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

4 bin civarında toplu konut hemşehrilerimizin kullanımına sunulmuş, 9 bin civarında konutun yapımı ise devam etmektedir.

Ulaştırmada son on dokuz yılda 278 kilometre ilave bölünmüş yol, 50 adet köprü, 18 adet çift tüp tünel hizmete girmiştir. Çukurova Bölgesel Havalimanı’nın inşaatı hızla ilerlemekte olup inşallah 29 Ekimde ilk uçak inecektir.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – 50 tane köprü mü? Yalan, vallahi yalan! 50 tane köprü nerede var?

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Devamla) – Sen de binersin artık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ben de binerim artık!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Zaman yetmiyor, zaman.

BAŞKAN – Buyurun.

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Devamla) – Mersin’imiz için içme ve sulama suyu bakımından hayati öneme sahip 8 baraj, 11 gölet inşa edilmiş, onlarca gölet ve baraj inşaatı da sürmektedir.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Orada da yüzerim(!)

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Devamla) – Sanayi alanında yeni organize sanayi ve endüstri bölgeleri, teknoparklar, araştırma-geliştirme ve tasarım merkezleri kurulmuştur. Enerjide kendi alanında en son ve en güvenli teknolojiyle inşa edilen, Türkiye’nin ilk nükleer santrali Akkuyu Nükleer Güç Santrali’nin yapımı da hızla devam etmektedir.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Orada da ölürüm, orada da ölürüm(!)

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Devamla) – Yılda yaklaşık 35 milyar kilovatsaat elektrik üretimiyle, ülkemizin elektrik ihtiyacının da yüzde 10’unu karşılayacaktır.

Kısacası, yatırımlarımızla birlikte kardeşlik ve özgürlük şehri olan Mersin’de huzur ve güven ortamının devam edeceğine dair inancımız tamdır. AK PARTİ olarak ülkemize ve aziz milletimize eser ve hizmet kazandırma, büyük Türkiye’yi inşa etme yolunda Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın güçlü liderliğinde gece gündüz çalışmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, yoklama talep ediyorum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ama geçti, işleme geçti ya, işleme geçti.

Başkanım, başladınız işleme.

BAŞKAN – Oylamaya başladık Özgür Bey.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Göremedim bir an, kusura bakmayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, sorun yok; ben geciktim.

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, 3/3/2022 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Ukrayna savaşının Türkiye ekonomisine olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Mart 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 3/3/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

3 Mart 2022 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Ukrayna savaşının Türkiye ekonomisine olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan (17194 grup numaralı) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 3/3/2022 Perşembe günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Necdet İpekyüz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Halkların Demokratik Partisi her yerde, her zaman savaşa karşı çıkmıştır; aslolan barıştır. Burada, HDP adına, dünyanın her yerinde savaşa karşı sesini çıkartan ve büyük bir cesaretle kendi ülkelerinde bile -ikiyüzlülükle değil- savaşa karşı duran insanları selamlıyoruz.

Değerli arkadaşlar, bir hafta önce bu süreç başladı ve Ukrayna ile Rusya arasındaki süreç konuşuluyordu “Diplomatik çözümler mi bulunur, ne olur?” diye ve başladı. Peki, savaşlarda ne oluyor? Geldiğimiz çağda, baktığımız dönemde savaşların etkileri ilk neydi? Deniliyordu ki: “İnsanlar, kolluk güçleri yaşamlarını yitiriyor.” Sonra ne denildi? “Kadınlar, çocuklar, siviller” ve beraberinde şimdi, yerinden yurdundan olmuş insanlar. Bir haftalık süreçte 2 bine yakın insan yaşamını yitirdi, 700 bine yakın insan yerinden yurdundan oldu. Peki, geline aşamayla beraber ne olacak? Hâlâ diplomatik girişimler yürütülürken, savaş bir taraftan yaşama son verirken, yıkım olurken, travma olurken bir taraftan da yoksulluğu, açlığı daha da artırmakta, insanlar sistematik olarak kendi ülkesi dışında yerlere gitmekte. Ateş düştüğü yeri yakıyor, günümüzde ateş etrafa da sıçırıyor.

Ve Türkiye... Türkiye’de ekonomiyi konuştuğumuzda, kriz var dediğimizde, siyasi kriz var dediğimizde kabul edilmiyordu ve bugün neredeyse iki haneli enflasyon övünülerek savunulacak üç haneli enflasyonu inkâr etmek için ve bugün neredeyse “Şubat marttan iyidir, mart nisandan iyidir.” gibi söylemlerle geçmiş bize farklı şekilde anımsatan süreçlere gideceğiz ama biz biliyoruz ki ekonomi kötüye gidiyor. Ekonominin düzelmesi için ne yapmak lazım? Yeni Ekonomi Programı açıklandı, ne denildi? “Tek haneli enflasyona gideceğiz.” Gitmiyoruz ama Yeni Ekonomi Programı’yla beraber siyasette de ekonomide de kendinizi bitiriyorsunuz çünkü dışarıya bir bağlılık söz konusu. Nedir? Arkadaşlar, bugün biz çiftçilerle ilgili bir kanun teklifi de verdik -ki bugün bir önerge daha vardı- çiftçiler mazot alamadığı için, elektrikle sulama yapamadığı için, gübre alamadığı için tarlalar boş. Buğdayın ilk işlendiği, ilk ele alındığı yer Mezopotamya. Siz, Mezopotamya’nın doğasını, tarihini

yok ettiğiniz gibi, ekonomisini de altüst ettiniz. Bugün Türkiye buğdayın yüzde 90'ını Ukrayna ve Rusya'dan getiriyor; arpa da ayçiçeği de yine öyle; enerji de doğal gaz da oraya bağlı ve bu etkiyle beraber ne oldu? Dünya, şimdi Rusya'ya ambargo uyguluyor, uyguladığı zaman ne olacak? Burada ekme fiyatları artacak, un artacak, hayvancılık etkilenecek, doğal gaz artacak, evler ısınamayacak, ekonomi sektöründe çalışan bütün üretim faaliyetleri artacak, nakliyesi artacak. Biz, daha bir hafta içinde yakıtta gelen maliyetleri gördük. Savaş yoksulları, açları daha da perişan ederken, yaşamı altüst ederken aslanan barış konusunda hiçbir adım atılmamakta, yerinden yurdundan olan insanlar için çifte standartlar konuşulmakta.

Peki, Türkiye ekonomisinde geldiğimiz aşamada ne oluyor? Türkiye ekonomisinde yoksulluk ve açlık arttığı gibi, bir çözüm bulunmuyor. Riski önlemek yerine kumar oynar gibi hedefler ortaya çıkartılıyor. Sayın Nebati diyordu ki: "Rusya-Ukrayna arasında hiçbir problem çıkmayacak, diplomatik yoldan çözülecek." Olmadı. Türkiye'nin bu ekonomik krizde enflasyon tek haneye düşürmesi için ne beklentisi vardı? Yaz geliyor, turistler gelecek, turizmden 50 milyar dolara yakın bir gelirimiz olacak. İşte kapandı, savaş çıktı, ne olacak? Yine yoksulluk olacak, yine hedefler tutmamış olacak. Siz, enerjide, gıdada dışa bağımlı olduğunuz sürece hiçbir yere gidemezsiniz, gelişemezsiniz.

Peki, Rusya'daki ambargolarla beraber bu süreç yaşanırken bizim asıl düşünmemiz gereken nedir, yapmamız gereken nedir? Kendimize dönmemiz lazım, müzakereci demokratikleşmeyle yan yana olan barış girişimlerini geliştirmemiz lazım ve bu konuda yapacağımız her adım kendi ülkemizdeki ekonomik düzeyi düzeltirken dışa bağımlılığımızı azaltacak, dışarıda da daha rahat barışla ilgili söylemleri dile getireceğiz. Başta Kürt meselesi olmak üzere birçok konuda hiç çekinmeden konuşalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Nitekim, Adalet ve Kalkınma Partisi bu konuda -tırnak içinde- "müzakere" döneminde, "çözüm" döneminde şunu diyordu: "Güvenlikçi politikalarla hiçbir yere gidilememiştir, ekonomimiz dibe gitmiştir, bir an önce ekonominin düzelmesi lazım; barışın gelişmesi lazım, bu topraklar barışa hasrettir." Bunu söyleyen iktidar. Bugün, dışarıdaki diplomatik girişimlerde yapılan tesirlerle, çıkan sonuçlarla ekonomimiz altüst olmaktadır. Bizim yapmamız gereken tekrar şu: Kendi özümüze dönüp kendi üretimimizi artırmak, kendi reel politikamızı, ekonomik politikamızı geliştirmek; sadece şirketleri, bir kısım kesimleri değil ülkenin ekonomisini kalkındırmak ve bu konuda demokratikleşmeyi artırmak, müzakere süreciyle beraber barışı geliştirmek.

O nedenle gelin, Ukrayna'da başlayan süreçle beraber, Rusya'da başlayan süreçle beraber araştıralım; savaşlar neye mal oluyor, kimleri yok ediyor, barış için neler yapılmalıdır? Bu konuda bu araştırma önergesinin desteklenmesini istiyoruz.

Saygılarımı sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta.

Buyurun Sayın Usta. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii öncelikle Rusya'nın Ukrayna'ya müdahalesini, işgal girişimini, işgalini kınıyorum. Masum insanların öldürülmesi ve egemen bir ülkenin topraklarına müdahale edilmesi, hiçbir şekilde kabul edilemez.

Tabii, biz aynı zamanda yakın coğrafyadayız, ticaretimiz var; ülkemizin çıkarlarını da koruyacak şekilde meseleyi görmemiz gerekiyor. Şimdi, bu gerginlik, buradaki çatışma ortamı birkaç kanaldan bizim ekonomimizi etkileyecek. Ben işin ekonomik boyutu tarafında duracağım, grup önerisi de zaten o şekilde.

Dolayısıyla, birinci kanal, ticaret kanalı. Burada, tabii, ciddi bir yaş sebze, meyve ihracatımız var Rusya'ya. Dolayısıyla, oralarda birtakım sorunlarla karşılaşılabilir veya birtakım avantajlar da oluşabilir. Buğday ithalatı yapıyoruz, hem Ukrayna'dan hem Rusya'dan buğday ithalatımız var ve özellikle Rusya'dan, tabii, ciddi bir enerji ve doğal gaz ithalatımız var. Şimdi, ticaret kanalı böyle.

Diğer taraftan, tabii, emtia fiyatları üzerinde olumsuz etkisi olacak yani dünyada enerji fiyatlarının yükselmesine, fiyat artışlarına neden olacak, zaten olmaya da başladı. Tabii, bunun da bizim ekonomimiz üzerinde etkisi olacak.

Tabii, bizim enflasyon rakamlarımız, Cahit Bey, o kadar yüksek ki buradaki enflasyon artışları bizde çok fazla bir şey etkilemez yani bizim kendi problemlerimiz daha fazla ama dünyada genel olarak enerji fiyatlarında böyle bir artış bekleniyor.

Şimdi, diğer kanal, turizm kanalı. Tabii, ciddi bir turist çekiyoruz. Yaz aylarında da oradan ciddi turist geleceği... Bütün model de onun üzerine inşa edilmişti biliyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanının açıkladığı model. Oralarda da tabii, savaş ortamında... Bunun ne kadar süreceğini de tabii bilmiyoruz ama bu gerginliğin devam etmesi durumunda, yaz aylarında beklediğimiz turizm gelirlerinde ciddi bir azalma olacak. Tabii, buna bağlı olarak da bunun kur üzerinde mutlak surette bir etkisinin olmasını beklemek gerekiyor.

Diğer kanal, dördüncü kanal da sermaye kanalı yani sermaye girişleri anlamında... Tabii, biz oradan doğrudan belki sermaye almıyoruz ama coğrafyamızdaki bu gerginlik, özellikle FED'in faiz artırımları da bir yandan o süreçte devam ederken bizim gibi gelişmekte olan ülkelere veya bu coğrafyaya sermaye girişlerinde, beklenen sermaye girişlerinde bir azalma olacaktır. Gerçi şu anda zaten içerde çok yabancı falan kalmadı. Dolayısıyla, bizim bu önümüzdeki dönemde büyümemizi zayıflatacak ve bizim enflasyonumuzu bir miktar daha yukarıya atacak bir durum var.

Şimdi, buğday açısından meseleye bakarsak aslında nasıl yönetileceğine bağlı. Buğday ve diğer ürünler açısından -vakit çok kısa, çok sınırlı- şöyle söyleyebilirim: Yani, bizim stoklarımızın, TMO stokunun ne kadar olduğunu bilmiyoruz ama şu anda buğday stokumuz 4,5 milyon ton civarında. Gübreden dolayı önümüzdeki dönem buğdayda yüzde 10-15'lik bir verim kaybı bekliyoruz. Çok şükür bu sene kuraklık olmayacak.

Şimdi, Rusya ve Ukrayna tahıl ihracatının yüzde 95'ini Karadeniz kıyısından yapıyor. Dolayısıyla burada bizim bir navlun avantajımız var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Devamla) – Şimdi burada, Odessa Limanı başta olmak üzere limanlardaki problemlerden dolayı düşük tonajlı gemilerle çıkmak durumunda kalacak Ukrayna. Eğer Türkiye bunu bir avantaja çevirebilirse, bunu yönetirse Türkiye burada ciddi bir avantaj elde edebilir çünkü büyük ölçüde bizim üzerimizden olacaktır.

Fakat şimdi burada esas mesele: buna program olarak Türkiye'nin hazır olması lazım. Yani sıkıntılı bir dönem var, bu olmasa da zaten sıkıntımız fazla. Tabii, iktidar makamı ağlama makamı değil; hep bakıyorsunuz sürekli şikâyet ediyorlar, sürekli ağlıyorlar. Şimdi, model çöktü arkadaşlar; şu anda hem Erdoğan'ın hem de Hazine ve Maliye Bakanının açıkladığı model çöktü. Çok kısa, şu mavi ihracat çizgisi, şu turuncular da ithalat. Bakın, çok geriye gitmiyoruz, Ocak 2021'den Ocak 2022'ye kadar makasın nasıl açıldığını görüyoruz. Cahit Bey oradan bağırıyor da "Dış ticaret iyi." falan diye, hiç öyle değil, TÜİK rakamları hiç öyle değil -mevsimsel düzeltilmiş rakamlardır- dış ticaret açığı giderek artıyor; dolayısıyla "model" dediğiniz şey, "Türkiye ekonomi modeli" dediğiniz şey çökmüş durumdadır, turist gelmeyince zaten daha fazla çökecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – 225 milyar dolara çıktı ya ihracatımız.

ERHAN USTA (Devamla) – Başkanım, bitiriyorum süre vermeseniz de.

Dolayısıyla, yapılması gereken şey, Türkiye’yi bu krize ekonomik model anlamında hazır etmek; bunlar böyle lafla, sözle olmaz. “Çin modeli” dediniz, on beş gün dayandı; “Türkiye ekonomi modeli” dediniz, sadece iki ay dayandı. Türkiye kapsamlı, inandırıcı bir ekonomik program uygulamak durumundadır.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Sayın Utku Çakırözer.

Buyurun Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Rusya’nın uluslararası hukuka aykırı olarak Ukrayna’nın egemenliğine yönelik silahlı saldırısını Cumhuriyet Halk Partisi olarak kınıyoruz. Derhâl ateşkes sağlanmasını, bu işgalin bitirilmesini ve Ukrayna’daki yurttaşlarımızın sağ salim tahliyesini diliyoruz. Bu vesileyle tahliyeler ve insani yardım amacıyla kriz bölgesinde özveriyle görev yapan Dışişleri, AFAD, Kızılay, belediyelerimiz ve kamu kurumlarımızın tüm çalışanlarına minnetimizi iletmek isterim.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye bu krize son derece hazırlıksız ve son derece öngörüsüz yakalanmıştır. Tam Rusya’nın Ukrayna’ya saldırılarının başladığı gün AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Erdoğan Afrika turundaydı. Dışişleri Bakanı nerede? O da Kazakistan’da. Savaş kapıyı çalmışken bu ziyaretlerin ertelenmemiş olması büyük öngörüsüzlük ve zafiyettir.

Bir başka hatalı davranış ise güvenlik zirvesidir. Kim var güvenlik zirvesinde? AK PARTİ yöneticileri. Kim yok? Dışişleri Bakanlığı. Devlet böyle yönetilmez, yönetilirse de onun adı “hukuk devleti” olmaz, “parti devleti” olur değerli arkadaşlarım.

İktidarın Ukrayna krizinde izlediği politikalar çelişki ve tutarsızlıklarla doludur. Bir yandan diyor ki Erdoğan: “NATO ve AB, Hacivat ve Karagöz cümbüşünden vazgeçmeli, kararlı adımlar atmalı.” Ama diğer yandan, bir ülkenin egemenliğini yok sayan, tankla topla işgale başlayan ülke ile saldırının mağduru olan ülkeyi eşit kefelere koyuyor.

Yine, Batı’yı etkisiz kalmakla suçlayan Erdoğan, Avrupa Konseyinde Rusya’nın saldırgan tutumu nedeniyle üyelik haklarının askıya alınması için çekimser oy kullanıyor. Hele hele bu çekimser oyun Dışişleri Bakanı tarafından “Rus vatandaşların AİHM’e gitme yolu kapanmasın diye böyle davrandık.” diye savunulmaya çalışılması başlı başına skandaldır. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının uğradığı hak ihlalleriyle ilgili “O mahkemeyi tanımam.” diyenlerin, Rus vatandaşların AİHM’e gidebilmesi için gösterdiği çaba gözlerimizi yaşartıyor doğrusu. Yani neresinden baksanız öngörüsüzlük, çelişki ve tutarsızlıktan ibaret bir dış politika.

Yaşanan bu savaş hâli, Montrö Boğazlar Sözleşmesi’nin hem Türkiye’nin hakkı, hukuku hem de bölgemizin barış ve huzuru için ne kadar öneme sahip olduğunu hepimize gösterdi. Daha bir yıl öncesine kadar “Montrö ne kazandırdı ne kaybetti, sadece Boğaz’ı bağlar, Kanal İstanbul’u bağlamaz; gerekirse savaş gemileri Kanal İstanbul’dan geçebilir.” diyenlerin, “İstanbul Sözleşmesi’nden çıktığımız gibi Montrö’den de çıkabiliriz.” diyenlerin “Boğazlardan para kazanamıyoruz.” diye Montrö’yü küçümseyenlerin bugün o sözleşmenin mimarı Büyük Önder’imiz Mustafa Kemal Atatürk’ü hepimizden daha fazla sahiplenmeleri çok güzel, çok iyi ama yetmez; bugün Montrö’yü dilinden eksik etmeyenlerin yapması gereken 2 şey daha var:

1) “Montrö diplomatik zaferdir, tartışmaya bile açılmamalı.” diyen 104 emekli amiralin hakları eksiksiz iade edilmeli. Lojmanından atılan, yaşına, sağlık durumuna bakılmaksızın yaka paça hapse konan ve hâlâ yargılanmakta olan bu vatansever askerlerden derhâl özür dilenmeli, dava düşmeli ve tüm hakları iade edilmelidir.

2) Kanal İstanbul ihanetinden artık vazgeçilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, tahliyeler konusunda Türk Hava Yollarının yaptığı fırsatçılığı bu millet hiç unutmayacak. Cumhurbaşkanının 13 makam uçağına sahip olduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin vatandaşlarının 5 bin-6 bin lirayı bulan fahiş bilet fiyatları nedeniyle Ukrayna'dan çıkamamış olması bu iktidarın ayıbıdır.

Şimdi, deniliyor ki: “Romanya’ya geçip oradan Türk Hava Yollarıyla ücretsiz getiriyoruz.” Öyleyse yapmanız gereken, kendi imkânlarıyla gelebilen vatandaşlarımızın bilet ücretlerinin eksiksiz iadesidir. Ayrıca, bu tür krizlerde Dışişleri Bakanlığının tahliyelerde harcaması için bütçesine özel kalem konulmasını da Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak talep ediyoruz.

Bir de tabii için ekonomik cephesi var. Rusya’ya yönelik uluslararası yaptırımlar, savaş nedeniyle tedarik zincirinde yaşanacak sıkıntılar Türkiye’yi yakından etkileyecek -en düşük zarar, tahmini 20 milyar dolardan başlıyor- turizm etkilenecek, ihracatımız etkilenecek, ithalatımız etkilenecek, en çok da enerji kaynaklarına erişimimiz pahalalanacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Bu krizden zarar görecektüm sektörlerimize ve yine turmanan enflasyonun altında ezilen vatandaşlarımıza mutlaka ama mutlaka kapsamlı bir destek paketi hazırlanmalıdır.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mehmet Kasım Gülpınar.

Buyurun Sayın Gülpınar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET KASIM GÜLPINAR (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Halkların Demokratik Partisi Grubunun Ukrayna meselesinin Türkiye’nin ekonomisine olumsuz muhtemel katkıları üzerine verdiği grup önerisi aleyhinde söz almış bulunmaktayım.

Tabii, bu konu geçen hafta da gündeme geldi, bu konuları konuştuk ama ekonomik boyutu bizim özellikle üzerinde durmamız gereken bir konu. Tabii ki Türkiye’yi çok yakından da ilgilendiren bir konu, bu konuda kimsenin itirazı yok ama biraz önceki tartışmalara baktığımızda, enflasyonla ilgili tartışmaları değerlendirdiğimizde -özellikle muhalefet partilerinin- çok da anlamlandıramadığım -evet, bunu belki çok fazla vurgulamamak lazım ama- bu konuda da anlamlandırmakta zorlandığım bir husus var: Bugün bir vakiyla karşı karşıyayız, bir hakikatle karşı karşıyayız. Enflasyon meselesi, bakın, dün “Eurozone” dediğimiz euro bölgesinde dahi kurulduğu günden beri zirve yapmış ve rekor kırılmış bir oran. Amerika olsun, İngiltere olsun, Avrupa Birliği olsun hani, bunu yüzde 1, yüzde 1,5 deyip küçümsemektense bence onların kırdığı bu rekorları göz önüne alıp dünyanın ve tabii ki Türkiye’nin de bu süreçten olumsuz etkilendiğini değerlendirmek daha mantıklıca olur diye düşünüyorum.

Tabii, emtia fiyatlarının bu kadar yükseldiği bir dönemde, enerji fiyatları sadece doğal gaz, petrol olarak değil -işte, biraz önce açıklandı, petrolün varili 119 dolara ulaşmış durumda- bunun yanında palmiye yağının bile, kömürün, alüminyumun, buğdayın, bütün emtia fiyatlarının şu anda zirve yaptığı bir dönemde Türkiye’nin tabii ki bundan da olumsuz etkilenmemesi mümkün değil ama her krizi bir fırsat olarak değerlendirmek lazım. Bu fırsatların da ben tecrübeli ve istikrarlı bir yönetim anlayışıyla... Çünkü bugün bir kâbus senaryolarından, kaos senaryolarından bahsediliyor ama -biraz önce bizim Grup Başkan Vekilimiz Sayın Cahit Bey’in bahsettiği gibi- 2011’den beri, özellikle Gezi olaylarından beri yaşadığımız olayları göz önüne aldığımızda hangi biri bir kâbus senaryosu değildi ki? Buna rağmen Türkiye’nin bugün ayakta durmasını ve başarıyla, alınının akıyla bu süreçlerden çıkmasını, Ukrayna sürecinden de inşallah alınının akıyla çıkacağını bir göstergesi olarak değerlendirmek lazım. Çünkü gerçekten yaşadığımız özellikle pandemi sürecinde, bütün dünyanın etkilendiği ve krize boğulduğu, hele hele ilk dönemleri hatırladığımızda bütün büyük ülkelerin bile bunu idare etmekte zorlandığı

bir dönemde -Türkiye’de sürecin başarıyla nihayetlendiği- işte dün itibarıyla yapılan açıklamaya baktığımızda -Sağlık Bakanımızın- nasıl başarılı bir süreçten yüzümüzün akıyla, alınımızın akıyla çıktığımızı gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET KASIM GÜLPINAR (Devamla) – Ve ben eminim ki Türkiye bu süreçten de inşallah, tecrübe ve istikrarla, bu yönetim anlayışıyla alının akıyla çıkacaktır ve bütün bu krizler fırsata döndürülecektir.

Tabii, burada uzun yıllardır siyaset yapan değerli milletvekilleri var, yıllardır siyasetin içinde olan arkadaşlar var, büyükler var ama -bunun bir kere hakkını da teslim etmek lazım- şunu düşündüğümüzde, geçmiş yıllarda bu tip kaosların, bu tip krizlerin onda 1’i, yüzde 1’iyle karşı karşıya kaldığı zaman Türkiye’nin ne büyük sıkıntılarla karşı karşıya kaldığını ve ne büyük sıkıntılara maruz kaldığını hep birlikte hatırlatırız. Bunları tekrar hatırlatmaya gerek yok ama bütün bu süreçlerde yaşadığımız, son yıllarda yaşadığımız bütün bu sıkıntıların neticesinde Türkiye’nin hâlâ istikrarlı ve dimdik bir şekilde yoluna devam etmesi bu tecrübenin ve istikrarın getirdiği bir neticedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET KASIM GÜLPINAR (Devamla) – Ve ben bundan sonra da bu sürecin aynı şekilde devam edeceğini... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Grup önerisinin oylamasından önce yoklama talebine dair bir önerge gelmiştir.

Okutuyorum:

3/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İç Tüzük’ün 57’nci maddesi uyarınca yoklama yapılmasını arz ve talep ederiz.

Özgür Özel	Tahsin Tarhan	Müzeyyen Şevkin
Manisa	Kocaeli	Adana
Tacettin Bayır	Cengiz Gökçel	Alpay Antmen
İzmir	Mersin	Mersin
İsmail Atakan Ünver	Mustafa Tuncer	Suzan Şahin
Karaman	Amasya	Hatay
Ahmet Vehbi Bakırloğlu	Barış Karadeniz	Ömer Fethi Gürer
Manisa	Sinop	Niğde
İsmet Tokdemir	İrfan Kaplan	Servet Ünsal
Hatay	Gaziantep	Ankara
Bedri Serter	Ali Fazıl Kasap	Rafet Zeybek
İzmir	Kütahya	Antalya
Burhanettin Bulut	Cengiz Gökçel	
Adana	Mersin	

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.13

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.20

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN**KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Enez KAPLAN (Tekirdağ)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, pusula verenler Meclisi terk etmesinler.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Evet, pusulaları okuyorum sayın milletvekilleri:

Hilmi Dülger, Kilis? Burada.

Tuba Vural Çokal, Antalya? Burada.

Fuat Köktaş, Samsun? Burada.

Belma Satır, İstanbul? Yok.

Mehmet Emin Şimşek, Muş? Burada.

Veysel Eroğlu, Afyonkarahisar? Burada.

Hüseyin Yayman, Hatay? Burada.

Osman Nuri Gülaçar, Van? Yok.

Ahmet Uzer, Gaziantep? Yok.

Nevzat Ceylan, Ankara? Burada.

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hepsini okuyun, tutanağa geçsin.

BAŞKAN – Habib Soluk, Sivas? Burada.

Metin Yavuz, Aydın? Burada.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 2 kişi burada demeyin, 2 kişi yok, Belma Satır yok.

BAŞKAN – Vildan Yılmaz Gürel, Bursa?

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Vildan Hanım burada, burada.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hanımefendi var, Belma Satır yok.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Belma Hanım’ı ben hemen getiririm sana.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Haydi getir! Sen verdin demek ki pusulayı.

BAŞKAN – Yok, Vildan Yılmaz Gürel yok.

Niyazi Güneş, Karabük? Yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hepsini Bayram bıraktı.

BAŞKAN – Serkan Bayram, İstanbul? Burada.

Şenel Yediyıldız, Ordu? Yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Onlara mükerrerlik yazacağız.

BAŞKAN – Belma Satır burada, Belma Hanım da geldi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır canım, olur mu öyle şey? Adı okunduğunda salonda olacak. Başkası veriyor, sonra yetişiyor.

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, 3/3/2022 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Ukrayna savaşının Türkiye ekonomisine olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Mart 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi, değerli milletvekilleri, devamlı yoklama talebi olacağı için lütfen süreci birlikte takip edelim. Biraz sonra yine isteyecekler.

Bir de, ismini yazıp gönderen arkadaşlar niye Meclisi terk ediyorlar ya, olacak iş mi yani?

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.29

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.38

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

3.- *CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, zeytin ve zeytinyağı sektörünün sorunlarının incelenmesi amacıyla verilmiş olan (10/509) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Mart 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi*

3/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu, 3/3/2022 perşembe günü (bugün) toplanamadığından, Grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel
Manisa
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, zeytin ve zeytinyağı sektörünün sorunlarının incelenmesi amacıyla verilmiş olan (10/509) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin görüşmesinin Genel Kurulun 3/3/2022 perşembe günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu.

Buyurun Sayın Bakırlıoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Değerli Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; zeytin ve zeytinyağı sektörünün sorunları hakkında vermiş olduğumuz araştırma önergesi üzerine söz aldım Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, aranızda zeytin toplayan, zeytin fidanı diken, dibini çapalayan, sulayan, büyümesi için üzerine titreyen, gölgesinde uyuyan var mı? Mutlaka vardır. Hayatında bir kez olsun zeytin bahçesine giren, dallarına dokunan birisinin zeytin ağacına sevdalanmaması mümkün değildir. Sevdalanmıyorsa şayet o insanın vicdanı kurumuş demektir. Zeytin ağacına sevdalanmış, o kutsal ağacın bereketiyle geçimini sağlayan birisi olarak 1 Mart sabahı Maden Yönetmeliği’nde yapılan değişikliklerle uyandım. Maden Yönetmeliği’nde yapılan değişikliklerle bundan böyle zeytinlikler elektrik üretmek amacıyla yapılacak madencilik faaliyetlerine açılmış olacak.

Değerli milletvekilleri, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının zeytin sahalarını madencilik faaliyetlerine açma gayreti yeni değil. Bundan önce de defalarca buna cüret ettiler, tam 7 defa ama her seferinde iki şeye takıldılar: Birincisi, kamuoyunun şiddetli tepkisi. İkincisi ise 1939 tarihli 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabancılarının Aşılattırılması Hakkında Kanun, kanun da burada. Elimizde bir kanun var, 1939 yılında çıkmış ve bu kanunun 20'nci maddesi, zeytinliklerin 3 kilometre yakınında zeytinyağı işletmesi haricinde zeytin ağacının büyümesini engelleyecek, toz oluşmasına, kimyasal atık oluşmasına neden olacak her türlü faaliyeti yasaklıyor. Şimdi, elimizde bu kadar açık bir kanun maddesi varken iktidar, yönetmelikle kanunu baypas ediyor.

Değerli milletvekilleri, yapılmak istenen şey; evrensel hukuk ilkelerine aykırıdır, Anayasa'ya aykırıdır, her şeyden öte vicdana aykırıdır. (CHP sıralarından alkışlar) Anayasa'ya aykırı bu değişikliğin gerekçesi, ülkenin elektrik ihtiyacını karşılamak yani yeni termik santraller açılсын diye, belki de yeni JES'ler açılсын diye zeytinliklerimiz, zeytin ağaçlarımız maden sahası hâline getirilecek. Hukuksuzluğu, vicdansızlığı bir tarafa koyalım; bu gerekçe, bu yönetmelik değişikliği, Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi görüşmelerinde Genel Kurulda iktidar tarafından söylenenler, iktidarın nasıl bir çelişki içinde olduğunu ve enerji politikasının iflas ettiğini bizlere göstermekte. Dün nükleerle ilgili görüşmeler yapılırken iktidar temsilcileri; bizlere, dünyanın en riskli, en tehlikeli enerji türü olan nükleer enerjiyi “yeşil enerji” olarak tanımladılar. Şimdi, bir taraftan, karbon salımı az olduğu iddiasıyla, büyük çevre felaketlerine neden olmuş, binlerce insanın ölmesine neden olmuş nükleer “yeşil enerji” olarak tanımlıyorsun, diğer taraftan ise karbon salımı az fazla olduğu için tüm dünyanın vazgeçtiği, terk ettiği termik santraller için dünyanın en güzel yeşilini, zeytin ağaçlarını feda ediyorsun; iflas etmiş enerji politikalarının bedelini zeytinciye ödetmeye çalışıyorsun. Bu çelişki, inanın, sizin için bile çok fazla.

Değerli milletvekilleri, bu hukuksuz yönetmelik değişikliği, 1 Mart tarihinde yayınlandı yani 1 Mart tezkeresinin yıl dönümünde. On dokuz yıl önce bu Mecliste yer alan yürekli insanlar, vatansever insanlar; bu ülke topraklarının emperyalist askerlerin postallarıyla kirlenmesine izin vermemişlerdi. (CHP sıralarından alkışlar) On dokuz yıl sonra gene bu yüce Meclisin çatısı altından bu hukuksuz yönetmeliğe imza atanlara, tüm iktidar temsilcilerine sesleniyorum: Bu ülkenin vatanseverleri; bu ülkenin havasına, suyuna, toprağına, zeytinine sevdalı yurttaşları; bu ülkenin gerçek milliyetçileri; geçimini bereketli ağaçtan sağlayan Akhisar'ın, Kırkağaç'ın, Soma'nın, Salihli'nin, Bursa'nın, Aydın'ın, Balıkesir'in yürekli çiftçileri; zeytinliklerimizin madenler tarafından işgaline izin vermeyecektir. (CHP sıralarından alkışlar) Dün, Soma Yırca'da havamıza, suyumuzla, yaşam hakkımıza, zeytinliklerimize nasıl sahip çıktıysak bugün de tüm Türkiye'de zeytin ağacımıza yani ekmeğimize sahip çıkacağız. Bu hukuksuz yönetmeliği burada yırtıp atacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

İktidar milletvekillerine sesleniyorum, iyi dinleyin beni; zeytinliklerde doğdum, büyüdüm, piyasayı da iyi kötü bilirim ve sizi uyarıyorum burada; tüm semavi dinlerde yer alan bolluğun, bereketin simgesi, Allah'ın bizlere lütfu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Bolluğun, bereketin”den başlayarak...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – “Semavi dinler”den başla.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) – Tüm semavi dinlerde yer alan bolluğun, bereketin simgesi, Allah'ın bizlere lütfu zeytinde, zeytinyağında hile yapan, tağşiş yapan yani helale haram karıştıranların hiçbirinin iki yakası bir araya gelmemiştir, geldiğine şimdiye kadar şahit olmadım. Bu yanıştan bir an önce dönmezseniz sizin de iki yakanız bir araya gelmez, benden söylemesi. (CHP sıralarından alkışlar)

Ve toprağını seven, zeytinine sahip çıkan tüm Manisalılara sesleniyorum: Bu hukuksuzluğa karşı direniş başlamıştır. Cumartesi günü saat 14.00’te çevre demeklerinin, zeytinin başkenti Akhisar’da yapacağı eylemde tüm Manisalılarla birlikte olmak dileğiyle, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Ferman sarayınca zeytinler bizimdir. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Metin Ergun.

Buyurun Sayın Ergun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA METİN ERGUN (Muğla) – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun verdiği öneri üzerinde söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz öneri, zeytin ve zeytinyağı sektörünün genel sorunlarının araştırılmasıyla alakalı bir öneridir. Ben, zeytinciliği doğrudan etkileyecek ve zeytinlikleri talanı amaçlayan ve yeni ortaya çıkan başka bir husustan bahsedeceğim.

Bildiğiniz gibi, 1 Mart günü Resmî Gazete’de zeytin sahalarına yönelik bir yönetmelik değişikliği yapılmıştır. Değişikliğe bakınca âdeta şoke olduk çünkü açık ve net şekilde hukuka aykırı bir düzenlemeyle karşı karşıya olduğumuzu gördük. Anayasa ve kanun koruması altında olan zeytinliklerin yönetmelik değişikliğiyle madencilğe, ranta ve talana kurban edilmek istenildiğine şahit olduk. Hâlbuki bu konudaki hukuki düzenlemeler çok net ve açıktır; zira, Anayasa’nın 45’inci maddesinde “Devlet, tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önler.” diyor, Zeytinciliğin İslahı ve Yabancıların Aşılattırılması Hakkında Kanun ise “Zeytinliklere 3 kilometre mesafede zeytinyağı fabrikası hariç herhangi bir tesis yapılamaz ve işletilemez.” diyor.

Peki, bu yönetmelik değişikliği neyi amaçlıyor? Kısacası, bu yönetmelik, kanunun “Üç kilometre dahi yaklaşamazsın.” dediği zeytinlikleri madencilğe açıp talan etmeyi amaçlıyor yani bu teşebbüs, Türkiye’nin dört bir tarafındaki zeytinlikleri hukuk dışı yollarla rant ve talan için ortadan kaldırma teşebbüsüdür. Soruyorum: Böyle bir hukuk sistemi olur mu? Böyle düzenlemelerin yapıldığı bir ülkede hukukun üstünlüğünden bahsedilebilir mi? Maalesef bahsedilemez. Dolayısıyla bu değişiklik, sadece zeytinliklere değil, aynı zamanda hukuka da vurulmuş bir darbedir. Binlerce yıl yaşayan, inancımızda ve kültürümüzde kutsal addedilen zeytin ağaçlarının ve zeytinliklerin ranta ve talana kurban edilmesine göz yummayacağız, hem hukuki olarak hem de siyasi olarak bu işin peşini bırakmayacağız.

Bu sebeple, ben de bugün şahsım adına bu yönetmelik değişikliğinin yürütmesini durdurmak ve iptal ettirmek için Danıştaya başvurumu yaptığımı ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

METİN ERGUN (Devamla) - Konuşmama son verirken önergeye destek vereceğimizi ifade ediyor ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum, bir kez daha zeytinliklere dokunmaym diyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Kemal Bülbül.

Buyurun Sayın Bülbül. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – “Önde zeytin ağaçları, arkasında yâr/Sene 1946/Mevsim sonbahar/Dalları neyleyim sensiz/Yâr yoluna dökülmedik gülleri neyleyim/Yâr, yâr, seni kara saplı bir bıçak gibi sineme sapladılar” diyeli Bedri Rahmi Eyüboğlu yıllar geçmiş. 1946’da zeytine böyle şiirler yazılmış, lakin günümüzde zeytin bir katliamla ve yok edilmeye karşı karşıya. Derdiniz nedir sizin bu zeytinle? (HDP ve CHP sıralarından alkışlar) Nuh Tufanı’nda kurtuluşun müjdecisi olan zeytinle, güvercinin ağzında barışın simgesi olan zeytinle, sofrada yoksulun yiyeceği olan zeytinle nedir sorunuz bu kadar? Zeytin ağacının kendisiyle... “Yani, öylesine ciddiye alacaksınız ki yaşamayı/Yetmişinde, bile, mesela, zeytin diyeceksin.” diyor Nazım Hikmet “Yaşamaya Dair” şiirinde.

Bakın, bu kadar kutsiyetle, doğanın kendisine aidiyetle taltif edilmiş, onurlandırılmış ve zaten biraz önceki konuşmacı arkadaşın da söylediği gibi Türkiye'nin kıyı şeridi boyunca uzanan, hemen her yerde gölgesinden meyvesinden, tadından, yağından faydalanılan ve insanla hemhâl olan bu ağacı yok etmek, yaşama kastetmeyle özdeş olsa gerekir ki Afrin'de ne yazık, ne ayıp, ne günah ki zeytin ağaçları kökünden sökülüp zeytin hırsızlığı yapıldı. Zeytin ağaçları kökünden söküldü getirildi, zeytin talan edildi, pazarlarda kendi ürettikleri şeymiş gibi satıldı ve burada da açık bir suç ortaya çıktı.

Şimdi, Akbelen'de, Manisa'da, Ege'de, Akdeniz şeridinde ve birçok yerde zeytinlikler talanla karşı karşıya, zeytin ağaçları yok olmakla karşı karşıya. Aslında tam tersine bunun tekrar yeniden şekillendirilmesi, bahçelerin donatılması, fidanların dikilmesi, zeytinlerin korunması, üreticiye yardımcı olunması, taban fiyat konusunda destek verilmesi, alım konusunda destek verilmesi gerekirken böylesine bir hoyratlıkla karşı karşıya olmak hem zeytin ağacını hem şiiirini okuduğum Bedri Rahmi'yi ve Nazım Hikmet'i hem zeytin üreticisi derinden inciten bir durumdur. Bu incitmeye karşı, doğaya da zeytine de zeytin üreticisine de zeytinyağına da ve aslında, insanlığın temel tüketim maddelerinden biri olan bu değere de sahip çıkmak gibi insani, ahlaki, vicdani bir sorumluluğumuz var.

Sevgili Egeliler, "Hadî gari; hadî gari, meydanlara geliverin de goruyalım şu zeytinleri hep beraber be!"

Teşekkür ediyorum, saygılar. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Arslan Bey, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- *Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Kütahya Örencik Eğriğöz Dağı'nda siyanürle altın aranması için hazırlanan ÇED raporundan vazgeçilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Kütahya Örencik Eğriğöz Dağı'nda siyanürle altın aranması için Hükümet ruhsat verdi. Köylüler ve sivil toplum örgütlerinin, ÇED raporuna itirazı nedeniyle altın arama sahasında keşif yapıldı. Köylülerimizin ve doğa savunucularının suyumuzda, ormanımıza, tümüyle canlı doğamıza sahip çıktıkları heyecan verici bir mücadeleyi kamuoyuna duyurmaya çalıştık. Hükümet bir an evvel, doğamıza geri dönülmez yaralar açacak olan projelerden, oldubittilerden, hazırlanan ÇED raporlarından vazgeçmeli; kuşaklardır Eğriğöz'e sahip çıkan, onun nimetleriyle hayatını devam ettiren yöre halkına kulak vermelidir. İYİ Parti olarak, harap edilmek istenen doğamıza sahip çıkan yöre sakinlerinin yanındayız.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) *SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

3.- *CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, zeytin ve zeytinyağı sektörünün sorunlarının incelenmesi amacıyla verilmiş olan (10/509) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Mart 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Sayın Rıza Posacı.

Buyurun Sayın Posacı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RIZA POSACI (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisi üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclise ve değerli vatandaşlarımıza saygılarımı sunuyorum.

Başta Kur'an-ı Kerim olmak üzere tüm kutsal kitaplarda bahsi geçen zeytinin gen merkezi olan ülkemiz, her geçen yıl artan zeytin varlığıyla dünya liderliğini hedeflemektedir. Zeytinyağı ihracatında dünyada 4'üncü sırada olan ülkemizin, bizden 5 kat daha fazla ihracat yapan İspanya'yı yakalaması en önemli amaçlarımız arasındadır.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Zeytinyağı ihracatına yasak getirdiniz, yasak.

RIZA POSACI (Devamla) – Zeytinyağı ihracatında ham zeytinyağı ihracatı payının giderek azalması ve katma değeri yüksek ürünlerin oransal olarak daha çok ihraç edilmesi, Türkiye'nin rekabet gücünü artırmaktadır. Son yirmi yıl itibarıyla ülkemiz zeytin varlığı incelendiğinde 2002 sezonunda 620 bin hektar olan zeytin üretim alanı, bugün yüzde 43 artarak yaklaşık 880 bin hektara; 2002 sezonunda 101 milyon adet olan zeytin ağacı sayısı, 2021 sezonunda yüzde 89 artarak 192 milyon adede...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Yönetmeliği savunuyor musun? Bırakın bunları, yönetmeliği savunuyor musunuz?

RIZA POSACI (Devamla) – ...2002 sezonunda 450 bin ton olan sofralık zeytin üretimi, günümüzde yüzde 13 artarak 507 bin tona; 2002 sezonunda 140 bin ton olan zeytinyağı üretimi, 2021 sezonunda yüzde 68 artarak 236 bin tona çıkarılmıştır.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ne güzel, ne güzel. E, niye yok ediyorsunuz?

RIZA POSACI (Devamla) – 2002 sezonunda kişi başına 1,3 kilogram olan zeytinyağı tüketimi yüzde 54 artarak yaklaşık 2 kilografa yükselmiştir. Tüm dünyaya Anadolu'dan yayılan kadim bitki zeytine verdiğimiz önemin göstergesi olarak zeytin üretimi, zeytin ıslahı ve zeytine katma değer katan uygulamalar AK PARTİ iktidarları döneminde daima desteklenmiş olup bundan sonra da desteklenmeye devam edecektir. 2021 yılında üreticilere verilen destekler; alan başında 17 TL mazot, dekara 8 TL gübre desteği, 80 kuruş fark ödemesi, sofralık zeytinde de bizim dönemimizde 15 kuruş dane zeytinde prim verilmiştir. Standart fidan kullanımında 100 TL/dekar, sertifikalı kullanımında 280 TL/dekar desteklenmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, bir beş dakika daha verin Sayın Vekilimize.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Zeytin üretimini sormuyoruz arkadaş, alınan karara ne diyorsunuz?

BAŞKAN – Buyurun.

RIZA POSACI (Devamla) – Verim ve kalitenin artırılması amacıyla zeytinlik alanın en az 1/5'inde gençleştirme yapıldığında üreticilere dekar başına 100 TL destek verilmekte. Gene, katı organik gübre kullanımında dekarda 20 TL destek verilmekte.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Aydın'dan telefon geliyor “Zeytin bahçeleri için ne düşünüyorsunuz? Madene açılacak mı?” diye soruyorlar.

RIZA POSACI (Devamla) – Organik tarım desteklerinde ise 20 ile 40 TL arasında, iyi tarımda yine 20 ile 40 TL arasında destek yapılmaktadır.

Yani toparlarsak bu kapsamda verilen destekleri: Zeytin yağı fark ödemesi, dane zeytin fark ödemesi, zeytin bahçelerinin rehabilitasyonu, organik tarım destekleri, sertifikalı fidan desteği, biyolojik ve biyoteknik mücadele desteği, kırsal kalkınma yatırımının desteklenmesi programı çerçevesindeki desteklemeler, düşük faizli tarımsal krediler, küçük aile işletmesi desteği kalemlerinde zeytin üreticilerimiz desteklenmektedir diyor Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ya, zeytin bahçeleri ölüm fermanı açıklandı, o konuda ne diyorsunuz onu söyle ya; hikâye anlatma, onları biz de biliyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yönetmelik hakkında düşünceniz ne Sayın Vekil?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Son karar için ne diyorsun?

BAŞKAN – Grup önerisinin oylamasından önce yoklama talebi gelmiştir, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan grup önerimizin oylaması sırasında Anayasa'nın 96'ncı maddesi gereğince ve İç Tüzük'ümüzün 57'nci maddesine dayanarak yoklama talep ediyoruz.

Özgür Özel? Burada.

Tahsin Tarhan? Burada.

Müzeyyen Şevkin? Burada.

Tacettin Bayır... (AK PARTİ sıralarından “Yok.” sesleri)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, hayır imzası olmayan arkadaş üstleniyor Tacettin Bey'i.

BAŞKAN – Tamam.

Mehmet Göker? Burada.

Mahmut Tanal? Burada.

Alpay Antmen? Burada

Orhan Sümer? Burada.

Suzan Şahin? Burada.

Emine Gülizar Emecan? Burada.

Kemal Zeybek? Burada.

Ömer Fethi Gürer? Burada.

Servet Ünsal? Burada.

İrfan Kaplan? Burada.

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu? Burada.

Nihat Yeşil? Burada.

İsmet Tokdemir? Burada.

Cengiz Gökçel? Burada.

Burhanettin Bulut? Burada.

Murat Bakan? Burada.

Tekin Bingöl? Burada.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.03

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.10

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, zeytin ve zeytinyağı sektörünün sorunlarının incelenmesi amacıyla verilmiş olan (10/509) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 3 Mart 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporlarının görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222) ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 314) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde, İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerindeki görüşmelerin İç Tüzük’ün 72’nci maddesine göre devam etmesine dair Manisa Milletvekili Özgür Özel ve arkadaşları tarafından verilmiş olan önerge oylamasında kalınmıştı.

Şimdi teklifin tümü üzerinde görüşmelerin devam etmesine dair önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi teklifin tümü üzerinde soru ve cevap işlemine geçiyoruz.

Sayın Durmuşoğlu...

(x) 314 S. Sayılı Basmayazı 2/3/2022 tarihli 60’ıncı Birleşim Tutanağı’na eklidir.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Savunma sanayisi alanındaki yatırımlarımız her geçen gün artıyor. MİLGEM Projesi'nin en büyüğü olan 232 metre uzunluğundaki çok maksatlı amfibi hücum gemisi TCG Anadolu gemimiz için geri sayım başladı. Klasik uçak gemilerinden farklı olan TCG Anadolu; 12 F-35 savaş uçağı, 4 adet ATAK helikopteri, 8 adet orta yük nakliye helikopteri, 2 adet Seahawk genel maksat helikopteri ve 2 adet insansız hava araçlık kapasiteye sahip olacak. Bunun yanı sıra içerisinde zırhlı araçlar ile tank da taşıyabilecek. “Ana vatanın güvenliği mavi vatanın savunmasından geçer.” sözünü kendine şiar edinen, neferlerinin güç birliğine güzel bir örnek olan bu projeye emek veren, başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere herkese teşekkür ediyorum. Ülkemize karşı uygulanan gizli-açık ambargo ve benzeri kısıtlamalar göstermektedir ki savunma sanayimizin hiçbir alanında yurt dışına bağımlı kalmamalıyız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Akdeniz'in incisi Mersin her yönüyle güçlenen ve kalkınan önemli bir liman, sanayi, ticaret, turizm ve tarım şehridir. Eğitimden sağlığa, tarımdan enerjiye, ulaşımdan çevreye kadar yapılan yatırımlarla ülkemiz son yirmi yılda en az 3,5 kat büyürken Mersin de bu yatırımlardan hak ettiği payı almıştır. Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle Mersin'de yatırım bedeli 3 milyar 260 milyon lirayı bulan 341 projenin açılışını gerçekleştirdik. Şehrimizin ve ülkemizin gelişimine ve ilerlemesine büyük katkı sağlayan yatırımların gerçekleşmesinde, başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere bakanlarımıza, milletvekillerimize ve emeği geçenlere teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ünver...

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Her yıl 2 Trakya büyüklüğündeki tarım arazisinin ekilmediği AKP döneminde tarımdaki çöküş devam etmektedir. Buğday ekiminden hak ettiği karşılığı alamayan çiftçimizin, özellikle Orta Anadolu'da can simidi olarak tutunduğu pancar ziraatı da artık çiftçimizin beklentisini karşılayamamaktadır.

İktidarın şeker fabrikalarını özelleştirmesiyle karakterize olan yanlış şeker politikası pancar üreticisini sahipsiz ve çaresiz bırakmıştır. ÜFE'nin yüzde 105 olduğu bu dönemde, iktidar çiftçimizin yüksek girdi maliyetleri altında ezilmesine göz yummaktadır. Karaman'da, başta Akçaşehir ve Sudurağı beldelerimiz ile Ekinözü, Kamenli, Alaçatı, Salur ve diğer köylerimiz olmak üzere pancar ekilişi yapılan köylerimizdeki pancar üreticilerimiz bu yıl yüzde 48 oranında pancar ekiminden vazgeçmiştir.

Buradan muhalefeti sandığa gömmekten bahseden Tarım Bakanını, siyasi polemikleri bırakıp tarlaya gömdüğü çiftçimizin dertlerine çare üretmeye davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Tarhan...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Zeytin; yemişiyle, yaprağıyla, yağıyla en sağlıklı besin sağlayan, “bütün ağaçların ilki” diye anılan ağaçtır. Zeytin ağacı bolluğun, bereketin, adaletin, sağlığın, gururun, zaferin, refahın, bilgeliğin, aklın, arınmanın, insanlık için en önemli erdem ve değerlerin sembolüdür. Zeytin yaprağı tutan güvercin ümidin, bolluğun, esenliğin ve barışın; zeytin ağacı ise ölümsüzlüğün simgesidir.

7 kez Türkiye Büyük Millet Meclisinde talanınızdan koruduğumuz bilge ağaç zeytini, bu kez bir yönetmelikle yine ranta kurban etmeye çalışıyorsunuz. Zeytin ağacına kıymak günahtr.

BAŞKAN – Sayın Ataş...

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkemizde ekmek gerçekten de aslanın ağzında. Artan enflasyon ve peşi sıra gelen zamlar karşısında alım gücü her geçen gün düşen vatandaş ekmek alamaz duruma geldi. Ucuz ekmek kuyruğu, bayat ekmek kuyruğu derken şimdi de askıda ekmek kuyrukları oluşuyor. Vatandaş bir ekmek almak için saatlerce kuyrukta bekliyor. Dün “Millet kuru ekmek yiyorsa aç değildir.” diyen iktidar, bugün bu milleti kuru ekmek dahi alamaz hâle getirmiş, aç bırakmıştır. Hâl böyleyken iktidar sorunları çözmek yerine “Cambaza bak.” diyor, Avrupa’yı örnek gösteriyor, orada doğal gaz ve akaryakıt fiyatlarının daha pahalı olduğunu, ABD ve Avrupa’da enflasyonun uçtuğu hikâyelerini anlatıyor, sadece bizde değil tüm dünyada kriz var algısı yaratmaya çalışıyor ama vatandaş artık gerçeği görüyor, bu masallara artık inanmıyor, iktidara artık güvenmiyor, “Getirin artık sandığı.” diyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizin gerektiği gibi korunabilmesi ancak mavi vatan denizlerimizin en iyi şekilde savunulmasıyla mümkün olabilir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın güçlü liderliğinde savunma sanayisinde başlatılan yerli ve millî projelerle kendi savaş gemilerini yapabilmeye az sayıdaki ülkelere birisi hâline gelen Türkiye deniz gücünü artırmaya devam ediyor. Türkiye’nin ilk istihbarat test ve eğitim gemisi olma özelliği taşıyan TCG Ufuk (A-591) Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı envanterlerine katıldı. Ülkemizin güvenlik ve istihbarat faaliyetlerinin denizlerde de en etkin şekilde yürütülmesine önemli katkı sağlayacağına inandığımız TCG Ufuk gemisinin Millî İstihbarat Teşkilatımıza hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

2006 yılında Başbakanken Recep Tayyip Erdoğan imzasıyla ülkemizde domuz eti kasaplık hayvan eti kapsamına alındı. Domuz eti olarak ülkemizde satışı serbest bırakıldı.

Tarım ve Orman Bakanlığı yaptığı kontrollerde, Ankara Sincan’da bir kasapta “ısıtılmış domuz eti” diye satılan sucukta domuz eti saptadı, Aydın Buharkent’te de et, kıyım, pide iç malzemesi içinde domuz eti saptandı. Yine, farklı illerdeki denetimlerde, kıyım, döner, sucuk gibi ürünlerin içinde dana eti yerine, at ve eşek etinin varlığı saptandı. Bu tür ahlaksızlık yapanlarla mücadele artırılmalı, denetimler sıklaştırılmalı, vatandaşımız aldığı ürünün üzerinde yazan etikete uygun ürün alabilir duruma gelmeli; bu anlamda, sahtekârlara karşı mücadele geliştirilmeli. Açıklanan rakamlar yetersiz. Türkiye’nin farklı bölgelerinde de benzer sorunlar var, incelemeler artırılmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Sümer...

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saray iktidarının utanç tablosu enflasyon rakamları açıklandı. ENAG’a göre tüketici enflasyonu şubatta yüzde 123,80, mayıslık TÜİK’e göre şubat ayı enflasyonu yüzde 54,44. TÜİK bile ocak ayı ile şubat ayı arasında 6 puanlık artış göstermek zorunda kaldı. Yükselişini sürdüren enflasyon, memur ve emekliye yılın ilk altı ayı için verilen yüzde 7,5 zammı silip süpürdü, milyonlarca memur ve emeklinin daha şimdiden yüzde 8,94 oranında enflasyon farkı alacağı oluştu.

Yirmi yıllık AKP iktidarının son döneminde, 84 milyon olarak her geçen gün daha fakirleşiyoruz. Sanayiciden nakliyeciyi, asgari ücretliden emekliye, ücretli çalışandan iş insanına kadar herkes kara kara düşünürken birilerinin gözleri ışıl ışıl olabilir. Halk fakirleşirken yönetenlerin Karun kadar zengin olduğu saraylarda saltanat sürenler Allah rızası için vatandaşın feryadını duysun, sokaklara bir çıksınlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aydın.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Geçtiğimiz pazar günü, İstanbul’da, bir sivil toplum örgütünün derneğinde yapılan bir toplantıda, Meclisimizden bir ağabeyimizin, İrfan Kartal ağabeyimizin katıldığı ve Van Dernekler Federasyonunun yapmış olduğu toplantıda, bir partinin provoke ederek oradaki insanları -tabiri caizse- birbirine düşürmek adına yapmış olduğu konuşmayı telin ediyorum. Bu tür şeylere biz, sahada, milletin karşısında kesinlikle müsamaha göstermeyelim ve müsamaha gösterdiğimiz sürece de bu sıkıntılar devam eder. Hepimiz -tabiri caizse- bu memleketi yönetmeye namzetiz, birbirimize saygılı olmak mecburiyetindeyiz. Oralarda siyaseti bırakıp sadece kendi kültürümüzü, örfümüzü, inancımızı kardeşlerimizle paylaşmamız gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Şevkin.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tarım ve hayvancılıkta iflaslar başladı, çiftçi toprağını, hayvanını terk ediyor. Girdi maliyetlerindeki fahiş artışlar, akaryakıtta artık takip edilemeyen zamlar üreticiyi, tüketiciyi ve esnafı perişan ediyor. Adana’da canlı koyun fiyatlarının kilogramı 45 lira oldu, tavuk fiyatları aldı başını gidiyor, yem fiyatları ve elektrik faturalarındaki artışlar nedeniyle koyun fiyatları da yükseldi. Besicilerimiz yem fiyatlarının yüksekliğinden süt ineklerini kesime yolluyor. Vatandaş artık evinde et görmeyi mucizelere bıraktı. Türkiye’de olduğu gibi Adanalı esnaf da bitme noktasına geldi, elektrik parasını, iş yeri kirasını ödeyemez hâle geldi; çekleri de karşılıksız çıkınca icra, iflas ve hapis cezalarıyla karşı karşıya kalıyor. Hükümet acaba ne zaman vatandaşı gündemine alacak?

BAŞKAN – Şimdi Komisyona söz veriyorum.

Buyurun.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYAALTUNYALDIZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nükleer Düzenleme Kurumuyla ilgili kanun teklifimizin geneli ve detayıyla ilgili sizlere kısaca bilgi arz edeceğim.

Genel Kurulumuzda bugün görüşmelerine başladığımız kanun teklifiyle nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin yürütülmesinde esas alınacak temel ilkeler belirlenmiştir. Bu ilkelerin belirlenmesinde değerli arkadaşlar, ülkemizin de Avrupa Birliğine uyum süreci kapsamında uygulamakta olduğu Avrupa Birliği 2013/59 Euratom İyonlaştırıcı Radyasyonun Neden Olduğu Tehlikelere Karşı Temel Korunma Standartları Direktifi, Nükleer Güvenlik Sözleşmesi, Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Antlaşması ve Nükleer Denemelerin Kapsamlı Yasaklanması Antlaşması gibi uluslararası düzenlemeler kapsamlı bir şekilde irdelenmiş, analiz edilmiş ve dikkate alınmıştır.

Teklifte, ülkemizin taraf olduğu Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı tarafından oluşturulan ve uluslararası terminolojide “güvenlik”, “emniyet” ve “nükleer güvence” kavramları özel olarak tanımlanmış ve kapsamları da yine detaylı bir şekilde belirlenmiştir.

Öte yandan değerli arkadaşlar, 1961 yılından bu yana taraf olduğumuz 1960 tarihli Paris Sözleşmesi’ni değiştiren 2004 Protokolü Ocak 2022 itibarıyla ülkemizde ve dünyada yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Yüce Meclisimizde görüşülerek onaylanması uygun bulunan ve kanunlaşarak iç hukuk hükmü hâline gelen 2004 Protokolü’yle önemli ölçüde değişikliğe uğrayan Paris Sözleşmesi, bazı hususlarda, iç hukukta düzenleme yapma konusunda, kendisine taraf olan devletlere birtakım yükümlülükler getirmekte, birtakım hususlarda da takdir yetkisi bırakmaktadır. İşte bu getirilen yükümlülükler ve takdir yetkisi kurumlarımızca detaylı bir şekilde analiz edilmiş ve bugün Genel Kurulumuzda görüşülecek olan kanun teklifine, daha doğrusu görüşülmeye başlanan ve maddelerine geçtiğimiz kanun teklifinde, ayrıca, nükleer hadiselerden kaynaklanan “Nükleer Zararlara İlişkin Hukuki

Sorumluluk” bölümüne yer verilerek 2004 Protokolü’yle taraf devletlere getirilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi ve iç hukukta takdir yetkisi verilen hususların düzenlenmesi ayrıca detaylı bir şekilde sağlanmıştır.

Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi, nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla, güvenli ve emniyetli bir şekilde üretilmesini sağlamak ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerde düzenleyici kontrolü tesis etmek için bu alanda düzenleme yapma, yetkilendirme, denetleme ve yaptırım uygulama yetkilerine sahip kurum olan Nükleer Düzenleme Kurumunun görev, yetki ve sorumluluklarını belirlemektedir.

Değerli arkadaşlar, dünkü konuşmamda da ifade etmiştim. Esasen ülkemizin nükleerle başlayan 1956’daki hikâyesi bugünlere gelmiş ve bugün itibarıyla Nükleer Düzenleme Kurumu, bahsetmiş olduğum özellikle yetkilendirme, düzenleme, sigortalama ve emniyete alma gibi farklı kabiliyetleri ülkemize kazandırma ve bu alanda başta insan kaynakları olmak üzere teknolojik gelişmelerin de ülkemizi bir anlamda sahibi yapma konusunda önemli çalışmalara ipucu olarak, daha doğrusu imkân sağlamış olacaktır.

İlâveten, bu teklif, değerli arkadaşlar, az önce bahsini ettiğim gibi, nükleer enerji alanında hukuki sorumluluğa ve radyoaktif atıklara ilişkin ilke ve kurallar gibi ülkemiz açısından son derece önemli hususları kanun seviyesinde düzenleyen önemli bir düzenleme olarak inşallah, milletimize, ülkemize kazandırılacaktır.

Bu teklifin görüşülmesi açısından değerli arkadaşlar, birkaç hususu da özellikle zikretmek istiyorum. Yetkilendirmeden neyi kastediyoruz? Teklifte, nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin koruma bildiriminde bulunulmadan veya Kurumdan yetki alınmadan yürütülemeyeceği hükme bağlanmıştır. Bu kapsamda, Kurum tarafından bahse konu faaliyetlerin yürütülmesine yönelik olarak verilecek yetki ve lisans belirlenmiş; bunun yanı sıra, bir yetki türü olarak sayılmayan onay müessesesi ile nükleer tesisler, radyasyon tesisleri ve radyoaktif atıkların kurulacağı sahanın Kurum onayına tabi olacağı gibi hususlar detaylı bir şekilde düzenlenmiştir. Konuşmalarımızda bahsetmiş olduğumuz, özellikle yetkilendirme kapsamını bu şekilde, daha detaylı bir şekilde siz değerli milletvekillerimize izah etmek istedim.

Denetimden neyi kastediyoruz değerli arkadaşlar? Denetimle de Kurum tarafından yürütülecek denetim ve yerinde inceleme faaliyetlerinin çerçevesi çizilmiştir. Kurum denetçilerinin ve Kurum tarafından denetime eşlik etme veya yerinde inceleme yapmak üzere görevlendirilen veya hizmete alınan kişilerin yetki ve sorumlulukları belirlenmiş, lisans verilen nükleer tesislerin ve radyoaktif atık tesislerinin sahalarında yapılacak yapıların denetiminin Kurum tarafından gerçekleştirileceği düzenlenmiş ve hükme bağlanmıştır. Teklif, ayrıca, Nükleer Güvenlik Sözleşmesi’nin 9’uncu maddesinde düzenlenen nükleer tesisin güvenliği için asıl sorumluluğun yetkilendirilen kişide olması hasebiyle, bahse konu muafiyetin kanun teklifi marifetiyle sağlanmasını önemsemiş ve bu hususu da ayrıca düzenlemiştir.

Özellikle genele ilişkin görüşmelerde konuşmacı arkadaşlarımızın gündeme getirdiği radyoaktif atıklarla ilgili de sizlere kısaca bilgi arz etmek istiyorum. Değerli arkadaşlar, teklifle radyoaktif atıklara ve kullanılmış yakıtlara ilişkin hükümler ihdas edilmiştir malumunuz. Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanı dışında yürütülen bir faaliyet sırasında ortaya çıkmış olan radyoaktif atıkların Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisine sokulması yasaklanmış yani bunlar yasaklanmış faaliyet kapsamına alınmış, ortaya çıkan kullanılmış yakıtların veya bertarafı hariç radyoaktif atıkların yönetiminde tüm sorumluluğun faaliyet için yetkilendirilen kişiye ait olduğu hüküm altına alınmıştır. Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanında yapılan faaliyetler neticesinde ortaya çıkan radyoaktif atıkların bertarafında ise Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu yani TENMAK yetkili kılınmıştır.

Bir de zaman zaman, arkadaşlarımız şu anda nükleer alanlarla ilgili ya da kurulacak tesislerle ilgili hukuki sorumlulukların nasıl düzenlendiği ve çerçevesinin ne olduğuna dair hususları dile getirmiştir. Buna ilişkin de kısaca bir bilgi arz etmek istiyorum değerli arkadaşlar. Teklifte, tarafı olduğumuz nükleer enerji sahasında hukuki mesuliyete dair sözleşmeye yani Paris Sözleşmesi'ne 2004 Protokolü'yle gelen değişikliklere paralel olarak nükleer enerji alanında hukuki sorumluluk rejimine ilişkin düzenlemelere de yer verilmiştir. Nükleer santral işletenin nükleer tesisinde ya da nükleer maddelerin taşınması esnasında meydana gelen bir nükleer hadiseden kaynaklanan zararlardan kendisinin, personelinin ve tesisle ilgili teknoloji, mal ve hizmet sağlayanların herhangi bir kusurunun olup olmadığına bakılmaksızın -buranın özellikle altını çizmek istiyorum- ortaya çıkan husustan yani nükleer sahada ortaya çıkan husustan mal ve hizmet sağlayıcının, personelin herhangi bir kusurunun olup olmadığına bakılmaksızın ve münhasıran sorumlu olacağı esas miktar ve zaman bakımından belirli sınırlar dâhilinde tutularak bu alan çok net bir şekilde düzenlemeye tabi tutulmuştur.

Sorumluluğun sigorta veya diğer mali güvencelerle teminat altına alınması zorunlu bir şekilde düzenlenmiş ve bu husus şüpheye ve yoruma mahal bırakmayacak kadar açıklığa kavuşturulmuştur. Kanun hükümleri kaleme alınırken, ayrıca, ülkemiz iç hukukundaki bir kanun hükmünde olan Paris Sözleşmesi'nin ve 2004 Protokolü'nün kurduğu hukuki sorumluluk rejimindeki norm ve ilkelere bütünüyle sadık kalınmış, Paris Sözleşmesi'nin iç hukukta düzenleme bakımından takdir yetkisi bıraktığı hususlar ise ayrıca düzenlenmiştir.

Değerli arkadaşlar, bütün bu kapsamda ifade ettiğim gibi, ülkemizde nükleer enerji ve Nükleer Düzenleme Kurumu alanında yapılmış olan bu düzenlemeyi bir taraftan nükleer alanın barışçıl amaçlarla düzenlenmesi, diğer taraftan da özellikle son dönemde Avrupa Birliği Komisyonunun da "yeşil enerji" olarak kabul ettiği nükleer enerjinin ülkemize güvenli ve sürdürülebilir bir şekilde kazandırılması amacıyla, ayrıca emisyonla mücadelede bize sağlayacağı önemli avantajlar nedeniyle huzurlarınıza getirdik.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Karar yeter sayısı talep ediyoruz.

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunacağım, karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, kabul edilmiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Nasıl var efendim? Var mı karar yeter sayısı?

BAŞKAN – İkisi anlaştılar yani.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Siz de mi öyle görüyorsunuz?

BAŞKAN – Şimdi, birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 15'inci maddeleri kapsamaktadır.

Teklifin birinci bölümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Ayşe Sibel Ersoy.

Buyurun Sayın Ersoy. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Nükleer enerji, 1879 yılında uranyumun keşfiyle başlayan ve 1934 yılında atomun parçalanmasıyla devam eden süreçte politikacılar, bilim adamları ve sanayicilerin gündemine girmiştir. Diğer birçok teknolojik gelişmede olduğu gibi, önce askerî savunma alanında başlayan çalışmalar daha sonra ticari

olarak devam etmiştir. Amerika Birleşik Devletleri ve Rusya başta olmak üzere birçok ülke nükleer enerjiden faydalanılması yönünde yoğun çalışmalar gerçekleştirmiş, bu çalışmalar neticesinde atomların parçalanması sonucu açığa çıkan ısı enerjisini elektrik enerjisine dönüştürecek sistemler geliştirmiştir.

Nükleer santrallerin yaygınlaşması 1970'li yılların başındaki petrol kriziyle birlikte başlamıştır. Petrol ve diğer hidrokarbon kaynaklarına sahip olmayan ülkeler, bu kaynaklara olan bağımlılıklarını ve enerji arz güvenliklerini temin etmek için nükleer santrale yönelmişlerdir. Nükleer santraller tüm dünyada hızlı bir şekilde işletmeye alınırken 1979 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşanan Three Mile Island ve 1986 yılında Sovyet Rusya'da yaşanan Çernobil kazalarıyla görece bir yavaşlama olsa da tüm dünyada kurulmaya devam etmiştir.

Türkiye'nin Paris İklim Anlaşması'nı onaylamasından sonra ve "2053 yılında karbon nötr bir ekonomi ve enerji sistemine sahip olma" hedefi doğrultusunda nükleer enerji olmazsa olmaz bir unsur olarak görülmelidir. Dolayısıyla nükleerin mutlaka Türkiye'nin enerji karışımı içerisinde yer alması gerekmektedir.

Paris Anlaşması'nın küresel sıcaklık artışını 2 derecenin altında sınırlandırma hedefine ulaşmak için, nükleer enerji de dâhil olmak üzere, tüm düşük karbonlu enerji teknolojilerine ihtiyaç vardır. Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Konseyi tarafından hazırlanan rapora göre, nükleer enerji, Paris Anlaşması ve 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin yerine getirilmesine yardımcı bir enerji kaynağı olacaktır. Temmuz 2018 itibarıyla 31 ülkede 453 nükleer reaktör işletmede, 17 ülkede 57 adet nükleer reaktör de inşa hâlinindedir.

Nükleer güç santrallerinde üretilen elektrik dünya elektrik arzının yüzde 11'ine denk gelmektedir. Ülke bazında bakılırsa, Fransa elektrik talebinin yaklaşık yüzde 72'sini, Ukrayna yüzde 55'ini, Belçika yüzde 50'sini, İsveç yüzde 40'ını, Güney Kore yüzde 27'sini, Avrupa Birliği yüzde 30'unu ve Amerika Birleşik Devletleri ise yüzde 20'sini nükleer enerjiden karşılamaktadır. İnşa hâlindeki nükleer reaktörlerin 15'i Çin'de, 7'si Hindistan'da, 6'sı ise Rusya'dadır. Bunun yanında, Amerika Birleşik Devletleri'nde 2, Birleşik Arap Emirlikleri'nde 4, Güney Kore'de 4, Fransa ve Türkiye'de birer nükleer reaktör inşa hâlinindedir.

Ülkemizin yarım asırlık nükleer güç santrali kurma hedefi, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti'nde Akkuyu Sahası'nda Bir Nükleer Güç Santralinin Tesisine ve İşletimine Dair İşbirliğine İlişkin Anlaşma'nın 12 Mayıs 2010 tarihinde imzalanmasıyla gerçekleşmeye başlamıştır. Akkuyu'nun yanında Sinop ve Trakya bölgelerinde kurulacak 2 yeni nükleer santral için de çalışmalar devam etmektedir.

Ekonomik istikrarı ve devamlılığı sağlamak için enerji arzının devamlılığını güvenceye almak gerekmektedir. Dünyanın sınırlı kaynaklarına karşın enerji talebi oldukça yüksektir ve her geçen gün de artmaktadır. Günümüz koşulları çerçevesinde enerji ihtiyacının büyük bir bölümü hâlen fosil yakıtlardan elde edilmektedir. Basit bir yansıtım yapıldığı takdirde enerji talebinin günümüzdeki artış hızını koruması sonucunda, fosil yakıt kaynaklarının elli yıl içerisinde tükeneceği tahmin edilmektedir. Enerji ihtiyacının büyük bölümünü ithal etmek zorunda olan Türkiye için kalkınma hamlesini sürdürülebilir bir seviyede tutmak ve sanayisini uluslararası alanda rekabete girebilecek seviyelere yükseltebilmesi için enerji üretiminde nükleer santralleri de enerji arzı portföyüne eklemesi gerekmektedir.

Ekonomik gelişmeye bağlı olarak enerji talebinin artmasıyla birlikte, fosil yakıtlardan olan kömürün iki yüz elli yıl, petrolün elli yıl sonra tükeneceği yönündeki araştırmalara bağlı olarak, alternatif enerji kaynaklarından olan yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına ve nükleer enerjiye taleplerin arttığı görülmektedir. Türkiye'nin enerjide dışa bağımlılığını azaltmada ve enerji arzı güvenliğinde alternatif bir enerji türü olarak nükleer enerjiden yararlanmasının her geçen gün önemi artmaktadır. Nükleer santrallerin kuruluş maliyetleri yüksek olmasına rağmen yakıt ve işletme giderlerinin düşük olması

önemli bir avantajdır. Ülkelerin enerjide dışa bağımlılıklarının azaltılması ve tüm dünyanın bağımlı olduğu doğal gazı bir alternatif olarak nükleer enerji ön plana çıkmıştır. Nükleer santrallerin toprak kirliliği ve radyasyon gibi çevreye olumsuz etkilerinin petrol, kömür ve doğal gaz gibi fosil yakıtlara göre nispeten daha az; yenilenebilir enerji kaynaklarına göre ise daha fazla olduğu söylenebilir.

Enerji alanında yerleştirme politikaları son dönemlerde artış gösterse de henüz yeterli seviyelere de ulaşamamıştır. Türkiye gibi petrol ve doğal gazda dışa bağımlı bir pozisyonda olan, yer altı kaynakları hakkındaki çalışmalara son zamanda ivme kazandırmaya başlayan devletlerde enerji üretiminde nükleer enerji, değerlendirilmesi gereken bir seçenek olmaktadır. Her geçen gün enerji talebi artan Türkiye'nin enerji ithalatına harcadığı para uluslararası arenada devletin sanayisini zor duruma düşürmektedir. Nükleer enerji üretimindeki gereklilik vurgusu sadece tüketimin karşılanmasında değil, büyük devlet olmak gayesindeki Türkiye'nin stratejik planlarıyla birlikte ilerlemesi adına da avantaj sağlama potansiyelini barındırmaktadır.

Nükleer santraller aracılığıyla enerji üretimi, enerji temininde devamlılık arz ederken üretim aşaması hata kaldırmayan bir dizi süreç barındırmaktadır. Yaşanabilecek bir kaza sonucunda oluşabilecek senaryolar iyice değerlendirilmeli ve halk sağlığı karar mercilerince her zaman birinci planda tutularak gerekli hamleler yapılmalıdır.

Küresel enerji sistemi bugün iki önemli meydan okumayla karşı karşıyadır. Bunlardan ilki daha fazla enerji üretimi, ikincisi ise daha az karbon salımıdır. Daha açık bir ifadeyle, ucuz ve sürdürülebilir enerji temini amaçlanırken çevreye en az zarar veren üretim teknolojilerinin kullanılması için çalışmalar sürmektedir.

Bu bağlamda nükleer enerji kullanımı her ne kadar bazı riskleri bünyesinde barındırsa da önemli avantajlar sunmaktadır. Bu avantajların bir kısmı nükleer güç kullanılarak elektrik üretiminin sürekli ve kesintisiz bir şekilde devam etmesi, nükleer santrallerde diğer santrallere kıyasla daha uygun maliyetlerle elektrik üretilmesi, sera gazı salımının yok denecek kadar az olması ve nükleer teknolojinin enerji üretiminin yanı sıra fizik, tıp, ulaşım, tarım gibi birçok alanda kullanılması olarak sıralanabilir.

Nükleer enerji burada değinilen avantajlarının yanında birtakım olumsuzlukları da bünyesinde barındırmaktadır. Bu alanda öne çıkan en önemli başlık ise nükleer atıklar ve bunların depolanma süreçleridir. Nükleer enerji elde edilirken fazla miktarda radyoaktif atık oluşmaktadır ve bu atıkların muhafazası da ciddi bir risk unsurunu beraberinde getirmektedir.

Türkiye, nükleer enerjiyle yeni tanışıyor olmasına rağmen güncel, teknolojik donanımların kullanılması açısından avantajlı bir konumdadır. Güvenlik konusundaki riskleri minimum seviyede tutarak faaliyetlerine devam eden Türkiye, enerji portföyünü zenginleştirmek ve enerji arz güvenliğini artırmak için nükleer güç alanındaki çalışmalarını kararlılıkla sürdürecektir diyor, bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Murat Çepni. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkanım.

Genel Kurul ve değerli halkımız, evet, tüm insanlığı doğrudan ilgilendiren bir düzenlemeyle karşı karşıyayız ve insanlığı ilgilendiren bu büyük riske Türkiye Hükümetinin yaptığı katkıyı konuşacağız. Şimdi, Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi gündemimize geldi, son dakikada gündeme geldi, halktan kaçırılarak gündeme geldi. Oysa nükleer güç santralleri gibi son derece tartışmalı, bir enerji yatırımından ziyade bir ölüm sistemi olduğu tüm dünya bilim insanları tarafından kabul edilen böyle bir düzenlemenin alelacele getirilmesi başlı başına bir problem zaten. Bu konuda bilim insanları dinlenmedi, bu konuda nükleer karşıtı platformlar dinlenmedi, insanlar dinlenmedi, partiler dinlenmedi

“Biz yaptık oldu.” diyen AKP tarzı bir yasa yapma modeli bir kez daha karşımıza geldi. Sarayın KHK’lerini yasallaştırma aracına dönüşmüş bir TBMM gerçeğiyle karşı karşıyayız. “Yasalar, talimatlar gelsin, burada oy çokluğuyla geçsin.” yaklaşımı var.

Ben şunu söyleyeyim: Bu düzenlemenin altında imzası bulunan milletvekillerinin, Komisyonunda bilgilendirme yapan Bakanlık yetkililerinin ve burada bu düzenlemeye “evet” oyu verecek olan milletvekillerinin meselenin özüne, içeriğine dair esaslı bir bilgisinin olduğunu kesinlikle düşünmüyorum. Yapılan son derece derinlikli eleştiriler ve uyarılara da bütün bu saydıklarımın hiçbirinin kulak kabarttığını da düşünmüyorum. Kabartılan tek şey, dikkate alınan tek şey saraydan bir talimat var, enerji şirketlerinden, enerji lobilerinden bir talimat var; bu talimat hayata geçirilmelidir.

En sonunda söyleyeceğimi baştan bir kez daha söylüyorum, Komisyonunda da bunu söyledim: Ortada doğa ve insan geleceği açısından çok büyük bir tahribat yaratabilecek, yıkım yaratabilecek bir ölüm projesi var ve buna bugün şu veya bu biçimde dâhil olanlar, buna oy verenler insanlık önünde suç işliyorlar. Yarın bunun hesabını mutlaka ve mutlaka verecekler. “Kandırıldık.” “Yok, oradan talimat geldi, bilmiyorduk.” gibi ve benzeri açıklamaların hiçbir kıymetinin olmayacağını burada bir kez daha söylüyorum.

Şimdi, AKP’nin bütün bu enerji talan politikalarına getirdiği bir açıklama var: “Türkiye’nin enerjiye ihtiyacı var, dışa bağımlı mı kalalım, işte, enerjiye ihtiyaç artıyor, kentler büyüyor.” vesaire vesaire. Şimdi, tabii, önce kavramların altı boşaltılıyor, ters yüz ediliyor. Ne olduğu belli olmayan, nereden kaynaklandığı, nereden temellendirildiği belli olmayan bir ihtiyaç tarifi yapılarak, bunun üzerine de halk bir biçimde buna dâhil edilmeye çalışılarak bir manipülasyonla düzenlemeler hızla geçirilmeye çalışılıyor. Bu ihtiyaç meselesinin birkaç boyutuyla ele alınması lazım. Deniyor ki: “Dünyada ve Türkiye’de enerjiye ihtiyaç arttı.” Evet, olabilir, doğrudur fakat dünyada ve Türkiye’de enerjiye ihtiyacın artmış olması insanın yaşam koşullarının daha da kötüleşmesi, daha da riske edilmesi demek. Küresel iklim krizi ve fosil yakıt meselesinde bunu çok kapsamlı tartıştık. Kentlerin bir ölümevine dönüşmüş olması, ormanların, suların yok olması ve dünyanın çok yakın bir gelecekte yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalması, tam olarak bu enerji ihtiyacının artmasıyla ilgili bir durumdur. Dolayısıyla, enerjiye ihtiyacın artmış olmasını doğal bir durummuş gibi göstermek başlı başına bir yalandır, başlı başına halka ve doğaya karşı işlenmiş bilinçli bir suçtur.

Şimdi, bakın, birkaç rakam vereceğim sadece, geçeceğim. TEİAŞ raporuna göre, 10.457 adet enerji santralinde toplam 99.819 megavat kurulu güç var, 99.819 megavat kurulu güç. EPDK’nin raporuna göre, lisanslı üretim 319 bin megavat. Peki, en yüksek ani puant oranı ne? 56 bin megavat. Yani bu rakamlara baktığımızda, Türkiye’nin ihtiyacından çok daha fazla elektriğin şu anda üretildiğini görüyoruz.

Dolayısıyla, güncel olarak ihtiyaç tarifi yapıldığında bunun bir manipülasyon olduğunu, aldatmaca olduğunu söyleyelim. Burada ihtiyaç denen şey, enerji şirketleri lobilerinin rant ihtiyacıdır. Yani bu şirketler öyle yandaş falan değiller, bu şirketler doğrudan Tayyip Erdoğan’ın şirketleridir. Dolayısıyla, ihtiyaç meselesi bu bakımdan “Ne için ve kimin enerjiye ihtiyacı var?” tartışmasıyla yürütülmelidir. Ne için ve kimin için enerjiye ihtiyacı var, bunu tartışıyoruz.

Tasarruf meselesine değinmek istiyorum. TMMOB’un ve EÜAŞ’ın raporlarından aldığımız bilgilere göre, mevcut enerji altyapısının rehabilite edilmesi koşullarında yüzde 20’ye yakın tasarruf elde edilebilir, sadece iletim hatlarının tamirinden. Yine bu yaz-kış saat uygulamasında da, son derece bilimsel verilerle, bir israf açığı çıktığını gördük. Kayıp kaçak oranında OECD ülkeleri ortalamasından 3 kat daha fazla bir oranla karşı karşıyayız. Bakın, Türkiye, bir AVM çöplüğüne dönüştürüldü. 65 ilde 500’e yakın AVM var. Orta ölçekli bir AVM’nin elektrik tüketimi, 15 bin hanenin aylık tüketimine eşit.

Yani, dolayısıyla, bütün kentleri bir AVM çöplüğüne dönüştürdüğünüzde, biz, işte “Ne için ve kimin için?” sorusunu tam olarak burada soruyoruz. Yine, sadece kompakt ampul kullanımının değiştirilmesi bile Akkuyu’nun en az 2 katı tasarruf sağlayabiliyor.

Yine, Akkuyu meselesinde yer ve zemin deprem etütlerinin yapılmadığını görüyoruz. Burada bu santralin yapımı ve işletilmesinin yirmi yıl Rusya’ya ait olduğunu herkes biliyor, yirmi sene sonra da yüzde 51’ini alacak yani Rusya bir gün sabah kalksa “Bugün moralim iyi değil, keyfim yerinde değil; elektrik düğmesine basmıyorum.” dese Türkiye’nin yapacağı hiçbir şey yok. Gidip kapısına dayanacak hâli yok Türkiye’nin, biliyoruz ki kimin kapısına dayanır? Hakkını arayan işçinin dayanır, öğrencinin dayanır, emekçi köylünün dayanır; Rusya’nın, Amerika’nın kapısına dayandığını henüz daha görebilmiş değiliz.

Yine Sinop NGS bilirkişi raporunda, kaza durumunda acil tahliyenin olamayacağı, atıkların akıbetinin belli olmadığı vesaire çok sayıda veri ortaya kondu ama gelin görün ki ortada hâlâ hiçbir gelişme yok. Bakın, atık sorunu en kritik sorunlardan bir tanesi. Dünyada atık sorununun çözülmediği biliniyor yani nükleer atıkların gömülmesi dâhil olmak üzere bir çözümünün olmadığı bilim insanları tarafından, herkes tarafından biliniyor; ortalama üç dört milyon yıldan bahsediliyor. Dolayısıyla, nükleer enerji sistemi insanlık ve doğa için mutlak bir cinayet sistemidir, bir enerji sistemi asla değildir.

Şimdi, bakın, AKP, bu atık meselesinde, az önce yapılan sunumda da bu konuda gerekli düzenlemeleri yaptıklarını söylüyor. İzmir’in Gaziemir ilçesinde, on beş yıldır terkedilmiş bir fabrikanın bahçesinde bulunan nükleer atıkların temizlenmediği ülke Türkiye’dir, temizlemeyen iktidar AKP’nin ta kendisidir. Şimdi, düşünün, İzmir’in göbeğinde nereden geldiği belli olmayan... Çünkü orada nükleer çubuklar var. Türkiye’de henüz işleyen bir nükleer santral olmadığına göre nereden geldi bu atıklar, bu çubuklar? Bunu düzenleyemeyen, denetleyemeyen, orayı temizleyemeyen bir AKP, şimdi 2 tane nükleer santrali bizim başımıza bela edecek. Ne için? Nükleer enerji lobileri için. Dolayısıyla, neresinden bakarsanız tutarsızlık.

Biz ne yapacağız? Biz şunu yapacağız: Enerji politikasını planlı hâle getireceğiz. Sermayenin kârı için değil, halkın ve doğanın çıkarlarını önceleyeceğiz. Doğa ve insan sağlığına zararlı tüm talan projelerini iptal edeceğiz. Tüm enerji sistemlerini kamulaştıracacağız. Kır ve kentlerin beton merkezli değil, insan ve doğa merkezli düzenlenmesiyle nüfus göçünü önleyip dolayısıyla yerelinde enerji sistemini kurabileceğiz. Bu sistemi kurabildiğimizde de tüm enerjiyi yenilenebilir enerji hâline getireceğiz.

Evet, ülkenin, doğanın bütün üretici güçlerini emperyalist şirketlere ve yerli iş birlikçilerine yağmalatıyorsunuz. Yüzyıllık cumhuriyet tarihi buna tanıktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT ÇEPNİ (Devamla) – Bunun için tarımı bitirdiniz, bunun için kentleri mega AVM hâline getirdiniz, köyleri boşalttınız; insanları şantiye kentlere yığdınız, ucuz iş gücü hâline getirdiniz; kentsel dönüşüm projeleri, mega projeler, beton projeleriyle kapitalizmi, kapitalist tüketim kültürünü toplumun iliklerine kadar yaydınız. İşte, bunun için “Enerjiye ihtiyacımız var.” diyorsunuz. Enerji politikası sorunu demokrasi sorunudur. Enerji politikası, enerji ve nükleer lobilerinin çıkarları doğrultusunda KHK’lerle, halktan gizlenerek, gece yarısı yönetmelikleriyle, saray fermanlarıyla belirleniyor. Bugün, biz, tam olarak bunun tersini yapacağımızı ilan ediyoruz ve bu yasaya “evet” diyenlerin de bu suçta ortak olacağını, bu cinayet projesine ortak olacağını buradan bir kez daha söylüyoruz ve bu teklifin derhâl geri çekilmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sinop Milletvekili Sayın Barış Karadeniz.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Sayın Divan, sayın milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

24 Şubatta Rus ordusu Ukrayna'ya girdiğinde bizim Komisyon da Türkiye Büyük Millet Meclisine 87 milletvekilinin imzasıyla bu teklifi Meclise sundu. 702 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kanun Hükmünde Kararnamesiyle bir Nükleer Düzenleme Kurumuyla ilgili 18 maddelik bir öneri sunulmuştu ve bunun peşine de -bunu destekleyen- 7164 sayılı Kanun'la da desteklenmişti. Biz de bunu Anayasa Mahkemesine getirdik ve Anayasa Mahkemesi bu KHK'yi ve ilgili düzenlemedeki kanun maddesini Anayasa'ya aykırı bularak iptal etti. Hatta o gün, 14 Şubatta bu uygulama gerçekleştiğinde, Türkiye Atom Enerjisi Kurumunu (TAEK) ortadan kaldırdınız. Kanun oylanmadan önce de Nükleer Düzenleme Kurumu kuruldu, Yargıtaya gidildi, yemin edildi ve görevinin başına geldi. Ya, bu kadar uygunsuz, bu kadar hukuksuz bir yapı olamaz. Hatta o dönemde Akkuyu'daki nükleer santral temelinde çatlaklar oluştu denetlenmediği için, sonra Nükleer Düzenleme Kurumu görevine başladığında tekrar çatlaklar oluştu. Projeyi başlamadan bitirdiniz; böyle önemli gördüğünüz projenin, dünyaya ve Türkiye'ye zarar verecek projenin başlamadan ne hâle geldiğini hep beraber gördük. Şimdi, hep söylediğimiz bir şey var, biz nükleer santrale karşıyız ve bu, ülkemiz için bana göre bir ihanet projesi. Bunu geçen gün de söyledim, arkadaşlar tepki gösterdi.

Sayın Komisyon Başkanı az önce öyle güzel anlatıyor, diyor ki: “Orada biri zarar gördüğünde, nükleer santrallerde bir sızıntı, patlama olduğunda oradaki suçluyu aramak için Cumhurbaşkanı bir görevlendirme yapacak, suçlu bulunacak; işte, oradan çalışandan mı kaynaklı, oradan mı kaynaklı...” Ya, bu kadar basit mi? Çay ocağında tüp mü patlıyor ya da başka bir şey mi? Coğrafyayı etkileyecek bir projeyi, görüyoruz ki bu kadar basitleştiriyorsunuz. Yani bence çok tehlikeli açıklamalar yapıyorsunuz.

Rusya, Akkuyu'da şu anda yüzde 100 hisseye sahip, o yetmiyormuş gibi bir de yanına liman verdiniz, oh ne güzel! İran'da, Mısır'da ve Türkiye'de Doğu Akdeniz'i kontrol etme projesinin yüzde 100'ünü Rusya'ya verdiniz. On beş yıl boyunca şirkete 35 milyar dolar ödeyeceksiniz arkadaşlar, 35 milyar dolar ve yüzde 42 kârlılıkla. Ya, Türkiye bu projenin neresinde? Rusya girdiğinde Ukrayna'ya, ilk girdiği yer neresiydi? Çernobil.

Bir de bu atıklarla ilgili, geri dönüşümle ilgili Rusya, Amerika, İngiltere, Fransa gibi ve Rusya'nın başını çektiği tesisler kurulmuş. Türkiye'de kurulacak nükleer santral yetmiyormuş gibi her yıl 200 milyon doları da bu atıkları geri dönüşüme yollamak için Rusya'ya satacağız, para ödeyeceğiz, üstüne bir de burada katı atık tesisi kurdurup atıkları da ülkemize maalesef gömdürecekler. Bence bu kanun teklifini bir an önce geri çekmeniz lazım çünkü yaptığınız iş hem Anayasa'ya aykırı hem de ülkemizin menfaatlerine aykırı. Türkiye, bu kanun teklifiyle atık deposuna döndürülecek. Yabancı ülkeler, Türkiye'de şirket kurup nükleer santrallere istedikleri gibi sahip olabilecekler. Rus atıkları Türkiye'ye gömülecek, bir de açılacak davalarda -Komisyon kurdunuz ya- bir yıl ötelemeli bir şekilde davalar da reddedilecek arkadaşlar.

Bakın, Sinop'a döneceğim. Sinop'ta nükleer santral kurma projeniz var, ÇED raporunu çıkarmaya çalıştınız. Yanılmıyorsanız 6 Şubat 2018'de, Çevre Bakanlığı tarafından yapılan ÇED halkı bilgilendirme toplantısında, ya, halkı içeriye sokmadınız. Önceden içerisi dolduruldu, barikatlar kuruldu Sinop halkı girmesin diye; içeride kim olduğu belli olmayan bir sürü adam... Sinop halkını oraya sokmadınız, sonra biber gazıyla insanları oradan uzaklaştırdınız.

Bir kere, Sinop'ta kurulacak nükleer santralde şirket yok ortada. Yönetmelik diyor ki: “Şirket ÇED tanıtım programını yapar, halkı bilgilendirir.” Çevre Bakanlığı bunu üstlendi aykırı bir şekilde. Çevre Bakanlığının dosyaları bile olmadan, orada ÇED raporuna olumlu görüş verdiniz. 120 tane konu başlığı vardı, 70 tanesine olumsuz görüş verildi; bunları da yok ettiniz, 120'de 70... Kaç tane bilirkişiyi, hiç alakasız, sadece nükleer santrale olumlu ÇED verdirmek için oraya atadınız arkadaşlar. Ya, bu kadar basit mi bu işler? 120 tane konu başlığını neredeyse iki saat gibi sürede halka tanıttık, Sinoplu yok, iş bitti. Ya, insanları bu kadar kandırmayın.

Dünyada “yenilenebilir enerji kaynağı” diye bir şey var. Türkiye’de kayıp... Bakın, özelleştirdiğiniz nakil hatlarını düzenlemeyen, oradaki trafoları, ne bileyim, direkleri sırf cebinden para gitmesin diye düzenlemeyen dağıtım şirketleri şu anda bunu düzenlese, bunu yaptırırsanız... Türkiye’de kurmayı düşündüğünüz Akkuyu’daki nükleer santralin üreteceği elektriği, enerji nakil hatlarındaki kayıplara veriyorsunuz. 35 milyar bu ülkenin milli kaynağını, milli servetini; bunu niye Rusya’ya aktarıyorsunuz? Yazık değil mi? Dünya vazgeçmiş, Almanya vazgeçmiş, yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmiş. Biz büyük nükleer lobilerin hizmet edip “Türkiye’ye nükleer santral kuracağız.” diye... Ben şunu söylüyorum: Bu, ihanet projesidir; derhâl vazgeçin diyorum.

Sinop’ta, biz, bu olumsuz ÇED sürecinde, içeriye alınmayan halkın... Çevre Bakanlığının değil, belirli bir şirketin yapması gereken ÇED tanıtım toplantısı, usulsüz ve aykırı olduğu için bize göre yok hükmündedir. Bununla ilgili 2 Ekim 2020 tarihinde -benim de imzam olan- 60 arkadaşımızla ve 14 kurumsal katılımcıyla birlikte dava açtık. Samsun 3. İdare Mahkemesi dava duruşma tarihini 28 Mart 2022 olarak belirledi. Biz de o tarihte, saat onda, Samsun’da, 3. İdare Mahkemesinde olacağız; bu davanın olumsuz taraflarını anlatacağız. Bu davada, bizim yok hükmünde saydığımız bu ÇED tanıtım toplantısının hâkimler tarafından da iptal edileceğini düşünüyoruz çünkü hukuka da aykırı insanlığa da aykırı.

Biz Sinoplular olarak nükleer santral istemiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Biz de istemiyoruz.

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Halka sorarsanız, nükleer santral istemediğimizi her zaman size söylerler.

1 milyon tane ağaç kestiniz, bunun vebalini nasıl ödeyeceksiniz, ben onu bilmiyorum. Bir alan dümdüz yaptınız, bir de ağaç dikilmeyecek hâlde yaptınız. Bunun vebali var ya, arkadaşlar, çok büyük bir vebaldir. Olmayan, “Japonya’yla anlaştık.” dediniz, o zaman dolar 3 TL’ydi, Japonya “16,5 milyar.” dedi, siz “20 milyar” diye iddia ettiniz; dolar 3 TL’ydi, şu anda 14 TL. Ülkede bırakın nükleer santrali de bu vatandaş koruyun, vatandaş bitti, evine ekmek götürmüyor. (CHP sıralarından alkışlar) İki gündün beri 3 lira mazota zam yaptınız -motorine, benzine- enerjiden bahsediyorsunuz ya! Siz ilk başta “Yerli, milli kaynaklarımızı bir düzeltelim.” deyin de ondan sonra bu vatandaş size inansın.

Bizim Sinop’ta söylediğimiz bir söz var “Nükleere inat, yaşasın hayat.” diye. Biz, kendimizi feda ederiz ama o topraklara o nükleer santrali sokmayız. Daha Çatalağzı’nda -az önce konuştuk- oradaki termik santralin soğutma suyuyla ilgili bile probleminiz var. Enerji maliyetinden oradaki şirket difüzörleri kapatmış, oradaki suyu ısıtıyor. Bir de midye kabukları yapıyor diye denizi bir de güzelce klorluyorlar; doğa katliamı ya! Aynısını Sinop’ta da Türkiye’deki balık popülasyonunun ve orada yumurtlama alanının, stabil bir alanın olduğu yere “Orada, nükleer santral yapacağız.” diyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Sayın Başkanım, kusura bakmayın.

BAŞKAN – Buyurun.

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – “Oradaki o sıcak suyu denize salacağız.” diyorsunuz. Bir kere, doğayla ilgili sıkıntınız var arkadaşlar. Hiç acımıyorsunuz ya; ağaç, balık, canlı, yeter ki para gelsin. Nereden gelirse gelsin hiç önemli değil; biraz acıyın. Bakın, yarın çocuklarınız size hesap soracak. 87 milletvekili, hesap soracaklar size.

Zamanında HES’lere de dediniz, yanlış, plansız ve ölçeksiz yatırımlarla oradaki can suyunu bile aldınız. Gittiniz, 1 milyon tane ağaç... Her şeyin hesabı verilir ama bunun hesabını zor verirsiniz.

Ben, Öner, Soner ve Güneş kardeşlerimi de anmak istiyorum. Sinop’a nükleer santralle ilgili geldiklerinde 3 kardeşimiz denizde boğuldular, onlara Allah’tan rahmet diliyorum. Sinop’a ve Türkiye’ye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Çorum Milletvekili Sayın Oğuzhan Kaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; teklif sahibi olduğum 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde nükleer enerji alanındaki çalışmalar 1956 yılına dayanmaktadır. Bu yılda Uluslararası Atom Enerji Ajansının kurucu üyesi olmakla beraber, 1957 yılına gelindiğinde Atom Enerjisi Komisyonunu oluşturduk. Atom Enerjisi Komisyonu, 1960'lı yıllarda, araştırma reaktörlerimizin kurulumu, Akkuyu ve Sinop dâhil olmak üzere nükleer santrallerimizin kurulacağı sahaların seçimi, insan kaynağının oluşturulması için eğitim altyapımızın oluşturulması gibi pek çok önemli çalışmaları hayata geçirdi. 1982 yılına gelindiğinde de nükleer enerji altyapımızın gelişimini sağlamak ve nükleer güç santrallerini kurmak için Atom Enerjisi Komisyonu yeniden yapılandırılarak Türkiye Atom Enerjisi Kurumu yani TAEK kurulmuş oldu. TAEK, 1982'den 2018 yılına gelinceye kadar hem nükleer enerji alanında AR-GE yapan, radyoaktif atık yönetimini gerçekleştiren ve araştırma reaktörlerimizi işleten hem de nükleer enerji ve yoğunlaştırıcı radyasyon alanında düzenleme ve denetleme yapan bir kurum olarak faaliyetlerini sürdürdü. 2018 yılına gelindiğinde de uluslararası alanda kabul gören son dönem nükleer güvenlik standartlarını idari yapımıza aktarmak, taraf olduğumuz uluslararası anlaşmalardaki yükümlülüklerimizi yerine getirmek ve nükleer enerji alanında ülkemizdeki hukuki çerçeveyi bir adım daha ileriye taşımak için nükleer enerji alanında yeni bir düzenleme yapma ihtiyacı hasıl oldu. Bu bağlamda, TAEK'in düzenleyici, denetleyici fonksiyonu ile nükleer enerji ve radyasyon uygulamaları alanındaki faaliyet gösteren yapısının birbirinden ayrılması için çalışmalar başlatıldı ve 2/7/2018 tarih ve 702 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle Kurum kurulmuş oldu. Radyoaktif atık yönetimi, AR-GE faaliyetleri ve diğer radyasyon faaliyetleri TAEK bünyesinde kaldı ve sonrasında yapılan bir dizi düzenlemeyle de TAEK, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu, kısaca "TENMAK" adı altında yeniden yapılandırıldı. Ancak hepimizin malumu olduğu üzere, Anayasa Mahkemesinin 30/12/2020 tarihli kararıyla 702 sayılı Kanun Hükmünde Kararname iptal edilmiştir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; nükleer güç santralleri uzun soluklu projelerdir. Bu nedenle, bu projeler güçlü ve istikrarlı yönetim, sağlam bir hukuki altyapı ve yetişmiş insan gücüyle yapılır. Ülkemizde kurulan geçmiş bütün hükümetler de son altmış beş yılda nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanılmasını ve faydalanılmasını bir devlet politikası olarak uygulamışlardır.

Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde, AK PARTİ hükümetlerinin de gösterdiği çabayla, nükleer enerji hedefimizin gerçekleşmesine geçmişte olmadığı kadar yakınız. 2010 yılında, geçmişten ders alarak Rusya Federasyonu'yla Akkuyu Nükleer Güç Santrali Projemiz için bir anlaşma imzalanmış, bu anlaşma kapsamında ilk reaktörün 2018 yılında Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımıyla temeli atılmıştır. Şu an 4 ünite de inşaatın devam ettiği Akkuyu Nükleer Güç Santrali, dünyanın en büyük nükleer santral şantiyesidir. Akkuyu sahasında 20 binden fazla işçi çalışmaktadır. İnşallah, Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin ilk ünitesi cumhuriyetimizin 100'üncü yılında işletmeye alınacak, birer yıl arayla diğer üniteler de işletmeye alındığında Türkiye'nin toplam elektrik gücünün yüzde 10'u Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nden karşılanacaktır.

Nükleer enerji, işletme sırasında karbon salımı yapmaz; sera gazı emisyonlarını önlemede de ön plana çıkmaktadır. Bugün Avrupa'da 10 ülkede nükleer enerjinin yeşil ve sürdürülebilir bir enerji kaynağı olarak kabul edilmesi için Avrupa Birliği Komisyonuna bir teklif verilmiş, Avrupa Birliği Komisyonu da bu teklifi kabul etmiştir. Yani Avrupa Birliği nükleer enerjiyi 2050 yılı "karbon nötr" hedefi için hem yeşil hem de sürdürülebilir bir yatırım olduğunu kabul etmiştir.

MURAT BAKAN (İzmir) – Doğru değil, doğru değil. Avrupa Birliğine hangi ülke nükleer santral yapıyor?

OĞUZHAN KAYA (Devamla) – Fransa geçtiğimiz haftalarda 17 nükleer reaktör yapacağını açıkladı. ABD, Rusya, Çin, İngiltere, Güney Kore gibi ülkeler yeni nesil nükleer reaktör tasarımı için AR-GE çalışmaları yapmaktadır. Şu anda, dünyada, 440 nükleer reaktör işletmede, 52 reaktör ise inşa hâlinindedir. AK PARTİ olarak hedefimiz, ülkemizin güçlü, rekabet edebilir, güvenilir, sürdürülebilir bir enerji altyapısına sahip olmasını sağlamaktır. Nükleer santrallerimizle bu hedefi gerçekleştirmede önemli bir adımı ülkemiz adına atmaktayız. Nükleer enerji, ülkemiz için bir tercihin çok ötesinde bir anlam ifade etmektedir. 2004 Protokolü'yle önemli ölçüde değişikliğe uğrayan Paris Sözleşmesi'ne taraf devletlere protokolle bazı hususlarda düzenleme yapma konusunda birtakım yükümlülükler gelirken bazı konularda da takdir yetkisi tanınmıştır.

Kıymetli milletvekilleri, bu bağlamda, genel itibarıyla söylemek gerekirse kanun teklifimiz 3 ana esasa dayanmaktadır. İlk esasa göre, kanun teklifimizde, Nükleer Düzenleme Kurumumuzun yetki ve sorumlulukları, nükleer düzenlemeye tabi hususlar, yetkilendirme konuları, idari ve cezai yaptırımlara ilişkin hükümlerin yer aldığı ayrı bölümler bulunmaktadır. İkinci olarak ise nükleer enerji alanındaki hukuki sorumluluklarla ilgili hükümleri içeren düzenlemeler, işletenin münhasır kusursuz ve miktar, zaman açısından sınırlı sorumluluğu, sigorta ve teminat yükümlülükleri, Nükleer Zarar Tespit Komisyonunun yükümlülükleri düzenlenmiştir. Son olarak da radyoaktif atık ve işletmeden çıkarma yönetimine ilişkin hükümler, ülkemizin radyoaktif atık politikasını ve stratejisini belirlemede yetkilendirilen kişilerin ve devletimizin sorumlulukları yer almakta, radyoaktif atıklara ilişkin özel hesaplar düzenlenmektedir.

Hazırlanan kanun teklifiyle, Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanı dışında yürütülen bir faaliyet sırasında ortaya çıkmış olan radyoaktif atıkların Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisine sokulması yasaklanmıştır. Ülkemizde yürütülen faaliyetler neticesinde ortaya çıkan radyoaktif atıkların bertarafının yetkilendirilmesi Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumuna (TENMAK) verilmiştir. Radyoaktif yönetiminde ve işletmeden çıkarmaya ilişkin kurulacak özel hesaplar ve bu hesaplara yapılacak katkı payı, ödemelerin nasıl belirleneceği, bu hesaplara yapılacak katkı payı ödemelerinin neler olduğu, hesapların gelirleri, işleyişine ilişkin hususlar ile özel hesapları yönetmekle görevli Hesaplar Yönetim Kurulunun oluşumuna ilişkin düzenlemeler de kanun teklifinde yer almaktadır.

Teklifle, nükleer santral işletmenin nükleer tesisinde ya da nükleer maddelerinin taşınması esnasında meydana gelen bir nükleer hadiseden kaynaklanan zararlardan kendisinin, personelinin ve tesisle ilgili teknoloji, mal ve hizmet sağlayanların herhangi bir kusuru olup olmadığına bakılmaksızın, münhasıran kusursuz sorumlu olacağı esaslı miktar-zaman açısından belli sınırlar dâhilinde kabul edilmiş, sorumluluğun sigorta ve diğer mali güvenceyle teminat altına alınma zorunluluğu öngörülmüştür.

Kanun teklifi kapsamında, uluslararası nükleer sorumluluk hukukunun temel prensiplerinden bir diğeri olan "işletenin sorumluluğunun miktar bakımından sınırlandırılması" ilkesi kaleme alınarak işletenin nükleer hadiselerden doğan nükleer zararlar için hukuki sorumluluğu 700 milyon euro miktarıyla sınırlandırılmıştır.

Teklifte, “zorunlu mali güvence” ilkesi kapsamında işletenin yükümlülükleri düzenlenmiş, böylelikle nükleer zarara neden olabilecek faaliyetler, daha yürütülmeye başlamadan önce, risklerin, nükleer tesisi işleten tarafından mali teminat altına alınması sağlanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti’nde kurulacak ve işletilebilecek nükleer tesisler ve nükleer tesislere ilişkin nükleer maddelerin taşınması, faaliyetler için kanun teklifinin şart koştuğu şekilde sigortalı olabilmesi için nükleer sigorta havuzu kurulması da öngörülmüştür. Bir nükleer hadiseden doğan nükleer zararın tespiti, tazminatın belirli bir öncelik sırasına göre paylaşılmasıyla ilgili sürecin de belirlenmesi için Nükleer Zarar Tespit Komisyonunun kurulması da kanunda öngörülmüştür.

Kanun teklifiyle, Nükleer Düzenleme Kurumunun ihtiyaç duyacağı her türlü analiz, danışmanlık, gözetim, inceleme, araştırma, muayene, test, eğitim ve sertifikalandırma gibi teknik destek hizmetlerini sağlamak amacıyla payların en az yüzde 51’i Nükleer Düzenleme Kurumuna ait olmak üzere Nükleer Teknik Destek Anonim Şirketinin (NÜTED) kurulması da öngörülmüştür. Teklifte nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin hapis cezalarına, idari ve adli para cezalarına ilişkin düzenlemelere de yer verilmiştir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; tüm milletvekillerimize, gerek Çevre Komisyonundaki gerek Enerji Komisyonumuzdaki milletvekillerimize kanun teklifimize vermiş oldukları olumlu katkılardan, eleştirilerden dolayı teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu ve şahsı adına Ankara Milletvekili Sayın Ayhan Altıntaş.

Buyurun Sayın Altıntaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi’nin birinci bölümü üzerinde söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama 2022 yılı başından beri gündemde olan elektrik zamlarından birkaç cümleyle bahsederek başlamak istiyorum. 31 Ocak günü yaptığım basın toplantısında meskenler için ucuz tarife eşliğinin günlük 8 kilovatsaat olmasını önermiştim. Hükümet, nihayet evvelsi gün bu talebimize olumlu yanıt verdi. Ayrıca, elektrik bedelinden alınan KDV’nin azaltılmasına da karar verilmiş. Bunları olumlu ama yetersiz buluyoruz. KDV indirimiyle faturalarda yapılan iyileştirmeler devlet gelirlerinde azalmaya yol açacak ve sonuçta yine tüm vatandaşlara yansımaya olacaktır. Asıl yapılması gereken, enerjiyi bazı firmalara rant alanı yaratan bir meta olarak görmekten vazgeçmek ve enerjide dışa bağımlılığı azaltmak olmalıdır. Yurt dışından enerjiyi ithal edip yine yurt dışından alınan kredilerle oluşturulan özel sektör firmalarına fatura kestirerek bu işin içinden çıkamayız. TEDAŞ’ın özelleştirilmesiyle elektrik dağıtımının verildiği firmalar fatura kesme firmalarına dönüşmüş durumdadır. Bakın, biz elektrik özelleştirmelerini yanlış yaptık. Özelleştirme, sektörleri rekabete açmak, verimliliği arttırmak, sermayeyi tabana yaymak, teknolojik yenileme ve yatırım yapmak gibi amaçlar için yapılabilir ama devlete gelir sağlamak amaç olmamalıdır. Ülkemizde TEDAŞ’ın özelleştirilmesi söz konusu olduğunda sektördeki kayıp kaçakları önlemek, dağıtım hizmetinin kalitesini arttırmak, gerekli yatırım ve finansman konusundaki sıkıntıları azaltmak ve dağıtım sektörünü rekabete açmak gibi amaçlar öngörülmüştür.

Değerli arkadaşlar, TEDAŞ özelleştirmesinden sonra kayıp kaçak meselesinin çözümü gibi bir sonucu göremedik. Örneğin, EPDK’nin 2015 yılında Türkiye genelinde beklediği kayıp kaçak oranı yüzde 10’du ancak bu rakam yüzde 12,1 çıktı; hâlâ da yüzde 12-13 civarında. “Dağıtım kalitesi arttı.” desek; Isparta’da bunun gerçekleşmediğini gördük, şubat ayında yoğun kar yağışı neticesinde Isparta’da bazı mahallelerde elektrikler kesilmişti, hem de günlerce kesilmişti. Maalesef, 70 yaşındaki bir vatandaşımızı da bu kesinti yüzünden kaybettik. Bakın, dün, 2 Martta da aynı tabloyla karşılaştık, yine Isparta’da elektrik telleri koptu. Bu mu yapılan yatırım? Bu firmalar fatura firmaları hâline geldi derken bunu kastediyorum. “Özelleştirmeler sonucu özel sektörde rekabet ortamı açılacak.” desek; iktidara yakın şirketler haricinde bu ihaleleri alabilen de olmayor maalesef.

Sayın milletvekilleri, 30 Eylül 2013 tarihinde imzalanmış olan son devir sözleşmesiyle birlikte TEDAŞ özelleştirmeleri de tamamlanmıştı. Toplam 12 milyar 914 milyon 750 bin dolar ihale bedeliyle otuz yıllık lisans hakları özel şirketlere verilmişti. Peki, sormak istiyorum, nerede bu 12,9 milyar dolar? Bununla neden bir fon kurulmadı? Bu miktar neden olası bir elektrik krizi için saklanmadı? Her akıllı ülke acil ihtiyaç için yedek akçe ya da yedek enerjiyi rezervde tutar, biz ise bu gelirlerle “IMF’ye, Afrika’ya yardım yaptık.” diye övündük ama bugün geldiğimiz durum nedir? Geçtiğimiz ocak ayında sanayiye elektrik ve doğal gaz veremeyecek duruma geldik. Bunca özelleştirme sonucu yeterli yatırım olmaması, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik kriz, milyarlarca dolar paramızın hesapsızca harcanmasının sonuçları doğrudan vatandaşları etkiliyor.

Bakın, 2021-2022 Eurostat verilerine göre, bu yılların ocak ayları karşılaştırıldığında, Türkiye’de yıllık enerji enflasyonu yüzde 90. Avrupa’da enerji enflasyonu şampiyonuyuz, bu oran Avrupa’da ortalama yüzde 27. Ayrıca, Türkiye’deki elektrik fiyatları da Ocak 2021-Ocak 2022 arasında yüzde 96 artmış durumda ancak iktidar partisi bunlarla uğraşmıyor, geleceğe yatırım yapmıyor.

Değerli milletvekilleri, iktidar partisinde “Bir ülkenin enerji talebinin artması bir gelişmişlik göstergesidir.” anlayışı var ancak bu anlayış artık eskidi; daha az enerjiyle daha çok üretim yapmak asıl gelişmişlik ölçüsü hâline geliyor. Onun için, öncelikle enerjiyi verimli kullanıp kullanmadığımızı bakmamız gerek.

Kanun teklifinde yer alan nükleer konusuna bakacak olursak: Sovyetler Birliği zamanında yapılan santraller dünyada eski teknolojilerle yapılan santrallerdir ve kötü yanı, bunların önemli bir kısmı bizim yakın çevremizde yer almaktadır. Örneğin; Bulgaristan’da var, Ermenistan’da var. Özellikle Ermenistan’daki Metsamor Nükleer Santrali Türkiye için çok büyük bir risk teşkil ediyor, bunun kapatılması lazım. Aslında yıllar önce kapatılma kararı da alındı, hatta Avrupa Birliği de bu amaçla Ermenistan’a bir miktar para vermeyi taahhüt etti fakat Ermenistan o parayı yeterli bulmadı, “Benim elektrik ihtiyacım var.” dedi ve reaktörü ek sürelerle açık tutmaya devam etti. Süre 2016’da sona erecekken yeniden on yıl daha uzatarak 2026 yılına kadar açık tutacağını belirtti. Ermenistan’la bugünlerde başladığımız normalleşme görüşmelerinde bu konunun da mutlaka gündeme getirilmesi gerekmektedir. Bu, bölgede yaşayan tüm insanların sağlığının korunması açısından önemle üzerinde durulması gereken bir husustur.

Türkiye’de nükleer enerji santrali kurulması konusu yaklaşık yarım asırlık bir geçmişe sahip. 1981 yılında o zamanki Türkiye Elektrik Kurumundan 2 mühendisin Amerika’da, Stanford Üniversitesinde bu konuyu araştırdıklarına bizzat tanık oldum. Aradan geçen kırk bir yılda Türkiye birkaç kere nükleer enerji santrali için ihaleye çıktı ama çeşitli gerekçelerle bunları iptal etti; sonunda da Batılı devletler Türkiye’ye nükleer santral teklifi vermekten vazgeçtiler. Bu gelişmelerin sonucunda da Akkuyu Nükleer Santral anlaşmasını Ruslarla yüksek fiyatla yapmak zorunda kaldık. Bu anlaşmayla, kendi toprağımız üzerinde, teknoloji transferi de olmadan yap-işlet-sahip ol modeliyle santral kurduruyor, nükleer atıkları da kendi ülkemizde Rusların belirleyeceği koşullarda saklamak durumunda kalıyoruz. Teknoloji transferi sıfır, bu ciddi bir eksiklikler değerli arkadaşlar.

Bakın, bugün Fransa’da 56 nükleer reaktör var, elektrik üretiminin yüzde 70’ini bu santrallerden sağlayan Fransa, enerji alanında millî politikalar izlemektedir ve ulusal kaynaklarla buralara elektrik santrali yatırımı yapmaktadır. Nükleer teknolojiye sahip olmak, ülkenizin içerisinde yabancı bir devletin nükleer faaliyet gerçekleştirilmesi, teknik kısmına tamamen onların hükmetmesiyle olmaz. “Know-how” önemlidir, teknolojik bilgi ve tecrübe önemlidir. Teknolojik bilgi edinmek için gereken eğitime de yeterli önem vermemiz şart iken durumumuza bir bakalım: Bakın, bugün sadece 2 üniversitemizde nükleer enerji mühendisliği bölümü var; Hacettepe ve Sinop Üniversiteleri. Hacettepe Üniversitesi 62 öğrenci alıyor ve KKTC uyruklu öğrenciler için açtığı 2 kişilik kontenjan ise boş kalmış durumda.

Sinop Üniversitesinin ise 31 kişilik kontenjanından 10'u dolmuş yalnızca. Daha önce, Akkuyu için ilk anlaşma imzalandıktan sonra Rusya'ya bu alanda eğitim alsın diye öğrenci gönderilmişti ancak onlar da Rus uçağının düşürülmesi sonucu çıkan krizle geri döndüler. Daha sonra gidenler oldu ama bu eğitimleri alan öğrencilerin sayısı daha da artmalı. Bu iş ciddiye alınmalı, aksi hâlde teknoloji transferini nasıl yapacağız? Denetimi nasıl yapacağız? İşten anlamayan kişilerle mi denetim yapacağız? Ayrıca, denetim elemanları denetime geldiği zaman içeriye girecekler, bütün kapılar açılacak mı sanıyoruz? Değerli arkadaşlar, buralar kritik yerler. Daha santrale girmeden bir güvenlik eğitimi veriliyor, güvenlik gerekçesiyle ancak o eğitimden sonra içeri alınabiliyorsunuz. Dolayısıyla, teknik denetimcinin nükleer santrale girmesi, istediği zaman istediği kapıyı açtırması gerçekçi değil. Bu işi yapacak kişilerin işten anlaması lazım. Bu denetmenlerin teknik donanımlarının en üst seviyede olması, en kilit noktaları bilmesi, doğru noktalara eğilebilmesi lazım. O yetkinlikte insanlar yetiştirilmeli, eğitilmeli.

NÜTED Anonim Şirketi meselesine de değinmek istiyorum. Bu şirkete neden ihtiyaç duyuluyor? Belli ki Türkiye'de devlet kurumlarının maaşları nitelikli mühendis ve teknik eleman çalıştırılmasına yetmiyor. Nitelikli personel çalıştırmak için böyle yöntemler aranıyor. Bu da çok övünebileceğimiz bir durum değil maalesef.

Değerli milletvekilleri, son bir haftada oluşan hadiselerle dayanarak Rusya'nın önümüzdeki dönemde bu santrali tamamlayacak ekonomik güce sahip olabileceğini düşünmüyorum. Amerika ve Avrupa'nın uygulamaya koyduğu ambargolar Akkuyu Santrali'ni de etkileyecektir. Kaldı ki Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nde sadece Rus firma değil, onlarla iş birliği yapan Avrupalı şirketler de var. Özellikle Putin'in nükleer silah seçeneğini masaya koymasının bir sonucu olarak Batılı ülkelerin de nükleer teknolojilerin yaygınlaştırılmasına daha da karşı olacaklarını düşünüyorum. İktidarımızın zikzaklı dış politikası bu durumu daha da zorlaştıracaktır. Bir gün Lozan'ı tartışmaya açıyorsunuz, bir başka gün "Montrö ne kazandırdı ne kaybetti, bunu hiç düşündünüz mü?" diye soruyorsunuz, sonra da gelip Montrö'ye sığınıyorsunuz. "Avrupa Birliği hedefimizdir." dedikten sonra kalkıp Putin'e "Bizi Şanghay Beşlisi içine alın, biz de AB'ye 'Allah'a ısmarladık.' diyelim, ayrıalım oradan." diyorsunuz. Türkiye istikrarlı ve güven veren bir dış politika izlemelidir. Bu zikzak politikalarıyla güven veremeyiz.

Değerli arkadaşlar, birince bölümde en sorunlu husus 9'uncu maddede yer alıyor. Bu maddeyle radyoaktif atıklar ve kullanılmış yakıtlar hususunda genel ilkeler ve esaslar düzenleniyor. Bu düzenlemeyle, egemenlik alanımız dışında yürütülen bir faaliyet esnasında ortaya çıkan radyoaktif atıkların ülkemize girişi yasaklanmış görünüyor ancak bunun istisnaları da bu maddede kaleme alınmış. Bakın, bir istisna olarak maddenin (2)'nci fıkrasında "Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde üretilmiş ve kullanım süresi dolduğunda menşe ülkeye iade şartı ile ihraç edilmiş radyasyon kaynaklarına, radyoaktif atıkların transit geçişine ve doğal radyoaktif maddelerin bulaşmış olduğu malzemenin ithalatına birinci fıkra hükmü uygulanmaz." denilmektedir. Bu ifadeden anladığımız şudur: Maddeye göre, örneğin Türkiye'de uranyumu ürettiniz, bu uranyumu ihraç ettiniz, başka bir ülke kullandı, ondan sonra atıklarını da geri alacağız. Kanunda denildiği gibi, menşe ülkeye geri göndermek şartıyla ihraç edilmişse geri alacağız. Bu çok tehlikeli bir durumdur. Uranyumu ihraç edeceğiz de atığını neden kabul ediyoruz? Satabilmek için mi gerekiyor bu koşul? Neden ülkemizi sömürge konumuna sokuyorsunuz? Bunu nasıl kabul edebiliyorsunuz?

Bakın, 2007 yılında İzmir Gazimir'de kurşun fabrikası arazisine gömülü, 100 tonluk nükleer reaktörlerde kullanılan radyoaktif çubuklar tespit edilmişti. Bizde nükleer reaktör olmadığına göre, yurt dışındaki bir reaktöre ait olması gereken bu nükleer çubuklar nereden geldi, hangi izinle getirildi bilmiyoruz. Ülkemizi nükleer çöplük hâline getiren bu konuyla ilgili, en son, bir gazete haberindeki bilgilere göre, buradaki radyasyon miktarı normalin 7.200 katı. Bu riskleri almaya değer mi? İleride de ülkemizin çeşitli yerlerinden böyle nükleer çöplerin çıkmasına razı olabiliyor muyuz?

Ayrıca, yine, 9'uncu maddede geçen, radyoaktif atıkların transit geçişine izin verilmesi de teklif metninden çıkarılması gereken bir maddedir çünkü radyoaktif atıkların transit geçişi de kamu güvenliği açısından büyük risk teşkil etmektedir. Bu nedenle önceliğimizin yenilenebilir enerji kapasitemizi kullanmaya yönelik olması ve bu konularda teknolojik yatırımlara öncelik verilmesi dileğiyle Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına ikinci konuşmacı Mersin Milletvekili Sayın Hacı Özkan.

Buyurun Sayın Özkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HACI ÖZKAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Hepimizin malumu olduğu üzere, dünyada enerji kaynaklarına yönelik talep gün geçtikçe artmakta ve enerji yatırımlarının önemi giderek daha fazla anlaşılmaktadır. Bu noktada çevreyi, toplumu ve gelecek nesilleri göz önüne alan, güvenilir, sürdürülebilir ve en önemlisi erişilebilir enerji kaynaklarına olan ihtiyaç, diğer alternatiflere göre nükleer santralleri ön plana çıkarmaktadır. 2021 yılı sonu itibarıyla dünya üzerinde ABD, Fransa, İngiltere, Çin, Güney Kore gibi 33 ülkede toplam 439 nükleer reaktör hâlen işletme hâlinde olup dünyanın toplam enerji ihtiyacının yüzde 10'u nükleer enerjiden karşılanmaktadır. Nükleer santrallerin bulunduğu 31 ülkeden 10'unun nüfusu İstanbul'un nüfusundan azdır.

Bildiğiniz gibi, ülkemizin enerji alanındaki en büyük yatırımı olan ve ilk ünitesini 2023 yılında devre almaya planladığımız Mersin Akkuyu Nükleer Güç Santrali'mizin tamamı faaliyete geçtiğinde, Türkiye'nin toplam enerji ihtiyacının yüzde 10'unu tek başına karşılayacaktır. Ülkemizin ekonomisine büyük katkı sağlayacak nükleer santralimiz, 6 ila 8 milyar dolar katma değer üretecektir. İstihdam konusunda ise sadece yapımı sürecinde, şu anda 20 bin insanımıza iş imkânı tanıyor. Nükleer santralimiz, yüksek kalifiyeli uzmanların yetiştirilmesine de büyük katkı sağlayarak yeni iş sektörlerinin kurulmasına vesile olacaktır. Türkiye için enerji ve teknoloji alanında önemli bir katkı sağlayacak olan nükleer santral, sağlayacağı verimli enerjinin yanı sıra sanayiden tarıma, uyu haberleşmeden sağlığa kadar birçok alanda dünyayla rekabet edecek güce bizleri ulaştıracaktır.

Nükleer santrallerin güvenli ve emniyetli şekilde işletilmelerini sağlamakta en önemli rol hiç kuşkusuz ki nükleer alanda düzenleyici ve denetleyici görev üstlenen kurumlara düşmektedir. Bu doğrultuda, nükleer enerji yatırımlarımızın tüm hızıyla sürdüğü şu günlerde 2023 hedeflerimiz doğrultusunda Nükleer Düzenleme Kurumunun yasal dayanağını yeniden oluşturmak amacıyla bugün gündemimizin konusunu teşkil eden Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'ni hazırlayarak 702 sayılı KHK'nin iptaliyle doğacak olan hukuki boşluğun giderilmesi hedeflenmiştir. Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi, nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla güvenli ve emniyetli bir şekilde üretilmesini sağlamak ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerde düzenleyici kontrolü tesis etmek için bu alanda düzenleme yapma, yetkilendirme, denetleme ve yaptırım uygulama görevi ve yetkilerine sahip kurum olan Nükleer Düzenleme Kurumunun görev, yetki ve sorumluluklarını belirlemektedir. Bu önemli kanun teklifine ilişkin çalışmanın Gazi Meclisimizde mutabakat içerisinde ivedilikle tamamlanması önem arz etmektedir.

Kanunun ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Hacı Ağabey, destekliyor musun, nükleeri destekliyor musun?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Herhâlde. Gidin, yayın Mersin’de.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Nükleer olmasa elektriği nerede bulacaksınız?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Mersin’de gidin, yayın “Hacı Özkan nükleer santral istiyor.” diye, flama bile göndeririz size.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Mersinliler karşı.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Nerede Mersinliler karşı?

HACI ÖZKAN (Mersin) – Sen yanlış biliyorsun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Yanlış mı biliyorum?

HACI ÖZKAN (Mersin) – Evet.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Referandum yapaalım Mersin’de.

BAŞKAN – 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölümü üzerindeki görüşmelerin İç Tüzük’ün 72’nci maddesine göre devam etmesine dair bir önerge Divana gelmiştir, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölüm görüşmelerine İç Tüzük’ün 72’nci maddesi uyarınca devam edilmesini arz ve teklif ederiz.

Özgür Özel	Tahsin Tarhan	Müzeyyen Şevkin
Manisa	Kocaeli	Adana
Burcu Köksal	Burhanettin Bulut	Ömer Fethi Gürer
Afyonkarahisar	Adana	Niğde
Murat Bakan	Sevda Erdan Kılıç	Barış Karadeniz
İzmir	İzmir	Sinop

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunmadan önce yoklama talebine dair bir önerge gelmiştir, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi’nin birinci bölümünde İç Tüzük 72’ye göre verilen önerge oylamasında Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 57’nci maddesi uyarınca yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN – Özgür Özel? Burada.

Tahsin Tarhan? Burada.

Müzeyyen Şevkin? Burada.

Burcu Köksal? Burada.

Sevda Erdan Kılıç? Burada.

Burhanettin Bulut? Burada.

Murat Bakan? Burada.

Barış Karadeniz? Burada.

Ömer Fethi Gürer? Burada.

Ali Keven? Burada.

Orhan Sümer? Burada.

Tekin Bingöl? Burada.

Servet Ünsal? Burada.

Nurhayat Altaca Kayışoğlu? Burada.

Suzan şahin? Burada.

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu? Burada.

Rafet Zeybek? Burada.

Tacettin Bayır? Burada.

Yıldırım Kaya? Burada.

Mustafa Adıgüzel? Burada.

20 arkadaşımız burada.

III.- YOKLAMA

BAşKAN – Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAşKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.45

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 18.56****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Enez KAPLAN (Tekirdağ)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61’inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölümü üzerinde görüşmelerin devamına ilişkin Manisa Milletvekili Özgür Özel ve arkadaşlarının önergesinin oylamasından önce yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemi tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222) ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 314) (Devam)

BAŞKAN – Görüşmelerin devamına dair önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, teklifin birinci bölümü üzerinde soru ve cevap işlemlerine geçiyoruz.

İlk soru, Sayın Ataş...

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkan.

1-7 Mart haftası Muhasebeciler Haftası’dır, bu haftada muhasebecilerimizin sorunları konuşulmalıdır. Ülke ekonomisine birçok yönüyle katkı sunan, iş dünyasına bilgi ve hizmetleriyle yön veren, ticari hayatın önemli yapı taşlarından muhasebecilerimizin önemli sorunları vardır. Seçim bölgem Kayseri’de de sorunların başında, Kayseri’de bulunan Vergi Denetim Başkanlığının kapatılarak Konya’ya bağlanması gelmektedir. Bundan dolayı muhasebeciler ve mukim mükellefler birçok işini erteleyerek kilometrelerce yol gitmektedir. Binlerce vergi mükellefi olan Kayseri’ye Vergi Denetim Başkanlığının tekrar getirilmesi yaşanan mağduriyeti giderecektir. Ayrıca, muhasebecilerimizin ücretlerinin tahsilinde yaşadığı sorunlar ve KDV oranının düşürülmesi konularında düzenlemeler bir an önce yapılmalıdır.

Bu vesileyle bütün muhasebecilerimizin Muhasebeciler Haftası’nı kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Beyaz...

ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, devlet hastanelerinden randevu alınmadığına dair şikâyetler her geçen gün artmaktadır. Ameliyatlar için aylar sonrasına gün alınabilirken özellikle büyükşehirlerde sıradan bir muayene için bile randevu almakta gittikçe zorluk çekilmektedir. Anayasa'mız devlete, vatandaşa sağlık hizmeti sunma görevini yüklemektedir. AKP bu görevi özel hastaneler yoluyla üzerinden atmaya çalışmakta, özel hastaneler de vatandaşı yolunacak kaz olarak görmektedir.

Aylardan beri Hükûmeti doktor istifalarıyla ilgili uyarıyoruz, ne yazık ki bu konuda en ufak bir adım atılmadı. Türk doktorları daha iyi şartlarda yaşama umuduyla Avrupa'ya göç ederken Sağlık Bakanı çareyi Suriyelilerde, ithal doktorlarda görüyor. Hükûmeti bu konuda bir kez daha uyarıyor, acil ve somut öneriler almaya çağırıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, radyasyon, özellikle iyonizan radyasyon, insan için, doğa için çok ciddi bir tehlikedir. Yüksek dozda radyasyona bir kez bile maruz kaldığımda ölüme sebep olur. Burada sorunlu durum, nükleer silahlar ve santral kazalarıdır. Küçük dozlarda tekrarlayan radyasyon ise kromozom kırılmalarına, kanserlere ve doğumsal anomalilere neden olur fakat diğer taraftan, nükleer enerji hayatımızın içindedir. Doğada düşük dozda bazı bölgelerde radyasyon vardır, birçok araç da küçük dozda radyasyon yaymaktadır. Özellikle tıpta radyasyon yoğun bir şekilde kullanılmaktadır, yararlanılmaktadır. Nükleer enerji santralleri ise dünya genelinde yoğun kullanılmakta, çevremizde çok sayıda santral bulunmaktadır. En çok nükleer enerjiden faydalanan ülke Fransa'dır. Bu nedenle, nükleer enerji konusunda düzenleme yapılması zorunludur. Çok ciddi bir şekilde düzenlenmesi gereken bir konuda düzenleme yapılmasını doğru buluyor ve destekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şevkin...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

1-7 Mart haftası Deprem Haftası'dır. Büyük acılar yaşanan deprem ülkesinde, Türkiye'de bir haftalık etkinliklerle konuyu geçiştirmekten öteye geçemiyoruz maalesef. Deprem öncesinde, anında ve sonrasında alınması gereken önlem yetersizliği göz önüne alınmıyor, her yıl onlarca canımızı yitiriyoruz, güvenli yapı stoku oluşturamıyoruz. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 2018 verilerine göre Türkiye'de imara aykırı yapılar yüzde 60'a dayanıyor. 18 il, 80 ilçe, 502 köy ve mahalle doğrudan deprem kuşağı üzerinde yer alıyor. Tüm uyarılarımıza rağmen, Grup Başkan Vekillerimizle sunduğumuz fay yasası gündeme alınmıyor. Depremde sığınaklar yok. Deprem vergilerinin, imar affi paralarının nereye harcandığı bilinmiyor. Bu iş yalnızca bir hafta deprem farkındalığıyla değil, daha fazla zaman kaybetmeden depreme karşı daimî önlemler almakla olmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Tarhan...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, Akkuyu Nükleer Santrali'nin inşaatının yüzde kaçını tamamlanmıştır? İnşaatçı çalışan işçilerin yüzde kaçını Türk, yüzde kaçını yabancı? Aynı zamanda santralde kaç mimar, mühendis çalışmaktadır? Santralde kaç nükleer uzman görevli, çalışmaktadır? Aynı zamanda inşaatın denetimi için Türkiye adına görevli, bağımsız bir denetim firması var mıdır?

BAŞKAN – Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkemizde kamuda taşeron firmada çalışanların tamamına kadro sözü verildi. 696 sayılı Kararname'de binlerce taşeron işçisi ne yazık ki bu kapsama alınmadı. Her hafta taşeronda kalan firma işçileri sürekli kadro taleplerini Twitter'da etkinlik düzenleyerek duyurmak istiyorlar. Ne Bakanlıktan ne de iktidardan bunlarla ilgili bir açıklama yapılmıyor.

Tüm taşeron firmada kalan işçilerimizin mutlak surette kadro almaları haktır, bunların hakları verilmelidir, mağduriyetler giderilmelidir. Karayollarında, Demiryollarında, Ulaştırma Bakanlığında, sağlıkta, şeker fabrikalarında, KİT'lerde binlerce işçinin kadro hakkı bir an önce verilmeli ve bunların mağduriyetleri giderilmelidir. İşçiler arasındaki ayırım sonlandırılmalıdır. Kadro için işçilerin hakkı tanınmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

2021 yılında AK PARTİ Hükümetinin, lideri Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde gerçekleştirdiği projeleri anlatmaya devam ediyorum. Sel felaketi sonrası Giresun, Kastamonu, Sinop ve Bartın'da konut, dükkân ve köyevlerinin yapımına başladık, Giresun'da 370 konut ve 152 dükkânı tamamladık. Kentsel dönüşüm çalışmalarında 110 bin konut ve iş yerini tamamladık, vatandaşlarımıza 2 milyar 818 milyon Türk lirası kira ve taşınma desteği sağladık, 114.857 bağımsız birimin tahliye ve yıkım işlemleri yapıldı.

Yerli ve millî aşımız Turkovac'ın seri üretimine başladık, dünyada kendi aşısını üreten 9 ülke arasında yerimizi aldık. 1.800 hastamızı uçak ambulans hizmetiyle en kısa sürede tedavi olacakları hastanelerimize ulaştırdık.

AK PARTİ, dünya lideriyle ülkesine, milletine hizmet peşinde; muhalefet beceriksiz politikasıyla iftira, yalan, dezenformasyon... (CHP sıralarından gürültüler)

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Siz yaptınız, siz yaptınız!

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Mazota bugün bir daha zam geldi, bugün bir daha; iki günde 2,5 lira! Ayıp, ayıp!

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – İnsanın biraz yüzü olur ya!

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – 3 kalemden 2'sini ödeyemiyor!

BAŞKAN – Sayın Sümer, buyurun.

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Vatandaş “Yeter artık!” dedikçe iktidar bildiğini yapmaya devam ediyor. Mazota bugün 1 lira 50 kuruş, benzine 88 kuruşluk yeni bir zam geldi, yarın da geleceği kesin. Saray iktidarı sanki yerli ve millî zam fabrikası kurmuş gibi, her geçen gün yeni bir zam açıklıyor. Akaryakıtta gelen zam, iğneden ipliğe zam yağmuru demektir. Taksici esnafı, dolmuşçu esnafı deposuna yakıt koyamaz, vatandaş evine ekmek alacak gücü bulamaz, çocuğuna verecek harçlık kalmadı. Zamlarla, milletin son üç kuruş parasıyla ekonomiyi ayakta tutmak isteyen, kendisi saraylardan başka bir yerde yaşamama anlayışını bırakmalı, vatandaşın feryadını duymalı, gerekli önlemleri almalı, bir an önce sandığı vatandaşın önüne getirmelidir.

BAŞKAN – Sayın Serter, buyurun.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Pandemi boyunca duymadığımız, boğulurken son nefeste bir zahmet ellerini tuttuğumuz esnaf artık dayanamıyor. Pandemi öncesinde de var olan ve yirmi üç aylık süreçte de dağ gibi biriken kredi borçları yetmezmiş gibi, artan maliyetler ve sizin hesabınızca arttırdığınız elektrik, doğal gaz ve akaryakıt zamları esnafları tek tek kepenk indirme noktasına getirdi. Yirmi yıllık iktidarınız sonucunda, son bir yılda -105 bin esnafımız- ekmezsiz, aşsız kalan insan sayısı ortalama 400 bini buldu. Esnaf acilen enerji tüketim bedellerinde özel tarifeler uygulanmasını, taşımacı esnafı ise akaryakıttaki ödemenin alınmamasını istiyor. Esnaf, KOSGEB ve TESKOMB'dan, faizsiz ve uzun vadeli kredi desteğinden yararlanmak istiyor. Ülkenin bel kemiği çatladı, ülkenin ayakta duracak hâli kalmadı; duyun bu sesleri.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Komisyona söz veriyorum.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; biraz önceki söz almamda Nükleer Düzenleme Kurumuyla ilgili bilgileri paylaşmıştım. Şimdi, gördüğüm kadarıyla Akkuyu Nükleer Santrali'yle ilgili biraz yoğunlaşma var. Sizlerle bu konuda, Akkuyu Nükleer Santrali'nin büyüklüğü, kapasitesi ve süreçleriyle ilgili teknik bir bilgi paylaşacağım.

Değerli arkadaşlar, Akkuyu'nun işletme ömrü altmış yıl yani orada yapılan santralin altmış yıl ekonomik ömrü var, bu seksen yıla kadar da çıkabiliyor.

Projenin satın alma garantisi -çok farklı şekillerde bilgiler olduğu için net bilgileri sizlerle paylaşmak ve bunları arz etmek istedim- on beş yıl ve satın alma tutarı da 12,35 sent/kilovatsaat. Rusya'yla imzalanan anlaşmaya göre 1'inci ve 2'nci ünitenin yüzde 70'i, 3'üncü ve 4'üncü ünitenin yüzde 30'u yani üretilen elektriğin ortalama yüzde 50'si EÜAŞ tarafından satın alınacaktır. Yani projenin ömrü boyunca -aslında projenin ömrünü biraz önce ifade etmiştim- üretilen elektriğin sadece -yani yıllara yaydığımız zaman- yüzde 12,5'i alım garantisi kapsamındadır. On beş yıllık alım garantisi elektrik satın alma kapsamındadır. Elektrik satın almaya göre Akkuyu mutlaka bu elektriği sağlamak zorundadır. Sağlamadığı takdirde müeyyide gerektiren hükümler vardır ve bu hesaplamalara göre, değerli arkadaşlar, 15'inci yılda kilovatsaat değeri de 9,5 sente düşmektedir.

Diğer taraftan, arkadaşlarımızdan gelen sorular çerçevesinde, Akkuyu'da mevzuatımıza uygun bir şekilde yetkilendirilmiş üçüncü taraf bağımsız gözetim ve denetim firmaları, Nükleer Düzenleme Kurumu denetimi ve gözetimi kapsamında denetim yapmaktadır yani burayı gözetlemek ve denetlemektedir. Bunlardan biri yabancı, diğeri Türk menşelidir. Dolayısıyla, bağımsız 2 firma Akkuyu'da gözetleme ve denetleme konusunda faaliyet hâlinde dir değerli arkadaşlar.

İnşaatla ilgili soruya gelince; 1'inci ünite yüzde 70, toplam inşaat yüzde 30'lar civarındadır. Çalışan sayısı; 14.500 Türk çalışmamız, 4 bin Rus menşeli çalışan ve toplamda da çalışanların yüzde 30'u beyaz yakalı yani mühendis kökenli ya da uzman kökenli çalışan arkadaşlarımızdır.

Diğer taraftan değerli arkadaşlar, birkaç hususta da -zamanım var gördüğüm kadarıyla- bilgi arz etmek isterim. “Akkuyu'ya girebiliyor muyuz?” ya da “Akkuyu'ya giremiyoruz.” gibi birtakım iddialar gündeme geldi. Nükleer Düzenleme Kurumu denetçileri değerli arkadaşlar, istediği zaman tesise girebiliyor, istediği belgeyi alıp istediği raporu tanzim edebiliyor, düzenleyebiliyor. Tahsin Bey, şu anda Akkuyu'da -altını çizmek istiyorum- 20'ye yakın Nükleer Düzenleme Kurumu denetçisi yerleşik olarak 7/24 esasına göre çalışmaktadır; bırakın Akkuyu'ya girmemeyi, giriyoruz ve 7/24 oradayız. Ayrıca, Rusya'da Akkuyu için imalat yapan fabrikalarda Nükleer Düzenleme Kurumunun 18 çalışanı ya da görevlisi 7/24 çalışma esasıyla burada görev yapıyor ve üretim yapan yerlerde de denetim ve gözetim görevlerini yerine getiriyorlar.

Diğer taraftan, Akkuyu için “yap-işlet-sahip ol” gibi ifadeler var. Değerli arkadaşlar, aslında öyle değil, yap-işlet-süre sonunda da projenin tamamını, alanı temizleyecek şekilde, her türlü çalışmayı, denetimi yapacak şekilde sonlandır yani öyle yap-işlet-sahip ol gibi bir durum da yok.

Bir iddia da şuydu değerli arkadaşlar: Nükleer Düzenleme Kurulu üyelerinin kanundan önce yemin ettiği ve atandığı gibi... Böyle bir şey yok değerli arkadaşlar. 702 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin yayım tarihi 9/7/2018, Kurulun atama tarihi 5/2/2019, yemin tarihi de 13/2/2019. Dolayısıyla, elimizdeki bilgiler de doğru bilgiler, sizlerle paylaşmak istiyorum.

Diğer taraftan “Ülkeyi atık deposuna döndürecek misiniz?” Hayır, kesinlikle söz konusu değil. Kanun teklifinde Türkiye dışından ülkeye atık sunulması kesinlikle yasaklanmıştır. Ülke içindeki faaliyetlerden oluşan atıklar da can ve mal güvenliği ve çevre emniyetinin tamamı alınmak suretiyle TENMAK tarafından imha edilecektir.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Nasıl?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – İmha mümkün değil ki!

MURAT BAKAN (İzmir) – Nükleer atık nasıl imha ediliyor ya?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Diğer taraftan, değerli arkadaşlar, bütün bunlar mümkün, söylediğim her şey mümkün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Nasıl yapacaksın, nasıl? Nasıl imha yapacaksın, açıklar mısın.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Nükleer atığı nasıl imha ediyorsun?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Denize mi atacaksınız yoksa!

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Bertaraf ediliyor, bertaraf.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Nasıl? Nereye bertaraf ediyorsun?

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Nereye bertaraf ediyorsunuz?

MURAT BAKAN (İzmir) – Bertaraf edilemez.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Burada isterseniz bertarafı size anlatayım, öyle mi istersiniz?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Atık depolanmadan bertaraf edilemez ya!

OYA ERSOY (İstanbul) – Evet, anlatın. On beş yılda Gazîemir’i bertaraf edemediniz.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Durum bizim dediğimizden daha vahim, daha vahim!

BAŞKAN – Süre tamamlandı.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Usta, söz talebiniz mi var?

ERHAN USTA (Samsun) – Evet, lütfen, Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Samsun'un Ayvacı Ziraat Odası Başkanı Erdal Avcı'nın yazılı açıklamasına ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, bizim Samsun'un Ayvacı Ziraat Odası Başkanı Erdal Avcı'nın bir yazılı açıklaması oldu bugün, Türkiye'yi de ilgilendiren bir konu, besicileri ilgilendiren bir konu. Ben kendisiyle telefonla da görüştüm, söylediği şey şu Sayın Başkan: Şubat ayı içerisinde besiciler Toprak Mahsulleri Ofisinden arpa ve mısır alamamışlar, özellikle küçükbaş hayvan besleyenler. Yem fiyatları yüksek, üreticinin zaten gücü yetmiyor. Arpa ve mısır 4.500 lira, özel sektörden de alamıyor; TMO'dan indirimli, sübvansiyonlu arpa ve mısır alınıyor normal şartlarda fakat bu fiyat güncellemesine ilişkin TMO ile Maliye Bakanlığı arasındaki protokolün Maliye Bakanının buna imza atmamasından dolayı gecikmesi nedeniyle şubat ayı içerisinde alınamamış ve Ziraat Odası Başkanı "Sadece benim -fotoğraflarını da göndermiş- 20 tane küçükbaş hayvanım telef oldu, öldü." diyor ve birçok insan bununla karşı karşıyaymış. Tabii, bunu anlamak mümkün değil yani nasıl böyle bir... Hani, hızlı gidiyorduk, koşuyorduk böyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Bitiyorum Başkanım.

Yani 2 tane bakanlığın veya 2 tane devlet kurumunun arasındaki bir imzalık protokolün gecikmesinden dolayı bugün üretici, besici mağdur. Bana söyleneni söylüyorum, yazılı açıklama var önümüzde; farklı bir şey varsa, Tarım Bakanlığı veya Maliye Bakanlığından bir açıklama gelirse de başımızın üzeri. İnsanların hayvanları telef oluyor; şimdi, bunlar tazmin edilecek mi? Üretici ne yapacak? Nasıl üretir hâle getireceğiz biz bu ekonomiyi? Bunu anlamak mümkün değil. Bu konuyu ben Meclisin takdirine sunuyorum. Varsa da eğer AK PARTİ'li arkadaşlarımız, Sayın Bakanla da temasa geçerlerse gayet iyi olur. Bugün imzalandı mı bilmiyorum ama düne kadar imzalanmamıştı, kendisi de hâlâ imzalandığı konusunda bir bilgisinin olmadığı söyledi. Buradan da bu mağduriyetin telafi edilmesini, tazmin edilmesi talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bakan yok, bakan.

BAŞKAN – Özgür Bey, buyurun.

34.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin gecikmesinin sebepleri ile kanunda gördükleri risklere ve yoklama isteyerek direnmelerinin gerekçelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, birincisi; tabii, aslında çalışmaların tamamlanması gereken -haftanın- perşembe günü, bu saatte daha 1'inci maddeye geçemedik. Bunun birkaç tane sebebi var. En önemli sebebi; bir yıl süre varken ve geçtiğimiz üç haftanın birinde çalışmama, ikisinde “Kanun stokumuz yok, uluslararası anlaşmalar yapalım.”la geçerken son gün, son dakika geldi, pazartesi günü sabah beşe kadar çalışıldı. Biz muhalefet olarak, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu dayatmayı bir kere reddediyorduk, onu yaşıyoruz.

İkincisi, burada, çok riskli gördüğümüz bir şey var. Biraz önce diyor ya: “Yemin önce mi oldu, sonra mı oldu... Zaten yaptığınız işin Anayasa'ya göre sakat olduğunu Anayasa Mahkemesi tayin etti. Bir yıl önceden yetkisiz bir iş yapmışsınız, şimdi Meclisin yetkisine muhtaçsınız; bir kez, bunu görelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Cumhurbaşkanlığının yetki kanununun sınırları dışında bir işti; biz “Olmaz.” dedik, siz “Olur.” dediniz. Anayasa Mahkemesi “CHP haklı.” dedi, o yüzden buradayız.

Üçüncüsü -Başkanım, geçen sefer de söyledim- bu Kurumun en özerk şekilde tasarlanması, en üst düzey yetkiyle donatılması; astığı astık kestiği kestik, herkesin çekindiği, ağzının içine baktığı bir kurum olması lazım; tabii, demokratik standartlar ve denetim içinde. Ama bu Kurumu kim, nasıl oluşturacak? Yine Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yapacaklar.

Biz 21'inci maddeye bir önerge verdik. Açık söylüyoruz, 21'inci maddedeki önerge, niyetimiz çerçevesinde böyle bir kurumu oluşturmak için... Daha iyi önerilerle de değiştiririz “Aynen onu kabul edeceksiniz.” demiyoruz ama diyoruz ki: Bir kurul oluşsun, 8 kişiden oluşsun, bir de başkanı olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, buyurun; okudum ben...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bütün dünyadaki örneklerine benzer şekilde başkan, nükleer ve mühendislik bölümünden mezun olsun; belli bir deneyimi, belli bir donanımı olsun. 8 üyeyi de -siyasi partiler 2 kat önerirler- burası seçsin ama bu belli mühendisliklerden lisans ya da herhangi bir mühendislikten lisansla belli mühendisliklerden doktora düzeyinde bu nükleer meseleyle ilgili ve bilgili olsun, deneyimli olsun; diğer standartları saymıyorum. Böyle bir kurul oluşur da Meclis bunu ele alırsa o zaman biz bu kanunu bugün de bitiririz, birkaç saat içinde de bitiririz. Yoksa her şeyi bir kişi belirleyecek, “Sen kafanı yorma Meclis, standartları biz saraydan belirleyeceğiz, istediğimizi atayacağız.” dersiniz biz buna direnmeye devam edeceğiz. Tek bir madde ve bu Meclis yapsın diyoruz, başkası yapmasın diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Son sözüm, kusura bakmayın, uzattım ama bir daha da almayacağım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Milletvekillerimiz de “Ama neden direniliyor, neden yoklama isteniyor?” diyorlar. Üç haftadır yapmadıkları kanunu son gece yaptırıyorlar, “İlla bizim dediğimiz olacak.” diyorlar. Biz diyoruz ki: Meclisin dediği olsun. RTÜK’ün Başkanını iktidar seçiyor, RTÜK’ün çoğunluğu iktidarda. Ha, şunu da biliyoruz: Bunu sizin dediğiniz gibi yaparsak iki sene sonraki Nükleer Düzenleme Kurumu Başkanını CHP belirleyecek, Millet İttifakı belirleyecek; sizin dediğiniz gibi yaparsak. Biz diyoruz ki: Gelin, böyle yapmayalım bu kanunu. Takdir sizin, atarsınız liyakat olarak yine Bilal Bey’in bir sınıf arkadaşını, bir buçuk sene sonra alırsız görevden. İstiyorsanız öyle çıkarın ama böyle yaparsanız doğrusunu yaparsınız.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Şahin, buyurun.

35.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin’in, Tayfur Sökmen’in vefatının 42’nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Bugün, ömrünü Hatay davasına adayan, eski Hatay Devleti’nin ilk ve tek Cumhurbaşkanı olan, Kuvayimilliyeye kahramanı Tayfur Sökmen’i vefatının 42’nci yılında rahmetle, minnetle anıyorum.

Tayfur Sökmen’in özgün hitabıyla, eşsiz Atatürk başta olmak üzere “Kırk asırlık Türk yurdu düşman elinde kalmaz.” diyerek mücadele veren ve Hatay’ımızı özgürleştiren tüm kahramanlarımızın ruhu şad olsun. Tayfur Sökmen’in ve Atatürk’ün bıraktıkları emanete her daim sahip çıkacağımızın ve bunun onurunu yaşayacak gelecek nesilleri yetiştireceğimizin bilinmesini isterim. Millet olmayı devlet olmaya tercih eden biz Hataylılar öz yurdumuzda yaşamaktan onur duyuyoruz.

Bu arada hemşehrim, Hakkâri Yüksekova’da şehit olan Piyade Uzman Onbaşı Halil İbrahim Çete’ye Allah’tan rahmet, kederli ailesine ve Türk milletine başsağlığı diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222) ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 314) (Devam)

BAŞKAN – Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o maddeler üzerindeki önergelerin işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1’inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Celadet Gaydalı

Bitlis

Murat Çepni

İzmir

Oya Ersoy

İstanbul

Hasan Özgüneş

Şırnak

Musa Piroğlu

İstanbul

Rıdvan Turan

Mersin

Ali Kenanoğlu

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önegeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu.

Buyurun Sayın Piroğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

MUSA PİROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, sözlerime 2005 yılında Çernobil’in yol açtığı radyasyon sonrası kansere yakalanan ve hayatını kaybeden Kâzım Koyuncu’yu ve onun gibi kanser nedeniyle hayatını kaybeden Karadeniz’deki bütün yurttaşları, dostları saygıyla anarak ve selamlayarak başlamak istiyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Ülkenin, emeğiyle geçinen, alın teriyle karnını doyuran halklarına seslenmek istiyorum: Bugün, burada, ülkenin bir ucuna bir atom bombasının konulmasını tartışıyoruz ve bunu yaptıkları takdirde ülkenin öbür ucuna, Sinop’a da bir atom bombası koyacaklar. Neden atom bombası koyuyorlar, bunu kısaca anlatayım.

Çernobil’i biliyoruz, Hiroşima’yı biliyoruz, Fukuşima’yı biliyoruz. Nükleer kazaların, nükleer patlamaların nelere yol açtığını, kaç yıl boyunca, kaç on yıllar boyunca ne kadar insanın hayatına mal olduğunu biliyoruz. Kâzım Koyuncu’yu biliyoruz; Çernobil’in bile bu ülkede yol açtığı yıkımı biliyoruz. Bunların derdi ne halka ucuz elektrik vermek ne halkın elektrik ihtiyacını karşılamak ne de ülkenin çıkarlarını gözetmek; 2 tane dertleri var: 1) Rant elde etmek, araziye rant açmak, yandaşlara yeni servet kaynakları yaratmak. 2) Nükleer silahın altyapısını yaratmak. Yedi düvel biliyor ki, bütün dünya ülkeleri biliyor ki her nükleer santral aynı zamanda bir nükleer silahın altyapı merkezidir ve güç zehirlenmesine uğrayan bu iktidar, aynı zamanda bir nükleer silah yapmak istiyor.

Nükleer silahın ne anlama geldiğini bugün Putin’in dünyayı nasıl tehdit ettiğinden görüyoruz. Ülkeleri ve halkları yıkıma götürmek istiyorlar. Neden mi bir atom bombası koyuyorlar? Yaptıkları santralin inşaatından biliyoruz, Ruslarla beraber ortaklık yapan müteahhitlerin daha önce yaptıkları inşaatlardan biliyoruz; çöken barajlardan, çöken siyanür havuzlarından, daha açılmadan yıkılan otoyollardan biliyoruz. Yıkılacak bir santral yapıyorlar, nereden mi biliyoruz? Hıssım akraba atamalarından biliyoruz. Ziraat mühendisini tıp fakültesine atayanlardan, manavdan TÜBİTAK müdürü yapanlardan biliyoruz. Bunun başına kimi atayacağımızı, hangi yakınınıza 5’inci, 6’ncı maaşı vereceğinizden biliyoruz. Ülkeyi nasıl yönetiyorsanız bu santrali de öyle yöneteceğinizi, nasıl bir tehlike yaratacağımızı biliyoruz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Nereden biliyorsun? Hiçbir şeyi de bilmiyorsun.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Önce maskeni kapat, kapalı alandasn, önce maskeni kapat!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Maske serbest.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Nerede serbest? Sağlık Bakanını dinlemedin mi?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – O kapatsın.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – O konuşmacı.

MUSA PİROĞLU (Devamla) – Bu ülke bir yıkımla yüz yüze bırakılmak isteniyor. Tarih öncesinden çıkmış, Orta Çağ’dan, orta dünyadan gelmiş, gözü dönmüş mahlukatlar gibi ülkeye saldırıyorlar. Dağları, ormanları yağmıyorlar; zeytin alanlarını yok ediyorlar; dereleri, çayları kurutuyorlar ve ülkenin taşını toprağını, havasını zehirliyorlar; kendileri yıkılırken ülkeyi de bir yıkıma götürmek istiyorlar.

Ben, buradan diyorum ki: Bu yıkıma son verilecek. Bu ülkenin yoksul halkları sarayın kapısına da nükleer santralin kapısına da saltanatınıza da son verecek. Biz kamulaştırmayacağız bu santrali, biz bu santrali millileştirmeyeceğiz, kimin yaptığına da bakmayacağız; biz bu santrali kapatacağız, biz bunun gibi bütün projeleri yok edeceğiz; insana, doğaya, ülke halkına zarar veren, düşmanlık eden bütün projeler karşısında bu halkla beraber direneceğiz ve inanın, bu kapıya kilidimizi vuracağız.

Nükleer santrali konuşuyorsunuz; orada ölen işçileri, kaza geçiren işçileri ağzınıza bile almıyorsunuz. Daha bir saat önce 13 işçi yaralandı; 1'i ağır yaralı, trafik kazası. Geçtiğimiz günlerde 1 işçi öldü. Orada işçiler maaşlarını alamıyor ama umurunuzda değil; umurunuzda değil çünkü işçinin canı, vatandaşın canı, halkın canı sizi ilgilendirmiyor. Bir tane derdiniz var, rant elde etmek; bir tane derdiniz var, güç zehirlenmesini doruğa çıkarmak. Hesabını biz soracağız, hesabını bu ülke halkları soracak. Sizi de kapatacak ve -sizinle beraber- bu ülkeyi kurtaracak. (HDP sıralarından alkışlar)

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Hiç kimse alkışlamadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MUSA PİROĞLU (Devamla) - Siz yıkılacaksınız...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Biraz daha bağır!

MUSA PİROĞLU (Devamla) – Hanımefendi, sizin kadar bağıranı da görmedi bu Meclis! Sizin kadar bağırıp çağıranı, boş bağıranı hiç görmedi! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Bu nasıl konuşma ya!

MUSA PİROĞLU (Devamla) – Hiç... Hiç... Boşuna konuşmayın ve şunu bilin...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Neyi?

MUSA PİROĞLU (Devamla) - Siz biliyorsunuz, adınız gibi biliyorsunuz: Yıkılıyorsunuz ve hesap vereceksiniz!

Ve şunu siz hepiniz bilin: Burada kalkan her parmak suç ortaklığıdır, burada kalkan her parmak bu suç ortaklığının hesabının sorulmasını gerektiriyor. Bu hesabı biz soracağız! (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Doğru konuş ya! Bu nasıl bir konuşma tarzıdır ya! Neyin hesabını soracaksınız?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hadi bakalım!

MUSA PİROĞLU (İstanbul) – Hadi bakalım!

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Hâkim misiniz, savcı mısınız, neyin hesabını soruyorsunuz?

MUSA PİROĞLU (İstanbul) – Onu mahkemelerde görüşürüz.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Daha “mahkeme” diyorsunuz, siz önce hesap verin, neyin mahkemesi? Vatana yaptığınız ihanetin hesabını verin.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum... Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 1'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan “Nükleer Düzenleme” ibaresinden önce gelmek üzere “özerk niteliğe sahip” ibaresinin eklenmesini, “Kurumunun” ibaresinden sonra gelmek üzere “teşkilat, görev, yetki ve sorumlulukları ile personelinin özlük haklarına ilişkin esasları” ibaresinin eklenmesini ve “yetki ve sorumluluklarını” ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan	Tacettin Bayır	Çetin Osman Budak
Kocaeli	İzmir	Antalya
Müzeyyen Şevkin	Ömer Fethi Gürer	Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Adana	Niğde	Manisa
	Serkan Topal	
	Hatay	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge hakkında konuşmak isteyen Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifinin amacı nedir? Genel gerekçeye baktığımız zaman, amaç, Anayasa Mahkemesinin 2018 tarihli 702 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'yi iptal etmesiyle oluşan hukuki boşluğu gidermek.

Kanun teklifinin 1'inci maddesiyle, kanunun amaç ve kapsamı belirlenmektedir. Buna göre “Bu kanun teklifiyle genel ilke ve esaslarla birlikte nükleer faaliyetler üzerinde düzenleyici kontrol yetkisini haiz Nükleer Düzenleme Kurumunun yetki ve sorumlulukları belirlenmektedir.” denilmekte. Ancak Komisyon çalışmalarında teklif sahiplerine “Nükleer Düzenleme Kurumunun merkezi neresidir?” diye basit bir soru sordum ve “Ankara” cevabını aldım. Ancak elimizdeki kanun teklifi metninde Kurumun merkezinin neresi olduğuna dair herhangi bir ifade yok. Nükleer Düzenleme Kurulu kaç kişiden oluşur ve ne şekilde çalışır? Kurumun yapısı nedir? Hangi bakanlıkla ilişkilidir? Kaç personel kadrosu ihdas edilmiştir? Bu soruların cevaplarının hiçbir tanesi tartıştığımız bu kanun teklifinde yok.

Değerli milletvekilleri, elimizdeki kanun teklifinde Nükleer Düzenleme Kurumunun kuruluş, görev ve yetkileri, çalışma usul ve esasları gibi düzenlemelere ne yazık ki yer verilmemiştir. Oysa Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği 702 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de tüm bu hususlara yer verilmiş olduğunu görmekteyiz. Komisyon çalışmalarından anladığımız kadarıyla, bu kanun teklifi yasalaştıktan sonra Nükleer Düzenleme Kurumuyla ilgili tüm bu düzenlemeler bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle belirlenecek. Oysa yasama organı olarak Meclisimiz yani bizler, nükleer enerjiyle ilgili alanı yeni bir kanunla düzenlerken bu alanda düzenleyici ve denetleyici kurumu da kurabiliydik. Ülkemizdeki mevcut düzenleyici, denetleyici otoritenin, kurumların bağımlı olduğu tartışmasız bir gerçek olarak ortadayken çevre ve halk güvenliği için, güvenliğimiz için mutlak bağımsız olması gereken bir kurumun Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulmasını biz bir güvenlik sorunu olarak görmekteyiz.

Bir diğer tartışılmalı husus ise böyle bir kurumun Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulup kurulmayacağı konusudur ki Anayasa'ya göre, böyle bir kurumun Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenmesi yapılamaz.

Değerli milletvekilleri, geçmişte korkunç ve tafisi olmayan çevre felaketlerine yol açmış, yüz binlerce insanın hayatına ve sağlığına mal olmuş nükleer enerjide güvenlik hayati önem taşımaktadır. Düzenleyici ve denetleyici otorite konumunda olan Nükleer Düzenleme Kurumunun bağımsızlığı üzerinde ısrarla durmamızın, bu Kurumun yapısıyla ilgili düzenlemenin bir tek adamın tek bir imzasıyla yapılmaması gerekliliğinin altını ısrarla çizmemizin nedeni, Anayasa tartışmaları ötesinde, güvenlik endişesidir. Düzenleyici ve denetleyici kurumların ve yasal çerçevenin zayıf olması nükleer atık yönetimini zorlaştırmakta ve kaza riskini artırmaktadır. Ciddi çevre felaketlerine neden olan Fukuşima nükleer kazasından sonra Japonya Parlamentosu tarafından hazırlanan soruşturma raporunda yer alan şu satırlar her birimize birer ders niteliğindedir, okuyorum: “TEPCO Fukuşima Nükleer Güç Santrali kazası, hükümet, düzenleyiciler ve şirket arasındaki danışıklıktan ve bu tarafların yönetim eksikliğinden ortaya çıkmıştır. Onlar fiil olarak ülkenin nükleer kazalardan korunma hakkına ihanet

etmişlerdir. Bu yüzden kazanın insan eseri olduğu sonucuna varıyoruz. Kökteki nedenlerin herhangi bir kişinin kabiliyetiyle ilgili olmadığına, yanlış kararların alınmasını ve yanlış fiillerin yapılmasını özendiren örgütsel ve düzenleyici sistemlerde yattığına inanıyoruz.” Bu son cümleyi bir kere daha okuyacağım: “Kökteki nedenlerin herhangi bir kişinin kabiliyetiyle ilgili olmadığına, yanlış kararların alınmasını ve yanlış fiillerin yapılmasını özendiren örgütsel ve düzenleyici sistemlerde yattığına inanıyoruz.” diyor Japon Parlamentosu. Nükleerde dünyadaki en gelişmiş teknolojiye ve güvenliğe sahip olduğu iddia edilen Japonya’da kazanın nedeni, özetle, örgütsel ve düzenleyici sistemler.

Değerli milletvekilleri, tartıştığımız konular, düzenlediğimiz yasal çerçeve, Nükleer Düzenleme Kurumu ve Kurulunun yapısı, bağımsızlığı ülke için, çevre için, her birimizin canı için hayati önem taşımakta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) - Ancak biz, üzerinde günlerce tartışmamız, çalışmamız gereken bu konuda, Komisyon çalışmaları esnasında hiçbir akademik odadan, hiçbir sivil toplum kuruluşundan bilgi almadık. Sabah saat beşe kadar süren Komisyon çalışmaları sonrası eller kalktı ve indi. Anladığım kadarıyla Genel Kurulda da benzer şeyler yaşayacağız; günün sonunda, eller kalkacak incek, bu teklif noktasına virgülüne dokunulmadan yasa hâline gelecek. Ancak şunu bilmekte yarar var: Kabul oyu veren herkes vebal altındadır ve bu işin vebali de bir hayli ağır olacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle, Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 1'inci maddesinin 1'inci fıkrasında yer alan “sorumluluklarını” ibaresinin “sorumluluk alanlarını” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Örs
Trabzon

Orhan Çakırlar
Edirne

Ayhan Erel
Aksaray

Fahrettin Yokuş
Konya

Ümit Beyaz
İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Ümit Beyaz.

Buyurun Sayın Beyaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilgili yasa teklifi üzerine İYİ Parti adına söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle Meclisimizin güçleneceği, yasama faaliyetinin etkinliğinin artacağı vad edilmişti. Fakat bırakın Meclisin güçlenmesini, Meclis yasa yapma yetkisi kaybetmiş, işlevsiz bir hâle gelmiştir. Âdeti, şimdi üzerinde konuşacağımız yasa teklifi gibi, ihtiyaç duyulduğunda mecburen başvuru bir kuruma dönüşmüştür. Ülkeyi KHK'lerle yönetmek isteyenlerin, KHK'leri Anayasa Mahkemesince uygun görülmeince Meclisin yasama yetkisi hatırlarına gelmiştir. İşte böyle bir ortamda, biraz da tarihin sıkışmasıyla, nükleer enerji gibi hayati bir meseleyi bu kürsüden konuşabiliyoruz.

Değerli milletvekilleri, nükleer enerjinin günümüzde en önemli enerji kaynakları arasında olduğunu kabul ediyoruz fakat bu önemli enerji kaynağının yaratacağı tehlikeleri göz ardı edemeyiz. Üstelik, insanlığın bugüne kadar yaşadığı dört büyük nükleer santral kazasını dikkate aldığımızda, nükleer enerjinin insanlık için yaratabileceği tehlikeleri aklımızdan hiç çıkartmamalıyız. Nükleer santral kazaları, sadece bulunduğu coğrafyaları değil ekosistemleri de yok etmekte, insan ve doğa için tehlike arz etmektedir. En son 2011 yılında Fukuşima’da yaşanan kazadan sonra nükleer enerji üreten ülkeler bu politikalarını gözden geçirmek zorunda kalmıştır.

Değerli milletvekilleri, üzerinde konuştuğumuz teklifle Nükleer Düzenleme Kurumunun yetki ve sorumlulukları ile nükleer zararlar hakkında hukuki sorumlulukların belirlenmesi amaçlanıyor. Muhtemelen, belirlenen hukuki sorumlulukların muhatabı, büyük ihtimalle Akkuyu Nükleer Santrali. Akkuyu yüzde 100 Rus sermayesiyle yapılan bir santral ancak yap-ışlet-devlet projesinde olduğu gibi sonunda bize devredilmeyecek yani Ruslar santrali yapacak, elektriği üretecek ve bize satacak. Üstelik, biz, burada, bunun yasasını çıkartmaya çalışıyoruz ama maalesef santral üzerinde hiçbir denetim hakkına da sahip değiliz çünkü yapılan imtiyazlı anlaşmalar gereği Akkuyu hiçbir denetime tabi değil, nükleer atıkların ve kullanılmış yakıtların durumu net değil.

Peki, biz, üzerinde denetimine sahip olmadığımız Akkuyu Nükleer Santrali’nde herhangi bir kaza yaşanmayacağından emin olabiliyor muyuz? Teknik bir arıza olmayacağını, insan hatalarından kaynaklı kazalar olmayacağını garanti edebiliyor muyuz? Üstelik, bu olası risklerin Mersin, Adana, Antalya illerimizde yaşayan, neredeyse 6 milyona varan insan nüfusunu etkileyeceğini de düşünüyor muyuz? Bu kadar büyük bir insan kitlesini riske eden, doğaya ve ekosisteme zarar vermesi muhtemel bu santral, ülkemizin elektrik ihtiyacının ne kadarını karşılayacak?

Bütün risklere rağmen, nükleer santral yapımının amacı, ülkemizin enerjide dışa bağımlılığını azaltmak, ucuz enerji üretmek. Akkuyu Nükleer Santrali’nde ucuz elektrik üretilecek mi? Anlaşmaya bakıldığında, üretilen 1 kilovat enerji için 12,35 dolar fiyat belirtilmekle beraber, fiyatın 15,33 dolara kadar çıkarılabileceği, Rus firmalarının inisiyatifine bırakılmış durumda. Yani bu fiyat, dolar kurunun durumunu dikkate aldığımızda hiç de ucuz gözüküyor; üstelik on beş yıl alım garantisi de verilmiş, teknoloji transferi de yok. Peki, bu durumda, Akkuyu Santrali, elektrik ihtiyacımızın ne kadarını karşılayacak? Enerji ve Tabii Kaynaklarının Bakanlığının verilerine göre, nükleer santral, elektrik üretimimizin sadece yüzde 7,7’sini karşılayacak ve bu oran, ilerleyen yıllarda giderek düşecek ve 2030’da 3,9 olacak. Bütün bu şartlara baktığımızda, biz, niçin nükleer enerjiyi tercih ediyoruz? Riski yüksek, maliyeti yüksek bu proje ucuz elektrik üretmeyecekse, enerji bağımlılığımızı bir parça olsun azaltmayacaksa biz, neden kendi topraklarımızda Rusları santral sahibi yapıyoruz? Zaten doğal gazda bağımlı olduğumuz Rusya’ya, bir de nükleer enerjide mi bağlı olacağız?

Bu soruları Meclis kürsüsünden dile getirerek konuşmama son verirken her türlü uluslararası hukuk kuralını yok sayarak önce Türk yurdu Kırım’ı, sonra Ukrayna’yı işgal eden Rusya’yı şiddetle kınıyorum. Biz duracağımız yeri, ne askerimizin başına çuval geçiren hadsizlere ne de 34 Mehmetçik’imizi bombalayarak şehit eden zorbalara göre belirlemeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Ümit Bey.

ÜMİT BEYAZ (Devamla) - Bu vesileyle, ne Amerika ne Rusya ne de Kızıl Çin. Her şey Türk’e göre, Türk tarafından, Türk için diyorum, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2’nci madde üzerinde 3 adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Celadet Gaydalı

Oya Ersoy

Kemal Bülbül

Bitlis

İstanbul

Antalya

Kemal Peköz

Hasan Özgüneş

Ali Kenanoğlu

Adana

Şırnak

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Antalya Milletvekili Sayın Kemal Bülbül.

Buyurun Sayın Bülbül. (HDP sıralarından alkışlar)

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli Divan üyeleri; değerli Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Nükleer santral üzerine konuşuyoruz ve nükleer santralin aslında elektrikte veya bir başka sorunda köklü bir çözüme yol açıp insanları rahatlattığı şeklindeki Hükümet savının hiç de doğru olmadığı, çok çeşitli kanıtlarla izah edildi. Dünyada bunun örnekleri var; nükleer, bir silah olarak, nükleer, bir santral olarak ya da nükleer, bir başka şey olarak sadece tıp alanında kullanılması hasebiyle insanlara çeşitli yararları olan bir şey ama onun ötesinde, özellikle elektrik santrali ve silah yapımında kullanılan nükleerin dünya için ne gibi tehlikeler içerdiğini Hiroşima'da, Nagazaki'de, Çernobil'de, adını sayamayacağımız kadar çok yerde gördük.

Peki, bu, niye buna rağmen yapılıyor? Niye toplumla, niye bilimle, niye Türkiye'yle, niye muhalefetle, niye nükleer santralin yapılacağı yerdeki toprak, bahçe, ağaç sahipleriyle inatlaşıyor? Sebep şu: Bir şey yapılmak isteniyormuş gibi gösteriliyor yani "Biz bir iş yapıyoruz, muhalefet de bunu engelliyor." gibi. Bir iş yapıyorsanız memleketin bir sürü sorunu var, çözün, kim elinizi tutuyor? Memlekette her gün bir hak ihlali, memlekette her gün bir saldırı, memlekette her gün bir taciz, her gün bir cinayet, her gün bir tecavüz; psikolojik olarak memleketi rahatlatacak, bu kutuplaşmayı ortadan kaldıracak, bu gerginliği kaldıracak bir şey yapmak varken bir kere daha inatlaşıp nükleer santrali getirmek ve buna engel olanları da sanki bir sorunun çözümüne engel oluyormuş gibi ifade etmek; yazıklar olsun, ayıptır, günahır.

Dedik ya "Bir soruna, bir derde çare olun, bir derde deva olun." Her gün bu ülkede bir darbe yaşanıyor. Dün muhalefet, Hükümet, hepimiz, ortaklaşa bir vekil kadına darbe yaptınız, siyasette darbe yaptınız, ortaklaşa; hep beraber yaptınız. Ve bu -bir gün önce- 2 Mart 1994'te yine DEP milletvekillerine yapılmış, apar topar Orhan Doğanlar, Hatip Dicleler, Leyla Zanalı, Selim Sadaklar, Sırrı Sakikler enselerinden tutularak atılmış ve siyaset yapma hakkına karşı, Kürt halkına, demokrasiye, eşitliğe, özgürlüğe karşı suç işlenmişti.

Şimdi, bu suç hâlâ işlenmeye devam ediyor. İstanbul Sözleşmesi'ni kaldırmak kadına karşı bir darbedir. Kayyum darbeniz... Unutmadık kayyum darbenizi, yazılı bir yerde duruyor. Başka? Bakın, dili yasak saymak, Kürtçeyi yasak saymak bir darbedir. Bir darbe rejimisiniz, bir trol rejimisiniz, bu darbe ve trol siyasetiyle...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Kabul etmiyoruz, reddediyoruz, böyle bir siyaset dilini... Bırakınız inkâr etmeyi, özgürlüğün teminatı biziz.

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) - İster kabul et ister etme, ister hopla ister zıpla; bu, sizin siyasi hakikatinizdir. Azını bile söylüyoruz, tamamını söylemeye vakit olmuyor çünkü.

Bakınız, eğitim hakkına karşı, eğitim hakkına; Zorunlu din dersini dayattığınız yetmiyor, eğitimi dinsellettirdiğiniz, asimilasyon ve ırkçılık yaptığınız, Kürtçe dilini, Ermenice, Arapça, Çerkezce dilini yok saydığınız yetmiyor, şimdi 4 yaşındaki çocuğa ana sınıfına zorunlu din dersi getiriliyor; eğitime darbe, çocuk haklarına darbe, çocuğun temel hak ve özgürlüklerine darbe, darbe üstüne darbe, hangi darbeyi sayacaksınız?

CHP'liler, size de darbe yapılıyor. Sayın Kılıçdaroğlu'nun Çubuk'taki durumu darbeydi. Sayın Grup Başkan Vekilinizin burada darp edilmesi, bu kürsüde darbeydi. İYİ Partililer, Genel Başkanınıza "Gelin hanım, bu daha iyi günleriniz." denmesi bir tehdit ve darbeydi, görmediniz, görmüyorsunuz, buna rağmen dün ortaklaşp Semra Güzel'le ilgili darbe yaptınız; olacak şey mi bu, kabul edilecek şey mi?

Şimdi bütün bu şeyin içerisinde sanki hiçbir sorun yaşamıyoruz, sanki hak ihlali yok, sanki inkâr yok, sanki nefret yok, sanki suç yok, ne sorunu var? Nükleer santral sorunu. Gelin, beraber bir nükleer santral inşa edelim. Hayır, efendim, öyle değil, ırkçılık var, inkâr var, tekçilik var, zulüm var, tecavüz var, yok sayma var, hapishanelerde ölüm var, işkence var, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarını yok sayıp hukuka karşı suç işleme var, var da var. Bütün bunlar varken yokmuş gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ne söylerseniz söyleyin, vız gelir tırıs gider, buradan gelir, buradan geçer, hikâye. Bitmişsiniz, siyasi ömrünüz, deminiz, devranınız bitti. Evet, dem sizin, devran sizin; at sizin, meydan sizindi, attan düştünüz artık ve bu düşüşünüz iktidardan düşene kadar, bu düşüşünüz siyasi ömrünüzü tamamlayana kadar devam edecek. İster nükleer santral getirin ister başka bir şey getirin, artık halk nezdinde tutmuyor.

Yoksulluk... Halk diyor ki: "Isınamıyoruz, barınamıyoruz, beslenemiyoruz, ulaşım sorunumuzu gideremiyoruz." 4 temel sorun. Pahalılık, faturalar, fahiş fiyatlar, siyasi teşhirinizin en güzel örneğidir, bu teşhir sizi tüketmiştir, bu tüketiş bitişe kadar gidecektir, güle güle size.

Teşekkürler, saygılar. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 2'nci maddesinin (1)'inci fıkrasına aşağıdaki bentlerin (g), (j) ve (y) bentlerinden sonra eklenmesini ve diğer bentlerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

"(ğ) İzin: Nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin bir faaliyetin ilgili mevzuat ve yetki koşulları uyarınca bir kez yerine getirilmesi için her defasında Kurum tarafından verilen yetkiyi,

(k) Lisans: Nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin bir faaliyetin ilgili mevzuat ve yetki koşulları uyarınca ve geçerli olduğu süre içerisinde yürütülmesi için Kurum tarafından verilen yetkiyi,

(z) Serbestleştirme: Radyoaktif maddelerin aktivitelerinin belli düzeylerin altında olması veya altına düşmesi sonucu düzenleyici kontrolden çıkarılmasını"

Tahsin Tarhan

Tacettin Bayır

Çetin Osman Budak

Kocaeli

İzmir

Antalya

Serkan Topal

Ömer Fethi Gürer

Müzeyyen Şevkin

Hatay

Niğde

Adana

Ahmet Vehbi Bakırhoğlu

Murat Bakan

Manisa

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen İzmir Milletvekili Sayın Murat Bakan.

Buyurun Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; düne kadar dünyada enerji politikaları tüm politikaları belirliyordu, politika ajandasının en üstünde enerji politikaları vardı, savaşlar çıkartıyordu enerji, hükümetler deviriyordu enerji ancak dünya, bir varoluş problemi yaşamaya başladıktan sonra yani iklim krizinden sonra artık durum tersine döndü. Artık, politika ajandasının en üst noktasında iklim var ve iklim politikaları; enerji politikalarını, sağlık politikalarını, eğitim politikalarını, ulaşım politikalarını belirler noktaya geldi. Dolayısıyla, bundan sonra biz her konuya iklim penceresinden, bu pencereden bakmak zorundayız değerli arkadaşlar.

Nükleer bize ne getirir, ne götürür? Hem Komisyonunda hem burada, kanun teklifini getiren arkadaşımızdan bir nükleer güzellemesi dinledik, Akkuyu güzellemesi dinledik; kısaca şunu söylüyor “Türkiye’nin karbon nötr ülke olması için, emisyonları düşürmesi için nükleer enerjiye ihtiyacı var.” diyor. “Nükleer enerjinin yakıtı kolay depolanabilir, ucuz bulunabilir.” diyor. “Nükleer santral, enerji arz güvenliğimizi sağlar.” diyor ve “Nükleer enerji, temiz ve yeşil enerjidir.” diyor. Peki, değerli arkadaşlar, bu söyledikleri gerçek mi? Hayır, bunların tamamı palavra, hiçbiri gerçek değil.

Peki gerçek ne, ben size anlatayım. Nükleer enerji karbon emisyonunu azaltmaz. Senin kömürlü termik santrallerin emisyon yaratmaya devam ederken sen nükleer tesis yaparak o emisyonu azaltamazsın. Hiçbir matematikçi, Muhammet Emin Akbaşoğlu dışında, bunu açıklayamaz arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, matematiksel olarak imkânsız. Nükleer santrallerin ürettiği nükleer atığın ne olması gerektiği de ayrı bir sorun. Bilim insanları diyor ki: “Bu nükleer atıklar, 10 bin yıl radyasyon yaymaya devam edecek.” Ve bu atıkların saklanması gereken süre -şaka değil- 1 milyon yıl. Bununla ilgili Almanya’da yasa var, 1 milyon yıl.

Arkadaş burada söyledi, Komisyon Başkanı dedi ki: “Altmış yıl işleteceğiz.” Sen altmış sene elektrik elde edeceksin, 1 milyon yıl o atıklar saklanacak, 1 milyon yıl. O atıkları bertarafın bahsediyorsunuz. Daha siz... Biz size güvenmiyoruz. Siz daha Türkiye’de termik santrallerin bacasına filtreyi takamamış bir iktidarsınız değerli arkadaşlar. Kömürlü termik santrallerin olduğu kentlerde kar siyah yağıyor, siyah. 100 binlerce insanı kanser riskiyle karşı karşıya bırakmış bir iktidarsınız.

Bakın, 500 gram plütonyumu tüm dünyaya eşit olarak yaydığınızda tüm insanlığı kanser edecek etkiye sahip. Güvenli nükleer yok. En güvenlisi; Fukuşima’ydı, Japon teknolojisiydi, Japon hassasiyetiyle yapılmıştı. Her şeyi düşünmüşlerdi, 9 şiddetinde depreme dayanıklıydı, tsunamiye de dayanıklıydı. 9 şiddetinde deprem oldu, tsunami oldu arkadaşlar, ek yedek güç santralleri de vardı ama şunu hesap edemediler: Yedek güç santrallerinin de tsunamiden etkileneceğini hesap edemediler ve Fukuşima yaşandı. Güvenli nükleer güç santrali diye bir şey yok. Fukuşima’da yaşananlar, deprem kuşağında olan Türkiye’de nükleer santralin nasıl bir risk oluşturacağını göstermiştir.

Bakın, doğanın size merhametli davranacağını düşünerek nükleer santral yapamazsınız. Her türlü tedbiri alırsınız; depremle, doğal afetle ilgili tedbiri alamazsınız ve iklim krizinin derinleşen etkisiyle doğacak sonuçları da hiç hesap etmiyorsunuz. Fransa’da nükleer santral soğutmasında kullanılan nehrin ısı yazın çok arttığı için 2 tane nükleer güç santralini kapatmak zorunda kalındı. Bunu bilmiyorsunuz, hadi bunu bilmiyorsunuz, yakıtı yurt dışından, personeli yurt dışından, teknolojisi yurt dışından yabancı firmalara inşa ettireceksiniz, nükleer enerjinin dışa bağımlılığı azaltacağını zannediyorsunuz değerli arkadaşlar. Enerji güvenliği, arz güvenliği derken doğal gazda Rusya’ya bağımlıyız, şimdi nükleerde de Rusya’ya bağımlı hâle getireceksiniz göbekten, Türkiye’yi.

Temiz, ucuz enerji olarak pazarlamaya çalıştığınız nükleer enerjiyle ilgili eski Almanya Çevre Bakanı diyor ki: “Biz 3 kuşaktır nükleer santral kullanıyoruz ama 30 kuşak yaşlanacak bu radyasyon sebebiyle, ortadan kalkması için.” Her şey doğru, bir şey yanlış: 30 kuşak değil, 400 kuşak çünkü her kuşak yirmi beş yıl; bir milyon yıl atıkları saklamak zorundasınız. Japonya eski Başbakanı Naoto Kan diyor ki: “Türkiye’ye nükleer enerjiyi tavsiye ettiğim için pişmanım, utanç duyuyorum.”

Peki, yapılan nükleer yatırım ucuz mu? Ucuz değil. 20 milyar dolar ama bunun sökme maliyeti ve o atıkların gömme maliyeti, yapım maliyetinin 1 ila 2 katını -son hesaplamalara göre- yani 20 ila 40 milyar dolarlık hesabı hiç sokmuyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

MURAT BAKAN (Devamla) – Elektrik fiyatı ne? 12,35 dolarsent kilovatsaat başına. Şu an GES’le ilgili yarışma açtı Bakanlık. O yarışmada güneş enerjisiyle ilgili verdiği garanti, arkadaşlar, 2,5 ila 3,5 dolarsent kilovatsaat başına. Yani yenilenebilir enerjinin 3-4 katına Rusya’dan elektrik alacaksınız. Yenilenebilir enerji kaynakları ucuz, bol. Türkiye’nin 3 tarafı denizlerle çevrili, Off-shore RES’leri yapabilirsiniz; güneşimiz bol, GES’leri yapabilirsiniz. Türkiye’nin sadece güneş enerjisi potansiyeli, arkadaşlar, 380 milyar kilovatsaat. Türkiye’nin tüketimi ne? 330 milyar kilovatsaat.

Arkadaşlar, nükleer enerji doğaya düşman, nükleer enerji canlıya düşman, nükleer enerji insana düşman.

Nükleere hayır, savaşa hayır diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın, İzmir Milletvekili Murat Bakan’ın 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, tabii, burada bârikayihakikat, müsademeyiefkârdan tezahür eder; her akşam bu saatlerde bunu söylemek zorundayız. Kürsüde hatiplerimizin de bu yasal düzenlemenin daha mükemmel bir şekilde tekemmül etmesi için görüş ve düşüncelerini sunduklarına inanıyoruz. Bu anlamda, sadece veriyi paylaşmak için ifade ediyorum, herhangi bir satışmada bulunmuyorum. Şu anda görüşülmekte olan yasal düzenlemeyle ilgili hazırlanan kanun teklifi, elbette Anayasa Mahkemesinin ilgili düzenlemeyi iptal etmesinden mütevellit Parlamentonun gündemine geldi. Ancak bugün Türkiye dâhil olmak üzere, dünyada 439 tane nükleer santralin de olduğu 30 ülkede her bir nükleer santral...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...Uluslararası Atom Enerjisi Kurumunun belirlediği standartlar ve uluslararası sözleşmelerle belirlenen ilkeler çerçevesinde hayata geçirilmektedir.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Hepsi yanlış, hepsi yalan!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kapatıyorlar, kapatıyorlar.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ve bugün... Hani siz diyorsunuz ya: “Matematik hesabı, şu hesap, bu hesap...”

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Savaş nedeniyle şimdi vazgeçtiler.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakın, bunu döndüre döndüre paylaşın, şimdi Cahit Özkan da bir şey söyleyecek, diyorum ki: Şu anda Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi, gelişmiş ülkeler; nükleer enerjiyi çevreci bir enerji kaynağı olarak kabul aşamasında.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yalan, yanlış!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakınız, bunu hayata geçiriyor.

OYA ERSOY (İstanbul) – Dünyanın dört bir tarafında da halklar itiraz ediyor; devletlere değil, halklara bakacaksınız.

MURAT BAKAN (İzmir) – Senin gibi düşünenler ona Avrupa’da da “temiz enerji” diyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Şu anda uluslararası alanda 3 tane, 4 tane, 2 tanesi... Hani “Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar, tek dişi kalmış canavar.” var ya İstiklal Marşı’nda ifade edilen... Onların attığı 2 tane atom bombası var, bir de iş bilmezlikten patlayan Çernobil var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mevzu derin, buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bitiriyorum Başkanım.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Akkuyu’yu yapan Ruslar yaptı o Çernobil’i. Çernobil’i Ruslar yaptı.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bir de işi eline yüzüne bulaştıranların, o sizin hani komünist Rusya’da hayranı olduğunuz dönem var ya...

OYA ERSOY (İstanbul) – Hayır efendim, hayır, öyle değil. Öyle değil, öyle değil. Komüniste de laf yok.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – O dönemde eline yüzüne bulaştıran Rusya’nın Çernobil’de patlattığı ancak biz 2022’nin teknolojik standartlarında evrensel anlamda gelişmiş, çevreci bir anlayışla nükleer enerjiyi ülkemize örnek verdiğimiz OECD ülkelerinin tamamında neredeyse olan ve inşa edilmeye de devam edilen bir yüksek teknoloji, yüksek verimlilikle çalışan santrali, milletimize kazandıracağız.

Bakınız, 1950’den beri bu ülkede enerji alanındaki vesayet kurumlarının her türlü entrikalarıyla...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Enerjide ne vesayet kurumu var ya?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...altmış yıldan beri engellenmiş bir çalışmadır. Biraz önce kıymetli...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sayın Başkan, miting oldu bu! Miting oldu, miting!

OYA ERSOY (İstanbul) – Yüz altmış yıl da engellenecek, ömrünüz yetmeyecek.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Başkanım, bunları söyleyelim de milletimizin önüne yeniden vesayet getirmesinler.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Allah Allah! Ne vesayeti vardı?

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Altmış yıldan beri, milletimizin enerji kaynaklarına ulaşma noktasındaki vesayet odakları...

OYA ERSOY (İstanbul) – Sizden iyisini bilemeyiz, görüyoruz vesayetin ne olduğunu, halka rağmen yapıyorsunuz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Siz, vesayeti sadece yargıda, bürokraside, hukukta, Emniyette, istihbaratta mı... Hayır, her alanda var, her alanda vesayet var.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Yani vesayet hep size uygulandı!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – DHKP-C, FETÖ, YPG, IŞİD(!)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İşte, Türkiye’de enerji alanındaki vesayet yaklaşımları, 1950’lerde kurmuş olduğumuz atom enerjisi çalışmalarını bugüne kadar kadük bırakmıştır.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Kim bırakmış?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bu anlamda, çevreci, teknoloji ürünü, yüksek verimli olan atom enerjisini bu yalan dolanlara rağmen milletimize kazandıracığımızı ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – İnsaf ya, insaf!

OYA ERSOY (İstanbul) – Sen onu git Yırca köylüsüne anlat.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, verdiğim verilerin doğru olmadığını söyledi Sayın Grup Başkan Vekili.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222) ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 314) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ya, seninkiyle ilgili konuşmadık ya...

MURAT BAKAN (İzmir) – Verileri doğru kabul etmedin, vereyim cevabını kürsüden.

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 2'nci maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan "ifade eder" ibaresinin "ifade etmektedir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Örs

Ümit Beyaz

Orhan Çakırlar

Trabzon

İstanbul

Edirne

Fahrettin Yokuş

Ayhan Erel

Behiç Çelik

Konya

Aksaray

Mersin

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Vesayete hayır! Vesayete "Dur!" diyoruz!

MURAT BAKAN (İzmir) – Verdiğin bilgilerin hiçbiri doğru değil.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yeter! Karar milletindir!

MURAT BAKAN (İzmir) – Tarih not etti bu konuşmanı, keşke hiç konuşmasaydın.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Trollerinize verin de döndürsünler.

MURAT BAKAN (İzmir) – Trolü sen iyi biliyorsun.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Arkadaş çoştü Başkan, Grup Başkan Vekili çoştü.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılamıyoruz Başkanım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, hatip kürsüye gitmeden önce...

BAŞKAN – Mevzu, derin bir mevzu.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, aslında, esasen kayda değer bir şeyler söylenecek ihtimaliyle önce girdim, sonra görünce hakikaten yani bu tartışmada o seviyeye girersek çıkarken vurgun yeriz diye vazgeçtim ama sonrasında devam eden ifadelere benim bir iki şeyi tutanak önünde söylemem lazım.

Ya, “Enerjide 1950’den beri vesayet odakları...” falan diyor. Ne vesayeti? Hepimizin nehirlerinin üzerine kurulan -Keban, Manisa’nın Demirköprüsü, Kızılırmak üzerinde- Türkiye Elektrik Üretim AŞ’nin elinde olan, 32 kuruşa üretilen, sizin yandaşlara şimdi 1,62 kuruşa sattırdığınız o barajlar mıymış vesayet rejimi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Kamunundu, artısıyla eksisiyle bizimdi ve Türkiye’de elektrik, orta direğin bile tüketirken böyle zorlandığı bir lüksten ziyade halkın kullanımında olan kamusal bir hizmet alanıydı. Geldiniz, ilk iş, bunun dağıtımlarını özelleştirdiniz, şimdi iletimini özelleştirme kapsamına aldınız. Ne kadar yandaş müteahhidiniz varsa bunlara kömür ocağı veriyorsunuz ve kötü kalitedeki kömürle elektrik ürettiyorsunuz ve fahiş fiyata sattırıyorsunuz. Yaptığınız iş, bütün dünya temiz enerjiye yöneldiğinde o konuda çok az bir alan açtınız ve o alanı, işte, daha sonra ekonomiyi de emanet ettiğiniz birtakım kıymetlinizin yakın çevresinin imtiyaz alanı yaptınız. Bir vesayet varsa damat Albayrak, onun etrafı, sizin sağınızdaki, solunuzdaki bu kan emici çetelerin, 5’li çetenin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkanım, sataşma var şu anda...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – E, arandın, ne vesayeti?

Sayın Başkanım, müsaadenle.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...Berat Albayrak’ın kıymetlilerinin, etrafınızda zenginleştirdiklerinizin devletin imkânlarını alıp da vatandaşın sırtına bindiği bir vesayet vardır. Burada, sadece “Ya, artık buna da mı cevap vereceğiz, duracağız.” dediğimizde “Vesayete hayır!” diyor. Bir anlat bakalım, 1950’den beri enerji üretiminde, iletiminde, arzında kamucu politikalar ne vesayeti kuruyordu, sizin özelleştirme sisteminiz hangi imtiyazı kurdu, hangi vesayeti kurdu? Bunu bir konuşalım o zaman bu kadar meraklıysan, hodri meydan! (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Siz iktidardaydınız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kim iktidardaydı?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Başkanım, çok ağır hakarete bulundu, onun için söz istiyorum.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan’ın, Grup Başkan Vekillerini istedikleri kadar konuşacakları bir opsiyonla dinlediklerine, dolayısıyla gündemi devam ettirmeyi istediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Bir dakika bir şey söyleyeceğim, sonra söz vereceğim, tamam.

Şimdi, sabahleyin, Grup Başkan Vekilleri olarak hiç kimsenin sözünü kesmeden, hatta milletvekillerimizden gelen mesajlara rağmen... Grup Başkan Vekillerimiz partilerini temsil ediyorlar, istedikleri kadar konuştular yani bizi de zora sokmayacak kadar bir opsiyonla dinledik, yarın yine Grup Başkan Vekillerine söz vereceğiz. Dolayısıyla, gündemimizi devam ettirelim.

Kısa ve öz, buyurun Sayın Özkan.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- *Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan ile Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan, sayın milletvekilleri.

Sayın Başkanım, belki bir gün, belki bir hafta daha yasal düzenlememiz uzar ancak, en azından bu yasal düzenleme neticesinde ülkemiz altmış yıldan beri arayışı içerisinde olduğu nükleer enerjiye ulaşır. Onun için burada tartışmaktan uzak durmamamız lazım. Belki biz beş dakika, on dakika, bir saat kaybedeceğiz, bir ay kaybedelim ama yeniden bir elli yıl bu ülkenin kaybetmeye tahammülü yok. Biraz önce Sayın Grup Başkan Vekili dedi ki: “Yahu, ben bir şeyler söyleyecek zannettim, baktık, hiçbir şey söylemedi. Cevap vermeyecektim ama sonra cevap vereyim dedim.”

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hareket yapıyorsun! Cevap vermeyecektim, hareket yapıyorsun!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakın, biz bu ülkede birinci köprüde aynı cevapları yedik, ikincisinde çıktı, üç çıktı, dört, üçüncü havalimanında gördük, Osmangazi Köprüsü'nde gördük. Bugüne kadar yaptığımız bütün icraatlarda aynı itirazı, aynı vesayet anlayışını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OYA ERSOY (İstanbul) – Evet, evet geçen hafta karda gördük, İstanbul'da çok iyi gördük.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – 5'li çeteye peşkeş çektiğiniz yerleri gördük.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Başkanım, tamamlıyorum.

BAŞKAN - Cahit Bey, buyurun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Vesayet, 5'li çeteye peşkeş çektiğiniz yerler.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bu ülkede yapılan Devrim arabalarının, Nuri Demirağ'ın uçağının hangi akıbetle karşılaştığını biliyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, git Allah aşkına ya!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Onun için, İHA'larımızı da gözümüz gibi sakınıyoruz; İHA'larımızı da aynı akıbetle karşılaştırmaya çalışıyorlar...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hadi, bir de “DHKP-C” de, bir de “PKK” de, bir “FETÖ” de, bitir. Her konuda aynı saçmalık!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – “Kan emiciler” lafını da iade ediyorum, “kan emiciler, vampirler” ifadesi, geçmişte bu ülkede millî iradenin, demokrasinin üzerinde vesayet dalgalarının, baskılarının ve sultanlarının eseridir; reddediyoruz, iade ediyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Ne alakası var konuyla? Ne alakası var konuyla? Ne alakası var şimdi?

OYA ERSOY (İstanbul) – Ya, Hukukun Üstünlüğü Platformunu kurduğün döneme geçtin ya!

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

(CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Enerji vesayetini anlatacaktın, ne anlattın sen? TEDAŞ'ın ne vesayeti olur ya? Türkiye Elektrik Kurumunun ne vesayeti var?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Millet anlasın! CHP anlamasın, millet anlasın yeter!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ne vesayeti var bu Türkiye Elektrik Kurumunun?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Millet anlasın yeter!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yamyamlar... Satıyorsun, özelleştiriyorsun, ondan sonra vesayet. Türkiye Elektrik Kurumunun ne vesayeti vardı?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Millet anlasın, millet! Millet anlıyor bizi.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – TEDAŞ'ı kan emici yandaşlarınızda verdiniz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hey, hey, millet anlıyor bizi!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Millet elektrik faturasını ödemiyor sizin zamanınızda. Millet elektrik faturasını ödemiyor, bir halkın içine girin.

BAŞKAN – Sayın Oluç, siz buyurun, buyurun.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Millet aç, aç! Millet beslenemiyor, kirasını ödemiyor, elektriğini ödemiyor. Akaryakıt 20 lira! Millet arabasının tekerini döndüremiyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, sayın milletvekillerimiz...

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – “Hey, hey!” diyor, adama bak ya! Şov yeri mi burası?

BAŞKAN – Yapılan şu tartışmayı milletimiz çok geride bıraktı, bunlar çok konuşuldu.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Millet anladı beni ve “nükleer” dedi şimdi.

BAŞKAN – Durup durup konuşmanın ne size ne Türkiye’ye faydası yok. Tam beş senedir konuşuluyor bu konular.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Bıktık sizden be! Millet de bıktı biz de bıktık. Yeter artık ya! Düşün milletin yakasından!

BAŞKAN – Sayın Oluç, Behiç Bey’in mazereti var, buyurun.

39.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın yaptığı açıklaması ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Ziya Altunyaldız’ın 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölümü üzerinde soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yani kayıtlara geçsin diye iki üç cümle etmek istiyorum.

BAŞKAN – Hayhay, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi, birincisi; Sayın Özkan nereden bunu duydu, biliyor, bilemiyorum ama...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Gel, gezdireyim seni.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – FETÖ’cülük zamanından kalmıştır.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – ...inşallah, sizin Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisindeki arkadaşlarınız bu konuda bir şey söyler. Avrupa Konseyinin nükleer enerjiyi çevreci enerji olarak gördüğüne dair herhangi bir karar, saptama, belge filan varsa...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Şu anda yeni geliyor, yeni teklif var, yeni teklif hazırlanıyor.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – ...lütfen, AKPM’de üyeniz olan arkadaşlarınız var yanınızda, sorun onlara, getirsinler, bakalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Yani bu, aynı matematik meselesinde gibi oldu.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Onun için işte, matematiği biz bilmiyoruz, sandıktan biz çıkıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun, toparlayalım.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Aynı matematik meselesinde gibi oldu, bilmediğiniz bir şeyi varmış gibi anlatıyorsunuz.

Şimdi, beni üzen mesele şudur: Çok ciddi bir konuyu konuşuyoruz, nükleer enerji meselesini ve bütün dünyada bu mesele çok ciddi tartışmalarla sürmüş vaziyette, hâlâ da sürüyor. Şimdi, bu kadar ciddi bir meseleyi böyle hafife alarak konuşmak gerçekten kötü bir şey. Neden kötü? Bakın, nükleer kazalar olduğu zaman -Rusya’da oldu, İngiltere’de oldu, Amerika’da oldu, Japonya’da oldu, Kore’de oldu- bu kazaların sonuçları vahim oluyor orada yaşayan insanlar için, bu ciddi bir mesele.

İkincisi; ya, kusura bakmayın, demin söylemek istemedim ama yani Komisyon Başkanı diyor ki... Ya, nükleer atık meselesi bilimsel olarak hâlâ halledilememiş bir mesele olarak bütün dünyada tartışılıyor, Başkan diyor ki çok rahat bir şekilde: “Atıkları bertaraf ediyoruz.” Nereye bertaraf ediyorsunuz ya? Yüzlerce, binlerce yıl boyunca o atıklar bertaraf edilemediği için bütün dünya bu meseleyi tartışıyor “Nasıl bu atık belasından kurtulacağız?” diye, nükleer meseleyle ilgili.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Son cümlem efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Zaten tartışmanın özü de burada kilitleniyor ve bizim Komisyon Başkanı çok rahat “Bertaraf ederiz.” diyor.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Nasıl oluyor bu? Kaza olmuş nükleer santrallerin orada yani Çernobil’de böyle, Fukuşima’da böyle. Ya, oradaki atıklar bile onlarca yıldır bertaraf edilememiş, büyük bela olarak toplumların başında duruyor; hafife alınacak bir konu değil ki bu.

Teşekkür ederim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hafife almıyorum, bilakis.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir de hafife alsan ne yapacaksın acaba? Ne yapacaksın yani? Hafife alacak olsan acaba ne yapabilirsin?

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222) ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 314) (Devam)

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Mersin Milletvekili Sayın Behiç Çelik.

Buyurun Sayın Çelik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bilindiği üzere nükleer enerji çağımızın bir gerçeğidir. Dolayısıyla, nükleer enerji alanında hukuki bir düzenlemenin yapılması gerektiği de açıktır. Ne yazık ki bugün görüşmekte olduğumuz teklifin bu ihtiyacı karşılamakta yetersiz olduğunu, gelişigüzel bir şekilde hazırlandığını görüyoruz. Teklifin tali komisyonlar içerisinde sadece Çevre Komisyonunda ve çok kısa bir sürede görüşülerek Genel Kurula sunulması bu yetersizliğin açık bir göstergesidir. Tartışmaya ve istişareye yeterli sürenin ayrılmaması, iktidarcı benimsenen ciddiyetsiz yönetim usulünün somut bir örneğidir.

Değerli arkadaşlar, ülkemizin enerji performansına baktığımızda, ne yazık ki istediğimiz ve hak ettiğimiz seviyede olmadığını görüyoruz. Türkiye, bugün enerji arzı konusunda yüzde 74 oranında dışa bağımlı hâle getirilmiştir. 2021 yılı Ağustos ayındaki enerji ithalatı 4,3 milyar dolar olmuştur yani 2020 yılının aynı dönemine göre yüzde 104 artış olmuştur. Diğer aylardaki artışlar da dikkate alındığında bu bağımlılığın devam edeceği açıktır. Kurulan soygun, talan, ve rant çarkıyla milletin rızık sömürülünce, vatandaşlarımız sonu gelmez bir pahalılıkla karşı karşıya kalmıştır. Son bir yılda elektrik üretiminde kullanılan doğal gazda yüzde 341, sanayide 435, konutlarda yüzde 47 zam yapılması ise bunun bir göstergesidir. Hatırlatmak isterim ki 2022 yılına elektriğe yüzde 50 ile yüzde 125 arasında kademeli olarak değişen zamlarla başlandı. Yakın geçmişte, elektrik kesintisi nedeniyle OSB’lerin üç gün kapatıldığına, fabrikalarda üretimin durduğuna da şahit olduk. Bu kesinti sonucunda 1 milyar liralık bir zararın ortaya çıktığını da müşahade ettik.

Görüldüğü gibi son yapılan KDV indirimi de durumu kurtarmaya yetmiyor arkadaşlar. Nükleer enerjinin dünyadaki ve Türkiye'deki durumuna gelince, biliyorsunuz 1954'ten bu yana 623 adet nükleer santralin açıldığı, bunlardan 169'unun ömrü dolduğu için kapatıldığı, kurulu güç itibarıyla dünya elektrik üretiminin yüzde 11'inin nükleerden sağlandığı kaydedilmektedir. Hâlihazırda -sırasıyla okuyorum- ABD, Fransa, Çin, Rusya, Güney Kore, İngiltere, Almanya nükleer güç santrallerine sahip. Bu ülkeler elektrik ihtiyaçlarının bir kısmını sahip olduğu bu santrallerden karşılamaktadır, böylece ihtiyaç duydukları elektriği çok daha ucuza ve hızlı bir şekilde temin ediyorlar. Ne var ki nükleer enerjide arz güvenliğinin küresel ölçekte sorun teşkil etmesi, nükleer güç santrallerinden tedricen uzaklaşmayı zorunlu hâle getirmiştir. Başta Almanya olmak üzere, gelişmiş ülkeler NGS'lerden aşama aşama vazgeçmektedirler. Buna rağmen NGS inşa eden ülkeler olduğunu da hatırlatmak isterim.

Maliyetlerin düşmesi ve faturaların bir nebze de olsa azalması için nükleer gücün sağlayacağı avantajlara kimsenin bir itirazının olmaması gerekir ancak beşerî maliyetinin yüksekliği korkutucudur. Bizim itirazımız denetimsiz, usulsüz girişimlere, kapalı kapılar arkasında yapılan pazarlıklara yöneliktir.

Tabii, bu konuda, Mersin Akkuyu Projesi'nden de bahsetmeden geçmek olmaz. Her şeyden önce, Akkuyu, egemen bir ülke toprağında yabancı bir ülkenin sahip olduğu ilk ve tek nükleer santraldir. 20 milyar dolarlık maliyetin tamamını Rusya Federasyonu'nun karşılıyor olması birtakım soru işaretlerine ve ciddi şüphelere yol açmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Demek ki Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin statüsü yanlış olmuştur arkadaşlar. Akdeniz kıyısında Rusya'nın NGS nedeniyle yerleşimi de sakıncalıdır. Burada teknoloji transferi söz konusu değildir. İhale yapılmadan kanunla Rusya'nın NGS kurmasına izin verilmiştir. Hâl böyleyken Rusya'yla olası bir kriz yaşamamız durumunda santralin faaliyetlerinin ne olacağını, gelecekte bizi nelerin beklediğini tahmin edebiliyoruz. Bu nedenle, Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in de ifade ettiği gibi, ülkemizin Rusya'yla kurduğu asimetrik ilişkiden sıyrılması ve bu projenin millileştirilmesi gerektiğine inanıyoruz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sözlerimi tamamlarken iktidarı, milletimizin enerji arz güvenliğini azamileştirecek adımları atmaya, nitelikli ve kapsamlı bir çalışma ortaya koymaya davet ediyoruz.

Hepinize saygılarımı sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.17

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 20.50

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61’inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Sayın Kerestecioğlu, teşekkür ediyorum uyarınızdan dolayı, gerçekten farkında değildik.

3’üncü madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Celadet Gaydalı

Oya Ersoy

Filiz Kerestecioğlu Demir

Bitlis

İstanbul

Ankara

Kemal Peköz

Hasan Özgüneş

Murat Çepni

Adana

Şırnak

İzmir

Ali Kenanoğlu

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Ankara Milletvekili Sayın Filiz Kerestecioğlu.

Buyurun Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’nin nükleer politikalarının Rusya’ya bağlı ilerlediği hepinizin malumu. İktidar bir taraftan uluslararası kamuoyunu Rusya’ya karşı etkili tutum almaya çağırıyor, diğer taraftan, aynı hafta içerisinde, Putin’in gönlünü almak istercesine bu kanunu getiriyor.

Savaşın ortasında ihtiyacımız olan gerçekten nükleer santral mi? Nükleer, bir enerji alternatifi değildir ve iddia edildiği gibi barışçıl amaçlı kullanımı da söz konusu olamaz. Nükleer, bir politika ve güç meselesidir, ne yazık ki savaşlarda da en büyük tehdit unsuru olarak durur karşımızda. Bugünlerde dünyanın tek gündemi nükleer güç ve onun olası kullanımı etrafında dönüyor zaten. Dünyanın her yerine yayılmış “kötü” sözünün de yetersiz kalacağı yöneticilerin, onların yüzünden tüm yerküre, tüm insanlık aynı tedirginliği yaşıyoruz, sanki tek çabaları dünyayı yok etmek üzerine. Nükleer santralin yıkım süreci daha inşaat aşamasında başlıyor, var olduğu müddetçe de doğayı talan edip insanlığı tehdit ediyor. Bakın, 1986’da Çernobil’i yaşadık. İnsanlık tarihinin en büyük felaketlerinden Çernobil patlaması sonucu çevredeki her şey yok oldu. Oradan yayılan radyasyon tüm dünyaya hastalık yaydı. Çernobil faciadan otuz altı yıl sonra hâlâ tehdit olmaya devam ediyor.

90’lardan beri “yapılmasın” diye mücadele verdiğimiz ama iktidarın Putin’le beraber temelini attığı nükleer felaket şu anda yapım aşamasında. Mersin Akkuyu Nükleer Santrali neredeyse her gün başka bir güvenlik ihlaliyle gündemde. 30 kilometre yakınından fay hattı geçen santral alanında reaktörün oturacağı temel tekrar tekrar yapılmasına rağmen yine çatladı. Ocak 2021’de inşaat alanında yaşayan patlamalar sonrası binalar hasar görmüş, halk paniklemiş ve santrali istemediklerini ifade etmişti. Biz de ısrarla söylüyoruz: Olası bir kaza nesiller boyu yayılan radyasyon demek, bunu anlamıyor musunuz? Çernobil dizisini de mi izlemediniz? Lütfen izleyin.

Bakın, yirmi yıldır iktidardasınız; ne enerji krizine ne iklim krizine karşı önleyici ve sürdürülebilir politika ürettiniz ve hep sermayedarları korudunuz. Akkuyu’da da aynı sistem işliyor. Santralde çalışan işçiler maaşlarını alamıyor, eylem yapmak isterlerse özel güvenlik tarafından darbediliyorlar. Bu hafta, santralde çalışan Rus uyruklu bir işçi metal bir yapının altında kalarak hayatını kaybetti. Son on günde, işçileri taşıyan servis 2 defa kaza yaptı. Kazalarda 3 işçi yaşamını yitirdi, onlarcası da yaralandı, bildiğim kadarıyla 53 kişi yaralandı bu nükleer santral yapımında.

Evet, doğayı yok ederek kâr sağlama projeleri ülkenin dört bir yanında karşımıza çıkıyor. Uzun zamandır, benim de büyüdüğüm yerlere göz diktiniz. Muğla’nın, Milas’ın, Bodrum’un yanmaktan kurtulan ormanları, zeytinlikleri, şimdi, maden sahası olma tehdidiyle karşı karşıya. Taş çatlasa yirmi otuz yıllık ömrü olan kömür madenleri için asırlık zeytin ağaçlarını yerinden etmeyi planlıyorsunuz. Akbelen Ormanı’nda yaşıyoruz bir örneğini, İkizköylüler kıyasıya mücadele ediyor Akbelen Ormanı’nın maden sahası olmaması için. Ve siz 1 Martta bir yönetmelik yayımladınız. Yönetmelikte ne diyor biliyor musunuz? “Zeytinlik alanda madencilik faaliyeti yürütülecekse zeytinlikler uygun başka bir alana taşınacak, taşınamıyorsa faaliyet bitiminde madencilik faaliyeti yürüten kişi sahayı yeniden zeytinlik alana çevirecek.” Şaka mı bu? Yani şaka diyemeyeceğim kadar kötücül bir şey, gerçekten kötücül. Ormanlar, zeytinlikler sizin keyfinize göre oradan oraya alınıp taşınabilen, siz kestiğiniz zaman aynı hızla büyüdüğünü zannettiğiniz şeyler mi? Şimdi, bir zeytin ağacı kaç yılda yetişiyor farkında mısınız? Siz bu ağacı mı taşıyacaksınız ya?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Bu güzelliği mi yaratacaksınız siz? Kendinizi ne zannediyorsunuz gerçekten? Bunu yaratmanız mümkün mü tekrardan, bunu yok ettikten sonra? Bugün tüm Türkiye ayakta ve zeytinleri için cansıparane mücadele ediyorlar. Zeytin yoksa eğer, hayat yok ve Ödemişli çiftçi Servet Ali Çınar’ın dediği gibi, sofranızda zeytin yerine taş kırıklarımı yersiniz. Benim 6 tane zeytin ağacım var, onlara bakmaya doyamıyorum gerçekten. Çok büyük bir zulüm yapıyorsunuz, zeytini yok eden her şeyi yok eder. Zeytin yoksula yemiştir, savaşa karşı barıştır, huzurdur, güzelliştir.

Zeytine dokunanın yatacak yeri olmasın, zeytine dokunanın hayat boyu gölgelik ağacı olmasın; bu da benim bedduamdır diyorum.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN – Önergeyi oylayacağım fakat yoklama talebi var.

Sayın Özel, Sayın Tarhan, Sayın Bulut, Sayın Köksal, Sayın Bakırlioğlu, Sayın Antmen, Sayın Sümer, Sayın Gökçel, Sayın Taşcıer, Sayın Gürer, Sayın Arık, Sayın Kasap, Sayın Önal, Sayın Budak, Sayın Bingöl, Sayın Keven, Sayın Özcan, Sayın Tuncer, Sayın Ünsal, Sayın Tokdemir.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Bu yoklamada bir opsiyon tanıyacağım, diğer yoklamalarda bir dakikadan fazla süre vermeyeceğim.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.03

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.13

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN**KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61’inci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – 3’üncü madde üzerinde Filiz Kerestecioğlu ve arkadaşlarının önergesinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) *KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- *Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222) ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 314) (Devam)*

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi’nin 3’üncü maddesinin (2)’nci fıkrasının (b) bendinde yer alan “mümkün ve makul olan” ibaresinin “ilgili mevzuatla belirlenen” ibaresiyle değiştirilmesini, (5)’inci fıkrasına “bilgilendirilmesi” ibaresinden sonra gelmek üzere “sürece dair karar alma mekanizmalarına katılımlarını sağlamak amacıyla temsil edilmelerinin sağlanması” ibaresinin eklenmesi, (6)’ncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

(6)“Bu Kanunun kapsamı dışındaki alanlarda düzenleme ya da denetleme yapan diğer kamu kurum ve kuruluşlarının idari işlem ve eylemleri güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceyi zafiyete uğratacak, Kurumun yetkilerini kısıtlayacak, yetkilerini ve görevlerini yerine getirmesini engelleyecek şekilde ve Kurumun uygun görüşü alınmadan tesis edilemez. Güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye ilişkin husus ve faaliyetlerde bu Kanun hükümleri uygulanır.”

Tahsin Tarhan Kocaeli	Tacettin Bayır İzmir	Çetin Osman Budak Antalya
Müzeyyen Şevkin Adana	Ömer Fethi Gürer Niğde	Ahmet Vehbi Bakırlioğlu Manisa
Serkan Topal Hatay	İbrahim Özden Kaboğlu İstanbul	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri; nükleer enerji, Nükleer Düzenleme Kurumu Kanunu konusunda aslında 3'üncü madde kilit madde. Kilit madde, 1'inci maddeyle ilişkisi açısından; kilit madde, 21'inci maddeyle ilişkisi açısından ama tabii ki bugünkü durumu, nerede bulunduğumuzu ortaya koymak için nereden geldiğimize çok kısa olarak bakmak gerekir. 2010 yılında Rusya'yla, Rusya Federasyonu'yla henüz ilgili şirket kurulmamışken devletler arasında bir antlaşma yapıldı Anayasa Mahkemesinin denetiminden kaçırılmak için ve antlaşma sonrası şirket kuruldu ve Anayasa Mahkemesi de denetleyemedi, oradan gelindi. Şimdi ise aslında Anayasa Mahkemesinin, Bakanlar Kurulunun düzenlemesi gerekeni değil, düzenlememesi gerekeni düzenlediği için Anayasa Mahkemesinin iptal etmiş olduğu KHK üzerine bir yasal düzenleme yapılmaktadır. Şimdi, bu yasal düzenlemenin temel kurumu, ana kurumu Nükleer Denetleme Kurumudur ancak burada bir eksik düzenleme söz konusudur. Bu düzenleme, eksik düzenlemeyle sınırlı değil. Tehlikeli bir düzenleme söz konusudur ve bu Kurumun statüsü belirlenmediği sürece bundan böyle birçok ihlal zincirleme olarak devam edecektir. Çünkü madde 3'te bu Kuruma, radyasyona maruz kalma riski içeren faaliyetleri denetleme, radyasyon dozlarını düzenleme ve denetleme görev ve yetkileri veriliyor; bu konularda halkı bilgilendirme sorumluluğu veriliyor ve bu alanda yönetmelikler çıkarma yetkisi veriliyor. Bu Kuruma verilen yetkiler ancak özerk ve uzman bir kamu kurumu tarafından kullanılabilir. Çünkü Anayasa madde 124'e göre, yönetmelik, Cumhurbaşkanı -Bakanlar Kurulu-bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri tarafından çıkarılır. Bu nedenle, bu sözleşme ve özellikle bu madde, uluslararası sözleşmelere yollama yaptığı hâlde ve uluslararası sözleşmelerin belirlediği standartlar bu tür kuruluşların, bu tür kurumların özerk ve uzman olmasını gerekli kıldığı hâlde böyle bir statünün verilmemiş olması, bu yasal düzenlemeyi eksik, aksak ve Anayasa'ya aykırı hâle getirmektedir, tehlikeli hâle getirmektedir. Burada, bu yasal düzenlemeyle bu Kurum için öngörülen amaç bellidir, amaçlar belirlenmiştir ama araçlar amaca elverişli olarak belirlenmemiştir. Nitekim, yönetmelik konusu bunu gösteriyor. Bu nedenle Anayasa, uluslararası sözleşme, yasa ve yasa altı yönetmelik söz konusudur burada. Bırakılan boşluk, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle doldurulacağı varsayımıyla bırakılmıştır; bu, kesinlikle mümkün değildir. Madde 104'e göre, yasanın açıkça düzenlediği alanda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz. Bu bakımdan, bu yasa, bu şekilde yürürlüğe konulması durumunda Anayasa Mahkemesi tarafından kesinlikle iptal edilecektir. Bu nedenle, madde 3'ün 1'inci maddeyle ilişkisi ve 21'inci maddede buna verilen görev ve yetkiler bağlamında bunun hukuki statüsünün burada belirlenmesi zor değildir, kolaydır, bunu pekâlâ belirleyebiliriz. “Özerk ve uzman denetleyici ve düzenleyici bir kamu tüzel kişiliğidir. Bu, şu yöneticilerden oluşur, bunların atanması şu şekilde olur, görev güvenceleri şunlardır ve statü güvencesi vardır.” biçiminde iki cümlelik bir ekleme, bu yasal düzenlemeyi Anayasa'ya uygun hâle getirebilir. Eğer bunu yapmaz isek o zaman şöyle olur: Nereden geldiği size söyledim. Uluslararası sözleşme, kurulmamış bir şirket için yapılmış olan uluslararası sözleşme sırf Anayasa Mahkemesinin denetiminden kaçırılmak için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ama şimdi gördük ki Türkiye'de 500 nükleer mühendisi bulunduğu hâlde Akkuyu'da yalnızca 1 mühendisin çalıştığını öğrendik. Neden? Nedeni şu: Rusça bilmedikleri için. Peki, Rus mühendisler İngilizce bilmiyorlar mı? Bu bile, bu soru bile aslında geleceğe yönelik riskin ne kadar ağır olduğunu

gösteriyor. Nükleer santraller gelişmiş ülkelerin sonbaharındır ama Türkiye için bunu ilkbahar olarak belirliyoruz; hukuksuzluk ortamında bunu yapıyoruz. Zaten tehlikeli olan bir faaliyeti hukuk dışı bir biçimde düzenlersek bunun önünü almamız mümkün olmaz. Bu nedenle, zaman çok geç olmadan bu teklifi yeniden Anayasa Mahkemesinin iptal edeceği bir yasa biçiminde çıkarmayalım, burada düzeltelim.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasının (c) bendinde yer alan "Kurum" ifadesinin "Uluslararası Radyasyondan Koruma Komisyonu" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Örs

Ümit Beyaz

Ayhan Erel

Trabzon

İstanbul

Aksaray

Orhan Çakırlar

Yasin Öztürk

Arslan Kabukcuoğlu

Edirne

Denizli

Eskişehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU

BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu.

Buyurun Sayın Kabukcuoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerine İYİ Parti Grubum adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

İktidar partili sayın milletvekilleri nükleer enerjiyi o kadar güzel sundular ki sınırsınız Nagasaki ve Hiroşima'ya atılan bombalar nükleer bomba değil, Çernobil ve Tokaimura nükleer santral kazaları olmadı, Almanya 17 adet nükleer elektrik santralini kapatmadı. Konu, son derece ciddi, içinde pek çok riski taşımaktadır. Hükûmetin olaya son derece lakayt yaklaştığının en önemli belirtisi yasanın kendisidir. Anayasa Mahkemesi kanunu iptal etmiş, bir yıl süre vermiş ve Anayasa Mahkemesinin tanıdığı sürenin bitmesine çok az bir zaman kala bu apar topar Meclise getiriliyor. Aynı şekilde, Komisyonunda çok hızlı ve usulsüz şekilde görüşülmüştür. Genel Kurula inmesi de -yine bu cümleden olarak- usulsüz ve alelaceledir. Böyle bir yasaya kim güven duyabilir?

Ocak ayından itibaren iktidarın yandaş basın kuruluşları nükleer enerjiye övgüler dizmeye başlamıştır. Oysa yapılması gereken, yangından mal kaçırılması değildir; STK'ler, konuyu bilenler, alanın ehil bilim adamları tartışmalı ve ortak bir noktada buluşmalıydılar.

Akkuyu Nükleer Santrali'nin üreteceği enerji günümüzün en pahalı enerjisidir. Yüzde 51 hisse Rusya'ya aittir. Türk kamuoyu algı yönetimiyle ikna edilmeye çalışılmaktadır.

Belli zaman diliminde dünyada yaklaşık 170 nükleer kaza olmuştur. 1992 yılında Japonya'da 20 tane önemli kaza oldu. 1992'de Rusya'da 205 kaza rapor edildi. İngiltere'de 17 nükleer kaza meydana geldi. Yüz binlerce insan bu kazalardan olumsuz etkilendi ve binlerce insan öldü, on binlerce insan yaralandı. Dünyada elli yıldır nükleer atık sorunu çözülemedi. Sekiz on yıl önce kıyılarımızda menşesi belli olmayan atıklar ele geçirildi ve bunların ne olduğu Hükûmetçe açıklanmadı. Böyle aşikâr sorunlara çözüm getiremeyen AK PARTİ Hükûmeti nükleer enerjiyle mi çözüm getirecek? Bu işler son derece

ciddidir. Bazı bilim adamları, ülkemizde atom enerjisi alanında çalışan pek çok insan, Hükûmetin genel politikasızlığından, liyakatsizliğinden nükleer kontrolde başarılı bir çalışma ortaya koyacakları konusunda şüphelidirler -ülkenin geleceğinin tehlikeye sokulacağı konusunda- karamsardılar; bu nedenle, sistem mevzuatının dışarıdan hazırlanmasını şiddetle tavsiye etmektedirler.

Nükleer kazaların yeryüzündeki diğer kazalardan farkı, çok geniş bir alanı ilgilendirmesi ve etkisinin yıllarca devam etmesidir. 1986 yılını hatırlayanlar, Çernobil'den Trakya'ya ve ardından Doğu Karadeniz'e ulaşan ve radyasyon oranını 7 kat artıran radyoaktif yüklü bulutları da hatırlamalıdır.

Nükleer santral maliyetinin yarısı santral güvenliği içindir. Batı'da nükleer santral elektriğinin maliyeti 5,5 dolarsent civarındadır, Akkuyu'da ise verilen taahhüt 13,5 dolarsenttir.

Nükleere karşı mıyız? Biz İYİ Parti olarak nükleere karşı değiliz ancak AK Parti zihniyetine karşıyız. Milletimizin güvenliğini bu Hükûmetin sağlayacağından emin değiliz. Bu ülke, Çernobil kazasının ülkemizde kirlenme yapmadığını çay içerek ispat isteyen Enerji Bakanları gördü, hayvanat bahçesi müdürlerinin bilimsel kurullara başkanlık yapılmasını gördü. AK PARTİ iktidarı, olguyu bırakıp algıyı yöneterek sorunlara sözde çözüm getirmenin ustasıdır.

Nükleer enerjinin kontrolü zor, kazaları son derece yıkıcıdır. Hükûmetin her şeyi küçümseyen, önemsizleştiren tutumu bizlerde güvensizlik yaratmaktadır.

Nükleer santrallerin varlığı altmış yıl kadar önceden başlamaktadır. Henüz nükleer atıklar için etkin çözüm bulunamamıştır. Bu durum problemlidir. Radyoaktif atıklar çevreye de bulaşmaktadır. Atıkların toksik etki süreleri değişiklik göstermektedir, binlerce yıl devam edebilmektedir. Çevre ve canlıların sağlığı konusunda kritik önem arz eden nükleer atık yönetimi masraflı bir iştir. Nükleer enerji üretiminde ortaya çıkan atıkların sorumluluğunu da üstlenen büyük ölçekli bir enerji üretim teknolojisidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Devamla) – Üretilen elektrik maliyetinin yüzde 5'i nükleer atıkların bertaraf edilmesine harcanmaktadır. Bazı ülkeler 10 metre derinliklerde, bazı ülkeler de 2 bin-5 bin metre derinliklerdeki kuyularda atıkları bertaraf etmenin yollarını seçmişlerdir. Nükleer kazalar çok geniş bir coğrafyayı ilgilendirdiği için defalarca uluslararası toplantılar yapılmış, anlaşmalar imzalanmıştır. AK PARTİ iktidarının kural tanımaz, "Hukuk arkadan gelsin." davranışına güven duymak mümkün değildir. Bir şekilde bu yasayı Meclisten geçireceksiniz, dileriz ki nükleer santraller sorunsuz çalışır, hiçbir kazayla karşılaşmayız.

Yüce Meclisi saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

4'üncü madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Celadet Gaydalı

Bitlis

Ali Kenanoğlu

İstanbul

Oya Ersoy

İstanbul

Hasan Özgüneş

Şırnak

Kemal Peköz

Adana

Rıdvan Turan

Mersin

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Mersin Milletvekili Rıdvan Turan.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

RİDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, Sayın Genel Kurul; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biz burada bir nükleer düzenleme kurumu tartışmıyoruz. Bizim burada gördüğümüz şey, esasen, bir elektrik arz azlığının, elektrik ihtiyacının karşılanması falan da değil; zira bu bir elektrik enerjisi meselesi değil, bir siyasal angajman meselesi. Niye böyle söylüyorsunuz? Çünkü esasen elektrikte bir arz fazlası söz konusu. Nedir bu siyasal angajman? Rusya’yla arayı iyi tutmak adına Rosatom’a yani aslında Putin’e topraklarımızda böyle bir yapıyı yapma imtiyazı sağlamak. Bunu nereden delillendiriyoruz? Erdoğan geçenlerde Putin’le arayı düzeltmek için “İkinci nükleer santral de yapacağız.” yollu bazı göndermeler yaptı Putin’e, hatırlanacaktır. Yine, bir işe yaramayan S-400’leri almak da bu siyasal angajmanın bir başka göstergesi.

Elektrik enerjisi değil de bir diğer mesele ise stratejik nükleer silahlara sahip olma meselesi.

Bu sebeple biz burada, bu kanun teklifinin şurası eksik, burası böyle olsun falan demiyoruz. Biz bu kanun teklifinin baştan sona yok sayılmasını ve ülkemizde nükleer enerjinin kullanılmamasını savunuyoruz.

Şimdi düşünün bir an yani bu memlekette kebabçıdan soğancıya, patatesçiye kadar, zincir markete kadar hepsini millî güvenlik meselesi addedenler, Putin gibi bir siyasal dengesize, en yakınındaki ülkeyi işgal etme niyetinde olan ve nükleer silah kullanma konusunda hiçbir çekincesi olmayan birine “Gel kardeşim, memleketin orta yerine bir atom bombasını koy.” demekte bir beis görmüyorlar. Bu ne yaman bir çelişki, bu ne kadar anlamsız bir siyasal yaklaşım, gerçekten anlayabilmek mümkün değil. Ya, gerçekten bu kadar ciddi bir risk alınabilir mi? İnsanların yaşamı bu biçimde riske edilebilir mi?

Daha birkaç saat evvel bir kaza meydana geldi; 13 işçi yaralandı, bunlardan biri ağır yaralı. Son on gün içerisinde 3 tane iş kazası meydana geldi. Zemindeki çatlağı biliyoruz, temel iş sağlığı güvenliği kurallarına uygun olmadan yapılan çalışmaları biliyoruz, Ecemiş fayına yakınlığını biliyoruz. Aslında mesele Ecemiş fayı da değil biliyor musunuz, bakın, konuşulmayan bir şey söyleyeceğim şimdi: Fukuşima’da meydana gelen depremi yaratan fay, bir dalma-batma “zone”uydu yani bir plakanın bir başka plakanın altına girmesi suretiyle meydana gelen bir deprem tetiklendi. Son yüz yılda dünyada meydana gelen 10 büyük depremin 9’u bu mekanizmayla ortaya çıktı. Aynı fay, Kıbrıs açıklarında Afrika plakasının Anadolu plakasının altına girmesiyle mümkün olabilecek niteliğe sahip yani burada da bir dalma-batma fay “zone”u var. Torosları altmış beş milyon yıl önce yapan kinetik enerji, Afrika plakasının Anadolu’nun altına doğru giriyor olması. Bu ne demek biliyor musunuz? Yani 30 kilometre ötedeki Ecemiş fayının bir önemi yok; burada çok daha büyük, 9’un çok daha üstünde bir depremi tetikleyecek bir durum var. Ya, bunlar hiç konuşulmuyor gerçekten ve iktidar karşımıza geçmiş nükleer santral güzellmelerinden bahsediyor. Öylesine bir açmaz içerisindeyiz ki yani bir taraftan ekolojiye ait olan, tarıma ait olan, doğal güzelliklere ait olan şeyler hızla budanıyor. İşte, aynı Bakanlığın birkaç gün önce yönetmeliğe eklediği bir maddeyle birlikte zeytinliklerin ruhuna rahmet okutulacak bir yönetmelik yayınlanmış durumda. Ya, bunların hiçbirini, değerli arkadaşlar, kabul etmek mümkün değil. Biz nükleer enerji kullanımına tamamen karşıyız, yenilenebilir enerji kaynaklarıyla ülkemizin ihtiyacının rahatlıkla karşılanabileceğini çok iyi biliyoruz. Nükleer enerjinin ne kadar olumsuz şeyler yaratacağını herhâlde tekrarlamaya gerek yok ancak yani çok sıradan bir meselemiş gibi -utanarak burada dinledim- “İş bilmezlerin işi olarak.” ifade etmek, bunları vakayiyadeden olarak görmek,

Çernobil’i son yıllarda olmuş birkaç hadise olarak nitelendirmek -birkaç tane, işte, Çernobil ve buna benzer- gerçekten meselenin bilimsel toplamına ne kadar uzak olduğunu gösteriyor ve bu, bizim tedirginliğimizi ve korkumuzu bir kez daha artırıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

RİDVAN TURAN (Devamla) – Bu nükleer santral işleyince burada bir kazanın meydana geleceğini hepimiz biliyoruz ve buna “evet” diyenlerin de bu işin insani sorumluluğunun altında ömür boyu yaşamak zorunda kalacaklarını biliyoruz. Bu kadar genel bir bakış açısıyla, bu kadar meseleye kaba bir bakış açısıyla, değerli arkadaşlar, emin olun ki nükleer santral değil, salı pazarına tezgâh bile açılmaz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi’nin 4’üncü maddesinin 1’inci fıkrasında yer alan “Kuruma bildirimde bulunmaksızın veya” ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Tacettin Bayır

Çetin Osman Budak

Kocaeli

İzmir

Antalya

Serkan Topal

Tekin Bingöl

Müzeyyen Şevkin

Hatay

Ankara

Adana

Ahmet Vehbi Bakırloğlu

Ömer Fethi Gürer

Manisa

Niğde

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Ankara Milletvekili Tekin Bingöl.

Buyurun Sayın Bingöl. (CHP sıralarından alkışlar)

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bütün düzenlemeleri kanun hükmünde kararnameyle çıkarma şımarıklığını ve aymazlığını gösteren iktidar, bu düzenlemeyi de kararnameyle çıkarmaya yeltendi ama iyi ki Cumhuriyet Halk Partisi var; o, yurtseverlik bilinciyle bu ülkenin topraklarını ve insanlarını korumak adına Anayasa Mahkemesine başvurdu ve Anayasa Mahkemesi, Cumhuriyet Halk Partisinin bu başvurusunu haklı gördü. Ve kararnameniz Anayasa Mahkemesine topladı.

Anayasa Mahkemesi bir şey daha yaptı, “Bu düzenlemeyi bir yıl içinde yeniden görüşüp Parlamentoda çıkaracaksınız.” dedi. Bir yılın sonuna gelindi, şimdi burada ayıplı bir durum var. Eğer siz bu bir yıllık süreyi unutmuş iseniz, bu ülkeyi nasıl yönettiğinizin, nasıl aceze düştüğünüzün somut örneği; yok, unutmadınız, bilinçli olarak bir yılın sonuna attıysanız bu daha büyük bir ayıp; böyle dar bir zaman içine sıkıştırıp alelacele, bilimsellikten uzak, araştırmalardan yoksun bir kanun düzenlemesi yapmak istiyorsunuz, bu da bir başka ayıbınız.

Şimdi, başka bir konuya değineceğim asıl değinmem gereken konunun ötesinde. Az önce Sayın Cahit Özkan'ı dinledik, daha önce de Akbaşoğlu'nun açıklamaları vardı; vallahi, eğitim hayatım boyunca benim matematik dersim fena değildi ama şimdi bu arkadaşları dinleyince benim matematik müfredatım ile bu arkadaşların matematik müfredatlarının farklı olduğunu düşünüyorum; akıllara zarar açıklamalar yapıyorlar, akıllara zarar. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, başka bir şey daha var, hiçbir milletvekilinin bu Parlamentoyu yanıltmaya, yalan yanlış bilgi vermeye hakkı yok. Ne diyor Sayın Özkan "Avrupa Birliği ve Konseyi bu nükleer enerji reaktörlerini yeşil enerji olarak tanımış." Külli yalan! Eğer böyle bir karar varsa buraya getirin, ben özür dileyeceğim ama böyle bir karar yoksa Sayın Özkan, siz ve bunu savunanların hepsi bu Parlamentodan ve kamuoyundan özür dilemek zorunda.

Şimdi, başka bir mesele. Nükleer santral kuruluyor, dünya tedirginlik içerisinde, herkesin gözü kulağı Rusya-Ukrayna savaşında ve bu dünyayı yönetmeyi kendilerinden zanneden o emperyalist ülkeler de şunu diyorlar: "Üçüncü dünya savaşı çıkabilir ama üçüncü dünya savaşı bir nükleer savaş olacak." Herkes tedirgin, herkes korku içinde çünkü o nükleerin nelere yol açtığını Japonya'da, Çernobil'de, birçok yerde gördük, bu nedenle insanlar tedirgin, ülkeler tedirgin. Peki, biz ne yapıyoruz? Böyle bir korkunun hâkim olduğu bu dünyada nükleer yasanını çıkarmaya çalışıyoruz. Niçin? Akkuyu'da bir nükleer santral inşaatına başlandı. Bakın, yüzde 100'ü Rus firmasının, devletin elinde olan bir Rus firmasının; yüzde 1'i dahi bizim değil. Ya, biz böyle bir şey yapacaksak oradan teknoloji satın alalım, kendi olanaklarımızla, kendi imkânlarımızla yapalım, kendi bilgimizi, becerimizi geliştirelim. Yapamayız. Niye? Çünkü her şeyden önce paramız yok. El mahkûm Rusya'ya yaptırıyoruz. Niye yaptırıyoruz? O kadar ilginç tespitler var ki, deniyor ki: "Yapıp, işletip sahibi olacağız." Ne zamana kadar? Sonsuza kadar. Yani bunun bir kısıtlaması, bir sınırlaması yok; ne zaman canları isterse, yüzde 11'i yine o şirkette kalmak koşuluyla, bir miktar hissesini satabilir. Satmak zorunda değil, satabilir. Satmayacaklar, böyle bir nimet satılır mı? 12,35 sente enerjiyi satacaklar, kim hissesini satar? Böyle bir dünya yok.

Peki, ne var orada? En tehlikeli ama en tehlikeli kısmı oradaki tehlikeli atıklar. Ne olacak onlar? Depolanacak. Aslında Akkuyu'da deniyor ki: "Atıklar Rusya'ya gidecek." Peki, soğutma on yıl boyunca ne olacak? Türkiye'de, Mersin'de yapılacak; kazası, belası on yıl bizim üzerimizde. O güzelim Mersin'i böyle bir tehlikenin içine atıyorsunuz, insafınız kurusun sizin! Başka bir şey: "Atıklar Rusya'ya gönderilecek." Neyle? Ya deniz yolu ya hava yolu ya kara yolu ya da trenlerle. Bir demir yolu hattı Mersin ile Rusya arasında yok, kara yolu son derece tehlikeli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bingöl.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Geriye ne kalıyor? Geriye şu kalıyor: Hava yolu ya da deniz yolu. Gitmeyecek, ileride -iktidarda kalmayacaksınız inşallah- orada atık depolarını size o Ruslar yaptıracak; alın size bir büyük tehlike.

Başka bir şey daha var, o da şu: Sinop'ta böyle bir nükleer santral yapılıyor ama orada bir özellik var; katı atık, tehlikeli atık depolamanın bütün depoları orada yapılacak. Sinop bir inci; bir dünya güzelinin yüreğine hançer saplıyorsunuz, sonra da kalkıyorsunuz milliyetçilikten, muhafazakarlıktan bahsediyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Başka bir şey var, o da şu: Sinop Nükleer Santrali'nin ÇED raporu var, ne diyor biliyor musunuz: "Tehlike anında Sinop'un tamamı kırk saat içinde boşaltılacak." Ya, insaf, orada patlama olursa, sızıntı olursa kırk saat kim bekleyecek? Dakikalar içinde Sinoplu kardeşlerimi siz ölüme mahkûm edeceksiniz, bu da sizin ayıbınız. Başka bir şey var...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Sayın Başkanım, bir dakika daha verirsiniz...

BAŞKAN – Başkanım, ek süre verdim, Grup Başkan Vekillerine vermiyorum.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Peki ama mikrofon kapalı olsa dahi bunu söyleyeceğim değerli milletvekilleri.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Söyle, kayda geçsin.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Bakın, bu ülkenin bir yakasını Amerika'ya kaptırdınız, yıllardır kurtulamıyoruz. Şimdi siz ülkemizin diğer yakasını tarım ürünlerinin ithali nedeniyle, doğal gaz nedeniyle, Akkuyu nedeniyle Rusya'ya kaptırdınız, yakanızı kaptırdınız. Korkuyorsunuz, hiçbir şey yapmıyorsunuz, yapamıyorsunuz, hem Amerika'ya hem Rusya'ya taviz üstüne taviz veriyorsunuz, örnekleri çok. Ben de şunu söylüyorum: Emperyalistlerden korkmayın, Amerika'dan korkmayın, Rusya'dan korkmayın, Allah'tan korkun, Allah'tan! (CHP sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar)

Saygılar sunuyorum.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Başkanım, süre bitti. Bizler kayıtlara geçsin diye söylüyoruz Sayın Başkanım. “Şımarıklık” ve “vicdansızlık” ifadelerini aynen iade ediyoruz, kabul etmiyoruz, reddediyoruz.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Avrupa Komisyonunda çevreci bir enerji kaynağı olarak görüldüğü hakkında kararları işte burada ibraz ediyorum kamuoyuna. Evet, Sayın Hişyar Özsoy, Sayın Özgür Özel ve diğer siyasi parti gruplarına burada ayrıntılı olarak...

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Burayı kahvehaneye çevirdi bu AK PARTİ Grup Başkan Vekili, bunu bir susturun Allah aşkına Sayın Başkan!

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan “yürütülemez” ibaresinin “yürütülmez” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Örs	Ümit Beyaz	Ayhan Erel
Trabzon	İstanbul	Aksaray
Aylin Cesur	Fahrettin Yokuş	Orhan Çakırlar
Isparta	Konya	Edirne

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Isparta Milletvekili Sayın Aylin Cesur.

Buyurun Sayın Cesur. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYLİN CESUR (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Dün gece bir kentin sokaklarını duman kokusu kapladı, insanlar korkarak evlerine sığındılar eğer varsa barınacak evleri. Dün gece bir kentin sokak lambaları söndü, sokaklarda patlama sesleri vardı, evlerde televizyonlar karardı, lambalar söndü; dün gece koca bir kent karardı. Dün karanlığa, sokağa terk edilen o şehirde hastalar vardı oksijen alması gereken, alamadı; duman ve yanık kokusuyla patlayan bombalardan değildi. O şehir, savaş devam eden Ukrayna'da da değildi; o şehir, göller bölgesinin güller diyarı güzelim Isparta'mızdı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Dün saat 14.00'te başlayan kar yağışı akşam saatlerinde 20 santime ulaştı, merkezde bütün mahallelerde, köylerde, 13 ilçenin 12'sinde

-köylerine varıncaya kadar- Isparta'da çok büyük bir elektrik kesintisi yaşandı ve yaşanmaya devam ediyor. Bunlar kendi imkânlarımızla vatandaşlardan edindiğimiz bilgiler. Valilik bugün bir açıklama yaptı ve dedi ki özetle: "Kar yağışı sebebiyle kapanan yolların tamamı, köy yollarının 8'i hariç tamamı açıldı." Ama vatandaş öyle demiyor; bize ulaşan, vatandaştan gelen bilgiler ve sosyal medyadaki videolarla gösterilen beyanlar öyle değil. O beyanları dikkate almaları ve bu konuyu yeniden tetkik etmeleri için buradan Sayın Valinin dikkatine sunuyorum. Ve dedi ki açıklamasında bugün: "Enerji nakil hatlarında meydana gelen yıkılmalar ve hat kopmalarından dolayı abonelerin yüzde 18'ine elektrik düzenli ulaştırılmadı, gün sonunda çözülecek. 315 personelle ve 118 araçla çalışıyoruz." Gün sonu oldu ama çözümedi, Isparta'da elektrik kesintisi devam ediyor. Çalışan herkesten Allah razı olsun. Tabii, çalışılacak, buna bir şey demiyoruz ama neden bu durum Isparta'da yaşanıyor değerli arkadaşlar, neden sürekli yaşanıyor? Olunca neden müdahaleyle geçiştiriyoruz bu işi? Yetkililere sesleniyorum: "Bir önceki kar yağışından sonra bakım ve onarım düzgün yapılmadığı için, lalettayın yapıldığı için aynı teller koptu." deniliyor. Bunların çok dikkate alınması lazım. Zaten öyle olmasa neden kopsun bir ay içerisinde? Soru şu: Dünyada on iki ay karda yaşayan kış ülkeleri var, oralarda bu sorun yaşanmıyor. Bizim Isparta'mızı bu kadere mahkûm eden hangi sebeptir, sebep nedir? Eğer, şayet kar ise sorun, Kuzey İskandinavya'da elektriğin hiç gelmemesi lazım. Mesele ne biliyor musunuz? Hani "Kar sorun." diyorlar ya, o karın içerisindeki üç harf doğru, doğru ama A'da şapka var. Mesele kar falan değil, mesele "kâr" değerli arkadaşlar, kâr buradaki mesele. Isparta elektrik dağıtımını CK'den alıyor, hani şu malum 5'li. Nedense her taşın altından bunlar çıkıyor karşımıza. Daha geçen ay, beş gün karanlığa ve donmaya mahkûm ettiğiniz Isparta için geldik burada konuştuk, önerge verdik. 8 ilçe, 188 köyde elektrik kesintisi yaşanıyordu "Gelin, bunu araştıralım." dedik. Ne yaptı bu Isparta size değerli arkadaşlar? Yirmi senedir oy verdi size, belediye başkanı verdi, 3 milletvekili verdi. Neden Isparta'nın problemlerini bu kadar görmezden geliyorsunuz ve üzerini mürekkeple kapatıyorsunuz? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Araştırılsın dedik çünkü Meclis Başkanı, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 45'inci maddesine göre Sayıştay denetlemesi isteyebiliyor eğer bir komisyon kurulursa. Reddettiniz, AK PARTİ ve MHP oylarıyla reddedildi önergemiz.

Şimdi, telefonlarımıza çıkmayan Sayın Bakana ben buradan sesleniyorum: Bu makamlar geçici, yarın mecburen biz bunları soracağız ve siz de bunlara cevap vermek, hesap vermek zorunda kalacaksınız. Gelin, bugün Isparta'ya el atın; gelin, bu damga üzerinize yapışmasın. Kanun teklifi verdik, afet bölgesi ilan edelim ki vatandaşın zararlarını devlet bir an önce karşılansın dedik, vatandaş senelerce sürecek mahkemelerde şirketle karşı karşıya bırakmayın dedik ama indirmediniz. Gelin, siz indirin, biz destekleyelim sizin kanun teklifinizi; gelin, çözelim Isparta'daki sorunu. İhmallerle, beceriksizliklerle, öngörüsüz bir yönetim anlayışıyla, insan eliyle hazırlanmış afetler, Akdeniz Bölgesi'nde barajlar kralı, suları ve elektriği, Türkiye'de elektrifikasyonu sağlamış kişinin, Demirel'in memleketine bu yakışmadı. Ben utanıyorum, ben Isparta halkı adına utanıyorum, ben Isparta Milletvekili olarak utanıyorum, ben Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi olarak bu çağda yaşanan bu rezaletten dolayı utanıyorum, sorumlular adına, sizin adınıza utanıyorum ben. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Geçen kesintide ben size burada dedim ki: Gelin, kesintilerin, yoklukların, beceriksiz yönetimlerin Türkiye'deki Isparta'mızda yaşanan bu afet bir beceriksizlik vesikası olarak alınıza yapışmasın. Gelin, bu vesikayı alınızdan temizleyelim dedim ama maalesef reddettiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYLİN CESUR (Devamla) – Yetmedi, bizi kirli siyaset yapmakla suçladı iktidar kanadı, iyi mi! Biz, işte, o kiri temizlemeye çalışıyoruz demiştik. Şimdi, bu kesintiyle ne oldu biliyor musunuz? Vıcık vıcık bulaştı o kir üzerinize, siyasetin kiri de maalesef kötü yapılışı da üzerinize bulaştı. Çıktınız

“Şirketi mahkemeye vereceğiz.” dediniz. Önce denetle, tespit et. Şirketi mahkemeye verirken ver ama vatandaşın problemlerini gider. Sebep; ihmâl, plansızlık, umursamazlık, yatırımların zamanında yapılmaması, iktidarın üzerine düşen denetleme görevini yapmaması. Yanlış özelleştirmelere varan bir sorumsuzluk örneği ve beceriksizlik hikâyesi bu.

2013’te özelleştirilen AYEDAŞ’ın denetlenmemesi: Enerji Bakanının kanun gereği denetleme mecburiyeti var. Sayıştayın 2019 ve 2020 denetim raporlarında geçiyor bütün bunlar. Geçen defa burada, bu kürsüde söyledim bunları. Belediye Başkanı geçen defa “Geçer.” diyordu, Bakan Bey telefonuma çıkmamıştı; şimdi Isparta’ya gitmiş, çözsün artık bunu, yeter artık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYLİN CESUR (Devamla) – Isparta’yı bu kadar karanlığa mahkûm etmeye hiç kimsenin hakkı yok. Lütfetti geçen defa Bakan Bey, geldi, bir ay erteledi Isparta’nın elektrik alacaklarını. Bakın, devlet de bu şekilde yönetilmez, bu şekilde hükûmet de olmaz. Vatandaşlar sizin hakkınızda çok kötü konuşuyor değerli arkadaşlar. Gelin, bu yüz karası vesikayı sizin de Isparta’nın da ve Türkiye’nin de üzerinden silelim beraber.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

5’inci madde üzerinde, 2’si aynı mahiyette 3 önerge vardır. Önce aynı mahiyetteki önergeleri birlikte işleme alacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi’nin 5’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Örs

Ümit Beyaz

Ayhan Erel

Trabzon

İstanbul

Aksaray

Fahrettin Yokuş

Orhan Çakırlar

Aydın Adnan Sezgin

Konya

Edirne

Aydın

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mahmut Celalet Gaydalı

Oya Ersoy

Kemal Peköz

Bitlis

İstanbul

Adana

Ali Kenanoğlu

Hasan Özgüneş

Ömer Faruk Gergerlioğlu

İstanbul

Şırnak

Kocaeli

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin.

Buyurun Sayın Sezgin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi’nin 5’inci maddesi üzerinde İYİ Parti adına söz almış bulunuyorum.

Görüşmekte olduğumuz maddeyle nükleer gibi önemli ve dikkat edilmesi gereken bir konuda bütün sorumluluğun tek bir kişiye yüklenmesi hatalı sonuçlara yol açabilir. Bu hususu yeniden gözden geçirmeye davet ediyorum Genel Kurulumuzu.

Ülkemizin enerji ihtiyacı giderek artmaktadır. Nükleer enerji, yenilenebilir enerji gibi enerji kaynakları enerjide dışa bağımlılığımızın azaltılması bakımından elbette önemlidir ancak Akkuyu'da kurulmakta olan nükleer enerji tesisi dışa bağımlılığımızı azaltmamış, aksine arttırmıştır. Ukrayna'da yaşanan gelişmelerle birlikte, Rusya'nın enerji politikalarını nasıl etkili şekilde kullandığı daha net ortaya çıkmıştır. Ülkemiz de son dönemde doğal gaz tedarikinden nükleer santral projesine ve başka birçok alanda Rusya'ya tabi bir konuma gelmiştir, Rusya'nın eline çok fazla koz verilmiştir. Rusya'yla yaşanacak olası bir krizde, Akkuyu Santrali'nin gündeme gelmemesi mümkün değildir. Onun için, bu konunun daha kapsamlı ve daha sağlıklı bir şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir değerli arkadaşlar.

Ukrayna savaşıyla birlikte, nükleer silah tehdidi de son yıllarda ilk defa bu kadar somut bir şekilde karşımızda durmaktadır. Putin ve bugün de Lovrov, bir şekilde bunu telaffuz edebilmişlerdir. Nükleer silah kullanma tehdidini bu kadar kolay telaffuz eden bir devlete nükleer santral yaptırıyoruz. Bu konuyu bu aşamada yeniden, yeniden değerlendirmemiz gerekir. Bu koşullarda, Akkuyu nükleer tesisinin durumu da dâhil olmak üzere, ulusal güvenliğimizin ve çıkarlarımızın korunması için muhalefetle istişare edilerek tedbirlerin alınması şarttır.

Enerjide dışa bağımlılığı azaltmak için alternatif ve yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesi tabii ki son derece önemlidir ancak bu yapılırken çevrenin ve doğanın korunması da bir o kadar kıymetlidir. İktidar, çevre konusunda dünyadaki ve ülkemizdeki eğilim ve hassasiyeti benimsemekten, izlemekten, ciddiye almaktan çok uzaktır. Madenler için ormanlar katledilmekte, jeotermal santraller için mümbit tarım arazileri feda edilmekte, HES yatırımları için dereler kurutulmakta, tarihî değerlerimizin üzerine beton dökülmekte, termik santrallerle insanlarımız zehirlenmektedir. Anlaşılan, iktidar meseleye "Bizden sonrası tufan." yaklaşımıyla bakmaktadır.

Ukrayna savaşı nedeniyle gündem böylesine hareketliken iktidar tarafından madencilere, madenci iş adamlarına avantaj sağlamak amacıyla maden ruhsatı verilen bölgelerdeki zeytinliklerin sökülmesi, yok edilmesi yönünde bir düzenleme hayata geçirilmişti. Düzenleme hem ulusal hem de uluslararası mevzuatta zeytinlik alanlarının korunmasına yönelik ilkeleri tamamen ihlal etmektedir. Zeytin, Aydın'ın ve ülkemizin en önemli değerleri arasındadır hem çevre açısından hem de üretilen katma değer ve dış ticaretimiz bakımından. Bu nedenle, madenlerin işletilmesi için zeytinliklerin sökülmesi, başka yerlere taşınması, zeytin üreticilerimizin mağdur edilmesi kesinlikle kabul edilemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Devamla) – Teşekkürler.

Yeni ekim yapılan zeytinliklerin meyve verecek duruma gelmesi en az beş altı yıl, verimli hâle gelmesi ise en az yirmi yıl sürmektedir. İYİ Parti olarak, zeytinliklerin maden sahasına dönüştürülmesine izin veren yönetmeliğin iptali için Danıştaya başvurumuzu gerçekleştirdik ve olumlu sonuçlanmasını ümit ediyoruz. Telifsiz imkânsız sonuçlar doğuracak olan bu düzenlemenin hayata geçmesine ülkesini seven hiçbir vatandaşımız sessiz kalmamalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında ikinci konuşmacı Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nükleer Düzenleme Yasa Teklifi'ni konuşuyoruz ama herhâlde hepimiz bir şeyi unutuyoruz: Halkın gündemi değil bu; halkın gündeminde şu anda zamlar var, kapanan iş yerleri var, enflasyon var, elektrik faturaları var, benzine, mazota, otogaza her gün gelen zamlar var. Siz de biraz sonra, bu zamlardan korunmak için petrol istasyonlarının önünde sıraya gireceksiniz, hepimiz bu hâldesiniz. Her şeyi inkâr edersiniz ama biraz sonra o petrol istasyonlarındaki tabelaları göreceksiniz, biraz sonra nasıl değişeceğini de

göreceksiniz. Ülkeyi getirdiğiniz hâl bu ve şu anda Nükleer Düzenleme Kanun Teklifi'ni konuşuyorsunuz yani insan "El insaf!" der. Vatandaşın derdi ne, iktidarın derdi ne? Güya mahvettikleri ekonomiyi güya düzeltmek adına birilerine memleketin arzını, toprağını peşkeş çekecek, modası geçmiş bir nükleer teknolojiyi burada sürdürmeye çalışacak, doğaya, çevreye, toprağa, suya, herkese zarar verecek bir tesis kurmaya çalışacak. Aslında, mesele daha da büyük, anayasal rejimi altüst edip bir KHK rejimi kurma hevesinden kaynaklanan bir hâli yaşıyoruz.

Bakın, hepimiz biliyoruz burada, 2018'de bir KHK'yle nükleer düzenlemeyle ilgili yasa getiriliyor, ardından 2020'de Anayasa Mahkemesi iptal ediyor ve bir yıl süre tanıyor, bir yılın sonunda da apar topar son iki üç günde yetiştirebilmek için iki ayağı bir pabuca sokarak bu Meclisi, bu hâle getiriyorsunuz çünkü mantığınız yanlış. Anayasal rejimi bıraktınız, KHK rejimi kurdunuz; o KHK'lerinize, onlarca yüzlerce KHK'nizle yüz binlerce insanı insafsızca, vicdansızca işinden attınız, Nazi soykırımına uğrattınız, her türlü anayasal hakkını ayaklar altına aldınız. Bu vebal, bu günah, bu suç size bu dünyada sorulmazsa öte dünyada mutlaka sorulacak; hiç kimse bunu unutmamasın. Eğer ki "Öte dünyaya inanıyoruz." diye din pazarlamacılığı yapıyorsanız bilin ki, vallahi de billahi de bilin ki bütün bunlar sonuna kadar sizden sorulacak, sonuna kadar sorulacak!

Bakın, Nükleer Düzenleme Yasa Teklifi'ni getirdiniz, yetmedi, her taraf talan edilecek; bir de zeytinle ilgili yönetmelik getirildi, bir başka şekilde her taraf yine talan edilecek. Anayasa Mahkemesi duvarınıza defalarca tosladınız.

Bakın, vekilleri zindana atıyorsunuz, dönüyor, geliyor, karşınızda konuşuyor benim gibi ama hiçbirinin yüzü kızarmıyor, dönüp bir özür dilemiyorsunuz, "Biz ne yaptık? Nasıl Anayasa'yı çiğnedik? Milletın vekilini nasıl zindanlara gönderdik?" diye bir tekinizin bile yüzü kızarmıyor. Milletın sağlığını ihlal eden KHK'ler çıkarıyorsunuz; Anayasa Mahkemesi alıyor, onu yere vuruyor. Bir yılın sonunda bir daha böyle apar topar bir tane yasa getiriyorsunuz; elinizi yüzünüze, gözünüze bulaştırıp getiriyorsunuz, gülünç bir hâle düşüyorsunuz. Bakın, bunun nedeni 50 milyon dolarlık bir fona para aktarmak, başka bir şey yok; her şeyde rantı düşünüyorsunuz, vallahi her şeyde rantı düşünüyorsunuz.

Bakın, zeytin ağacı... Şu gördüğünüz zeytin ağacı Muğla Milas'ta, üç bin iki yüz yıllık bir ağaç. Bu ağaç iki bin yıl ürün verir ama sizin o madenleriniz bir kere çıkar ve her taraf talan olur. Hangisini tercih ediyoruz, söyleyin. Bu ağaç diyor ki: "Herkese aitim ve hiç kimseye ait değilim. Sen gelmeden önce buradaydım, sen gittikten sonra da burada olacağım."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Binlerce yıldır zeytin ağacı bunu diyor ve siz de o zeytin alanını mahvediyorsunuz.

Bir de son olarak şunu söylemek istiyorum: 28 Şubatla ilgili -dikkat ettim- birçok AK PARTİ'li vekil bir dakikalık konuşmalarda kınama mesajları yayınladı. Aslında, var ya 28 Şubatla ilgili eleştiri yapmaması gereken en çok sizlersiniz; "Bin yıl sürecek." denen o 28 Şubatın zulümlerini yirmi yılda hallettiniz, yirmi yılda bin yıllık zulme imza attınız; ne Anayasa bıraktınız ne hukuk bıraktınız ne uluslararası sözleşmeler bıraktınız ne yasalar bıraktınız ve ağzına kadar cezaevlerini doldurdunuz, analı-babalı binlerce insanı oralara doldurdunuz, çoluk çocuğu perişan ettiniz, ekonomiyi mahvettiniz ve ardından da kalkmışsınız "28 Şubat'ı kınayın." Ben sizleri kınıyorum!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Bu kadar yalan yeter ya, bu kadar yalan yeter!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sizin yalanlarınız arşa çıktı, arşa! Arşa çıktı sizin yalanlarınız. (HDP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – PKK propagandası yapıyorsun, konuşma!

BAŞKAN – Sayın Özkan, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- *Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, tabii gecenin bu saatinde bizim de yol almamız lazım, onun için grubumuza dönük bütün saldırı niteliğindeki ifadelerini aynen iade ediyorum, tutanaklara geçsin.

Ancak AK PARTİ nedir, neyin mücadelesini veriyor? Herhâlde demokrasilerde sormamız gereken en önemli soru da şu değil mi: “Yahu bu parti nasıl oluyor da on beş yıl boyunca dünyada hiçbir siyasi tecrübeye gözükmeyen, örneği olmayan millet nezdinde böylesine bir vicdani kabule, böylesine bir sevgiye bırakınız oy vermeyi, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan için ‘Allah’ım bizim ömrümüzden al da Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a ver.’ diye bu aziz millet niçin dua ediyor?” Bunu niçin sormuyorsunuz?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Şirk sözü bu, şirk sözü! Bir de bunu mu övüyorsunuz?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Yerel seçimde ne oldu?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Allah’tan korkun! Şirk sözleri bunlar.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bu merhametle, milletimizin vicdanıyla, milletimizin gösterdiği istikamette, çizdiği rotada siyaset yapmak da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Haberin bile yok bunlardan hâlâ konuşuyorsun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkanım, bunu bitirelim.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yani böyle dünyada ve siyasi tarihimizde, belki de gelmiş geçmiş hükümetler nezdinde benzeri görülmemeyen, bunca hizmeti milletimize sunmuş ve milletimizin hayır duasını almış AK PARTİ’nin, Cumhur İttifakı’nın böylesi güzel hizmetlerini milletimiz memnuniyetle karşılarken...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Fiyatlar, rakamlar, faizler; kesinlikle benzeri görülmemiş!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - ...birileri üzülüyorsa; milletimizin sevincini kendi hüznü, milletimizin çilesini üzüntüsünü de koltuk devşirmek niyetiyle kendi sevinci olarak görüyorsa burada “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” anlayışını yeniden tezekkür etmemiz gerekiyor.

ORHAN SÜMER (Adana) – Ekmek kuyruklarında çiftetelli oynuyor vatandaş sevincinden(!) Ya, üç günde 3 lira, Allah’tan korkun!

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Sarayda mı, sarayda mı görüyor?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Cumhur ile başı bir araya gelmiş, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi de böylesine doğal afetin, küresel salgının, küresel ısınmanın ve küresel ve bölgesel krizlerin olduğu bir dönemde, milletimiz için hizmet üreten millî ve yerli, siyasi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Kendini överken hatanı söylüyorsun farkında mısın Cahit Özkan?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bitirelim Başkanım, cümlenin noktasını koyalım.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Şecaat arz ediyorsun(!)

BAŞKAN – Konu derin, buyurun Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Milletimiz nezdinde böylesi bir teveccühe mazhar olmuştur.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Tek adamlık, tek adamlık bu.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Onun için ifadeleri aynen iade ediyorum.

Herhangi bir satışmaya mahal vermediğimi Genel Kurulun da dikkatine sunuyor, sizleri saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222) ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 314) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, aynı mahiyetteki önermeleri oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul emeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesinin 6'ncı fıkrasında yer alan "aldırılabilir" ibaresinin "aldırılır" şekilde değiştirmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan	Tacettin Bayır	Çetin Osman Budak
Kocaeli	İzmir	Antalya
Müzeyyen Şevkin	Ömer Fethi Gürer	Ali Mahir Başarır
Adana	Niğde	Mersin
Ahmet Vehbi Bakırloğlu	Serkan Topal	
Manisa	Hatay	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır.

Buyurun Sayın Başarır. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Aslında, konuya farklı başlayacaktım ama şu anda Türkiye'yi gezdiğimiz zaman "Allah'ım benim ömrümden al, Recep Tayyip Erdoğan'a ver." diyenler battaniyenin altında tir tir titriyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İstanbul'da mı geziyorsun sen, Mersin'de mi?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ve hepsi çok pişman, bunu bilin. (CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İstanbul'da değil Mersin'de gez!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Hepsi çok pişman.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Etiler'de, Modalarda değil, İstiklal'de değil Mersin'de gez, Mersin'de!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Değerli arkadaşlar, şimdi, on beş gündür, özellikle elektrik zamlarından sonra, nükleer enerjiye karşı çıkan, nükleer santrallere karşı çıkan herkesi hain ilan ediyorsunuz. Oysa Sinop'ta, Mersin'de o çiftçiler, o köylüler, o vatandaşlar günlerce eylem yaptı; daha temiz bir Türkiye, daha güvenli bir Türkiye, daha güvenli topraklar için bunu istedi.

Şimdi "enerji vesayeti" diyorsunuz. Bakın, bunu diyen gruba sormak isterim; bakalım, Mersin'deki nükleer santral ne kadar yerli ve millî? Siz, benim topraklarımda Rusya'ya arazi vereceksiniz; verdikten sonra, Rusya bir şirket kuracak, yüzde 100 hissesinin sahibi olacak; o Ruslar yüz yıl, iki yüz yıl, bin yıl geçse de her şekilde o hissenin yüzde 51'ine sahip olacaklar ve yerli ve millî arkadaşlarımız, on beş yıl boyunca kilovat saatini 12,35 sente alım garantisi vereceksiniz. Ya, yerli ve millîlere bakın! Bir iktidar kendi topraklarında hangi ülkeye bu imtiyazları verir? Yazık değil mi? Kim Ruslar? (CHP sıralarından alkışlar)

İki: İş kazaları oluyor; dinamit patlatıyorlar, evler yıkılma noktasına geliyor; işçiler ölüyor; işçileri Rus şirketin korumaları darbediyor, Türk işçileri; kapıya gidiyoruz milletvekillerini tesislere sokmuyorlar; bundan utanmıyor musunuz? Nereniz yerli ve millî sizin?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ya, soru soruyorsan cevap vereyim. Başkanım, bana soru soruyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Siz yerli ve millî bir cümle söylediğiniz zaman...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sen değil misin Mersin'deki petrol aramalarına “Milyonlarca doları suya gömüyorsunuz.” diyen?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Yerli ve millî bir cümle söylediğiniz zaman, beyefendi, siz “yerli ve millî” dediğiniz zaman ya bir şirkete garanti veriyorsunuz ya bir ülkeye garanti veriyorsunuz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Doğal gazı bulduktan sonra da “Niye daha önce bulmadınız?” diyen sen değil misin? Bana soru soruyorsun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ya, Cahit Özkan, senin de ne kadar yerli ve millî olduğunu Fenerbahçe Orduevi'nde FETÖ'ye yaptığım işaretlerden gördük. (CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Geçelim tutanaklara: Mersin'de petrol ve doğal gaz arama çalışmalarına sonuna kadar engel oldu.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sen ne kadar yerli ve millîsin? Sen bu ülkenin askerini orada FETÖ'ye ihbar etmiş bir adamsın, bırak!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Şimdi de FETÖ'yle geliyorsun ha! Sen FETÖ yardakçılığı yaparken Mecliste, televizyonlarda bangır bangır anlatan biziz be, biz, biz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Tek farkın ne? O zaman bıyıksızdın, şimdi bıyıklısın; hiçbir farkın yok. Aynı adam, aynı adam. O yüzden sen sorularıma cevap ver, bu anlaşma doğru değil mi?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Verdim. Oradan Mersin'deki doğal gaz aramalarına karşı çıkan sen değil misin?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Siz Ruslara bu imtiyazları vermediniz mi? Sinop'ta vermediniz mi? Neyi konuşuyorsun? Neyi anlatıyorsun sen?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – “Milyonlarca doları suya gömüyorsunuz.” dedi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Neyi anlatıyorsun?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – “Garip gurebanın sütünü, çocuğun sütünü suya gömüyorsunuz.” dedi bu, biz doğal gaz ararken.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Seni görmemek için aslında böyle konuşmak zorundayım. Böyle şey olur mu?

BAŞKAN – Bir dakika, bir dakika...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Vicdan yaptı sözde ancak biz bulunca rezil oldu.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sayın Başkanım, müdahale edecek misiniz.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, Sayın Başkanım, ya! Sayın Başkanım, ne yapıyor bu? Grup Başkan Vekili böyle yapar mı ya!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Böyle bir usul yok, böyle bir usul yok!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bir dakika...

BAŞKAN – Uzatacağım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Grup Başkan Vekilisin, sonra çıkar cevap verirsin.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Başkanım, bana soru sorarsa, yalanla dolanla soru sorarsa bizim de cevap hakkımız var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ee, soru soracak...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Süremi verirsiniz sevinirim. Başkanım, ama lütfen...

BAŞKAN – Şahsileştirmeyiniz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Geçelim kayıtlara, tarihe not düşün stenograflar, hadi bakalım!

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Niye heyecanlandın sen?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Yani şimdi bir şey söyleyeceğim, burada olay çıkacak.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Rezil oldu da ondan ha, normalde bunlar konuşuyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Şimdi, arkadaşlar...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Çok yalan söyledi; “Petrol kuyularına milyonlarca doları gömüyorsunuz.” dedi, doğal gaz bulunca “Hani niye bulmadınız?” dedi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Arkadaşlar, benim söylediklerimin hepsi sözleşmede vardır.

Sen bana “vatan” “millet” “bayrak” gibi kavramları anlatma. Sizin vatan anlayışınızı, bayrak anlayışınızı, Ruslara vermiş olduğunuz imtiyazlardan görüyoruz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hangi frekansa geçtik?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Çık “Bu söylediklerin yalan.” de “Elektrik garantisi vermedik.” de “Topraklarımı vermedim.” de; söyle.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sen engelle nükleeri, engelle sen; hadi bakalım. Vesayetle mücadele devam edecek. Ah ah canım vatanım! Ah al bayrağım!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Biz, temiz enerji istiyoruz; biz, kirli enerji istemiyoruz. Biz, Rusların topraklarımızda bu konuda söz sahibi olmasını istemiyoruz. Burada yanlış bir şey yok.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Vah vah vah!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sen bu gruplardan, bu muhalefetten, bu halktan korkmuyorsun; Rusya’dan korkuyorsun, olur mu böyle bir şey?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Rezil olunca böyle olur işte.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ne hakla veriyorsun? Bir de buna itiraz ediyorsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Mersin’de aranan petrole, doğal gaza itiraz edince öyle olur işte. “Mersin’deki doğal gaz, petrol aramalarında milyonlarca doları suya gömüyorsunuz.” dedi, tutanaklarda var. Hey hey hey!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, çıkar cevap verirsin. Grup Başkan Vekili böyle yapar mı?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ya, o bana soru sordu, ben de milletvekiliyim.

BAŞKAN – Cahit Bey, hatibi dinleyelim, sonra size söz verelim.

Buyurun, devam edin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Şimdi, Anamur’a, Silifke’ye sürekli gidin, bakalım 3 tane doğal gaz arayan gemimiz nerede? Bir yıldır Silifke’de yatıyor, bir yıldır Anamur’da yatıyor. Siz, sondaj falan yapmıyorsunuz beyler.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Keşke bizim görüntülerimizi de verseler Mecliste...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Niye yapmıyorsunuz? Korktuğunuz için yapmıyorsunuz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sessiz yapıyoruz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Hadi bakalım, nerede sondaj yapmışsınız gösterin görüntüleri bakalım. 3 tane gemi Alanya’da, Silifke’de, Anamur’da yatıyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Vah vah vah! Canım vatanım!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bunların resimlerini paylaştık. Bunu söylemek suç değil mi? Bunu söylemek suç.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ah Mersinliler neler çekiyorsunuz be!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Mersinliler herkesi çok iyi biliyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Allah’tan İstanbul’da oturuyor, Mersin’e gitmiyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Mersinliler o topraklarda nükleer santrali istemiyor, ben de istemiyorum...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bir de Mersin’e gitsen!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – ...çevreciler de istemiyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bir de Mersin’e gitsen!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ya, Başkanım adam konuşmayı gerçekten...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika, bir dakika... Ben süre vereceğim size, buyurun devam edin.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ver Başkanım, ver.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sen nerede oturuyorsun Cahit Bey? Sen de İstanbul’da oturuyorsun, Denizli Milletvekilisin.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ben Denizli’de oturuyorum.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Hayır, İstanbul’da oturuyorsun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İstanbul’dan Denizli’ye gidip... Beyefendi İstanbul’da...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sen de İstanbul’da oturuyorsun.

BAŞKAN – Şimdi bu laf atmaya devam ettiğiniz için arkadaşımıza bir dakika daha veriyorum.

Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ver Başkanım, ver, ver.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sen Denizli Milletvekilisin, sen de İstanbul’da oturuyorsun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ver, beş dakika daha.

BAŞKAN – Sayın Başarır, siz de Meclise hitap edin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Tamam.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, sen nasıl böyle bir şey yapıyorsun?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ya, ben anlamıyorum, bana soruyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sayın Başkanım, ben Meclise konuşuyorum.

BAŞKAN – Ama şahsileştirmeyin ya.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ama bir Grup Başkan Vekili... Benim söylediğim hiçbir şey de yanlış yok; ben sözleşmeyi söylüyorum, ben sözleşmeyi anlatıyorum, Rusya’ya verilen imtiyazları anlatıyorum. Beyefendi oradan dırıldır, dırıldır yani sabahtan beri konuşuyor, böyle olur mu? (CHP sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Dırıldır eden sensin!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Siz Grup Başkan Vekili misiniz yoksa burada bizi mi trollüyorsunuz?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Dırıldır eden sensin!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – A, bak o da oradan çıktı.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Dırıldır eden sensin ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Yani kadrolu laf atıcılar, böyle olur mu?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Haddini bil ya! Ne “dırıldır”? Sen dırıldır ediyorsun!

BAŞKAN – Ya, devam edin; ya, devam edin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Allah allah!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – “Dırıldır” eden sensin!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Yani...

BAŞKAN – Sayın Başarır...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Beyefendi...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – “Dırdır” deme! Lafını bil!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Beyefendi dırdır diyorum.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Lafını bil!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Aynen de öyle, onun söyledikleri benim için odur.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Benim grubumun Başkan Vekili.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bu ülkede “millî” kelimesini, “ordu” kelimesini, “vatan” kelimesini bana göre en son ağzına alacak adam odur. Onun millî karakterini biz Fenerbahçe Orduvi’nde gördük. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından “Hadi oradan, hadi oradan!” sesleri)

BAŞKAN – Sayın Özkan buyurun.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama istiyoruz efendim.

BAŞKAN – Siz mi istediniz?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yoklama istiyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, defalarca büyük haksızlık yaptı, yoklama istiyoruz, sonra istediği kadar konuşsun. Yoklama işlemi başladı.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Dırdır etmek size yakışır.

BAŞKAN – Bir dakika...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama işlemi başladı. Bu kadar saygısızlıktan sonra katlanamam! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hayır, oylamaya geçilmedi Başkanım.

BAŞKAN – Bir dakika... Beyler...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama işlemi başladı!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İyi de daha müzakere...

BAŞKAN – Şimdi bir...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanım, grubumu ayakta bırakmam, oturtturmam da! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir dakika Cahit Bey, oturun.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan’ın, Grup Başkan Vekillerinin milletvekilleri arasında cereyan eden tartışmaları durdurmaları gerekirken hareket hâlinde olduklarına ve müsahabasının yanlış değerlendirilmemesi gerektiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Şimdi, arkadaşlar, bugün farklı bir tabloyla karşı karşıyayız. Milletvekillerimiz arasında zaman zaman cereyan eden tartışmaları Grup Başkan Vekilleri durdurur. Bugün, Allah’a çok şükür, Grup Başkan Vekillerimiz hareket hâlinde. Böyle gitmez, bak, ben size söyleyeyim; Tüzük’ü uygulamam, hiçbirinize söz vermem, sataşma olursa söz alırsınız, bu işi kilitler geçirim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla, müsahabamızı lütfen yanlış değerlendirmeyin beyler.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkanım, bu şekilde hitap etse de sizin dikkat etmeniz lazım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Utan, utan!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Öyle gündem mi var da konuştun? Ne gündemiyle konuştun? İçerik mi var ?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Utan, grubun alkış yapıyor bu söze; utanmıyorsun, yüzün de kızarmıyor!

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Oylamadan evvel yoklama talebi vardır.

Sayın Özel, Sayın Tarhan, Sayın Bulut, Sayın Köksal, Sayın Şevkin, Sayın Antmen, Sayın Sümer, Sayın Gökçel, Sayın Arık, Sayın Gürer, Sayın Karadeniz, Sayın Ayhan, Sayın Şahin, Sayın Bingöl, Sayın Emecan, Sayın Kayışoğlu, Sayın Ünsal, Sayın Bayır, Sayın Tokdemir, Sayın Önal.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Grubumuza bak maşallah, Allah nazarlardan saklasın! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar ben şikâyetçiyim sizden. (MHP sıralarından alkışlar)

Bir tecrübeyle ilgili bir şey anlatayım. Parlamento her seçimde yüzde 65 yenilenir. Bağırınların ikinci sefer geldiğine ben şahit olmadım. (CHP ve MHP sıralarından alkışlar) Nokta.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bakan oldular Sayın Başkan, ikinci defa gelmek ne kelime, bakan oldular.

(Elektronik cihazla yoklama işlemine devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222) ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 314) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ Grubuna da hitap etmek istiyorum, her dakika sizin dışarıdan buraya çağrılmanıza vesile olan toplantı yeter sayısı, karar sayısı isteniyor. Burada çivi gibi durun şu işi alıp götürelim. (CHP ve MHP sıralarından alkışlar)

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Celadet Gaydalı

Oya Ersoy

Kemal Peköz

Bitlis

İstanbul

Adana

Murat Çepni

Hasan Özgüneş

Ali Kenanoğlu

İzmir

Şırnak

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Adana Milletvekili Kemal Peköz.

Buyurun Sayın Peköz.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi’ni görüşüyoruz.

Şöyle bir geriye doğru gidelim. Otuz beş sene önce Çernobil kazası olduğunda o zamanın Sanayi Bakanı Cahit Aral, Rize’ye yaptığı bir gezi sırasında demli bir çay aldı, içti ve geriye yaslanarak, kaykılarak dedi ki: “Bakın, gördünüz, ben içtim de bana bir şey olmadı.” Peki, ne oldu? Binlerce insan kanser oldu, binlerce çocuk sakat doğdu ve bundan ders alınmadı. Cahit Aral’ın söylediğinin sadece ve sadece bir aldatmacadan ibaret olduğu ortaya çıktı.

Ülkemizde yaşanan facialara rağmen, AK PARTİ iktidarı inat ederek hâlâ bilimsel olarak olumsuzluğu kanıtlanmış projeleri yapmaya devam ediyor. “Her yatırım risk barındırır; bu riski göğüslemek lazım, göze almak lazım.” diye hareket ediyor ve şu anda yaptığı projede de Çernobil kazasının en büyük sorumlusu olarak görülen Rosatom şirketiyle bu işi yürütüyor.

Santralde meydana gelen zemin kaymaları, ardı ardına yaşanan ciddi sorunlar göz önüne alınmıyor. Bir yetmez üç olsun diye önce 1 üniteyle başladıklarını 3 üniteye çıkardılar şimdi. Bununla da yetinmediler, 1 santral olmaz, 3 santral olsun diye Akkuyu’nun yanına Sinop’u, onun yanına da İğneada’yı koydular. İğneada dünya güzeli bir yer deniziyle, ormanıya, sahiliyle ve güzel doğasıyla; aynı zamanda, Türkiye’de bulunan 2 tane longoz ormanından 1 tanesini de barındıran bir yer; aynı zamanda, zamanında Trakların yaşadığı ve onun kalıntılarının da hâlâ bulunduğu, dolayısıyla her sene yüzlerce yerli ve yabancı turist tarafından ziyaret edilen bir yer. Siz orayı da mahvedecek, geleceğe hiçbir şey ifade etmeyen, elli altmış yıl ömrü olan, dünyanın başına bela olan nükleer enerji için binlerce yıllık geleceği heba etmiş olacaksınız.

Santralde yaşanacak olan herhangi bir kazanın, herhangi bir olumsuzluğun sonuçlarını düşünmek bile istemiyorum. Siz, termik santrallere hâlâ filtre takamamış ve onların sağlıklı bir ortamda çalışmasını sağlayamamış bir iktidarsınız ve akşama kadar, sırası geldiğinde, halk iktidarından, iradeden, millet iradesinden söz ediyorsunuz. Neden cesaret gösterip santral kurmak istediğiniz o yerlerin halkıyla bir referandum yapmayı göze almıyorsunuz? “İtibar kazanacağız.” diye böyle projeler gündeme getiriyorsunuz ama illa da itibar kazanmak istiyorsanız öncelikle Türk lirasının değerini koruyun. İkincisi, yoksulluğu ortadan kaldırın, insanların gelir dağılımından adil yararlanmasının yolunu açın. Üçüncüsü, üç beş müteahhide kendinizi mahkûm edeceğinize “10 milyon insana yardım ediyoruz.” demekten vazgeçin, o insanların kendi yaşamlarını kendilerinin sürdürebilecekleri bir ortam yaratın; bu, sizin itibarınız olmuş olsun.

Bunlarla yetinmiyorsunuz; bugün Bakan bir açıklama yapıyor “Biz hiçbir zeytin ağacını sökmeyeceğiz.” diyor. Devam ediyor, diyor ki: “Alıp başka yere götüreceğiz -sökmeden götürecekmiş, nasıl götürecekseniz artık- orada tutmazsa, yeniden can vermezse o zaman onların yerine beşer tane zeytin ağacı dikeceğiz.” Zeytin ağacından asgari gelir düzeyine ulaşılması için on beş yirmi yıl gerekmektedir. On beş yirmi yıl insanları gelirinden mahrum edeceksiniz ve hangi toprağa nerede yer vereceksiniz, o da ayrı bir muamma. Bunu, Bakan kendi ağzıyla söylüyor. Onun için, bunlardan vazgeçin, Türkiye’nin zeytininden vazgeçin.

Zeytin, gerçekten kutsal bir ürün; dünyada bulunduğu her yere bereket katan, lezzet katan, güzellik katan bir bitki. Onun için, binlerce yıl ömrü olan bir ağacı üç günlük ömür için, rehabilite edemeyeceğiniz şeyler için heba etmeyin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

KEMAL PEKÖZ (Devamla) – Rehabilitasyondan söz ediliyor zaman zaman. Maden ocaklarında rehabilitasyondan söz ediliyordu. Bazı maden ocaklarını gidip gördük, mermer ocaklarının rehabilitasyonunu da gördük. Bunun da nasıl yapıldığını size söylemek istiyorum: Almışlar, plastik boyayla yeşile boyamışlar kalan mermerin izlerini. Bu da AKP'nin rehabilitasyon görüntüsü olmuş oluyor. Onun için gelin, bu kanunu bir bütün olarak çekin ve bu kanunu çıkarmaktan vazgeçin; iyilik yapmış olun, bir iyiliğiniz bulunsun ve iyilikle anılır durumda olun hiç değilse diyor, Meclisi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesinde yer alan "belirleyebilir" ibaresinin "belirler" şeklinde ve "tutabilir" ibaresinin "tutar" şeklinde değiştirilmesi arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan Kocaeli	Tacettin Bayır İzmir	Çetin Osman Budak Antalya
Müzeyyen Şevkin Adana	Ömer Fethi Gürer Niğde	Serkan Topal Hatay
Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu Manisa		Alpay Antmen Mersin

BAŞKAN –Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU

BAŞKAN VEKİLİ FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Mersin Milletvekili Alpay Antmen.

Buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, sakın sakın, tane tane anlatayım ki anlaşılınsın. Öncelikle, bugün görüştüğümüz kanun teklifi bir yıl önce Anayasa Mahkemesi kararı gereğince yapılmak zorundaydı, bir yıldır bekliyorsunuz ve son üç gün kala getiriyorsunuz. Neden? Çünkü her işiniz böyle, ülkeyi yönetmiyorsunuz artık, tek adam rejiminiz çöktü.

Değerli milletvekilleri, 12 Mayıs 2010 tarihinde Rusya Federasyonu'yla bir anlaşma yaparak Mersin'de Akkuyu Nükleer Santrali yapma işine giriştiniz. Bu yöndeki kanun teklifini ise on iki yıl sonra Meclise getiriyorsunuz; az daha bekleyediniz, inşaat bitiyor, kanuna falan gerek yok. Şunu da söyleyeyim, dikkat buyurun lütfen: Rusya'yla yapılan uluslararası anlaşmanın örneğin, 13'üncü maddesi -fıkrâ mülkiyet hakları- 14'üncü maddesi -ifşa koşulları- 16'ncı maddesi -nükleer sorumluluk maddesi- ve bu kanunun 26'ncı maddesi gereğince siz bu kanunu Akkuyu Nükleer Santrali'nde ve NGS için uygulayamayacaksınız, o sahaya giremeyeceksiniz, denetleyemeyeceksiniz çünkü orası Rusya toprağı statüsünde, bu kanun orada hiçbir işe yaramayacak.

Bakın, Akkuyu Nükleer Santrali'nin inşaatını yapıyorsunuz ama orada işçi cinayetleri durmuyor. Bugün, birkaç saat önce olan bir kaza, 12 işçi ağır yaralı; bu, bir hafta içinde olan üçüncü kaza. Oradaki insanlara biraz önem verin. Ha, işçilerimize önem vermiyorsunuz, inşaatın da yapımı devam ederken -temel atılan yer karstik- 2 kere temel çatladı, 2 kere bu dolduruldu ve daha oraya 3 tane reaktör yerleştirmeyi düşünüyorsunuz. Bu 4 tane reaktörü o yer, o bölge taşımaz, bunu unutmayın; vebali, günahı size ait.

Ayrıca, insanların aklıyla alay ediyorsunuz; güya, karbon emisyonu yokmuş, yeşilmiş, çevreciymiş. Karbondioksit salmıyor ama radyoaktif gazlar salıyor, ısıma yapıyor ve şunu da söyleyeyim: Orada bir nükleer kaza olmasa bile bu santral devreye girdiğinde çevresindeki insanlara ölümcül bir tehlike yaratacak. Orada kanser olan, lösemi olan her çocuğun vebali boynunuzadır; boynunuzun borcu olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, ayrıca, Rusya'yla yapılan anlaşma gereğince Ruslar burada on beş yıl boyunca elektrik üretecekler ve bu on beş yıl boyunca ürettikleri elektriğin yarısını 12,35 sente, şimdiki elektriğin 3 katı fiyatına satacaklar. Ne yapacağız? Elektriği 3 katına mı çıkaracağız, sübvansane mi edeceğiz? Hadi, ondan da vazgeçtik, Akkuyu Nükleer Santrali'ni övünçle söylüyorsunuz, Türkiye'deki elektriğin yüzde 10'unu karşılayacak. Ben, rüzgâr enerji santrallerinden, güneş enerjisi santralinden bahsetmeyeceğim. Allah aşkına, şu 5'li çetenize söyleyin de kayıp kaçak ve iletim hatlarını biraz düzeltsinler, zaten oradan bu yüzde 10 enerji çıkacak. Ha, bu arada, Isparta'yı unutmadık, 4 gün elektrik kesikti; sizin 5'li çeteniz yüzünden bugün de elektrik yok, su yok.

Sayın milletvekilleri, Akdeniz'in incisi, canım Mersin'i yok ediyorsunuz, vebali boynunuza. Akkuyu Nükleer Santral projesi salt bir nükleer santral inşaatı değildir; bu santral doğanın, insan sağlığının, tarımın, turizmin düşmanıdır. Akkuyu Nükleer Santrali meselesi sadece bugünümüzü etkilemiyor, geleceğimizi, hatta çocuklarımızın geleceğini de etkiliyor. Akkuyu Nükleer Santrali bölgemizi nükleer atık deposuna çevirecek. Toz kondurmadığınız bu kanun var ya, Akkuyu Nükleer Santrali altmış yıl sonra hizmet dışı kaldığında hiçbir hüküm içermiyor. Orada atıklar yüz binlerce yıl kalacak, ne olacak? Kanunda da hüküm yok, ne olacağı da belli değil.

Değerli milletvekilleri, dünyada daha önce örnekleri var. Çernobil'de, Fukuşima'da nükleer kazalar yaşandı. İlgili bölgelerde bütün doğa, canlılar yok oldu, insanlar yaşamını yitirdi, uzun yıllar geçmesine rağmen bu bölgelerde hâlâ yaşam oluşmadı. Akkuyu'da, Mersin'de bunu mu istiyorsunuz? Allah'ınızdan korkun. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ALPAY ANTMEN (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Bir an önce çevre katliamından dönün. Dönün ki tarih sizin üretip icra ettiğiniz tek şeyi kirlilik olarak yazmasın ve siz de bir gün pişman olmayın. Çünkü ileride, Akkuyu'da nükleer bir kaza olursa bedelini yapanlar yani siz değil, yananlar ödeyecek, biz ödeyeceğiz, Mersinliler ödeyecek, bütün Doğu Akdeniz ödeyecek.

Son sözüm: Yerli ve millisiniz ya, Rus çarları yüzlerce yıl, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği yıllarca sıcak denizlere inme hayali kurdular ve başaramadılar ama siz bunu yaptınız, başardınız, tebrik ediyorum; siz Akkuyu'da Ruslara bir askerî liman verdiniz, helal olsun size (!)

Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

(Uğultular)

BAŞKAN – Bakınız, sayın milletvekilleri, ya, önergeyi oyluyorum, bazılarınız oyladığım önergeyi takip etmiyor. Ya, ne yapıyorsunuz siz ya? (CHP sıralarından gürültüler)

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sayın Başkanım, vallahi ilk sorduğunuzda sadece 8 kişi el kaldırdı.

BAŞKAN – Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşmekte olan Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan "onayına tabidir" ibaresinin "onayından geçmek zorundadır" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Örs	Ümit Beyaz	Ayhan Erel
Trabzon	İstanbul	Aksaray
Orhan Çakırlar	Fahrettin Yokuş	Şenol Sunat
Edirne	Konya	Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKAN VEKİLİ FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Ankara Milletvekili Şenol Sunat.

Buyurun Sunat. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesiyle ilgili vermiş olduğumuz değişiklik önergesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Evet, konu ülkemiz açısından son derece önemli bir konu, çok riskli bir alanı değerlendirmemiz gereken bir konu. Nükleer risk oluşturabilecek faaliyetlerin önüne geçilmesinin hedeflenmesi gerekirken ben bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda konuya hiç ciddiyetle bakılmadığını görmekten de mutsuzluk duyuyorum.

Evet, sayın milletvekilleri, enerji kaynaklarımız kısıtlı; artan nüfusumuzla ve tabii, bu nüfusa bağlı olarak gelişen sanayimizle birlikte enerji ihtiyacı her geçen gün artıyor. Ama hepimizin bildiği gibi, 2000'li yıllarda enerji arzında yüzde 67,2 oranında dışa bağımlı olan ülkemiz, maalesef, bugün yüzde 74 oranında dışa bağımlı hâle gelmiştir.

Evet, ülkemizdeki enerji kaynaklarına, çeşitliliğine rağmen Türkiye dışa bağımlı bir ülke durumundadır. Türkiye'nin enerjide toplam kurulu gücü yaklaşık 100 bin megavat; bunun yanı sıra, sadece rüzgâr enerjisi potansiyelimiz 48 bin megavatır yani tüm kurulu gücümüzün yarısı kadar rüzgâr enerjisi potansiyelimiz var. Yıllık 100 milyon ton petrole eş değer güneş enerjisi potansiyelimiz var. Bu rakam ne demek sayın milletvekilleri? İran'ın yılda ürettiği toplam petrol kadar güneş enerjisi potansiyelimiz var demek. 35 bin megavatlık da jeotermal enerji potansiyelimiz var. Ama 2020'de enerjimizin yüzde 33'ünü kömürden sağlamışız. Bu kömürün de yüzde 60'ını ithal etmişiz. Yani enerjimizin en büyük kısmını çevreye en zararlı enerji kaynağından elde etmişiz. Avrupa'nın bütün kentleri, ülkeleri kömüre veda ediyor. Belçika beş yıl önce tüm kömür santrallerini kapattı. Avusturya ve İsveç geçen yıl tüm kömür santrallerini kapattı. Fransa bir yıl içinde, İngiltere üç yıl içinde, İtalya da dört yıl içinde kömüre veda ediyor. Kömürle enerji üretimi artan tek ülke maalesef Türkiye.

Evet, Almanya enerjisinin yüzde 56'sını yenilenebilir enerjiden karşılıyor sayın milletvekilleri. Almanya'da 2038 yılına kadar karbondioksit salan tüm santraller kapatılacak. Ama işte, biz hâlen, Türkiye daha ilk defa bir nükleer enerji santralini Ruslara yaptırmakla meşgulken Avrupa'da birçok ülke 2030 yılında tüm nükleer enerji santrallerini de kapatacaklarını ilan ettiler. Üstelik Akkuyu Nükleer Güç Santrali, biraz önce özellikle İYİ Parti Ankara Milletvekili Sayın Ayhan Altıntaş'ın da ifade ettiği gibi, maalesef bizim millî ve yerli bir santralimiz de olmayacak yani inşaatı Rusya'nın, zenginleştirmiş uranyumu yine Ruslar sağlayacak, teknoloji transferi yapılmayacak, kilovatsaati 12,35 sent veya 15,33 sente kadar çıkacak. Böyle pahalı bir enerji konusunda bir de biz Türkiye olarak satın alım garantisi vermişiz. Zaman olmadığı için bu konuyu daha sonraki konuşmaya bırakıyorum.

Türkiye'nin güneş enerjisinde kurulu gücü 7 bin megavat, Almanya'nın ise tam 54 bin megavat yani neredeyse Türkiye'nin 8 katı. Alman vatandaşları güneş görmek için tatillerde Türkiye'ye geliyor ama Almanya güneşten Türkiye'nin 8 katı enerji elde ediyor. Bir güneş panelini Almanya'ya kurarsanız 1 birim enerji elde ediyorsa Türkiye'ye kurduğunuzda 2 birim enerji elde ediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ŞENOL SUNAT (Devamla) – Şimdi, değerli milletvekilleri -süre az olduğu için ifade edemiyorum ama- bugün bu kürsüden sizlerle paylaşmak istediğim bir başka husus da Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yürürlüğe sokulan yönetmeliktir. Elektrik üretiminde kullanılan kömür sahalarının zeytinlik arazilerde bulunması hâlinde, maden şirketlerine bu sahalardaki zeytinlikleri yok edebilme hakkı veriliyor. Sayın milletvekilleri, Paris İklim Anlaşması'nı yeni imzalamadık mı? Bu anlaşma karbon salımını azaltmayı hedeflemiyor mu? Peki, biz neden yüzlerce yıl yaşayabilen, birçok vatandaşımızın geçim kaynağı olan zeytin ağaçlarının kesilmesine müsaade ediyoruz? Ülkemize her yönden zarar veriyorsunuz.

Yeter artık diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

7'nci madde üzerinde 3 tane önerge vardır, önergeleri aykırılık sıralarına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kemal Peköz

Oya Ersoy

Mahmut Celadet Gaydalı

Adana

İstanbul

Bitlis

Ali Kenanoğlu

Hasan Özgüneş

Murat Çepni

İstanbul

Şırnak

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU

BAŞKAN VEKİLİ FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge hakkında konuşmak isteyen, Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesi üzerinde partim ve grubum adına söz almış bulunmaktayım. Sizleri ve kamuoyunu saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, öncelikle, nükleerle ilgili parti görüşümüzü açık ve net olarak söyleyeyim. Nükleer santrallere karşıyız, nükleerden bahsedilen bir yerde “barış” kavramından söz etmek mümkün değildir.

7'nci maddeyle, denetimin ve tesislerin İmar Kanunu ve Yapı Denetimi Hakkında Kanun hükümlerinden muaf tutulması gibi düzenleme yapılmaktadır. İmar Kanunu'ndan ve Yapı Denetimi Hakkında Kanun'dan muaf tutulması hususunu doğru bir hareket olarak görüyoruz. Çünkü, bir: Türkiye'de Yapı Denetimi Hakkında Kanun sağlıklı ve sistemli bir şekilde işletilememiştir, dolayısıyla nükleer gibi bir hususun zaten işlevsiz olan bir kanuna tabi tutulması yersiz ve yetersiz olurdu. İki: Nükleer gibi tehlikeli bir hususun yapı denetiminin, kalite kontrol mekanizmalarının daha özenle ve hassas yapılması gerekir. Bu da ihale teknik şartnamelerinde açık ve sarıh bir şekilde belirtilip uygulamasının titizlikle yapılmasını gerektirmektedir.

Nükleer Düzenleme Kurumu kuruluyor fakat bu maddeden anlaşılacağı üzere, bir sorumluluğu yok. Peki, sorumluluğu olmayan bir kurumun denetleme faaliyeti nasıl olur veya ne işe yarar? Tamamen şekilsel bir yapı. Kurum var mı? Var. Denetliyor mu? Evet. Sorumlu mu? Hayır. Böyle saçma bir iş olmaz. Peki, sorumluluk kimde? Neticede bu projenin sahibi kim? İşvereni kim? Hesap verecek kim? Sadece bilinen, işletmeci kim olacak ve üretimini belli bir süreçte belirlenen fiyata satması ve alıcı da tabii, bizleriz. Bu madde, sorumluluktan âdeta topu taca atarak kurtulmanın çabasının bir ürünüdür. İşte, böyle sorumsuz kurumlar yaratıp içini de liyakatsiz personelle dolduracaksınız. Eleman sıkıntısı çekeceğinizi hiç düşünmüyoruz, Newport Üniversitesi gibi ön kapıdan alıp arka kapıdan eline bir sertifika tutuşturularak “deport” edilen yüzlerce, belki de binlerce elemanınız mevcut. Yakın zamanda, Sanayi ve Teknoloji Bakanı atamasını görünce hayret etmemek mümkün değil. Sebze üretim tekniği uzmanı bir vatandaş, Uzay Ajansına müşavir olarak atandı. Düşünebiliyor musunuz, gözlerindeki ışıltıyla Türkiye ekonomisini dize getiren bir Bakanımız var zaten! Kilosu 38 liradan acı sivri biberin kulaklarında yarattığı ısı enerjisini de elektriğe dönüştürüp kulaklardan da LED ampullerle ışık saçtınız mı dünya ekonomisini dize getirirsiniz! (HDP sıralarından alkışlar) Belki de acı biber ve domatesin çekirdeğini parçalayarak yeni enerjiler üretebilirsiniz! Zaten bundan dolayı bazı vekiller de “Kiloyla domates almayın, taneyle alın.” önerisinde bulunmuştu. Burada asıl amaç, çekirdeğin ziyan edilmemesi ve çok domates, patates yiyerek vücudunuzun da bu sebzeler gibi amorf bir şekil almasını önlemek!

Bir de Ay’da domates, biber üretilip damat Bakanın projesini yaptığı Ay’a iki gidiş iki geliş yol projesini hayata geçirirseniz dünya ekonomisini de allak bullak edersiniz!

Değerli milletvekilleri, yapı denetimi sistemleri olmasına rağmen bu ülkede binalar çöktü mü? Çöktü. Yollar çöktü mü? Çöktü. Havaalanlarının çatısı çöktü mü? Çöktü. Çünkü yapı denetim şirketlerine bakın, çoğu, büyük müteahhit firmaların ya yan kuruluşları ya da taşeronları; küçük olanları ise toplama diplomayla sözde denetim yapıyorlar. Demek ki bizim denetim sistemimizde bir arıza mevcut. Aynı hastalığı nükleer tesislerde de yaşarsak vay hâlimize, vay dünyanın hâline! Her ne kadar bizler nükleer santralin yapılmasına baştan beri karşı isek de bari yapılanların dünya güvenlik, denetim ve kalite kontrol standartlarına uyumlu yapılmasını öneriyoruz. “Bunları biz yapmıyoruz, bize Allah yaptırıyor.” diyen zihniyete diyeceğimiz tek şey, Allah daha fazla şaşırtmasın olacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, karar yeter sayısı istiyoruz.

BAŞKAN – Efendim?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Oylama yapıyorsunuz herhâlde, karar yeter sayısı istiyoruz.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunacağım, karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Buna da “Var.” demezsiniz herhâlde? Yok efendim.

BAŞKAN – Elektronik cihazla oylama yapacağım, bir ihtilaf söz konusu.

İki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

(AK PARTİ sıralarından “Ret, ret...” sesleri)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, böyle mi oluyor karar yeter sayısı?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Evet, böyle oluyor, böyle!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – İşte böyle Meclise böyle tabii, doğru, böyle olsun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Siz 3 kişisiniz, biz 208.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Cahit Özkan, bugün zaten hepimizi daralttın yani.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – 5 kişisiniz, 5!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Onu demen lazım. Ağabey, Anayasa hepimize bunu arama yükümlülüğü veriyor, 1 milletvekili isteyebilir bunu, öyle 8-10 değil.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hayır, o değil...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Nükleer santralden konuşuyoruz; öyle dalga geçecek bir şeyden konuşmuyoruz, nükleer santralden konuşuyoruz.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Doğru, Meclisi bu hâle getirdiniz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Siz getirdiniz, siz!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – 2,4,6,8; hangi grup? Bak grup böyle olur; inanmışlar, adanmışlar.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ya, böyle olur! Talimatla, Putin’le anlaşarak...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bakın, ağabey, Anayasa madde 96: “Türkiye Büyük Millet Meclisi, yapacağı seçimler dahil bütün işlerinde üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasada başkaca bir hüküm yoksa toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir; ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.”

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN – Karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi’nin 7’nci maddesinin (2)’nci fıkrasında yer alan “sonuçları itibarıyla Kurum açısından bağlayıcı olmayacak şekilde” ibaresinin ve (4)’üncü fıkrasının teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Örs

Ümit Beyaz

Ayhan Erel

Trabzon

İstanbul

Aksaray

Orhan Çakırlar

Fahrettin Yokuş

Dursun Ataş

Edirne

Konya

Kayseri

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU

BAŞKAN VEKİLİ FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Kayseri Milletvekili Dursun Ataş.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

DURDUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi’nin 7’nci maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, görüştüğümüz kanun teklifi, Nükleer Düzenleme Kurumunun yetki ve sorumlulukları ile nükleer zararlar hakkında hukuki sorumlulukları düzenlemektedir. Kanun teklifinin görüşülen maddesinde ise nükleer tesis faaliyetlerinin denetlenmesi düzenlenmiştir.

Enerji, bugün hem dünyanın hem de ülkemizin en önemli gündem maddelerinin başında gelmektedir. Enerji sektörü sanayiden tarıma, ulaştırmadan iletişime, ticaretten sağlığa kadar yaşamın her alanını etkilemektedir. Enerji kaynakları devletler arasında krizlere, hatta savaşlara neden olabilmektedir. Bu nedenle, enerji politikaları belirlenirken güvenlik, coğrafi konum, teknolojik gelişmeler, iklim değişikliği, siyasal ve ekonomik krizler, bölgesel çatışmalar gibi pek çok husus göz önünde bulundurulmalı, enerji politikalarında ve stratejisinde istikrar sağlanmalıdır.

Ancak AKP iktidarı, pek çok konuda olduğu gibi, enerji politikalarını belirleme konusunda da sınıfta kalmıştır. Yirmi yıllık AKP döneminde enerjide dışa bağımlılık artmış, stratejik öneme sahip enerji kurumları bir bir özelleştirilmiştir. Oysa gelişmiş ülkeler, enerjideki özelleştirmenin, enerjide bağımlılığa ve enerji güvenliğinde zayıflamaya sebep olduğunu görmüş, önemli enerji kurumlarını tekrar kamunun kontrolüne almıştır; AKP ise enerjiji ranta kurban etmiştir, hem ülke çıkarlarını hem de vatandaşın çıkarlarını hiçe saymıştır.

Geçtiğimiz günlerde enerjideki özelleştirmenin sonucunu hep birlikte yaşadık. Sadece 30 santimetre kar yağışı nedeniyle, Isparta’da 113 bin elektrik abonesi elektriksiz kaldı, koca bir şehir yetmiş saat karanlığa terk edildi. Diğer yandan, elektrik üretim ve dağıtım şirketlerinin kâr hırsı vatandaşın faturasına da yansımıştır. Elektriğe son dört yılda gelen zam yüzde 400’lere ulaşmış, iktidar elektrikte indirim yaparken bile şirketlerin kârlarına dokunmayıp devletin alacağı KDV’den indirim yapmıştır. Geçtiğimiz yıllarda enerjide kayıp kaçak bedelinin vatandaşa yüklenmesini hukuksuz bulan mahkeme kararlarından sonra şirketlerin resmen devleti tehdit ettiği günleri yaşadık. Vatandaşın sorunlarına kulak tıkayan iktidar, söz konusu yandaş şirketler olunca kayıp kaçak bedelini vatandaşın ödemesi için alelacele kanun çıkarmıştır.

Değerli milletvekilleri, enerji kurumsal bir hizmettir, özel şirketlerin kâr hırsına bırakılamaz, yabancı bir ülkenin denetimine ise asla bırakılamaz. Ancak Akkuyu Nükleer Santrali inşaatı bittiğinde Türkiye’nin ilk nükleer enerji santrali olacaktır. Bu santral Rusya ortaklığıyla yapılmaktadır. Ülkemiz topraklarında böylesi önemli bir santral başka bir devletin yönetimine bırakılmamalıdır. Her krizde nükleer silah gücünü koz olarak ortaya koyan Rusya’yla yaşanacak olası bir krizde bunun sonucu nasıl olacaktır? Üstelik bu santrali Rus şirketi yapacak ve işletecek; Türkiye, piyasadan daha pahalıya bu şirketten alım yapacak, karşılığında 18 milyar dolar garanti para ödenecektir. Hazinesin garanti ödemelerine her gün bir yenisi daha eklenmektedir, kamu bütçesindeki hazine ödemelerinden kaynaklı kara delik her geçen gün büyümektedir. Bu nasıl bir akıl tutulmasıdır? Piyasadan daha pahalıya alım garantisi vermenin amacı nedir? Osmanlı yıkılırken bile böyle kapitülasyonlar vermemiştir. Enerji güvenliğimizi sağlamak için bir an önce Akkuyu Nükleer Santrali millileştirilmelidir, aksi ise ülkeye ihanettir.

Değerli milletvekilleri, sonuç olarak, enerji, stratejik bir güçtür. Bu güç özel şirketlere, yabancı devletlere devredilemez. Bu yüzden özelleştirmelerden vazgeçilmeli, enerji millileştirilmelidir. Gelişmiş ülkelerin artık vazgeçtiği nükleer enerji santralini biz yeni yapıyor, üstelik bunu da yabancı bir ülkenin işletmesine bırakıyoruz. Bu yanlıştan bir an önce dönülmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DURSUN ATAŞ (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

2000’li yıllarda enerjide yüzde 67,2 oranında dışa bağımlı olan ülkemiz, bugün yüzde 74 oranında dışa bağımlı hâle gelmiştir. Bu dışa bağımlılık yenilenebilir enerji kaynaklarına daha fazla önem verilerek azaltılmalıdır. Aksi hâlde, geçtiğimiz günlerde yaşanan, bugün de kısmen devam eden sanayi bölgelerine elektrik verilememesi gibi hadiselerin çok daha büyüğünü yaşayacaktır Türkiye. Tüm bunlar da göstermektedir ki AKP’nin her konudaki politikası gibi enerji politikası da çökmüştür diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşmekte olan 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan "sonuçları itibarıyla Kurum açısından bağlayıcı olmayacak şekilde" ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını, aynı fıkra da yer alan "kuruluşları" ibaresinden sonra gelmek üzere "kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları" ibaresinin eklenmesini, (3)'üncü fıkrasında yer alan "ile birlikte de yapılabilir" ibaresinin "ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile birlikte yapılır." olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan	Tacettin Bayır	Çetin Osman Budak
Kocaeli	İzmir	Antalya
Müzeyyen Şevkin	Ömer Fethi Gürer	Serkan Topal
Adana	Niğde	Hatay
Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu	Suzan Şahin	
Manisa	Hatay	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU

BAŞKAN VEKİLİ FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak.

Buyurun Sayın Budak. (CHP sıralarından alkışlar)

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İktidar milletvekili arkadaşlar her çıktıklarında diyorlar ki: "Avrupa'nın büyük bir bölümü enerjisinin çok büyük bir bölümünü nükleer santrallerden elde ediyor." Şöyle bir araştırdık tabii, ne oluyormuş, ne zamandır yapılıyor bu? Petrole bağımlı bir kıta Avrupa, petrole bağımlı. O yüzden nükleer santrallerle ilgili tedbirlerini de alarak bu enerji kaynağını yıllar yıllar önce, Sanayi Devrimi'ne geçildikten sonra son derece verimli bir şekilde kullanmışlar ama özellikle Çernobil, arkasından birkaç tane santral patlamasının ardından Avrupa ülkeleri teker teker nükleer santrallerden çıkmayla ilgili kararlar almaya başlamışlar. Örneğin, Merkel, daha henüz muhalefet partisi lideriyken nükleer santrallere karşı çıkan iktidara çok sert bir dille eleştiriler yöneltmiş. Fakat daha sonra görüyor ki nükleer santrallerle ilgili patlamalar -iktidara geldikten sonra, gerçeklerle yüz yüze olduktan sonra- halklara büyük zarar veriyor. O yüzden 2011 yılında net olarak bir karara varıyor. "Ben 2021 yılı sonunda, en geç 2022 yılı sonunda bütün nükleer santrallerden çıkacağım." kararını alıyor ve bu yıl, 2022 yılında Almanya, dünyanın 3'üncü büyük ekonomisi nükleer santrallerden çıkıyor yani bu teziniz bir şekilde çürüyor. Peki, Almanya ne yapıyor? Almanya uzun yıllar güneş enerjisine yatırım yapıyor, bilimsel yatırım yapıyor, güneşi bizim dörtte 1'imiz kadar olan Almanya şu anda çok ciddi anlamda kendi enerjisini güneş enerjisi santrallerinden elde ediyor. E, peki, bizim güneş enerjisi potansiyelimiz özellikle bulunduğumuz coğrafya açısından son derece yüksek fakat maalesef, biz bu enerjiyi verimli bir şekilde kullanamıyoruz.

Şimdi, bir konu daha var, bu konuyu da burada dile getirmek istiyorum, çok dile getirilmedi. Özellikle bu küresel ısınmadan dolayı Akdeniz'in suyu uzun yıllara sâri olarak derece derece yükseliyor ve bu Akkuyu Nükleer Santrali soğutma suyunu denizden alacak ve bir saat içinde 700 bin ton deniz suyuna ihtiyacı var. Normal ortalama sıcaklığı 24 derece olarak değerlendirilen Akdeniz'in suyunun son yıllardaki ölçümlere göre yaz aylarında 30 derecenin üstüne çıktığını varsayarsak... Üstelik de nükleer santrale giren suyun soğutmayla ilgili bölümü tekrar denize deşarj edildiği zaman deniz suyunu en az 3 derece ısıtıyor, bu bir. İki: Akdeniz'deki akıntı yönleri sürekli doğudan batıya doğrudur yani özellikle de yaz aylarında -temmuz, ağustos, eylül aylarında- denize bırakacağınız bu atık su, deniz

suyu sıcaklığını 3 derece daha yukarıya taşıyacak. Bu, ne demek biliyor musunuz? Büyük bir felaket demek. Neden büyük bir felaket? Su altı faunasını, inanılmaz zengin kaynaklara sahip olan Akdeniz sahillerindeki su altı faunasını tamamen yok eder. Hem balık zenginliğimizi, hem deniz altı diğer zenginliklerimizi, özellikle fok zenginliğini ki çok nadir bir bölgedir Akkuyu Santrali'nin yapıldığı bölge, Akdeniz foklarının bulunduğu bir bölgedir; burayı tamamen imha edecek noktadadır.

Peki, akıntılar batıya doğru dedik, nereye doğru gelecek bu sıcak su akıntısı? Antalya sahillerine kadar gelecek, Antalya sahillerinden geçecek, Muğla sahillerine kadar gidecek. Bu su sürekli sirküle olacak. Yani 30 derecenin üstünde bir deniz suyu sıcaklığını hayal bile edemiyorum. Bir Akdeniz çocuğu olarak söylüyorum bunu, su altını iyi bilen birisi olarak söylüyorum; su altı zenginliklerinizi bir santral uğruna yok edeceksiniz, Akdeniz sahillerini yok edeceksiniz.

Peki, Akdeniz sahillerinde sadece su altı zenginliği mi var? Hayır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) - Öyle büyük bir beklentiniz var ki turizmden, Akdeniz sahillerinin ve özellikle Antalya'nın bu sene Türkiye ekonomisine aşağı yukarı 16-17 milyar dolar gibi bir döviz kazandırma potansiyelini biliyorsunuz. Önümüzdeki yıllarda nükleer santral devreye girdikten sonra bu sahillerde turizm yapılamaz hâle gelecek. 30 derecede, 32 derecede, 35 derecede denize girmek isteyen insan olur mu? O zaman buralar terk edilecek. Sadece Antalya'da 100 milyar dolarlık turizm yatırımı var. Bu, hiç dile getirilmeyen bölümdür arkadaşlar. Yani su altı zenginliklerinizi yok ederken su üstü zenginliklerinizi de yok edeceksiniz.

Son yirmi saniyede söyleyeceğim, Rusya'nın nükleer kazaları gizlemeyle ilgili sicilî çok karanlık arkadaşlar. Yani zaman kalmadı, bu konuyu özellikle değerlendirmek gerekiyor. Birkaç tane patlama... Şurada bir harita var. Şunu da göstereyim, zaten sürem kalmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Şu haritada Chelyabinsk'te olan bir sızıntı bakın nereye gidiyor? Kırım'dan geçiyor -bununla bitireceğim- İstanbul üzerinden ta Avrupa'ya kadar, bu nükleer bulutlar maalesef o bölgelere kadar etkiliyor.

Teşekkür ediyorum arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz Sayın Milletvekili.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

8'inci madde üzerinde 3 adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'nci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Celadet Gaydalı

Oya Ersoy

Abdullah Koç

Bitlis

İstanbul

Ağrı

Kemal Peköz

Murat Çepni

Ali Kenanoğlu

Adana

İzmir

İstanbul

Hasan Özgüneş

Şırnak

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Ağrı Milletvekili Abdullah Koç.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, ben sözlerime Ağrı'nın bir sorunuyla başlamak istiyorum. Ağrı taksi esnafı, korsan taksilerden ve akaryakıt zamlarından dolayı çok büyük sıkıntılar yaşamaktadır. Mevcut koşullar değişmediği takdirde taksici esnafı kontak kapatmak zorunda kalacaktır. 257 adet taksi plakasının bulunduğu Ağrı şehir merkezinde taksi esnafının diğer önemli bir sorunu ise yolların çukur ve bozuk olmasıdır. Belediyeyi şehir içindeki yolları onarması için göreve davet ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ukrayna savaşı nedeniyle birçok emperyal güç, timsah gözyaşları dökmektir. Kimi ülkeler silah satışı yapıyor kimi ülkeler ise ülkelerindeki krizleri örtbas etmek amacıyla medya ayaklarıyla her an her dakika Ukrayna savaşını fırsata çevirmiş durumdadırlar. Televizyon ekranları neredeyse bu konuyla gündem hâlidir. Türkiye'de havuz medyası, ülkedeki ekonomik çöküşü göremiyor ve mevcut bu konuyu her gün işlemekte.

Türkiye'de; ülkede yoksulluk yok, ekonomik kriz yok, adalet sorunu yok, işsizlik sorunu yok(!) Türkiye'deki insanlar acı çekiyor; kadınlar, emekçiler, işçiler, çocuklar, gençler acı çekiyor, yoksulluk içinde acı çekiyor bu insanlar. Açlık sınırı, asgari ücreti geçmiş durumda. Yoksulluk sınırı ise 14 bin TL'yi geçmiş durumda ne yazık ki. Tek başına yaşayan bir kişinin zorunlu yaşam maliyeti aylık 6 bin liranın üzerindedir. İnsanımız geçinemiyor, Hükümet zam üstüne zam yağıdırıyor. Bu, kabul edilemez bir durumdur değerli arkadaşlar. Bu soygun düzenine bir şekilde dur demek gerekiyor.

Asgari ücret iki ayda kül oldu gitti. Derhâl, yeniden asgari ücretin belirlenmesi gerekiyor. Zaruri gıdaya milyonlar ulaşamaz hâlde, ekonomik kriz tüm boyutlarıyla günlük yaşamı çekilemez hâle getirmiş durumdadır.

2021 yılında akaryakıtta toplam 79 kez zam yapıldı. Bu yıl ocak ayında 8 kez, şubat ayında 7 kez olmak üzere iki ayda 15 kez zam yapıldı. Bu zamlar yağmur gibi halkın üzerine yağmakta. Gıdaya zam, enerjiye zam, ulaşım zam, zam üstüne zam. Bu gece yine zamlar geldi ve zamlar yağdı bu halkın üzerine. Benzine 53 kuruş zam, motorine 1,33 TL zam ve haftada en az 3 kez zam geliyor ve bu halkın üzerine zamlar yağıyor. Motorin 19 TL'ye çıktı. Bakın, tek adam rejimi ne kadar harika işliyor, değil mi? Ne kadar güzel işliyor(!) Bu zamların yansımaları ise korkunç boyutlara ulaşacak, ocaklara yangın düşecek, yangın.

Otobüs biletleri 450 lirayı geçmiş durumda. İnsanlar seyahat edemiyor, geçinemiyor, acı çekiyor ve evlerinden çıkamaz hâlde. TÜİK, şubat ayı enflasyon oranını aylık yüzde 4,81; yıllık enflasyonu ise yüzde 54,44 olarak açıkladı. Enflasyon Araştırma Grubu ise şubat ayı enflasyonunu yüzde 5,44 ve yıllık enflasyonu ise yüzde 123,80 olarak açıkladı. Emekliye yüzde 25 zam yapıldı. Enflasyon yüzde 123 iken kayıp yüzde 100 oranındadır değerli arkadaşlar.

Bütün bunlar yaşanırken Meclis neler yapıyor? Meclis dokunulmazlıkları kaldırıyor, Meclis nükleer santralleri kurmak için bu kanun teklifini çok hızlı bir şekilde gündemine alıyor. Bu yasayı kesinlikle kabul etmiyoruz ve bu yasaya karşı “ret” oyumuzu kullanacağız.

Can yakan bu pahalılığa çözüm öneriyoruz değerli arkadaşlar. Bakın, tuzu kuru olan Meclis çalışanlarının dışında ve mevcut olan siyasi partilerin haricinde, bütün siyasi partiler; pazarları, mahalleleri ve sokakları gezdi, ekonomik çöküntüyü gördü, fiyatların artışını gördü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, hemen hemen hepimiz sokaklara çıktık, hepimiz hemen hemen bütün pazarları gezdik, insanlarımızın ne kadar eziyet içerisinde olduğunu, ne kadar büyük pahalılıkla karşı karşıya kaldığımız ve ne şekilde zam yağmurunun altında kaldığımızı hepimiz birlikte gördük; halka eziyeti gözlerimizle gördük ve günbegün yaşıyoruz. Peki, bundan sonra neyi bekliyoruz değerli arkadaşlar, niye buna bir çözüm getirmiyoruz, niye Meclisin bütün bileşenleri olarak halkın üzerine yağdırılan bu zamdan halkı kurtarmak için çaba göstermiyoruz? Dolayısıyla mevcut olan bu AKP ve MHP Hükümetinin bu yönde bir çözümü olmayacağını çok net olarak biliyoruz ve görüyoruz. Çözümü seçimde görüyoruz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasında yer alan "aldırabilir" ibaresinin "aldırır" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan	Tacetin Bayır	Çetin Osman Budak
Kocaeli	İzmir	Antalya
Müzeyyen Şevkin	Ömer Fethi Gürer	Serkan Topal
Adana	Niğde	Hatay
Ahmet Vehbi Bakırhoğlu	Suzan Şahin	
Manisa	Hatay	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU

BAŞKAN VEKİLİ FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Hatay Milletvekili Suzan Şahin.

Buyurun Sayın Şahin. (CHP sıralarından alkışlar)

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; nükleer kanun teklifi, çevresel etki değerlendirmesi bile yapılmadan alelacele Komisyona sunulmuş, etkileri sonuçları değerlendirilmeden hızla geçirilmeye çalışılmaktadır. Bu düzenlemenin ne topluma ne de ülkemize hiçbir faydası yoktur. Oldukça tehlikeli bir enerji türü olan nükleer enerjideki bu ısrar anlaşılır gibi değildir. Kaldı ki Anayasa Mahkemesi, nükleer santral gibi çevre ve insan sağlığını doğrudan etkileyen konularda KHK'lerle tek elden karar verilmesini Anayasa'ya aykırı ilan etmiş ve iptal kararları vermiştir.

Nükleer enerji; yerli, millî ve temiz bir enerji demek değil, tamamen kirli ve pahalı bir enerjidir. Sağlığa olan ve yaşamsal risklerini görmek içinse Çernobil felaketine bakmak yeterli olacaktır.

Ayrıca, bu kanun teklifiyle, AKP, nükleer enerjiyi sadece bir ticari mesele olarak gördüğünü de belli etmiştir. Akkuyu Nükleer Santrali'nde, Rusya bize kilovat saati 12,5 sentten elektrik satacak oysa Türkiye elektriğini rüzgâr veya güneşten sağlasa kilovat saatinin maliyeti 4 sent.

Ülkemizde kayıp kaçak, OECD ülkeleri oranınının 3 katıdır. İyileştirme yatırımı yapıp önleyn ama yok, 3 kat pahalı elektriği hem yabancılardan satın alıp vatandaşın vergilerini hoyratça kullanacaklar hem de santrallerin olası riskleriyle milletimizi atom bombasının üzerinde yaşatacaklar. Alın size bir AKP sorumsuzluğu daha. Uyarıyoruz, rant uğruna yaşamı kirliletmeyin.

Sayın üyeler, Paris İklim Anlaşması'ndan yedi dakika sonra yüce Meclisten geçen nükleer atıkların Türkiye'ye girişi çıkışına CHP Grubu olarak sadece biz "ret" oyu verdik. AKP'nin iş bilmez ve rant odaklı nükleer çalışmalarının en tehlikeli yanı, binlerce yıl radyasyon yayacak olan radyoaktif

nükleer atıklardır. Sırf çöpi patladı diye 39 vatandaşı hayatını kaybeden Türkiye’de 5 tane maskeyi dağıtmayı beceremeyen AKP mi nükleer konusunda gerekli denetimi yapacak da iş başaracak? Kaza olmaz garantisini kim verecek? Ekonomiye batıran AKP, bu nükleer atıkların Türkiye’de depolanmasını ve bunun üzerinden de gelir elde etmeyi düşünüyor aynı el âlemin çöpünü toplayıp ülkeyi yabancı ülkelerin çöplüğü yaptığı gibi. Vatan, AKP’nin koltuk sevdasından değerlidir. Dolayısıyla bunu engellemek zorundayız sayın milletvekilleri.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz için oldukça önemli olan zeytin sahalarının madencilik faaliyetlerine açılması bir kez daha gündemde. AKP iktidara geldiği 2002’den bu yana zeytin sahalarının imara, madencilik, sanayi faaliyetlerine açılması için tam 9 kez yasa, yönetmelik değişikliği gündeme getirdi. Bu değişiklikler ya Meclisten ya da yargıdan geri döndü. Daha önce TBMM’de 7 kez reddedilmiş olduğu hâlde yönetmelikle zeytinlikler madencilğe kurban edildi. Hem de bunu Paris İklim Sözleşmesi’ne imza atmış bir ülke olarak yaptık. Bu hukuk tanımazlıklardaki ısrar niye? Kime menfaat sağlıyor bu alelacele kararlar? Milletin menfaatine olmadığı kesin. Bu ayıp, iktidarın ayıbı.

1939 yılında kabul edilen “zeytincilik yasası” olarak bilinen yasada “Zeytinlik alanlar ve bu alana 3 kilometre mesafede zeytinyağı fabrikası hariç tesis yapılamaz.” hükmü vardır. Madencilik Yönetmeliği’ne bir fıkra eklenerek yasalara aykırı bir düzenleme yapılmak isteniyor. Yönetmelikle yasa hükmünü değiştiremezsiniz, bu nedenle, yapılan bu düzenleme de yargıdan dönecektir.

Doymuyorsunuz, ülkeyi soyup soğana çevirmeye, topraklarımızı yabancılara peşkeş çekmeye, çevreyi, doğayı talan etmeye, halk sağlığını para uğruna hiçe saymaya doymuyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Kimse “enerji ihtiyacı”, “kamu yararı”, “Kesilen zeytin ağacından daha fazla zeytin dikilecek.” yalanları arkasına sığınmasın, kimse vatandaşın aklıyla dalga geçmesin. Bir ağaç, bir fabrikadan daha değerli; bir fabrikanın ömrü yirmi-otuz yılsa zeytin ağacı yüzyıllarca yaşıyor. Çekirdeğinden yağına, sabunundan kabuğuna kadar onlarca ürüne dönüşüyor.

Sevgili halkımıza bu iş bilmez Hükûmeti bir kez daha şikâyet ediyorum. Suları sattılar, gerekli önlemleri almayarak ormanların yanmasına seyirci kaldılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

SUZAN ŞAHİN (Devamla) – 1.700 maden arama ruhsatı vererek taş ocaklarıyla doğayı, tarım alanlarını, ormanları talan ettiler. Tek bir ağaç, orman değil, tek bir fidan da zeytinlik. On yıllar gerekiyor zeytinlikler için, ormanlar için. Sizin bakış açınız, dağları patlatmak, denizleri doldurmak, doğayı delik deşik ederek yok etmek, insanların geçim kaynaklarını elinden almak, tarihî ve doğal güzellikleri yağmalamak üzerine kurulu; AKP’nin bu zihniyeti yaşam düşmanı, para endekslidir. (CHP sıralarından alkışlar) Vatanını seven herkes; talana, ranta, yabancılara, bir avuç yandaşa sağlanan ayrıcalığa “Dur!” demelidir, bunu AKP’den beklemekse tabii ki komik olacaktır. CHP iktidarında bu aymazlıklara derhâl son verilecek, doğaya ve yaşama dost uygulamalar hayata geçirilecek; az kaldı, geliyor gelmekte olan, dayanın vatandaşım, dayanın.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesinin (4)'üncü fıkrasında yer alan "sağlar" ibaresinin "sağlamakla yükümlüdür" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Örs

Ümit Beyaz

Ayhan Erel

Trabzon

İstanbul

Aksaray

Orhan Çakırlar

Fahrettin Yokuş

Edirne

Konya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKAN VEKİLİ FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ, iktidara geldiği günden bu yana rantiyecilik aşkına ormanlık alanlarımızın büyük bir bölümünü imara, madencilığe ve turizme açarak dağlarımızı, taşlarımızı tarumar etmiştir; bununla da yetinmemiş, gözünü zeytinliklerimize dikmiştir. 2003 ile 2017 yılları arasında zeytinliklerimizi maden sahasına çevirebilmek için Türkiye Büyük Millet Meclisine defalarca yasa tasarısı getirmiş ancak başarılı olamamıştı, şimdi ise keyfekeder devlet yönetimi anlayışıyla yasalarımıza aykırı olarak düzenlediği bir yönetmelikle zeytinliklerimizi madencilik faaliyetlerine açmıştır.

1 Mart 2022 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan yönetmeliğe göre, maden çıkarmak isteyen şirket, Bakanlıktan izin alarak vatandaşın tapulu zeytinliğine girerek kömür madeni çıkarabilecek, zeytin ağaçlarını sökebilecek, başka bir yere taşıyabilecek; sökülen zeytin ağaçlarının nereye taşınacağı ise belli değil, taşınma imkânı yoksa kesilecek. Madencilik faaliyeti bitince de şirket, talan ettiği zeytinlik alanlarına güya yeniden zeytin ağacı dikecekmiş! Garabete bakar mısınız? Ne uğruna? Bir avuç kömür madeni uğruna. Bugüne kadar ülkemizin dört bir yanında dağlarımızda, ovalarımızda faaliyetini sonlandırmış binlerce maden ocağı var. Bunların büyük bir bölümü ne kazılan alanları doldurmuş ne de ağaç dikmiştir; dağlarımız, ovalarımız delik deşik edilip kaderine terk edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, yirmi yıllık AK PARTİ iktidarının kurduğu bir vurguncu düzenle karşı karşıyayız. Bu zihniyet için rant olsun, yandaşlar kazansın; orman yok olmuş, sular kirlenmiş, zeytinlikler tükenmiş, umurlarında değil. Bu talan ve yağma düzenlemesine utanmadan "kamu yararı" kulpu takıyorlar. Her şeyi ters yüz etmekte oldukça mahir olan iktidar sahipleri, şimdi bu yalanı yutturmaya çalışıyorlar.

Bilindiği gibi, zeytin ağaçları ortalama on yılda ekonomik ürün verebilir hâle geliyor. Ülkemizde 190 milyon civarında zeytin ağacı bulunuyor. Anadolu'muzun dört bir yanında asırlık, bin yıllık, iki bin yıllık hatta üç bin yıllık zeytin ağaçları var. Örnek mi? Manisa Kırkağaç'ta bin altı yüz elli yıllık zeytin ağacı hâlen yılda 250 kilo zeytin verebiliyor.

Değerli milletvekilleri, maden lobileri ve müteahhitler para kazansın diye girdiğiniz bu yolun sonu karanlıktır. Bu yönetmelik doğaya, çevreye ve insan sağlığına geri dönüşü mümkün olmayan zararlar verecektir. Bu düzenleme sadece zeytin üreticilerinin değil, ülkemizin ekonomik ve çevresel olarak kayıplarına da sebep olacaktır. ÇED raporlarına da aykırı olan bu düzenleme derhâl geri alınmalıdır. Ülkemizin, başta elektrik olmak üzere yeni kaynaklara yani yeni enerji kaynaklarına ihtiyacı vardır. Bu gerçeği elbette göz ardı edemeyiz ancak ülkemiz yenilenebilir enerji üretimi bakımından oldukça avantajlı bir coğrafyada bulunmaktadır. Bu nedenle, kömürden enerji üretiminin yerine, başta güneş enerjisi olmak üzere daha temiz enerji kaynaklarına yönelmeliyiz.

Değerli milletvekilleri, her yıl nüfusumuz artarken tarım arazilerimiz, ormanlarımız, tatlı su kaynaklarımız azalıyor. Her geçen yıl şehirlerimizde hava kirliliği artıyor, tatlı su kaynaklarımız yerleşim birimlerinden akıtılan filtresiz kanalizasyon sularıyla kirleniyor. Aslında ülkemizde tam bir çevre felaketi yaşanıyor, iklim değişiklikleri bu olumsuz gelişmelere de tuz biber oluyor. Bu gerçekler ortada iken zeytinlik alanlarımıza göz dikmek tam anlamıyla ihanettir, bu gerçek bir beka sorunudur. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Ranttan başka her şeye gözünü kapatan siyasi iktidarı bir kez daha uyarıyorum; kirli ellerinizi ormanlarımızdan, zeytinliklerimizden, doğamızdan çekiniz. Yeter artık! Tahribatınız dayanılmaz boyutlara ulaşmıştır. Gelecek nesillerimize yaşanılabilir bir ülke kalmayacak. Buna izin vermeyeceğiz, buradan bunu bir kere daha tekrar ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, biz, İYİ Parti olarak, yönetmeliğin iptali için Danıştaya dava açtık. Çocuklarımızın ve torunlarımızın geleceği için, istikbalimiz için 85 milyon vatandaşımızı zeytinliklerimize sahip çıkmaya davet ediyorum. Biz, ne pahasına olursa olsun ülkemizin ormanlarını, zeytinliklerini koruyacağız. Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'de 6 ayette ve Yüce Peygamber'imizin hadislerinde zeytine, zeytin ağacına övgüler var. Nûr suresi 35'inci ayette "Doğuya da batıya da ait olmayan, yağı neredeyse ateş dokunmasa bile ışık veren mübarek bir zeytin ağacından yakılır." ifadeleriyle zeytin ağacının kutlu ve bereketli olduğu anlatılır. Siz, Allah aşkına, Allah'ın ayetlerine de mi karşı geliyorsunuz? Bereketi ortadan kaldırıyorsunuz, farkında mısınız? Biliniz ki yaptığınız gayretullaha dokunur.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

9'uncu madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Celadet Gaydalı

Oya Ersoy

Erdal Aydemir

Bitlis

İstanbul

Bingöl

Ali Kenanoğlu

Hasan Özgüneş

Kemal Peköz

İstanbul

Şırnak

Adana

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKAN VEKİLİ FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir. (HDP sıralarından alkışlar)

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iki gün önce, 1 Mart 2022 tarihinde, bu Mecliste, Cumhuriyet İttifakı'nın organize ettiği, Millet İttifakı'nın da iştirakiyle birlikte sivil bir darbe yapıldı. Bu organize kötülük sonucunda, Semra Güzel vekilimiz şahsında Kürt halkının siyasal iradesi yok sayıldı. Kürt halkı yapılan bu kötülüğü siyaset hafızasına not etmiştir.

Sayın Meclis, Kürt sorunu yüz yıl önce olduğu gibi bugün de tüm yakıcılığıyla ülke gündeminde bulunmaktadır. Kürt sorununun çözüme kavuşturulması tüm tarafların, en başta da Türk devlet aklının Kürt sorununa ciddi yaklaşımıyla olacaktır. Sorun ciddidir, çözümü de ciddi olmalıdır. Kürtler, yaşanan süreci siyasal, kültürel, sosyal ve ekonomik anlamda değerlendirip çözüme kavuşturabilecek politik akla ve yetiye sahip bir halktır. Kürt sorununu görmezden gelen ve çözümü konusunda da ciddi olmayanları Kürt halkı ve onun siyasal öncüsü HDP de görmeyecek ve ciddiye almayacaktır.

Sayın Meclis, görüşülmekte olan nükleer enerji yasa teklifi neden çıkmamalıdır? Neden Türkiye halklarına ölüm getirir? Nükleer enerji yasasının çıkması demek, Türkiye halklarına ölüm davetiyesi göndermek anlamına gelecektir. Bakın, bunun en bariz örneğini şu anda vermek istiyorum. AKP Hükümeti, özellikle AKP Grubuna seslenmek istiyorum: Bakın, Bingöl ili Kiğı ilçesinde 1999 yılında yapımına başlanan Kiğı HES Barajı... MHP Grubunda 3 vekilimiz var. Celal ağabey, dikkatinize sunuyorum. Kiğı HES Barajı'nın yapımına 1999'da başlandı, 2018 yılında yapımı bitirildi. Dolar olarak 180 milyon dolar, Türk parası olarak yeni para birimiyle 2,5 milyar, eski para birimiyle de 2,5 katrilyon lira harcandı. Bu HES barajı, Kiğı HES Barajı yapımı sürecinde şev, eğitimle ilgili yapılan planlama ve çalışmalar tekniğine, fen bilimine uygun yapılmadığı için, daha baraj yapımı devam ederken 3 defa eğitim ve şev yapımından dolayı enkazlar yaşandı. 2018 yılı itibarıyla bu baraj faaliyete sokuldu ancak dokuz ay sonra elektrik üretimini terk etmek zorunda kaldı. Bakın, bu ihale, Bingöl Kiğı HES Barajı ihalesi Özalp firmasına verildi. Neydi? Siyaset-bürokrasi-iş dünyası üçgeninde, AKP döneminde işlenen örgütlü suçların en bariz örneği, en bariz yaşama geçirilmiş hâli. Muazzam bir yolsuzluk, muazzam bir hırsızlık, muazzam bir soygun. En başta Bingöl halkına sesleniyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERDAL AYDEMİR (Devamla) – Bu parayla, 180 milyon dolarla, 2,5 katrilyon lirayla 2 tane Bingöl inşa edilirdi, bu para nerede? Soruyorum size. Şimdi de “Nükleer enerji santralleri inşa edeceğiz.” diyorsunuz, alın size bariz örneği.

Arkadaşlar, bu çok çok önemli. Bingöl Belediyesi, AKP belediyesi. Bakın, şu anda gösterdiğim borular, AKP'nin Bingöl halkı için döşemiş olduğu Bingöl Kürük suyu isale hattının borularıdır. (HDP sıralarından alkışlar) Bu boruların maliyeti ne kadar? Hırsızlık, soygun ne kadar, biliyor musunuz arkadaşlar? Tam 15 milyon, eski parayla 15 trilyon lirayı Bingöl Belediyesi hırsızladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERDAL AYDEMİR (Devamla) – Çok özür dilerim.

BAŞKAN – Yok ama vermedim kimseye.

ERDAL AYDEMİR (Devamla) – Ya, Başkanım...

BAŞKAN – Kimseye vermedim, verdim bir dakika öyle.

ERDAL AYDEMİR (Devamla) – Yo, yo, mutlak surette açıklamam lazım.

BAŞKAN – Ama Grup Başkan...

ERDAL AYDEMİR (Devamla) – Affınıza sığınıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar ve “Bravo” sesleri)

ERDAL AYDEMİR (Devamla) – Bakın, bakın, sayın AKP, sayın AKP Grubu; Bingöl Belediyesi, AKP belediyesi 2018 tarihinde Bingöl Kürük içme suyunun isale hattını yeniledi, 45 kilometrelik bir boru hattının yenilenmesi. Eski, hurdaya çıkmış boruların Bingöl Belediyesinin hurda envanterinde

görünmesi gerekiyor. 7 kilometrelik boru, burada, envanterinde görünüyor ancak 38 kilometrelik boru buharlaştı, hırsızlandı, soygun hâlinde iç edildi. Şimdi soruyorum İçişleri Bakanına: 2018'deki Belediye Başkanı mı, şu andaki Belediye Başkanı mı bu hırsızlığın sorumlusu? Açığa alacak mısınız, soruyorum? (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesinin (2)'nci fıkrasının madde metninden çıkarılmasını, (4)'üncü fıkrasının (c) bendinde yer alan "işletme ömrü boyunca" ibaresinin "en geç 10 yıl içinde olmak üzere başka bir yetkilendirilmiş kişiye devredilene kadar" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan Kocaeli	Tacettin Bayır İzmir	Çetin Osman Budak Antalya
Müzeyyen Şevkin Adana	Ömer Fethi Gürer Niğde	Serkan Topal Hatay
	Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu Manisa	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKAN VEKİLİ FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Adana Milletvekili Sayın Şevkin.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Üzülerek belirtmek istiyorum ki ülkemizin geleceğinin yüzyıllarını etkileyecek nükleer atıkların nakliyesi, depolanması ve bertarafıyla ilgili tehlikeleri yıllardır anlatıyor olmamıza rağmen, bu kadar önemli bir konuda, bu kadar hayatı ve riskli bir konuda, iktidar bu düzenlemeleri gündemine on yıllık bir gecikmeyle alıyor ne yazık ki.

Teklifin 9'uncu maddesi radyoaktif atıklar ve kullanılmış yakıtların depolanması ve yönetimini düzenliyor. Nükleer santrallerde kullanılan yakıtlar, işletme ömrü boyunca santralde depolanacak, atıkların bertaraf işlemlerini ise TENMAK yapacak.

Değerli milletvekilleri, kural olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin egemenlik alanı dışında yürütülen bir faaliyet sırasında ortaya çıkmış olan radyoaktif atıklar Türkiye sınırları içerisine sokulamaz. (2)'nci fıkrada, istisnalar içinde yer alan doğal radyoaktif maddelerin bulaşmış olduğu malzemenin ithalatı da sayılmıştır. Yurt dışında üretilen atıkların ithalatı yoluyla ülkemize getirilmesi sorunu, yasadaki hâlâ çözümsüz devam etmektedir. Gaziemir örneğine bakacak olursak, burada işletme aşamasında nükleer santralin bulunmamasına karşın, kaynağı belirsiz nükleer atıklar burada, maalesef, gömülmüştür. Bir başka güncel örnek, yine, Sao Paulo adlı bir uçak gemisinin parçalanmak üzere Brezilya'dan Aliağa gemi söküme bölgesine getirilmek istendiğidir. Hatırlanacağı üzere, bu uçak gemisi, bildiğiniz gibi Fransa tarafından Brezilya'ya satılmadan önce nükleer denemelerde kullanılan bir gemidir.

Teklifte kullanılan "bertaraf" kavramı, nükleer ya da radyoaktif atıkların nihai çözümünü varmış gibi bir algı yaratılarak maddeye konulmuştur. Hayali bir çözümün, maalesef, TENMAK üzerinden yapılacağına ilişkin bir madde getirilmiştir. Çok iyi bilinmelidir ki nükleer atıkların nihai bertarafı mümkün değildir

arkadaşlar, kimseyi kandırmayın bu konuda. Dünyada nükleer enerji kullanan tüm ülkelerin baş belası nükleer atıklardır. Bazı bilimsel çalışmalarda kırk bin yıla sâri radyoaktif kalıntılar olacağı bilinmektedir. Toprak, su ve havayla temas etmeden muhafaza edilmesi gereken nükleer atıkların bertaraf edileceği konusunda hüküm koymak gerçeklerden kopuktur. Bu, sadece, yabancı şirketlere para kazandırıp kalan atıkları Anadolu'nun bağına saptırmaktır. Sizin yerliliğiniz ve milliliğiniz işte bu kadardır arkadaşlar.

9'uncu maddede "Geçerli bir yetkiye sahip olunmaksızın yürütülen bir faaliyet sırasında kullanılan radyoaktif maddelere ilişkin iş ve işlemler veya üretilen radyoaktif atıkların yönetimi, Kurumun bildirim üzerine, tüm masrafları ilgili kişiye ait olmak üzere TENMAK tarafından yapılır." deniliyor ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının da burada eğer nükleer kirlenme varsa bunun iyileştirmesiyle ilgili bir yöntem izleyeceği söyleniyor.

Arkadaşlar, kara mizah gibi bir şey. Allah aşkınıza, Çevre ve Şehircilik Bakanlığında, bu konuda -yani radyoaktif atık olacak da- buna yetkin mühendisler ya da bu yetkinlik var mı? Bir de sanki her konu bitmiş, bütün her şey ortadan kalkmış; doğa, insan, çevre, hepsini ortadan kaldırılıyorsunuz; masrafın ne şekilde, hangi şartlarda alınacağına ilişkin hükümler getirilmiş bu maddede. Gerçekten kara mizah örneği sergiliyorsunuz arkadaşlar. Sanki, burada, binlerce yıl etkisi kalacak bir radyoaktif temizlemeden değil de bir yaka kiri temizlenmesinden bahsediyoruz arkadaşlar. Evet, radyoaktif atıkların bertarafıyla ilgili, 9'uncu maddeyle ilgili vermiş olduğumuz önergeler, maalesef, Komisyonunda reddedildi ne yazık ki.

Evet, arkadaşlar, ne idari ne de teknik faaliyetlerde radyoaktif yönetimi olarak herhangi bir önlem alınmamıştır. TENMAK ile Nükleer Enerji Düzenleme Kurumu arasında, bu konuda tesisler yönünden bir yetki çatışması yaşanacaktır. Buna ilişkin vermiş olduğumuz -tekrar ediyorum- önergeler, maalesef, hiçbir şekilde kabul edilmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Hemen tamamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidarı elinde bulunduran ama ülkeyi yönetemez hâle gelenlere sesleniyorum; öyle bir hâle geldiniz ki üstat Nazım'ın dizeleriyle seslenmek istiyorum: Ümidin düşmanı oldunuz. Meyve çağında ağacın, serpilip gelişen hayatın düşmanı oldunuz. Ona düşman, buna düşman, düşünen insana düşman, yaşamayı ciddiye alıp 70'inde bile zeytin ağacı dikene düşman. Demem o ki zeytine bile düşman oldunuz. Bu kibir sizi yiyip bitirecek. Az kaldı, yarının Türkiyesini 84 milyon insanımızla birlikte yeniden oluşturacağız. Bu ülkenin zeytinini, ağacını, denizini, toprağını, suyunu, madenini, insanını korumak bu ülkenin vatanseverlerine kalacaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan "radyoaktif atıkların transit geçişine" ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını ve (8)'inci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıda belirtilen fıkranın maddeye eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"(9) Nükleer yakıtların yahut kullanılmış yakıtların yeniden işlenmesi hususu TENMAK tarafından değerlendirilir."

Hüseyin Örs

Ümit Beyaz

Yasin Öztürk

Trabzon

İstanbul

Denizli

Ayhan Erel

Orhan Çakırlar

Fahrettin Yokuş

Aksaray

Edirne

Konya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Denizli Milletvekili Yasin Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YASIN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamliyorum.

Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi, üzerinde hassasiyetle durulması gereken nükleer sızıntı, atıklar gibi radyoaktif atıklardan kaynaklanması muhtemel riskler nedeniyle en ince ayrıntısına kadar incelenip başta bilim adamları ve mühendis odaları gibi sivil toplumun görüşlerine de başvurularak hazırlanması gereken bir kanun teklifiyen apar topar Meclis Genel Kuruluna getirilmiş ve aynı hızla çıkarılması istenmektedir. Bu nedenledir ki kanun teklifi eksikliklerle doludur.

Nükleer enerji kullanımı sırasında riskleri bertaraf etmek için, kaza ihtimalinin önüne geçilmesi için gereken şartlar vardır. Öncelikli olarak, nitelikli sistemlere yatırım yapmak gerekmektedir. İkinci olarak, güçlü, bağımsız, yetkin işletme kurulması şarttır; bağımsız karar alacak, güçlü, donanımlı, nitelikli, düzenleyici otorite kurmak zorunludur. Ve en son olarak, başka bir ülkeye bağımlı olmadan enerji üretmemizi sağlayabilmemiz için bilimsel ve teknolojik altyapının hazırlanması ve bu alanda uzmanlaşacak nitelikli personelin yetiştirilmesi için adımlar atılması zaruridir.

Kanun teklifinden anlaşılacağı kadarıyla, iktidarın ülkemizi enerji bağımlılığından kurtaracak herhangi bir planı yoktur. Akkuyu Rusya'ya verilmiştir, Sinop ve Tekirdağ'da yapılması planlanan nükleer santraller de kendi imkânlarımız dâhilinde yapılmayacaktır. Nükleer santrallerin yapımı ve işletilmesinin, egemen bir ülke sınırları içinde başka bir ülkeye devredilmesi kadar sıkıntılı olan bir durum da başka bir ülkenin nükleer atıklarının ülkemizi zehirlemesidir. İşte, bu nedenle, kanun teklifinin 9'uncu maddesi çok önemlidir. 9'uncu maddede radyoaktif atıklar ve kullanılmış yakıtlara ilişkin genel ilkeler ile yürütülen faaliyetlere ilişkin esaslar düzenlenmektedir. Bu kapsamda, Türkiye Cumhuriyeti'nin egemenlik alanı dışında yürütülen bir faaliyet esnasında ortaya çıkan radyoaktif atıkların girişi yasaklanmıştır ama müteakiben bu hükmün istisnaları kaleme alınmıştır. Yani bu ne demektir? İstisnalar dâhilinde radyoaktif atıklar ülkemize girebilir. Nasıl girebilir? “Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde üretilmiş ve kullanım süresi dolduğunda menşe ülkeye iade şartı ile ihraç edilmiş radyasyon kaynaklarına, radyoaktif atıkların transit geçişine ve doğal radyoaktif maddelerin bulaşmış olduğu malzemenin ithalatına birinci fıkra hükmü uygulanmaz.” denilmek suretiyle. Örnek verelim: Ülkemizde nükleer santral yapımı konusunda yetkilendirdiğimiz bir ülkeye yani Rusya'ya radyasyon atıklarını ihraç edebiliriz ama bu ülke, ihraç edilmiş atıklar içerisindeki Plütonyum-239, Uranyum-235 gibi değerli elementleri, malzemeyi aldıktan sonra radyoaktif maddelerin bulaşmış olduğu malzemeyi yani çöpünü bize tekrar ithal edebilir yani topraklarımızı bir nükleer atık çöplüğü gibi kullanabilir. Buradan hareketle, ihraç edilen radyasyon kaynaklarının geri alınması tehlikeli görülmektedir.

Bir başka sıkıntıya yine Akkuyu örneğiyle devam edelim. Altmış yıl sonra Rusya atıkları Mersin'de bırakıp, santrali söktüp arkasına bile bakmadan çekip gidebilir. “Biz parasını ödedik.” demeleri durumunda Türkiye'nin elinde, bu nükleer atıkların denizimizi, toprağımızı kirletmeden bertaraf edilmesi gibi bir imkânı var mı? Yılda 120 tonu bulacak yüksek seviyeli radyoaktif atıklar var ve bu atıklar binlerce yıl radyasyon yayacak. Kanun teklifinin muhtevasında, hiçbir yerinde yavaş nötronlarla da parçalanılabilen fisil izotoplar uranyum ve plütonyumla ilgili açıklayıcı bilgiler bulunmamaktadır. Ne yapacağız? “Sözleşme süresi altmış yıl, işimiz bitti, atıklarınızı ne yaparsanız

yapın.” dedikleri durumda ne toprağımız temiz kalır ne denizimiz. Bu nedenle, nükleer yakıtların ve kullanılmış yakıtların yeniden işlenmesi hususunda TENMAK’ın da görevlendirilmesinin ve görev kapsamında olmasının sağlanması için ek maddeyle düzenleme gerekmektedir.

Yine 9’uncu maddenin (2)’nci fıkrasında, başka ülkelerde üretilen radyoaktif atıkların ülkemiz sınırları içinden transit geçişlerine izin verildiği görülmektedir. Ülkemizin daha önce Gaziemir ve İkitelli’de tecrübe ettiği nükleer güvenlik riskleri göz önüne alındığında transit geçişler konusunda daha tedbirli olmak gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Sayın Başkan, tamamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Maddenin (2)’nci fıkrasında yer alan “radyoaktif atıkların transit geçişine” ibaresinin teklif metninden çıkarılması ve maddeye, TENMAK’ın nükleer yakıtların ve kullanılmış yakıtların işlenmesi hususunda yetkilendirilmesini kabil kılan bir fıkra eklenmesi gerekmektedir. Zira, radyoaktif atıkların transit geçişi de kamu güvenliği açısından büyük önem arz eden ve tehlikeli sonuçlar doğurma ihtimali vaki olan bir husustur.

Ne diyelim? Zeytinini, doğasını, toprağını, denizini yok etmekten imtina etmeyen; geleceğini umursamayan bu iktidardan bir an önce kurtulmak temennisiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

10’uncu madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri ayrıntılı sırasına göre işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 10’uncu maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Celadet Gaydalı

Oya Ersoy

Habip Eksik

Bitlis

İstanbul

İğdır

Ali Kenanoğlu

Hasan Özgüneş

Kemal Peköz

İstanbul

Şırnak

Adana

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKAN VEKİLİ FAHRİ ÇAKIR (Düzce) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen İstanbul Milletvekili Oya Ersoy.

Buyurun Sayın Ersoy. (HDP sıralarından alkışlar)

OYA ERSOY (İstanbul) – “Kötü şeyler gördük; savaşlar, katliamlar, ölen, öldürülen çocuklar gördük; kendi dilini, kendi kültürünü, kendisini kaybeden insanlar, topluluklar gördük; yanan köyler, kentler, ormanlar, hayvanlar gördük; yoksul insanlar, ağlayan anneler, babalar, her gün bile bile sokaklarda ölüme koşan tinerici çocuklar gördük. Biz de öldük ama her şeye rağmen bu yeryüzünde şarkılar söyledik. Teşekkürler dünya.” diyordu Kâzım.

33 yaşında kanserden kaybettiğimiz Kâzım Koyuncu’yu sevgiyle saygıyla anıyorum. Tam da bu teklifin görüşüldüğü günde en fazla konuşmamız gereken Çernobil’in mağdurlarından, kaybettiğimiz, bu ülke topraklarının yetiştirdiği, halkı için yaşayan, o 33 yıllık hayatına bütün değerleri sığdıran

sevgili Kâzım Koyuncu ne diyordu biliyor musunuz? “Sizin için ucuz olan nükleer enerji değil, insan hayatıdır.” diyordu Kâzım. Evet, dünyamız nükleerden çok çekti, İkinci Dünya Savaşı’nda Japonya’ya atılan atom bombaları vahşetinden bu yana Çernobil ve Fukuşima felaketlerini yaşadı. Bu konuda hassasiyetleri olan ve teknolojide dünya lideri olan, deprem ve felaketlerden etkilenmeyen Japonya bile nükleer santral yapamıyorsa burada bir kez daha düşünün, evet, bir kez daha düşünün.

Çernobil Nükleer Santrali’nin patlamasından sonra, özellikle radyoaktif rüzgârlarla beraber, bulutlarla beraber Türkiye’de Trakya ve Karadeniz bu radyoaktif rüzgârdan, yağmurdan en fazla etkilenen yerler oldu. Ve biliyor musunuz özellikle o dönemki radyoaktif maddeler Hiroşima’ya atılan nükleer bombanın tam tamına 50 katına eşit miktarda ve biz bugün, bu ülkede nükleer santralleri konuşuyoruz.

Çernobil’den sonra Türkiye’de, özellikle yağmurların yağmasıyla, radyasyon bu memleketin topraklarına ve sularına karıştı. Sonrasında, Karadeniz’de her evden bir ölüm çıktı ama biz, Kâzım’dan seneler sonra Kâzım’ın evinden Cavit amca’yı da kaybettik.

Türkiye’de Çernobil sonrası radyoaktif kirliliğin tarım ürünlerine, hayvancılığa ve insan sağlığına etkileri araştırılmadı, bu da bizim için şartıcı değil. Halkın sağlığı için Karadeniz halkı teşhis ve tedavi merkezi istedi, onkoloji hastaneleri istedi, bunlar da yerine getirilmedi. Ne kadar gizlenirse gizlensin, Trabzon’da 1990’da 90 olan kanser vakasının 2003 yılında 720’ye çıkmasının ya da Ordu’da 50’den 1.637 çıkmasının üzeri de örtülemedi. Türk Tabipleri Birliği “Çernobil Nükleer Kazası Sonrası Türkiye’de Kanser” diye bir rapor yayınladı 2006 yılında ve tarım ürünlerindeki radyasyon kirliliğini açıkça ortaya koydu bu raporla. Bu rapora göre, yine, Karadeniz’de balıklarda yapılan incelemede, bulaştığı yerde ancak otuz yılda etkisini kaybeden sezyum bulundu. O dönemi bir kez daha hatırlatmak istiyorum: İngiltere’ye satılan o fındığın radyasyonlu olması nedeniyle iade edilmesi üzerine dönemin iktidarı çıktı ve dedi ki: “110 bin ton fındık imha edilecek.” Ama 10 bin tonu kaldı biliyor musunuz. O 10 bin ton, ihraç edilmeyen 10 bin ton Kenan Evren’in “Az radyasyon kemiklere iyi gelir.” sözleri eşliğinde okullara dağıtıldı, fındık ezmesi yapıldı, çikolata yapıldı, işte, aynen bugün sizin “temiz enerji” dediğiniz gibi. Kenan Evren de o dönemde “Az radyasyon kemiklere iyi gelir.” diyordu.

Evet, 2011’de Japonya Fukuşima’da bir sızıntı meydana geldi ve o dönem ortaya çıkan radyasyon bugün tüm dünya denizlerini etkileyen bir hâl aldı; bu da bilimsel raporlarla ispatlanmış durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

OYA ERSOY (Devamla) – Şimdi, nükleer santraller, evet, sadece kaza anında tehlikeli değildir. Bunun özellikle nükleer atık yönetimi ciddi anlamda sorunludur tüm dünyada ve milyonlarca yılda yapılabilecek uranyum elementinin yarılanma ömrü yaklaşık dört buçuk milyon yıldır. Radyoaktif atıklar küresel ölçekte önemli bir sorundur ve bu sorunla dünya baş edemiyor. “Sanayide kullanılacak bu atıklar, teknolojik gelişmelerle çözülecek.” diyorlar ama ne yapıyorlar biliyor musunuz? Nükleer santrallerle enerji üretimi yapan ülkeler bu atıkları gelişmemiş ülkelere satmanın ve kendi ülkelerinde depolamamanın yollarını arıyorlar -bunun üzerine daha ayrıntılı çok konuşacağız- ve bu yollardan biri işte bu ülke. Paris Anlaşması’nın onaylandığı gün, bu Meclisten çıkan yakıt ve radyoaktif atıflarla ilgili uluslararası sözleşmenin onaylanmasıyla radyoaktif maddelerin Türkiye’ye girip çıkmasına izin verildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OYA ERSOY (Devamla) - Bu memleket bizim. Bu teklifle beraber de aslında bu memleketin ölüm fermanına imza atacak bu Meclis. Herkesi buna ortak olmamaya çağırıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 10'uncu maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan "belirlenecek" ibaresinin "tespit edilecek" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Örs

Ümit Beyaz

Ayhan Erel

Trabzon

İstanbul

Aksaray

Orhan Çakırlar

Fahrettin Yokuş

Bedri Yaşar

Edirne

Konya

Samsun

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKAN VEKİLİ FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge hakkında konuşmak isteyen Samsun Milletvekili Sayın Bedri Yaşar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 10'uncu maddesi üzerinde grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Teklifin 10'uncu maddesi radyoaktif atık ve işletmeden çıkarma yöntemine ilişkin hükümleri düzenlemektedir. Böylece ülkemizde radyoaktif atık politikası ve stratejisi belirlenmekte, yetkilendirilen kişilerin ve devletimizin sorumlulukları yer almaktadır, ayrıca radyoaktif atıklara ilişkin özel hesaplar da öngörülmektedir.

Tabii, bizler parti olarak milletimizin menfaatine olan her türlü yatırımı desteklediğimizi her zaman bu kürsülerden ifade ediyoruz, diyoruz ki: Biz yatırıma, üretime değil ranta karşıyız. Burada da özellikle nükleer santralle ilgili 2010 yılında Ruslarla bir anlaşma imzaladınız. Orada da -aslında hepimiz de biliyoruz- bunu söylediğimiz zaman, özellikle iktidar partisine mensup milletvekili arkadaşlarımız "Enerji sektöründe genelde on yıl garanti veriyoruz, nükleerde de on yıl garanti verdik dolayısıyla mülkiyet hakkı zaten üretim yapan firmaların üzerinde." dedi ama nükleer enerjiyle ilgili böyle bir yorumda bulunmanın ben doğru olmadığını düşünüyorum.

Bu kürsüye çıkan arkadaşlarımızın tamamı, özellikle nükleer atıkların bertarafıyla ilgili gerekli konuları söylediler. Yani bu kadar önemli bir hususun, önemli bir hadisenin muhakkak millî sermayeyle yapılmasının altını buradan ben bir kez daha çiziyorum. Orada belli, işte, 4 tane ünite yapılacak, her bir ünite 1.200 megavat civarında, ilk 2 ünitenin yüzde 70'ini satın alma garantimiz var, diğer 2 ünitenin de yüzde 30'unu satın alma garantimiz var. Hâlbuki bu yatırımı biz yapmış olsa idik, bugün bunun ortalama fiyatı 4,32 dolarsent ama bizim aldığımız fiyat 12,35 dolarsent. Bu tür kritik yatırımların, stratejik yatırımların çevreye etkisi de düşünülerek muhakkak millî sermayeyle yapılması lazım. Hep söylüyorsunuz ya "Cebimizden beş kuruş para çıkmıyor." diye ama maalesef bu finansörlerin, bu yatırımcıların eli devletin cebinden bir türlü çıkmıyor. Burada da maliyetler ortada, ortaya verdiğimiz garantileri de hepiniz biliyorsunuz. Normal şartlar altında Türkiye'nin enerjiye ihtiyacı var mı? Var. Ciddi rakamlar ödüyor mu? Biz enerjiye yılda yaklaşık 40 milyar dolar para ödüyoruz. Hâlbuki, bugün Türkiye, güneş enerjisi açısından, rüzgâr enerjisi açısından, yenilenebilir enerji kaynakları açısından çok ciddi potansiyele sahip. Eskiden 1 megavatın altında lisans şartı aranmıyordu, her tarafta da mantar gibi bu tesisler yapılıyordu, bunu da lisansa bağladınız. Dolayısıyla bu yatırım da bir noktada artık... "İhale yapacağız, ihaleye açacağız." buna benzer tekliflerinizle, maalesef, güneş enerjisinde, bugün Türkiye'nin yarısı kadar aydınlanmayan Almanya'nın çok çok gerisindeyiz. Hem rüzgâr hem güneş enerjisine her zamankinden daha fazla ihtiyacımız olduğunu bugün dahi müşahede ediyoruz. Kaldı ki bunları sağlayamadığımız zaman ne yapıyoruz? İthalata dayalı enerjiyi kullanmaya başladık. Bunun

başında ne geliyor? Doğal gaz. Bugün üretimimizin yaklaşık yüzde 27'si, yüzde 28'i doğal gaza dayalı enerji üretimi, bu da en pahalısı. Ne yapıyorsunuz? Dönüp bu sefer bu rakamları sübvansetmeye çalışıyorsunuz. Tabii, bunun yanı sıra bunun çevresel etkileri de önemli. Bunlarla ilgili, doğal hayata ne olacağı -deniz suyunu tekrar denize şarj edecek- artık denizlerdeki durum, deniz canlılarına ne kadar zarar vereceği konusunda, hangi tedbirler alınacağı konusunda net bir bilgi yok. Yine bunun yanında, hayvan ve insan sağlığına vereceği olumsuz sonuçlarla ilgili de net bir çalışma yok. Bunun en güzel örneklerinden biri de maalesef, işte, Samsun'da yapıyor, biyokütle enerji, çok ciddi de bir kapasiteye sahip. Ama nereye yapıyor? Bugün Türkiye'nin en büyük 10 ovasından biri olan Çarşamba Ovası'nın tam ortasına yapıyor. Hâlbuki, buraya yapılması yerine, daha farklı bir yere -bu kürsüde müteaddit defa da hep ifade ettik- tarım arazileri yerine, kullanılmayan arazilere yapılmasının faydalarını anlattık. Neticede bu maden değil, bulunduğu toprağın altından da çıkıyor. Taşıma sistemiyle, bitkisel atıkları veya başka türlü atıkları taşıyarak yakıp elde ettiğiniz ısıyla, buharla bu enerjiyi üretiyorsunuz. Bunu, en verimli arazilerin ortasında değil, daha verimsiz bir alanda sadece taşıma maliyetiyle yapmanız mümkün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) - Ben bu kanunun hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

İlave süre mi verdiniz Başkanım?

BAŞKAN – Verdim, buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) - Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Yani dolayısıyla bu tür yatırımların faydasız alanlara yapılmasını bu kürsülerden hep ifade ettik. Türkiye'nin buna ihtiyacı var mı? Var. Biyokütle enerjiye de ihtiyacı var, güneşe de var, rüzgâra da var, hepsine de var. Bu alanın net bir şekilde desteklenmesi lazım.

Tabii, bunların teknolojileri de önemli. Bugün biz bunları yapıyoruz ama güneş panellerini yapabiliyor muyuz? Yok. Hidrolik santrallerin türbinlerini yapabiliyor muyuz? Yok. Yirmi yıl önce temeli atılan, bu türbinleri yapan "TAMTAŞ" diye bir firmamız vardı, onu geliştireceğimiz yerde, biz, maalesef, krediyi sağlayan Çin şirketlerine mahkûm olduk.

Yerli üretimi, yerli makine sanayisini desteklemeden enerjide istediğimiz mesafeleri almamızın mümkün olmadığını bir kez daha ifade ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli Başkanım, teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sağ olasin.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 10'uncu maddesinin (11)'inci fıkrasında yer alan "belirlenir" ibaresinin "düzenlenir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan	Tacettin Bayır	Çetin Osman Budak
Kocaeli	İzmir	Antalya
Müzeyyen Şevkin	Ömer Fethi Gürer	Serkan Topal
Adana	Niğde	Hatay
Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu	Orhan Sümer	
Manisa	Adana	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Adana Milletvekili Orhan Sümer.

Buyurun Sayın Sümer. (CHP sıralarından alkışlar)

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Çevre ve Sanayi Komisyonlarında görüşülen Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yalnız, sözlerime başlarken Cahit Bey'e bir şey hatırlatacağım: Cahit Bey, sizin vesayetçiler üç dakika sonra yakıtın tabelalarda 20 lirayı aştığını belirttiler; 2002'de AK PARTİ iktidara geldiğinde 1.100 liraydı, şu an gece on iki itibarıyla 20 lirayı aşmış durumda.

Değerli milletvekilleri, gerekli araştırmalar yapılmadan, çevre analizleri değerlendirilmeden, ÇED raporlarının üzerinde durulmadan, bölge halkının görüşü alınmadan sırf saray iktidarı istedi diye, rant çeteleri mutlu olsun, para kazansın diye ülke toprakları nükleer ve termik santrallere kurban edilmemelidir. Adana Yumurtalık'ta yapımına devam edilen Hunutlu Termik Santrali inşaatının durdurulması ve bu projenin iptal edilmesi gerekmektedir. Zaten Yumurtalık'ta 2003 yılından bu yana çalışan Sugözü Termik Santrali bulunmaktadır; Hunutlu Termik Santrali'nin, sadece 1.800 metre uzağında faaliyete geçecek olması başlı başına durumun vahametini göstermektedir. Ayrıca, bölgedeki santraller turizm arazilerinin verim değerlerini düşürmekte, balık çeşidinin yok olmasına da neden olmaktadır. Maalesef, birçok balık çeşidi şu an Yumurtalık ve Karataş sahillerinde kaybolmuş durumda.

Yine, bölgemizi ilgilendiren Akkuyu Termik Santrali'nin de derhâl durdurulması ve projeden vazgeçilmesi gerekmektedir. 2023'te açılacağı duyurulan Akkuyu Nükleer Santrali için yapılan ankette halkın yüzde 86'sının karşı çıkmasına rağmen inşaat devam ediyor. Ne yazık ki birçok iş kazasının meydana geldiği santral inşaatı, bölgemiz hatta ülkemiz için pimi çekilmiş bir bomba etkisi yaratmaktadır. Akkuyu Nükleer Santrali'ne kadar birçok defa yap-işlet-devret modelleri görmüştük ancak ilk defa "yap-işlet-yönetimi yabancıda kalsın" projesi görüyoruz. Yirmi yıl işletilmesinin ardından Akkuyu hisselerinin yüzde 51'i yine Rusya'da kalacak. Biz "Enerjide dışa bağımlılığı azaltalım." dedikçe iktidar göbeğinden bağlı olduğu emperyal devletlere bir kat daha bağlanmış bulunuyor.

Değerli milletvekilleri, enerji politikasının, maden çıkarma ve işletme politikasının bazen devlet eliyle, bazen de yerli şirketler aracılığıyla yapılmasında fayda vardır ancak hiçbir devlet yerli maden çıkarmak için binlerce yıllık zeytin ağaçlarından vazgeçemez. Tek bir zeytin ağacı ranta kurban edilmemelidir. Daha önce yedi kez Meclise getirilen, hepsinde reddedilen bir kanun düzenlemesi, gece yarısı kimsenin haberi olmadan Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yasallaşıyorsa kimse kusura bakmasın orada art niyet vardır. Ranttan beslenen şirketlere maalesef ülkemizin en değerli arazilerini bile satabilecek irade söz konusudur. AKP Türkiye'sinde asgari ücret açlık sınırının altında, emeklilik maaşı yok denecek kadar az, enflasyon üç haneli rakamları zorluyor, her 4 gencimizden 1'i işsiz, kadınlarımız öldürülüyor, sağlık çalışanlarımız dövülüyor, "tweet" atan gençlerimiz tutuklanıyor, esnaf kepenk kapatıyor, fırınlar bayat ekmek, simitçiler yarım simit satıyor, ülkenin dört bir yanında hayat pahalılığıyla feryat sesleri geliyor; iktidar orali bile değil.

Değerli arkadaşlar, tarımdaki, ekonomideki, yönetimlerdeki tartışılabilir, eleştirilebilir ancak bu kürsüden defalarca dile getirdik, Adana'da yüz on yedi yıl hizmet vermiş hastane binası yıkıldı, yıllar geçti, yerine yenisi yapılmadı. Yüreğir'de bu hastane taşrayla birlikte 500 bin kişiye hizmet veriyordu. Vatandaşlarımız mağdur, "Ama'sız, 'fakat'sız hastanemizi tekrar, yeniden yapın." diyorlar.

Yine, Adana'da hepimizin bildiği gibi, içimizi yakan orman yangınları meydana geldi; köylülerimizin evleri, hayvanları, tarlaları yandı. İktidar yetkilileri geldi, "Tüm kayıplar yerine getirilecek." diye söz verdi, hatta bunun için yardım kampanyaları düzenlendi. Sonuç ne oldu? Değerli arkadaşlar, evi yanan 11 aileye 11 adet konteyner tahsis edildi. Neredeyse iki sene geçti, ortada hâlâ ev yok. Kara kışta millet konteynerlerde yaşam savaşı veriyor.

Değerli arkadaşlar, en değerli kamu arazilerinin satışını; yıllardır bitmeyen Kozan yolunu, Karataş yolunu, Kozan-Mansurlu yolunu defalarca buradan dile getirdik. Adana’da her geçen gün artan işsizlik seviyesini, uyuşturucu sorununu, yanlış mülteci politikasını, Adana’da yapılması gerekenleri tek tek anlatık. Maalesef, saray iktidarının, Adana’yla özel bir derdi olmalı ki “Hangi problemi çözelim?” diye öneri sunsak gözleri görmez, kulakları duymaz oluyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; güvensizliğin, adaletsizliğin, ekonomik krizin, zam yağmurunun çok yakında sonu gelecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ORHAN SÜMER (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’nun öncülüğünde, demokratik parlamenter sisteme geçiş için yola çıkan, yarının Türkiyesini inşa edecek olan Millet İttifakı, Cumhuriyet Halk Partisi iktidarıyla, Türkiye özlenen günlerine kavuşacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN – Önerenin oylanmasından önce yoklama talebi vardır.

Sayın Özel, Sayın Tarhan, Sayın Sümer, Sayın Köksal, Sayın Topal, Sayın Arı, Sayın Kayan, Sayın Gökçel, Sayın Şahin, Sayın Arık, Sayın Bayır, Sayın Yeşil, Sayın Bakırhoğlu, Sayın Şevkin, Sayın Kasap, Sayın Kayışoğlu, Sayın Çakırözler, Sayın Ünsal, Sayın Keven, Sayın Gürer.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222) ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 314) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

11’inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Celadet Gaydalı

Oya Ersoy

Zeynel Özen

Bitlis

İstanbul

İstanbul

Kemal Peköz

Hasan Özgüneş

Ali Kenanoğlu

Adana

Şırnak

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen İstanbul Milletvekili Zeynel Özen.

Buyurun Sayın Özen. (HDP sıralarından alkışlar)

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde partim adına söz aldım, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Bu Nükleer Düzenleme Kanunu KHK'yle getirilmiş, Anayasa Mahkemesi reddettiği için bugün burada görüşüyoruz ama şunu biliyoruz yani ne söylersek söyleyelim bunun noktasını virgülünü değiştirmeyeceksiniz çünkü saray ayın 9'undan önce bu yasanın çıkmasını size emretmiş.

Değerli milletvekilleri, enerjiye teşvikler verdiniz ve bu teşviklerin hiçbiri yatırıma dönüşmedi; yandaşın enerji şirketlerinin cebine gitti ve yatırıma gitmediği gibi enerjide dışa bağımlılığı da artırdı. Daha kötüsü de bu teşvikler yatırıma dönüşmediği için hatlar yenilenmedi ve bunun bedelini de kayıp kaçak olarak bizim halkımızın sırtına yüklediniz. Diğer taraftan, Isparta'da yaşanan da bunun sonucudur.

Değerli arkadaşlar, bu nükleer santraller ve nükleer silah insanlığın başbelasıdır. Sizler ne kadar güzellemeler yaparsanız yapın... Hatta o kadar ileri götürdüğünüz ki bu nükleer enerjinin Avrupa'da, Avrupa Birliğinde "yeşil enerji" olarak tanımlandığını söylediniz.

Arkadaşlar, gelişmiş ülkeler de nükleer enerjiden kurtulmak istiyor ve santralleri kapatmak istiyor fakat alternatif olmadığı için hâlâ buna devam ediliyor. Ben size bir örnek vereyim: İsveç, nükleer santralleri kapamaya karar verdi ve alternatif kaynaklar oluşturduğu derecede nükleer santralleri kapayacak ve bu nükleer santrallerden en büyük 2 tanesini de kapadı. Siz şunu hiç düşünmüyorsunuz arkadaşlar yani bu santral yapılıyor, dışa bağımlılık artıyor, aynı zamanda bu santrallerin bir ömrü var, bu ömrü bittiği zaman ne olacak? Yapımı kadar bunun sökümü de o kadar masraflı, o kadar bedel gerektiriyor. Onun için 1996'da İsveç'te sökümüne başlanan santralin 2020'de ancak sökümü tamamlanabildi. Nükleer atıkların depolanma sorunu buradaki yasa teklifinde açık ve net değil, bunların transportu nasıl olacak, nasıl transportu yapılacak? Çünkü bizde öyle bir yasa yok ancak tehlikeli madde kapsamında bunların transportu yapılacak, o da trafik cezasını gerektirir. Bizim gelecek kuşaklarımızı böyle bir vebalin altına sokmayın arkadaşlar.

Diğer taraftan, Ukrayna'daki Çernobil'de olanı biliyorsunuz, Karadeniz'de kanserde çok artış oldu. Ben, bu nedenle, Kâzım Koyuncu'yu burada saygıyla anıyorum. Fukuşima'daki meydana gelen kazada bilim adamları şunu tespit ediyor: Denizlerdeki radyasyon verileri artmıştır, denizlere radyasyon karışmıştır; yüzyıllar boyunca da bunun etkisi gitmeyecek.

Diğer taraftan, insan ve doğa katliamının önünü sonuna kadar açan bu santrallerin yapılmasından vazgeçilmeli. Her ne kadar nükleer enerjide bizi aksine inandırmaya çalışılsa da güvenli nükleer santral yoktur arkadaşlar. Siz çoğunluğunuza dayanarak bu yasa teklifini geçirebilirsiniz ama gelecek kuşakların vebali altında kalacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) - Diğer bir taraftan, bu nükleer atıkların nasıl depolanacağı, nerede depolanacağı... Bu santraller kullanıldıkça bunların ekonomik değerleri de düşüyor, enerji üretimi de düşüyor; bunu da hesaplamamız gerekiyor.

Ben size şöyle diyorum: Özellikle bu KHK'ler... Siz halkımıza zulmettiniz, ahını aldınız; bir gün gelecek, bunların hepsinin hesabı sizden sorulacak. Şöyle diyorum Pir'imini söyleyişle:

“Yürü bre Hızır Paşa,
 Senin de çarkın kırılır,
 Güvendiğin padişahın,
 O da bir gün devrilir.”

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesinin (6)'ncı fıkrasının teklif metninden çıkarılmasını ve aşağıdaki fıkranın son fıkra olarak madde metnine eklenmesini arz ve teklif ederiz.

10) “Hesaplar Yönetim Kurulu faaliyetleriyle ilgili yılda bir defa Türkiye Büyük Millet Meclisi Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna bilgi verir.”

Tahsin Tarhan	Tacettin Bayır	Çetin Osman Budak
Kocaeli	İzmir	Antalya
Ömer Fethi Gürer	Müzeyyen Şevkin	Serkan Topal
Niğde	Adana	Hatay
Burhanettin Bulut	Ahmet Vehbi Bakırloğlu	
Adana	Manisa	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılamıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Adana Milletvekili Burhanettin Bulut.

Buyurun Sayın Bulut. (CHP sıralarından alkışlar)

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kıymetli milletvekilleri, bugün on saatlik bir mesai sonrası günün ilk dakikalarında Nükleer Düzenleme Yasası Teklifi'ni konuşuyoruz. Gelişmiş ülkeler yeşil enerji üzerinde çalışmalar yapıyor, dünya yeşil mutabakat üzerine çalışmalar yapıyor, yeşil üretim, sıfır atık çalışmaları üzerinde ama tam da AKP'ye yakışır, on saatlik mesai sonrası, günün ilk dakikalarında bu kadar önemli bir teklifi tartışıyoruz, konuşuyoruz. Gerçi önceki düzenlemelere baktığımızda, örneğin termik santral yapıldığında, onun filtresine ilişkin düzenlemeleri hep geciktirmişiz ya da işte, son olarak KHK'yle Anadolu'nun, özellikle Ege'nin kıymetli zeytin ağaçlarının olduğu bölgeleri maden ocaklarına teslim etmişiz. Böyle bir iktidar var karşımızda ve son olarak da Sıfır Atık Projesi'yle marketlerden poşetleri parayla aldığımız kararların alındığı dönemde Avrupa'nın en çok plastik ithal eden ülkesi olduk. Bu plastikleri de nereden ithal ediyoruz? İngiltere'den. Hani millî ve yerliyiz ya(!) Millî ve yerli olduğunu iddia eden Hükümetin döneminde Avrupa'nın plastik ithal eden 1'inci ülkesiyiz.

Peki, bu ithalat ne zaman başladı ya da ne zaman çoğaldı? 2018 yılında Çin, Malezya, Tayland gibi ülkeler plastik ithalatını kesince tüm yönler Türkiye'ye döndü ve bu plastik atıklar, çöpler daha doğrusu, Türkiye'ye milyonlarca gelmeye başladı. Peki, biz bunu ne zaman öğrendik? Millî ve yerli iktidarımız mı bunu kamuoyuna sundu şeffaf bir şekilde? Hayır. İlk olarak BBC'den öğrendik. BBC, İzmir Kemalpaşa'da bir evin arka bahçesinde İtalya'dan ithal edilmiş plastik atıkları buldu ve yasa dışı yollarla toplanmış ve yasa dışı ithal edilmiş, yasa dışı yollarla da o bahçeye ekilmiş. Şimdi, İtalya'dan bu gelen plastikler sonrası, yine iktidarın başkanları tarafından herhangi bir şey söylenmedi ama

INTERPOL 2020 yılında, Greenpeace de 2021 yılında, özellikle Adana’da, bölgem olan Adana’da plastik atıkların çoğunlukla toprağı kirlettiğini ve Türkiye’de hiç görülmemiş bir oranda, 400 bin değerine ulaşan bir kirlilikle toprakları kirlettiğini raporlamış. Bu raporlamalar yapılırken bu işin sorumlusu Çevre Bakanı tek kelime bile açıklama yapmamış. Yine, bu atıklar nedeniyle oluşabilecek hastalıklarda en önemli, sorumlu kişi Sağlık Bakanlığı, bu konuda tek kelime açıklama yapmamış. Ya da Ticaret Bakanlığı “Ya, böyle bir ithalat var. Adana’da birçok yerde bunların atıkları görünüyor. İngiltere’nin yiyecek atıkları, plastik yiyecek kutuları Adana’nın muhtelif bölgelerinde bulunuyor. Ya, bununla ilgili bir açıklama yapın.” dediğimizde tek kelime bile etmemiş ve millî ve yerli iktidar maalesef Greenpeace’e, INTERPOL’e ve BBC’ye bu işi havale etmiş durumda.

Yine, bu bölgede yapımı devam eden Akkuyu’da, yine, millî ve yerli iktidarımızın orada yapılan santrale bir kişinin bile girmesine izin verilmediğine bir itirazı olmamış. Ruslar çalışıyor, çalışabilirler, Türkler de orada çalışıyor ancak hiçbir Türk yetkili o alana giremiyor. Ancak, Allah var, o bölgede, Akkuyu’da yapılan şantiyede çalışan Rusların yaptığı klip tüm Türkiye’de televizyonlarda yayınlanınca Türkler de bu klipten buradaki çalışmayı görebiliyor.

Plastik atıkların kontrolü, en önemlisi, kirleten ya da bunu üretenler tarafından yapılır. O yüzden de bir ülkenin plastik ithal etmesi, plastik atık ithal etmesi o ülkenin konumunu gösterir. Biraz önce söyledim, Çin, Malezya gibi ülkeler ithal ederken şimdi Türkiye Avrupa’dan bu ürünleri getiriyor hiçbir şeffaflık ve kontrol olmadan. Bunun neticelerini hepimiz yaşayacağız, çocuklarımız yaşayacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURHANETTİN BULUT (Devamla) – Hemen bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

BURHANETTİN BULUT (Devamla) – Çünkü bu ürünlerin neticesinde kanser vakaları artacak, anne karnındaki bebeklerde bile toksik birikimi sağlanacak. Tümör tetikçisi, hormon ve bağışıklık sistemine zarar veren ve en önemlisi de plastik çöp değil, obezite ve otizm ithal etmiş olacağız.

Yaşadığım bölge Adana, Mersin bir Çukurova’dır. Üç kuruşa ranta teslim ettiğiniz bu Çukurova topraklarını, Çukurova’nın İnce Memed’i Yaşar Kemal’in bir betimlemesiyle ifade etmek istiyorum: “Ve Çukurova’yı Toroslar yaratmıştır. Çok eskiden Akdeniz Torosların tam eteğinden başlardı. Sonra Ceyhan, sonra Seyhan, sonra da öteki irili ufaklı dereler, çaylar Torosların tüm bereketli topraklarını taşıyarak denizi doldurdular; ortaya Çukurova çıktı. Ovasıyla, güneşiyle, ışıkla doldu, sular şakırdadı, toprak bereketli denizler gibi taşı.” İnce Memed’in Çukurovasına yazık ediyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi’nin 11’inci maddesinin (2)’nci fıkrasında yer alan “yeniden” ibaresinin “en fazla iki defa” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Örs

Ümit Beyaz

Ayhan Erel

Trabzon

İstanbul

Aksaray

Hayrettin Nuhoglu

Fahrettin Yokuş

Orhan Çakırlar

İstanbul

Konya

Edirne

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Selamlarımı sunarım.

11'inci maddeyle, özel hesapları yönetmekle görevli Hesaplar Yönetim Kurulu oluşturulmaktadır. Bu Kurulda görev alacak olanlar, üst düzey devlet memurlarından oluşacağı için ayrıca huzur hakkı verilmesi, birden çok maaş anlamına geleceği için Külliye'deki birden çok maaş alanları hatırlatacağıdır. Ayrıca, Kurulda görev yapanlara süre kısıtlaması getirilmesinin yerinde olacağı ve 2 defayla sınırlandırılmasının doğru olacağını düşünmekteyiz. Önergemiz bu yöndedir.

Diğer taraftan, bu Kurulun, Türkiye Büyük Millet Meclisi ihtisas komisyonu olan Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna faaliyetleriyle ilgili yılda 1 defa bilgi vermesi ve sorulan soruları cevaplandırması sağlanmalıdır.

Bilimde ve teknolojiye ilerlemenin ihtiyaç duyduğu temel unsur enerjidir. Bugün, dünya devletleri arasındaki çatışmaların esas sebebi enerji kaynaklarıdır. Çatışma alanlarına bakıldığında, yakın gelecekte enerji kadar önemli olan su kaynaklarını da görmek mümkündür ama henüz enerji kaynaklarının önemi azalmamıştır çünkü enerji olmadan ekonomik bağımsızlık sağlanamaz; ekonomik bağımsızlık yoksa tam bağımsızlıktan da söz edilemez.

Ülkemiz, enerji ihtiyacını ithalata dayalı kaynaklardan sağlamaktadır. Bu kapsamda, petrol, doğal gaz ve kömür ithal edilirken bunların çok az bir kısmı ülkemizde üretilmektedir. Enerji için ithalata ayrılan payın yüksek olması dolayısıyla iktidar uzun zamandır tartışılmakta olan nükleer enerjiye geçmeyi bir çare olarak görmüş olsa da birçok gelişmiş ülke nükleer enerjiden vazgeçmektedir.

Bu kanun teklifi çok önemli bir hususu, Akkuyu Nükleer Güç Santrali inşaatını gündeme getirmiştir. 20 milyar dolar gibi yüksek bir bedele mal olacak bu santral için Rusya'ya on beş yıl boyunca yüksek bir fiyatla alım garantisi verilmiştir. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarlarının Türk milletinin geleceğini alım, geçiş, yolcu ve hasta garantileriyle ipotek altına aldığı herkes tarafından bilinen bir gerçektir. Bu vesileyle söylemek istediğim en önemli husus, diğer bütün garantili yatırımlar gibi Akkuyu Nükleer Santrali'nin de millileştirilmesidir.

Değerli milletvekilleri, son iki ayda yaşanan doğal gaz ve elektrik kesintileri ile aşırı fiyat artışları bütün halkımızı perişan etmiştir. Bu rezaletin hemen öncesinde Enerji Bakanının birkaç beyanını hatırlatmak isterim: 9 Ekim 2021'de “Teknik altyapı olarak herhangi bir sorunumuz yok, gerekirse Rusya'dan ilave gaz alınır. Bu kış bir sıkıntı yaşamayacağız.” dedi. 4 Kasım 2021'de “Bu kışı doğal gaz ve elektrikte bir sıkıntı yaşamadan atlatacağız. Elektriksiz ve doğal gazsız bir hayat düşünmemiz mümkün değil.” dedi. 13 Aralık 2021'de ise “Kışa hazırlıklı girdik. Kısa ve uzun dönemli kontratlarımız bizi büyük ölçüde rahatlatıyor. Ek talep için de ilave anlaşmalar yaptık. Bu konuda herhangi bir sıkıntı yaşamayız.” dedi. Dedi demesine de ne yazık ki dediklerinin tersi oldu. Enerji Bakanı gibi yeteneksiz, öngörüsüz, âdeta yandaş şirketlerin temsilcisi gibi çalışan birisinden iyi sonuçlar beklemek elbette boş hayalden öteye geçemez. Nitekim bu beceriksizlik sonucu elektrik ve doğal gaz fiyatları patladı. Bence bir şey daha patladı, her yönüyle tıkanan partili cumhurbaşkanlığı sistemi de patladı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, ülkemiz, cumhuriyet tarihinin en derin siyasi, sosyal ve ekonomik krizini yaşamaktadır. Bu krizin en önemli sebebi, hiç şüphesiz “partili cumhurbaşkanlığı sistemi” adı altında uygulanmakta olan keyfi, tek adam yönetimidir. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – İşte böyle bir ortamda şubat ayının sonuna gelinmiştir. 2022 yılının Şubat ayının son günü yani 28 Şubat günü Türk milletinin görmeyi arzu ettiği, tarihî bir gün olmuştur. 28 Şubat'ta bu keyfi yönetimden kurtulmak ve güçlendirilmiş parlamenter sistemi tesis etmek üzere İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener ve diğer 5 parti genel başkanı bir araya gelerek hazırlanmış olan yeni sistemin temel ilkelerini açıkladılar ve güvence altına alındığını ilan ettiler. Türk milletine hayırlı olsun.

İlk seçimde, arzu edilen başarılı sonuçların alınacağına olan inancımı paylaşıyor, yüce Meclisi saygıyla selamlarım. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

12'nci madde üzerinde 3 tane önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kemal Peköz	Oya Ersoy	Murat Çepni
Adana	İstanbul	İzmir
Hasan Özgüneş	Mahmut Celadet Gaydalı	Ali Kenanoğlu
Şırnak	Bitlis	İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, biz bu kanun teklifinin maddeleri üzerinde görüş belirtmiyoruz çünkü nükleer enerjinin, nükleer güç santrali üzerinden elektrik enerjisi elde edilmesinin kendisine karşıyız. Dolayısıyla, zaten baştan karşı çıktığımız bir konunun maddelerinin nasıl düzenlenmesi gerektiği hususunda da görüş belirtmek yerine bunun üzerindeki tümüyle olan eleştirilerimizi dikkate alıyoruz. Hani burada “Maddelere ilişkin söyleyecek bir şey yok mu?” gibi değerlendirilmesin, tümünü kabul etmiyoruz yani toptan itirazımız var. O yüzden maddenin şöyle değil de böyle olması bizi bağlamıyor çünkü nükleer güç santrallerinin, nükleer santrallerin kendisine karşıyız; bu yönden bir elektrik enerjisi elde edilmesine karşıyız çünkü bunların nasıl bir felaket olduğunun örnekleri var, yaşanmış örnekleri var. Şimdi, ülkemizde de var, garip bir şekilde Türkiye’de de var. Bakın, nükleer santrali olmadan nükleer atıklara sahip olan tek ülke yani ülkemizde nükleer santral yok ama nükleer santral atıkları var; buna sahip tek ülkemiz. Arkadaşlar da anlattılar detaylıca. Nerede bu? Yani bu, İzmir Gaziemir’deki atıklar ve o atıklarla ilgili yapılan incelemeler, verilen raporlar bu atıkların nükleer santralden çıkan çubuklara ait olduğunu söylüyor. Yani bizde santral yok ama atıkları var.

Şimdi, diğer taraftan, yine, başka bir ilginç konu da şu bizim ülkemizde yaşanan: Nükleer santrali olmayan nükleer kaza sıralamasında ülkeler arasındaki sıralamaya giren tek ülkemiz yani nükleer santralimiz yok ama nükleer kazalardan ölümlerin olduğu bir ülkemiz, böyle bir şey var. Bu nedir? Örneğin, İstanbul İkitelli’de 1999’da meydana gelen olayda dünyanın en önemli 20 radyoaktif kazası listesine giren bir vaka var. Olayda 13 kişilik Ilgaz ailesi hurda diye atılan maddelerden radyasyona

maruz kalıyor, Hüseyin Ilgaz hayatını kaybediyor ve 13 kişilik ailenin birçoğu da bu olaydan etkileniyor. Şimdi, bütün bunlara baktığımız zaman, bu nükleer meselesinin, radyoaktif meselesinin daha santral olmadan ülkemizde nasıl bir sonuca evirdiğini, nasıl bir felakete yol açtığını biliyoruz.

Şimdi, İzmir Gaziemir’deki mesele hâlâ açığa kavuşturulmuş değil. Bu konudaki iddialar, ortaya atılan belgeler, bulgular, ölçümler bunların ne olacağı... Hani Komisyon Başkanımız dedi ya “Bertaraf edilecek.” İzmir Gaziemir’deki bu atıkları bertaraf etmediniz daha, o santralden çıkacak olan atıkları nasıl bertaraf edeceksiniz? Hani anlatırsınız, dersiniz ki: “Ya, siz, muhalefet, bunları böyle söylüyorsunuz ama bak, İzmir Gaziemir’de böyle bir atık tespit edildi, biz de onları şöyle bertaraf ettik.” Biz de deriz ki: “Ya, hakikaten doğru, bak ne güzel bertaraf etmişler ve hiçbir yere zarar vermemiş.” E, duruyor onlar orada. Madem öyle, önce onları bir bertaraf edin, bakalım görelim nasıl bertaraf edeceksiniz; hakikaten doğaya, canlılara, insanlara zarar vermeden bir bertaraf söz konusu muymuş? Mümkün değil çünkü böyle bir şey yok, dünyada yok böyle bir şey yani atıkların öyle insanlara, doğaya, canlılara zarar vermeden bertaraf edilmesi diye bir durum söz konusu değil. Zaten “bertaraf” dediğiniz nedir? Alıp başka bir tarafa nakletmek en iyi ihtimalle; “ortadan kaldırma” diye tanımlanan kelime anlamı da var ama burada ortadan kaldırma söz konusu değil, bir yerden alıp bir yere götürme söz konusu. Gittiği yerde yine tehlike, giderken yine tehlike, oradan alınırken yine tehlike; nükleer santraller, güç santralleri her anlamda tehlike olmaya devam edecek.

Dolayısıyla, bizim bütün bu konulardaki görüşlerimiz, tümüyle bu nükleer atıklar, nükleer santraller hiçbir kazaya sebebiyet vermese bile, hiçbir sorun çıkmasa bile, deprem olmasa, yangın olmasa, savaş çıkıp bombalanmasa, terör saldırısına maruz kalmasa bile durduğu yerde zaten havaya karışan bir gaz salımı var, bu bir; ikincisi, atıkları başa bela. Bütün bunların hepsine birden baktığımız zaman, bu nükleer güç santrallerinin nasıl bir tehlike olduğunu, gelecek kuşakları nasıl etkilediğini hep birlikte görmüş oluyoruz; zaten tecrübelerden edindiğimiz sonuç budur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Bu anlamıyla, biz “Kanunun maddeleri şöyle mi olmalı, o maddeyi böyle mi düzenlemeli?” meselesinden öte olayın kendisine karşı olduğumuzu ifade ediyoruz.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi’nin 12’nci maddesinin (5) inci fıkrasının teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan	Tacettin Bayır	Çetin Osman Budak
Kocaeli	İzmir	Antalya
Serkan Topal	Murat Emir	Ömer Fethi Gürer
Hatay	Ankara	Niğde
Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu	Müzeyyen Şevkin	
Manisa	Adana	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Ankara Milletvekili Murat Emir.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Özellikle, çok yorulduzun biliyorum ama AKP Grubunu ve Sayın Komisyonu can kulağıyla dinlemeye davet ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bu kanun teklifinde çok ama çok önemli teknik hatalar var, zamanım yettiğince bunları anlatmaya çalışacağım. Bakın, 24'üncü maddeye bakıyoruz: “Nükleer tesis, radyasyon tesisi veya radyoaktif atık tesisini geçerli bir lisansa sahip olmaksızın işletenler dört yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.” diyor. Ne güzel, peki, kim bunlar? İşletenler. İşletenler burada, tanımlar da var mı? Yok. Nerede görüyoruz tanımını? 12'nci maddede görüyoruz. Bakın, burada, işletenler bunlarmış. İşletenler kimler acaba diye bakıyoruz: “Nükleer hadiselerden kaynaklanan nükleer zararlar hakkında; Kurum tarafından veya ülkesindeki makamlar tarafından bir nükleer tesisi işletmek üzere yetkilendirilmiş tüzel kişi...” diyor. Bakın, dinlemiyorsunuz; bu yasa teklifi bir tüzel kişiyi cezaevine dört yıl atmaktan bahsediyor, farkında mısınız? Bu skandalın farkında mısınız arkadaşlar?

Şimdi, burada iki şey olabilir, iki şeyi düşünüyorum: Birincisi, cezalandırılmış gibi yapıyor, bir madde koyuyor, Meclisi kandırıyor yani sizleri kandırıyor -gerçi sizi kandırmak çok zor değil- ama bu arada da aslında, fiilen uygulanması imkânsız bir maddeyi derecediyor. Tüzel kişiliği yani şirketleri cezalandırmak zaten imkânsız, hapse atamazsınız şirketi. Veya burada bir ihanet söz konusu, bir bilgisizlik söz konusu.

Değerli arkadaşlar, böyle bir yasa teklifi olmaz. Bunu alın, düzeltin, öyle getirin. Böyle bir şeyin olması mümkün değil. Bakın, burada bir tüzel kişiliği, bir şirketi “Dört yıla kadar hapis cezasıyla cezalandıracağız.” demek ne demek? Siz bu maddeye nasıl el kaldıracaksınız? Bu kanun bir hâkimin önüne gittiğinde yüzünüz kızarmayacak mı? Bu skandaldan Meclisi koruyun. Bir an evvel buna bir tedbir alın ve bu teklifi bir an evvel geri çekin, düzeltin. Yani, ben içinde bir hukukçu olmamasına, hukuktan anlayan birinin olmamasına doğrusu inanmıyorum.

Değerli arkadaşlar, bakın, yine aynı maddeye, 24'e devam edelim. Mesela “Nükleer madde, radyoaktif kaynak veya radyoaktif atıkların kaybolmasına, çalınmasına veya yetkisiz kişilerin eline geçmesine ihmâl göstererek (...) iki yıldan beş yıla kadar...” diyor. Peki, bu kasten yapılırsa ne olacak? Yani, bir ceza maddesi düzenliyorsunuz, taksirle mi, kastla mı, olası kastla mı olacağını yazmıyorsunuz. Ya, hiç mi hukukçu yok aranızda? Böyle bir kanun düzenlemesi olabilir mi?

Bakın, devam edelim, burada, mesela, bir kişi bir uranyum çubuğunu getirdi, Türkiye'nin ortasına bıraktı, (d) bendi “Beş yıldan on yıla kadar cezalandırılacaktır.” diyor. Beş yıl ceza alırsa yatırı bir buçuk yıl, hatta hükmün açıklanmasının geri bırakılmasından da yararlanabilir ve hapis yatmayabilir. Bu sizin vicdanınıza sığıyor mu? Yani Türkiye'de bu toprakları bir milyon yıl boyunca kirletecek, çocuğumuzu, neslimizi kanser edecek ve belki de hiç hapis yatmayacak. Siz birazdan buna el kaldıracaksınız, farkında mısınız? Ya, aslında ben şuna paçavra diyeceğim de dilim varmıyor, böyle bir teklif olmaz arkadaşlar.

Tabii, böylesine büyük bir hata olmasaydı, böylesine çam devirmeseydiniz -Sayın Komisyon, size söylüyorum- ben size mesela hukuki öngörülüğün olmadığını anlatabilirdim, öngörülebilirlik yok bu teklifte veya kanunilik ilkesinin olmadığını anlatabilirdim yani suç olursa ceza kanuni olacak, bunu anlatabilirdim ama anlayacak durumunuzun olmadığını görüyorum. Mesela, yasama yetkisinin devredilmezliğini anlatacaktım size yani Anayasa Mahkemesi diyor ki size: “Kardeşim, yasayla düzenleyeceğin bir şeyi yönetmelikle yapamazsın; git yasanı yap, sana bir yıl süre veriyorum.” Sürenin dolmasına üç gün kala buraya geliyorsunuz, yasa gibi getiriyorsunuz ama yasanın içi yönetmelik dolu. Sayın Özkan kalksın söylesin, Cumhurbaşkanına kaç tane komisyon yetkisi veriliyor burada farkında mısınız? Kaç tane düzenleyici komisyon yetkisi var burada biliyor musunuz? “Cumhurbaşkanı

düzenler.” diye bir sürü madde ihdas etmişsiniz; bu, yönetmeliğin itirafıdır; bu, bir kanun değil aslında. Dolayısıyla, Meclisi böyle oyalamayın, kendinizi küçük düşürmeyin, ciddi olun; gelecek kuşaklara bir kanun bırakıyoruz. Gelin, ortak aklı çalıştırın, bu yasa teklifini geri çekin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Devamla) – Sayın Başkan, devam ediyorum...

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT EMİR (Devamla) – Teşekkür ederim.

Burada yanlış, eksik ve bugünkü Cumhurbaşkanının ihtiyaçlarını gidermek üzere alalecele düzenlenen bir kanun maddesi var. Eğer sizin niyetiniz nükleer enerjiyi düzenlemekse -nükleer enerjinin doğruluğu, yanlışlığı çevreye uygunluğunu bir kenara bırakıyorum- eğer gerçekten bu nükleer enerjiyi biz denetleyeceksek ciddi olmak zorundayız, tutarlı olmak zorundayız ve ortak aklı geliştirmek zorundayız. Gelin, bunu yapın; bunu yapmazsanız Türkiye’ye, bu topraklara, geleceğimize, kendi torunlarınıza ihanet etmiş olacaksınız. Bu ihaneti size bile yakıştıramıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi’nin 12’nci maddesinin (1)’inci fıkrasında yer alan “hallerde” ibaresinin “durumlarda” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Örs

Ümit Beyaz

Ayhan Erel

Trabzon

İstanbul

Aksaray

İmam Hüseyin Filiz

Fahrettin Yokuş

Orhan Çakırlar

Gaziantep

Konya

Edirne

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; kanun teklifinin 12’nci maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Yeni günün ilk saatlerinde hepimizi en derin saygılarımla selamlıyorum, hayırlı sabahlar diliyorum şimdiden.

Değerli milletvekilleri, Anayasa ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü çerçevesinde kurulan komisyonlar, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama ve denetim çalışmalarında temel işlev görürler. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu adına görev yapan bu komisyonlar uzmanlık konularına göre yasama ve denetim faaliyetlerinde rol almakla birlikte, bazen de inceleme ve araştırmalarıyla milletvekillerinin yanı sıra kamuoyunu da aydınlatırlar.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 23’üncü maddesi uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına gelen kanun teklifleri konuları ve kapsamlarına göre esas ve tali komisyonlara havale edilir. Bu süreçte tali komisyonlar teklifin kendilerini ilgilendiren kısmıyla ilgili maddeler üzerine görüş bildirir. Buraya kadar olması gerekenleri, yapılması gerekenleri özetledim ama uygulamada maalesef bu iş böyle olmuyor arkadaşlar.

İktidarın âdeti yangından mal kaçırıcısına, acele kanunlaştırma isteği nedeniyle tali komisyonların devre dışı bırakıldığını görüyoruz. İktidar sahiplerinin tali komisyonları devre dışı bırakarak sadece esas komisyonlarda görüşmek suretiyle kanunlaştırma sürecini tamamladığı birçok örnek gördük ve burada yaşadık. Bu şekilde, önemli pek çok konu ilgili ihtisas komisyonlarında görüşülmemekte ve bu da yasama faaliyetinin kalitesini maalesef ki tartışılır duruma getirmektedir. Şu anda görüşmekte olduğumuz teklif de aynı kaderi paylaşmış, tali komisyonlardan sadece Çevre Komisyonunda görüşülmüştür ve bu görüşme de birkaç saatle sınırlı kalmıştır. Teklif, tali olarak havale edildiği Adalet Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonunda ise gündemde kendine yer bulamamıştır. Oysa teklife baktığımızda, kapsamlı ceza ve yaptırım hükümleri ile mali hükümler içerdiğini görmekteyiz.

Özellikle, görüşmekte olduğumuz bu kanun teklifinde olduğu gibi, madde sayısı fazla olan kapsamlı tekliflerin milletvekillerince bu kadar kısa sürede sağlıklı bir şekilde incelenmesi, hepimiz takdir edersiniz ki zordur ve imkânsızdır. Bu nedenle, teklifin yeterince incelenmesi için süre verilmesi ya da ayrıntılı olarak incelenmesi için alt komisyonda değerlendirilmesi, Komisyon üyelerince talep edilmiş ancak iktidar milletvekillerinin oylarıyla bu talep reddedilmiştir arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, insan bu noktada merak ediyor, bu acelenin nedeni nedir? Bu acelenin nedeni, 702 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 30/12/2020 tarihli, 2020/81 karar sayılı Anayasa Mahkemesi Kararı'yla iptali ve bu iptal kararının 9 Mart 2021'de Resmî Gazete'de yayımlanmasından bir yıl sonra iptal olacak olmasıdır. İktidar partisinin aradaki bir senelik süreyi değerlendirmeyip son anda bu kanun hükmünde kararnameyi kanunlaştırmaya çalıştığını görüyoruz.

Değerli milletvekilleri, üzerinde konuştuğumuz 12'nci maddede öngörülen değişiklik ile işletmenin hukuki sorumluluğuyla ilgili kurallar düzenlenmektedir. Oluşabilecek olası nükleer zararlarla ilgili olarak öncelikle bu kanun hükümlerinin uygulanması öngörülmüş, kanunda hüküm bulunmayan durumlarda ise Paris Sözleşmesi hükümlerinin esas alınması öngörülmüştür.

Sürem çok azaldı, ilerleyen bu saatlerde konuyu burada toparlamak istiyorum. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum, hepimize hayırlı sabahlar diliyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

13'üncü madde üzerinde 2'si aynı mahiyette 3 önerge vardır. Önce aynı mahiyetteki önergeleri birlikte işleme alacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy	Necdet İpekyüz	Ali Kenanoğlu
İstanbul	Batman	İstanbul
Hasan Özgüneş	Murat Çepni	Kemal Peköz
Şırnak	İzmir	Adana
	Mahmut Celadet Gaydalı	
	Bitlis	

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Hüseyin Örs	Ümit Beyaz	Ayhan Erel
Trabzon	İstanbul	Aksaray
Aydın Adnan Sezgin	Muhammet Naci Cinisli	Orhan Çakırlar
Aydın	Erzurum	Edirne
	Fahrettin Yokuş	
	Konya	

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergeler hakkında konuşmak isteyen Batman Milletvekili Necdet İpekyüz. (HDP sıralarından alkışlar)

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gecenin bu saatinde, aslında Parlamentonun ne durumda olduğunu, Meclisin yasama yetkisinin ne hâlde olduğunu az önce gördüğümüz tabloyla anladık. Herkes telefonuna bakıyor; Tarım Bakanı istifa etmiş, yerine yeni bir bakan atanmış. Böyle bir süreçte, biz daha öğlen araştırma önergelerinde tarımla ilgili, yapılan gelişmelerle ilgili -bugün biz bir teklif de verdik- çiftçinin ne kadar zor durumda olduğunu, gübre konusunda, yakıt konusunda ne kadar sıkıntıda olduğunu söylüyorduk, itirazlar yükseliyordu. Nedense hep istifa ediyorlar. Zaten belki de bizim konuşmamız gereken, Komisyona da söylememiz gereken bu alelacele, Parlamentoyu giderek yetkisiz hâlde getiren tablodur. Nedir? Nükleer santrallerle ilgili bir düzenleme düşünülüyor. Nedir? Enerji. Bir taraftan “yerli, millî” diyorsunuz, bir taraftan içerideki bütün enerji kaynaklarını özel sektöre satıyorsunuz. Hanelere icra gidiyor, özel sektör jandarmayla hanelere, evlere baskın yapıyor, elektriklerini kesmeye çalışıyor, elektrik parası almaya çalışıyor. Zam üstüne zam yapıyorsunuz, insanlar faturaları gösterince ikide bir bunu değiştirmeye çalışıyorsunuz ama hiçbir zaman halkı dinlemeyi, demokratik kitle örgütlerini dinlemeyi, sivil toplum örgütlerini dinlemeyi, muhalefeti dinlemeyi, bunları kabul etmiyorsunuz. “Biz biliriz.” diyorsunuz; bildiğiniz en kolay yol, gece yarısı bir kararname çıkarmak.

Nükleer santrallerle ilgili de bir kararname çıkmıştı, Anayasa Mahkemesi iptal etti ve şimdi tekrar alelacele getiriyorsunuz; cuma, cumartesi, pazar, pazartesi... Çünkü yetişecek. Nedir? İkide bir muhalefet yoklama çektiğinde paldır küldür bu sıralar doluyor. Önemli olan o değil, yasamanın katılımcı, şeffaf, toplum yararına olması lazım, o olmadığı zaman olmaz. Şeffaf olması lazım, şeffaf olmadığı zaman olmaz. Ama tercih şirketlerden yanaysa, sermayeden yanaysa sermayenin yerlisi yabancıyı fark etmez, “yerli” dediğiniz yeri herkese satmaya kalkışıyorsunuz. Bu süreçten kurtulmamız lazım, daha da önlememiz lazım. Sağlıkta bir kural var; önce zarar verme, koru. Sizin yaptığınız her şey bütün toplumun geleceğini zarara dönüştürmekte, daha da sıkıntılara dönüştürmekte.

Şimdi, nükleer santrallerle ilgili bir şey düşünülüyor, enerjiyle ilgili bir şey düşünülüyor. Size bazı ülkelerin isimlerini okuyacağım, az önce arkadaşlarımız söyledi: Avusturya, Filipinler, Brezilya, İsveç var olan nükleer santrallerini kapattı; İsveç’te referandumla. İspanya, Belçika, Finlandiya, Rusya, Endonezya, Çin, Küba, Tayland, Vietnam kendi ülkelerindeki var olan, gelecekteki planlamalarını kaldırdılar ama başka ülkelerde yapabiliyorlar. Portekiz, İrlanda, Lüksemburg, Danimarka, Yunanistan, İsviçre, Hollanda, İskoçya, Yeni Zelanda bir daha kullanılmamak üzere, yapmamak üzere kendi düzenlemelerini yapıyorlar. Peki Rusya? Kendi topraklarında yapmıyor, Türkiye’de Mersin Akkuyu’da yapmaya çalışıyor, Sinop’ta yapmaya çalışıyor, İğneada’da yapmaya çalışıyor. Ya, Mersin’e İngiltere’den çöp geliyor yerleştiriliyor, şimdi de siz nükleer santrali gelip buraya yerleştiriyorsunuz. Tarımı, turizmi, doğayı, tabiatı, her şeyi yok ediyorsunuz. Hasankeyf’te bunu yaptınız. Ne dediniz? “Taşyacağız.” dediniz, on iki bin yıllık mirası yok ettiniz. Cetvelle çizdiğiniz, “yeni yüz” dediğiniz süreci insanın bakamadığı, vicdanının sızladığı bir sürece dönüştürdünüz. O mirası yok ettiniz, geleceğe miras bırakacağınız yerleri yok ettiniz. Geçmişten gelen mirası yok edenler geleceğe miras bırakmıyorlar. Sizin anlayışınız bu mudur, toplumsallığınız bu mudur, enerji anlayışınız bu mudur, koruma anlayışınız bu mudur? Bu olduğu sürece siz sadece sermayeye bakıyorsunuz, halka bakmıyorsunuz. Böyle olduğu sürece, bu halk bunun hesabını mutlaka soracaktır.

Bizim yapmamız gereken, aslında bunların sizin yaptığınız bir tercih olduğunu, tercihin halktan yana olması gerektiğini... Enerjide dışa bağımlılık değil, enerjide topluma yararlı, doğayı koruyan, ekolojik, sürdürülebilir bir enerji sürecine evrilmek lazım. Türkiye coğrafyası çok zenginken, toprağıyla çok zenginken, havasıyla çok zenginken, suyuyla çok zenginken bunu kimsenin kirletmeye hakkı yok; HDP bunun karşısında duracak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – HDP, ilk günden beri ekolojik bir süreçten yanadır. Önemli olan kazanın olup olmaması değildir, felaketin olup olmaması değildir. Bugün sizin Türkiye’de tanımladığınız her felaket aslında insanoğlu eliyle olan felaketlerdir; seller, depremler, orman yangınları, bütün hepsi sizin koruyamama gerekçenizle yaşanan felaketlerdir. Enerjide de bu süreci yaşamamak için gelin hep birlikte bu sürece karşı çıkıp, nükleerlere karşı çıkıp ekolojiyle barışık bir enerji sistemini, halktan yana bir enerji sistemini geliştirelim. Bunu yaparsak biz ülkenin tercihlerini gerçekten yoksullardan yana koymuş oluruz, halktan yana koymuş oluruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında ikinci konuşmacı Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli.

Buyurun Sayın Cinisli. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; aziz milletimizi ve Genel Kurulumuzu saygıyla selamlarım.

Evet, biraz önce öğrendik ki Tarım ve Orman Bakanı Sayın Bekir Pakdemirli Bey istifa etmiş -artık öyle bir şey yok tabii ki- veya görevden alınmış.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Affını istemiş, affını. Vah vah! Çok çok üzüldük, onun sayesinde AK PARTİ gidiyordu, biz kalsın istiyorduk, çok kötü oldu.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Gidenin arkasından konuşmak hiç âdetim değil fakat Sayın Pakdemirli herhâlde tarihe Türk tarımına kasteden kişi olarak geçecektir. Bütün eleştirilerimize rağmen keşke Ukrayna-Rusya krizi beklenmeseydi, Sayın Pakdemirli’nin son derece yanlış ve Türkiye’nin aleyhine olan politikalarına bu kadar sabredilmeseydi. Ukrayna-Rusya krizinde başımıza gelecek olan büyük problemler görülmeden keşke görevine son verilseydi ve bu politikaları sürdürmeseydi. Tabii, bu politikaları tek başına yapmadı. Bekir Pakdemirli, bu politikaları AK PARTİ’nin siyasi iradesini arkasına alarak yaptı. O yüzden sadece Bekir Pakdemirli’yi de günah keçisi olarak ilan etmeyelim.

Yeni Bakan Vahit Kirişçi Bey’e de başarılar dilerim.

Üzerinde söz aldığım maddeyle, uluslararası nükleer sorumluluk hukukunun temel ilkelerinde yer alan işletenin sorumluluğunun parasal miktar bakımından sınırlandırılması düzenleniyor. Maddenin (ç) bendiyle de transit geçişlerdeki sorumluluk miktarı belirleniyor. İYİ Parti olarak, Türkiye Cumhuriyet sınırları dâhilinde yapılacak transit geçişlere izin verilmemesi gerektiğini belirtiyoruz. Uluslararası standartlarda hukuki çerçeve ve güvenlik önlemleri oluşturulmadan nükleer maddelerin ülkemizden transit geçişleri kabul edilebilir değildir. Bu nedenle, maddeden (ç) bendi çıkarılmalı. Ayrıca, maddede bahsedilen parasal miktarlar neye göre belirlenmiştir, kriterler nedir bilmiyoruz; Genel Kurulda milletvekillerine anlatılmalı, burada bir belirsizlik bulunuyor. Üstelik radyasyon, maddede bahsedilen 70 ile 700 milyon euro arasında değişen parasal sorumluluktan çok daha fazla zarara yol açabilir. Nükleer kazalardan kaynaklanan riskler, kapsama alanlarının genişliği ve zararlarının uzun süre sonra ortaya çıkabilmesi nedeniyle başka bir tehditle karşılaştırılamayacak kadar ciddidir. İşletenin cezai sorumluluğunun nükleer bir kazadan etkilenenlerin oranına göre belirlenmesi daha uygun olacaktır.

Belirsizliklerin giderilmesi ve maddenin yeniden değerlendirilmesi gerekiyor. Bu nedenlerden dolayı İYİ Parti olarak Komisyona verdiğimiz önergeyle, maddenin teklif metninden çıkarılmasını talep etmiştik fakat önergemiz Komisyonunda kabul görmemiştir.

Değerli milletvekilleri, enerji sektörü ekonomiden çevreye, sanayiden tarıma, güvenlikten uluslararası ilişkilere kadar hemen hemen her alanı etkiliyor. Dünyadaki birçok ülke enerji bağımlılıklarının artması ve enerji güvenliklerindeki zayıflamanın nedeni olarak yanlış özelleştirme politikalarını görüyor, bu nedenle enerji sektöründeki stratejik kurumlarını tekrar kamu kontrolüne almaya başlıyor. Ülkemiz ise AK PARTİ iktidarında, enerji kaynaklarının çeşitliliğine rağmen, maalesef bağımlı enerji ithalatçısı bir ülke durumuna getirilmiş durumdadır; aynı tarımda olduğu gibi. Enerjide dışa bağımlılığı yüzde 74 oranına ulaşan ülkemiz enerji ithalatına yıllık 40 milyar dolar ödüyor. Ülkemiz ivedilikle bağımlılıktan kurtarılmalı, özellikle son dönemde Rusya'nın yayılmacı politikaları dikkate alınmalı, Rusya sahipliğiyle yapılan Akkuyu Nükleer Enerji Santrali millileştirilmelidir.

2021 yılı Eylül ayında Enerji Bakanlığımızca açıklanan kurulu güç rakamlarına göre, ülkemizin doğal gaz, kömür, hidroelektrik santraller, rüzgâr, güneş, jeotermal, biyokütle ve diğer kaynaklarla birlikte kurulu gücü yaklaşık 100 bin megavat; tüketimimiz ise 56 bin megavat civarında. Enerjide dışa bağımlılığımızın en yüksek oranlara çıktığı AK PARTİ iktidarında, yüzde 50'ye yakın arz fazlasının olması enerji planlamasının hiç yapılmadığını ve milletimizin parasının heba edildiğini, millet menfaatine harcanmadığını gösteriyor. Ülkemizin zengin potansiyelinin olduğu güneş, rüzgâr, su gibi yenilenebilir enerji kaynakları kullanılmayı bekliyor ancak AK PARTİ iktidarı 22 milyar dolara yapılması öngörülen Akkuyu Nükleer Enerji Santrali'nden on beş yıl boyunca üretilecek enerjinin yarısına çok fahiş fiyatlardan satın alma garantisi vermeyi tercih etti. Üretilen elektriğin kilovatsaati 12 ila 15 dolar sent civarında olacak. Üstelik Türkiye ile Rusya arasında 2010 yılında yapılan anlaşmaya göre santralin yapımı ve yirmi yıl boyunca işletmesi Rusya Nükleer Atom Kurumu Rosatom'a ait. Yirmi yılın ardından da Akkuyu Nükleer Enerji Santrali'nin en az yüzde 51'i Rosatom'da kalacak, yüzde 100'ü de kalabiliyor, yüzde 51'den daha az bir paya Rusya'nın razı olmadığı ifade ediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Teşekkür ederim.

Peki, bu durumda santralde yaşanacak olan sorunların önlenmesi için yapılması gerekli denetimlerde, olası müdahalelerde ülkemizin etkinliği nasıl sağlanacak? 2019 yılı Mayıs ayında santralde reaktörün oturacağı temelin bazı bölümlerinde çatlak oluştuğu iddia edilmişti ve yalanlanmadı. Oluşan çatlağın zeminden mi kullanılan malzemeden mi işçilikten mi kaynaklandığını biliyor muyuz? Tekrar etmeyeceğinden nasıl emin olabiliyoruz? Herhangi bir denetim faaliyetinde bulunmamıza izin veriliyor mu? Milletvekilleri dahi santrale giremiyor. Bu sorular cevap bulmalıdır.

Akkuyu Nükleer Santrali, bu yapısıyla ülkemiz için bir millî güvenlik sorunu hâline gelmiştir. 3 kez Rus işgaline uğramış bir şehrin, Erzurum Milletvekili olarak soruyorum: Memleketim Erzurum'un Aziziye Tabyaları'nda, Allahuekber Dağları'nda vatan topraklarımızı Rus işgalinden kurtardıktan yüz dört sene sonra Akkuyu Nükleer Enerji Santrali'nin bulunduğu 1.000 hektarlık alanı ve kıyı şeridini bu kanunla Rusya'ya mı tahsis ediyoruz; bunu bilmek istiyoruz, bu sorumuzun cevaplanmasını bekliyoruz.

Genel Kurulunuzla saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi aynı mahiyetteki önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, kısa bir söz talebim var.

BAŞKAN – Tabii, tabii; buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, biraz önce Sayın Murat Emir'i dinledik. Benim de dikkatimde değildi ama şimdi açtım, baktım; tüzel kişiliğe hapis cezası düzenliyoruz. Bu konuyla ilgili... Yani, bu nasıl oluyor, tüzel kişi nasıl hapis cezası yatacak? Yoksa Maden Kanunu'nda olduğu gibi birtakım; işte, şirketin sorumluları falan... Bu bir açıklığa kavuşturulacak mı, bir düzeltme yapacaklar mı? Bunu bir söylesinler ki ileride bu kanun uygulanırken bir tereddüt oluşmasın.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- *Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222) ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 314) (Devam)*

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 13'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (b) bendinde yer alan “yetmiş milyon” ibaresinin “üç yüz elli milyon” ve (c) bendinde yer alan “seksen milyon” ibaresinin “dört yüz milyon” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan	Tacettin Bayır	Müzeyyen Şevkin
Kocaeli	İzmir	Adana
Çetin Osman Budak	Serkan Topal	Ömer Fethi Gürer
Antalya	Hatay	Niğde
Ahmet Vehbi Bakırloğlu		Candan Yüceer
Manisa		Tekirdağ

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer.

Buyurun Sayın Yüceer. (CHP sıralarından alkışlar)

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; elbette her toplum refah içinde yaşamak ister, elbette refahın bedellerinden biri de enerjidir ama enerjinin bedeli, insan sağlığını tehdit eden kirlilik ve doğa tahribatı olmamalıdır. Tüm dünya artık ekonomi ve ekoloji arasında bir denge kurma telaşına düşmüşken Türkiye'de iktidarın derdi “Zeytinlikleri nasıl talan ederim de burayı imara açarım? Ormanlık alanları nasıl yağmalarım, nasıl maden ruhsatı veririm? Birinci sınıf tarım arazileri üzerine nasıl ‘CED Olumlu’ raporu veririm de buraya plastik sanayiisi kurarım? Nasıl nükleer santral kurarım?” olmuştur. Nereye baksanız bir çevre katliamına, bir ekolojik yıkıma tanık oluyorsunuz. Yasalar doğa talanı için çıkarılıyor âdeta. Yaptıklarınıza, yapmak istediklerinize, rahatlığınıza, umursamaz tavrınıza bakınca insan gerçekten şöyle düşünüyor: Acaba yaşayacak daha güzel bir ülke mi buldu bu arkadaşlar da bu kadar rahatlar, bu kadar kendilerinden ve ülkelerinden, geleceklerinden vazgeçmişler?

Rant uğruna, para uğruna suyumuzun, havamızın, yaşam alanlarımızın tehdit altında olduğu bir süreci yaşamaktayız. İşte, bunların en tehlikelilerinden biri nükleerdir. Riskin doğası gereği çok büyük olması, kapsama alanının genişliği, zararın uzun süre sonra da ortaya çıkabilmesi, toplumsal ve çevresel maliyetin telafi edilemez olması nedeniyle de başka bir tehditle karşılaştırılmayacak kadar risklidir. Nükleer enerji,

gelecekteki binlerce yıl için zehirli bir miras oluşturur. Nükleer enerji santralleri, binlerce yıl kalacak radyoaktif atıklar üretir. Nükleer enerji santralleri civarında yaşayanlarda lösemi, kanser ve doğumsal anomaliler oldukça fazla görülmüştür. Gene, bu santrallerin yanında yaşayan çocukların diş ve kemiklerinde asla bulunmaması gereken tehlikeli maddeler ortaya çıkmıştır. Çernobil'i hepimiz hatırlıyoruz.

Peki, iktidar, böyle tehlikeli, telafi edilemez, geri dönüşü olmayan, yok edici risklere rağmen nükleer enerjide neden ısrar ediyor? “Daha güvenli doğal enerji kaynaklarımız mı yok?” diye soruyoruz. Hayır, Türkiye yenilenebilir enerji imkânları açısından son derece zengin; özellikle rüzgâr, güneş ve jeotermal enerjinin yanı sıra, enerji verimliliği açısından büyük bir potansiyele sahip ancak tüm bunlar nükleer enerji saplantısının gölgesinde kalıyor. Bakın, sadece güneş enerjisi potansiyeli yılda 380 milyar kilovatsaate eş değer iken Türkiye'nin bugünkü elektrik tüketimi yılda 330 milyar kilovatsaat; hidrolik potansiyelin sadece yüzde 37'sini kullanıyoruz, yarısını bile kullanamıyoruz. Anlaşılan, iktidar dışa bağımlılığı ortadan kaldırmak istemiyor, enerji maliyetini düşürmek istemiyor, ülke ekonomisine kazanç elde etmek istemiyor.

Diğer bir soru da şu: Elektrik üretimimiz tüketimimizi karşılamıyor mu? Türkiye'nin enerji santrallerinde 100 bin megavat kurulu gücü var. Peki, en fazla enerji tükettiğimiz anda kaynaklarımızın ancak yüzde 56'sını kullanabilmişiz yani kurulu elektrik gücümüz ihtiyacın üzerinde. Nükleer enerji santrallerinin enerji gerekliliği için olmadığını görüyorsunuz.

İktidarın söylemlerinde “Nükleer enerji güvenli, ucuz.” deniliyor, “Artan enerji ihtiyacı var, yoksa karanlıkta kalırız.” “Dünya nükleer kullanıyor.” gibi güzellmelerle pazarlanmaya çalışılıyor ama gerçek ne? Gerçek bu değil; tehlikeli, pahalı, yakıtı, teknolojsi dışa bağımlı. Ülkemizi yönetenler, aslında bu inadı, yüzde 20-30 tasarruf potansiyeline sahip enerji verimliliği hedeflerini gerçekleştirmede kullansaydı, Türkiye bugün çok farklı bir yerde olurdu. Ben şunu söyleyeyim: Nükleer enerji gibi milyonda 1 risk analizlerinin bile defalarca akademik düzeyde bilimsel yöntemlerle değerlendirilmesi gereken bir konunun bu kadar ciddiyetten uzak bir şekilde on iki yıl sonra apar topar buraya getirilmesi, aslında sizin olaya baktığımız ciddiyeti de ortaya çıkarıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Ben şunu söyleyeyim: Cennet Trakya'mızda Ergene'yi temizleyememiş, 2016 yılında biten, tamamlanan kirlilik araştırmasının sonuçlarını bile kamuoyuyla paylaşma gereği duymamış, tedbir almamış bir iktidarın, bunları bile yapamamış bir iktidarın nükleer santralin ortaya çıkaracağı sorunlardan halkı koruyacağını söylemesi vallahi hiç inandırıcı değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CANDAN YÜCEER (Devamla) – Sayın Başkan, devam edebilir miyim.

BAŞKAN – Buyurun.

CANDAN YÜCEER (Devamla) – “Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz.” denir. Evet, sizin de yaptıklarınıza bakınca, niyetinize bakınca yaşamı ve doğayı tehdit ettiği kesinleşmiş olan nükleer santrallerin karşılanması bir zorunluluk değildir; bu, politik bir tercihtir ve bu tercih ranttan yana, yağmadan yana bir tercihtir.

Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak her zaman bu ülkenin toprağına, börtüsüne böceğine, insanına, sağlığına sahip çıkmaya devam edeceğimizi buradan bir kez daha ifade ediyor, hepimize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – “Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz/Şahsın görünür rütbe-i aklı eserinde.” diyor Ziya Paşa; kayıtlara geçsin, gelecek nesiller unutmasın.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

14'üncü madde üzerinde 2'si aynı mahiyette 3 önerge vardır. Önce aynı mahiyetteki önergeleeri birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kemal Peköz	Ömer Faruk Gergerlioğlu	Ali Kenanoğlu
Adana	Kocaeli	İstanbul
Hasan Özgüneş	Murat Çepni	Oya Ersoy
Şırnak	İzmir	İstanbul
Mahmut Celadet Gaydalı	Erol Katırcıoğlu	
Bitlis	İstanbul	

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Hüseyin Örs	Ümit Beyaz	Ayhan Erel
Trabzon	İstanbul	Aksaray
Dursun Ataş	Fahrettin Yokuş	Orhan Çakırlar
Kayseri	Konya	Edirne
	Bedri Yaşar	
	Samsun	

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYON BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önergeler hakkında konuşmak isteyen İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, hepinize iyi akşamlar.

Doğrusunu isterseniz, Celal Adan Meclise, özellikle iktidar partisi sıralarına bakarak demin güzel bir uyarıda bulundu, “Önergeyi oyluyorum ama sizin önergeden bile haberiniz yok.” dedi.

Değerli arkadaşlar, gerçekten bunu çok sık yapıyorsunuz ama bu kez insan hayatıyla ilgili bir kanunu tartışıyoruz. Neden insan hayatını ilgilendiren bir kanun dedim? Çünkü nükleer enerji konusunda bir karar verilecek bu Mecliste ve büyük riskler içeren bir enerji kaynağından, aynı zamanda insanların kitlesel olarak ölümüne sebep olabilecek kadar gerçekten tehlikeli bir yatırımdan söz ediyoruz.

Bakın, değerli arkadaşlar, Japonya’da, yanılmıyorsam on-on bir yıl önceydi, Fukuşima Nükleer Santrali patladı ve hatırladığımız kadarıyla o anda aşağı yukarı 2.500 kişiye yakın insan öldü, şimdiye kadar da 20 bine yakın insan bu patlamanın sonucunda hastalandı ve öldü.

Değerli arkadaşlar, dolayısıyla da ben anlamakta zorlanıyorum, bakın şu sıralara ya, böyle bir şey olabilir mi gerçekten? Biz ne yapıyoruz burada? Ne yapıyoruz burada? Herkes sohbet ediyor ve insanların hayatını ilgilendiren bir kanun teklifiyle ilgili konuşuyoruz, herkes kendi arasında sohbet ediyor. Bakın şuraya, 10 kişi toplanmış orada.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Biz dinliyoruz Hocam.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Siz dinliyorsunuz, bakın oraya.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, olabilir, tabii...

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Olamaz arkadaşlar. Samimi olun ya! Böyle bir Meclis olur mu Allah aşkınıza ya? Böyle bir Meclis olur mu ya? (HDP sıralarından alkışlar) Böyle bir Meclis olur mu arkadaşlar?

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Hoca mısınız, ders mi veriyorsunuz?

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Binlerce insanın hayatıyla ilgili bir karar verilecek ve bu karara saygı duyacak biçimde bu konuyu dinlemeniz lazım.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Ne demek? Dinlemediğimizi nereden biliyorsunuz?

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Bakın, bakın efendim.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Size ne canım?

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Ne demek “Size ne?” Burası Meclis değil mi kardeşim? Allah Allah!

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Olabilir! Konuşmanızı yapın siz!

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Siz kendinizinkilere bakın, kaç kişisiniz?

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Nereye bakalım?

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Kendinize!

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Ya, bu sizin kanun teklifiniz kardeşim, bu sizin kanun teklifiniz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, Genel Kurula hitap etsin.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Kendinizi ne kadar çok önemsiyorsunuz bu kadar ya!

SALİH CORA (Trabzon) – Sizin kaç vekiliniz var burada?

BAŞKAN – Sayın Katircioğlu, Meclise hitap edin.

Buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Vallahi, değerli arkadaşlar, bakın ben size söyleyeyim, ben profesyonel bir siyasetçi değilim.

SALİH CORA (Trabzon) - Hani vekilleriniz nerede, niye muhalefet yapmıyor vekilleriniz?

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Üslubunuza dikkat edin bir kere, saygılı olun. Allah Allah!

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Ama hepiniz o kadar profesyonel olmuşsunuz ki hiçbir şekilde bu memleketin meseleleriyle ilginiz yok. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Sizin vekilleriniz de engel oluyor!

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Adalet ve Kalkınma Partisi kurulduğunda böyle bir parti de değildi, onun için utanın aslında.

SALİH CORA (Trabzon) – Sizin vekilleriniz nerede şu anda?

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Ben daha fazla konuşamayacağım.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde Samsun Milletvekili Bedri Yaşar.

Buyurun Sayın Yaşar... (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ayıp ya, ayıp!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sen oy veriyordun ama... Bak, bugün gerginsin ya, gerek yok Hocam ya!

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ya, ne demek ya! Siz ne yapıyorsunuz deminden beri? Kayıkçı dövüşü yapıyorsunuz ya!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Dinliyorduk ya!

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ya, bırakın ya! Biraz samimi olun, samimi!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hocam bugün sinirlenmiş ya!

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Evet, sinirleniyorum tabii ki geçenin kaçtığı olmuş!

BAŞKAN – Sayın Katircioğlu, buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Olmaz ya, gerek yok ya! Ya, dinlemek istiyorduk.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ya, ne demek “gerek yok” ya! Bir gereklilik vardı, bak orada hâlâ sohbet ediyolar.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Konuşmayın ya, Allah Allah!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ya, nükleer enerji yani bizim karşı olduğumuz bir şey, bütün Türkiye’yi ilgilendiren bir şey, hakikaten dalga geçer gibi...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Böyle bir şey olur mu ya! Nasıl bir Meclis burası ya, nasıl bir Meclis burası ya! Hayret bir şey ya!

BAŞKAN – Beyler, milletvekilimiz konuşuyor.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Komisyon orada, onlar da hiçbir şeyin farkında değil.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Komisyon burada, görevinde.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bugün kullandığımız enerjinin yaklaşık yüzde 95’i ithalata dayalı. Buna paralel olarak kullandığımız enerji teknolojilerinde de maalesef dışarıya bağımlılık devam ediyor. Aslında bu enerji sorunlarını konuşurken enerji teknolojilerine yapılacak yatırımları da konuşmak lazım. Bunun başında şöyle bir hidrolikten başlarsak daha ilk barajlar yapılmaya başlandığı andan itibaren -ben burada rahmetle anıyorum başta Necmettin Erbakan olmak üzere- o dönemde ağır sanayiyle ilgili hamleler vardı. Bunlardan bir tanesi de TEMSAN’dı. Değerli arkadaşlar, TEMSAN’IN görevi... Yani TEMSAN -makine fabrikası- o dönemde yapılacak barajlara türbin üretmek üzere kurulmuş bir tesisti ama maalesef bugünkü hidrolik santral tesislerindeki türbinlere baktığımız zaman TEMSAN’ın burada yüzde 10 bile yerinin olmadığını görüyoruz. Sadece ve sadece bunlarla bakım sözleşmeleri ve bakım anlaşmaları imzalanıyor, TEMSAN’la da bu faaliyet alanından dolayı bir miktar bakım sözleşmeleri imzalanıyor. Eğer, siz, bu alanda hani “Milliyiz, yerliyiz, bir şeyler yapıyoruz.” diyorsunuz ya ilk sahip çıkacağınız tesislerden biri buydu ama maalesef, bugün TEMSAN neredeyse formaliteden ibaret bir şirkete dönüştü. Ben buradan uyarıyorum, bu enerji teknolojilerine yatırım yapmadığımız sürece enerji üretiminden bahsetmek de yerlilikten, millilikten bahsetmek de hayaldir, hayalden öte bir şey değildir. Mümkün olduğunca sizler hep tüketim ekonomisine yatırım yapıyorsunuz, var olanları satıyorsunuz, hâlbuki var olanları geliştirerek büyütmeniz bugünkü mevcut şartlara, bugünkü mevcut teknolojilere göre uyarlanmanız gerekiyor. Ben buradan yeri gelmişken hatırlatıyorum: 1975 yılında kurulan bir tesis, maalesef, bugün hizmet etmekten çok uzak.

Yine, aynı şekilde güneş panellerinden bahsediyoruz, yaklaşık ürettiğimiz enerjinin yüzde 90’ını da güneş panellerinden elde ediyoruz. Peki, güneş panelleri yerli mi? Yerli değil. Bununla ilgili bir yatırımınız var mı? Allah bilir. İşte, özel sektör onu yapacak, bunu yapacak. Aynı şekilde “rüzgâr enerjisi” diyoruz. Peki, rüzgâr enerjisiyle ilgili, rüzgâr türbinleriyle ilgili bir yatırım çalışmanız var mı? Bununla ilgili devletin bir şeyi var mı?

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Var tabii, Avrupa ülkeleri arasında 1’inci olduk.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Buyurun hanımefendi.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Rüzgâr kullanımında Avrupa’da 1’inci olduk.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Hanımefendi, ben yapılan o rüzgâr türbinlerinden bahsediyorum, bunların tamamı yabancı; yerli bir tane markadan bahsedemezsiniz. Yerli markalar üzerinden...

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Hiç alakası yok!

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Yani ben üretimden değil, teknoloji üretimlerinden bahsediyorum; bir daha gözden geçirin.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – İnşallah o da olur.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Yine, aynı şekilde bugün Karadeniz’de doğal gaz çalışmalarımız var. Akdeniz’de gemiler ne vaziyette, bilmiyorum. Hani, böyle şanlı şöhretle, biz de istiyoruz, bir an önce doğal gaza ulaşalım çünkü bugün kullandığımız doğal gaza bir baktığımız zaman, Türkiye’nin üretimi, maalesef, yüzde 1 bile değil; yüzde 99’u ithalata dayalı. Aynı şekilde, bugün Karadeniz’de derin sondajlar yapıyoruz; inşallah, Akdeniz’de de yaparız, o şanlı şöhretli günlere döneriz. Bu sondaj malzemeleri bile büyük oranda ithalata dayalı. Bugünkü bu konuşmada buna dikkat çekmek istiyorum. Yani 1974’te nasıl uçaklarla ilgili, teknik malzemelerle ilgili ambargolar uygulandı, uçakları kaldıramadık; aynı şekilde, enerji güvenliği açısından da yarın bu enerji teknolojisine yatırım yapmadığımız takdirde, rüzgâr gülleri de durur, güneş panelleri de söner. Biz bunları yapmadığımız sürece bu pahalı enerjiyi kullanmaya da devam ederiz. Niye pahalı kullanıyoruz? Tabii, süre olmadığı için ona bir şey demeyeceğim ama gecenin ilerleyen saatlerinde bol bol konuşacağız, onu da, o fiyatların neden pahalı olduğunu da burada anlatmaya çalışacağım.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul emeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi’nin 14’üncü maddesinin (2)’nci fıkrasında yer alan “seksen milyon” ibaresinin “yedi yüz milyon” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan Kocaeli	Tacettin Bayır İzmir	Çetin Osman Budak Antalya
Müzeyyen Şevkin Adana	Ömer Fethi Gürer Niğde	Ahmet Vehbi Bakırılıoğlu Manisa
Serkan Topal Hatay	Emine Gülizar Emecan İstanbul	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan.

Buyurun Sayın Emecan. (CHP sıralarından alkışlar)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünya bir enerji krizinin içinde, tabii ki ülkemiz Türkiye de bu enerji krizinden etkilendi ancak Türkiye, bu enerji krizine ekonomik alanda yaşanan büyük bir krizin içerisinde geçerken yakalandı ve çok hazırlıksız yakalandı.

Yanlış enerji politikalarımız nedeniyle elektrik, doğal gaz, motorin, benzin zamları vatandaşların üzerine yağmur gibi yağıyor. Tarımı da bitirdiniz, hem gıdada hem de diğer birçok kalemde zamlar üst üste geliyor, faturayı da her zaman olduğu gibi vatandaş ödüyor. Ekonomi politikalarınız da enerji politikalarınız da o kadar kırılğan ki dünyada yaşanan olağanüstü gelişmeler sonucunda biz bunu Türkiye’de bir fırtına olarak yaşıyoruz.

Değerli arkadaşlar, çelişkilerin içinde boğulmuş durumdasınız. Bakın, daha altı ay önce karbon salımını azaltmayı hedefleyen Paris İklim Anlaşması’nı imzaladınız, diğer yandan şimdi de karbon salımını artıracak kömür ve fosil yakıtlara dayalı termik santral kurmak için zeytinlik alanları maden

şirketlerine açan bir yönetmelik çıkarıyorsunuz, aynı zamanda da 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun’u da baypas etmeye çalışıyorsunuz, bu duruma bir de “kamu yararı” kılıfı uyduruyorsunuz. Buğdayı, tütünü, şekeri bitirdiniz, sıra canım zeytinliklere geldi.

Şimdi gelelim düzenlenen kanun teklifine. Getirilen bu Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi’nin daha önce alınan Anayasa Mahkemesi iptal kararı nedeniyle 9 Mart 2022 tarihinden önce Meclisten çıkması gerekiyor. Getirilen teklifte pek çok muğlaklık ve eksiklik var. Düzenleme yapılırken geçmişte yaşanan ve yüz binlerce insanın hayatına mal olan Çernobil ve Fukuşima gibi nükleer felaketlerden hiç ders alınmadığını görüyoruz, risklere yönelik düzenlemelere yeterince yer verilmediğini de. Hayati öneme sahip radyoaktif atıkların yönetimi ve bertarafı için yeterli hukuki düzenlemeler de bu düzenlemenin içinde yapılmamış. Bu teklifin hazırlığı için on dört ay gibi bir süreniz olmasına rağmen belki de hiç çalışmamışsınız bu süre içerisinde ve yumurta kapağıya dayandığında alelacele bir şekilde bu teklifi hazırlamış ve getirmişsiniz. Yani kendisi büyük bir tehlike kaynağı olan nükleer santrallerden dünyadaki birçok ülke uzaklaşırken siz konuyu hiç ciddiye almamışsınız.

Üzerinde durmak istediğim asıl konu sizin nükleer savunmanız. Nükleer enerjiyi çevreye zarar vermeyen, düşük maliyetli millî enerji projesi olarak tanımlıyorsunuz. Şimdi elimizde 2010 yılında anlaşması imzalanan Akkuyu Nükleer Enerji Santrali var. Kim yapıyor? Rus firması yapıyor, sahibi olacak ve işletecek. Türkiye’nin santral üzerinde bir mülkiyet hakkı var mı? Yok. Yüzde 100 Rus şirketi. Bize teknolojik bilgi transferi yapacak mı? O da yok. Şimdi siz hangi millilikten bahsediyorsunuz, gerçekten anlamak mümkün değil. “Elimizde ne var?” dersek güney sahilimizde, herhangi bir kaza sonucunda risk boyutu çok yüksek Rus firmasının sahip olduğu bir nükleer güç santrali olacak. Zaten Türkiye enerjide yüzde 72 oranında dışa bağımlı, doğal gazda ise bu oran daha yüksek ve yüzde 98,9.

Bizim öncelikle nükleer enerji yerine yeşil enerjiye, daha sağlıklı güneş ve rüzgâr enerjisi gibi yenilenebilir enerjilere yönelmemiz, öncelik vermemiz gerekiyor; üstelik nükleer enerjiyle karşılaştırıldığında maliyeti de 3-4 kat daha aşağıda.

Enerjide dışa bağımlılığımızın ve Rusya’ya bağımlılığımızın boyutları bu kadar yüksekken ve bir enerji krizinin içinden geçiyorken yenilenebilir enerji yerine böyle bir kanuni düzenlemenin aceleyle görüşülüyor olması, değerli arkadaşlar, çok çok sakıncalı. Yaşanan bir Ukrayna-Rusya savaşının içindeyiz şu anda, Türkiye de çok hassas bir konumda ve her şey birbiriyle çok çok bağlantılı; çok dikkatli hareket etmek zorundayız ve şu anda bu kanunu görüşüyor olmamız sizin konuyu hakikaten hiç ciddiye almadığınızı gösteriyor.

Bakın, yıllardır İstanbul’da ucube bir Kanal İstanbul Projesi konuşuluyor ve siz bu süreçte Montrö Anlaşması’nı tartışmaya açtınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (Devamla) – Tamamlayacağım.

BAŞKAN – Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (Devamla) – Şimdi bu sözleşmenin Türkiye’nin ve bölgenin güvenliği açısından ne kadar önemli olduğu Rusya-Ukrayna gerilimiyle bir kez daha ortaya çıkmış oldu. Bu yanlışınızdan dönmenizi bekliyoruz. “Her şerde bir hayır vardır.” denilen şey aslında bu olsa gerek. Artık bu Kanal İstanbul Projesi’nin ülke gündeminden tamamen çıkması gerekiyor ama bakıyoruz, ne oluyor? Talan ve yağmada dur durağımız yok. Bölge imara açıldı, konut projeleri gündeme gelmeye başladı. Kanal İstanbul manzaralı dev konut projesi için ilk adımı Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı atmış. Pes diyorum doğrusu, gerçekten şu ortamda bu yapılanı pes diyorum ve bu memleketi... En yakın erken seçimde sizin bu çanak tuttuğunuz talana karşı durmak için geliyoruz ve bu ülkeyi bu talandan kurtaracağız diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

15'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sıralarına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Kenanoğlu

Kemal Peköz

Necdet İpekyüz

İstanbul

Adana

Batman

Murat Çepni

Rıdvan Turan

Mahmut Celadet Gaydalı

İzmir

Mersin

Bitlis

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen İzmir Milletvekili Murat Çepni. (HDP sıralarından alkışlar)

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Genel Kurul ve değerli halkımız; evet, nükleer güç santralleriyle ilgili gündür Komisyonunda ve burada konuşuyoruz, meselenin birçok boyutuyla ortaya konmasına destek olduk ve temel olarak nükleer güç santrallerinin bir suç projesi olduğunu, insanlığa ve doğaya karşı bir suç olduğunu birçok boyutuyla ortaya koyduk. Bununla ilgili de aynı zamanda, HDP olarak bir kanun teklifi sunduk Meclise ve bu kanun teklifinde de toplama bütün bu görüşlerimizi detaylandırdık, ayırtlandırdık ve sonuç olarak da bu kanun teklifinin geri çekilmesi, reddedilmesi ve bunun yerine de bizim kanun teklifinde ortaya koyduğumuz üzere, nükleer güç santrallerinin reddedilmesi, yasaklanması, bütün projelerin de iptal edilmesi gerektiğini ortaya koyduk. Bir kez daha altını çiziyoruz: Nükleer güç santralleri reddedilmeli, projeleri iptal edilmeli ve yasaklanmalıdır. Aynı zamanda, Türkiye dünyanın bir nükleer çöplüğü hâline getirilmiştir ve bu politikalarından da vazgeçilmesi gerektiğini bir kez daha buradan söylüyoruz.

Şimdi, biz bütün bunları söylerken iktidar tarafındansa meseleye hâkim olmayan bir perspektifle yine yüzeysel, biçimsel, aldıkları emirlere bağlı olarak bir savunma psikolojisi geliştirildi. Şimdi, tabii, bir kez daha söyleyelim: Bu nükleer güç santralleri bir enerji projesi değil, bu nükleer güç santralleri insanlığa ve doğaya karşı işlenmiş, işlenecek olan ağır bir suç. Bu konuda son uyarılarımızı da yapalım yani yarın muhtemelen bu teklif oylamayla geçecek, saray ittifakının, saray suç ittifakının kullanacağı oylarla, kaldıracığı ellerle bu geçecek ama suç işlendiğinin altını çizelim.

Tabii, AKP söz konusu olduğunda “enerji ihtiyacı” diye tarif ediliyor ve Türkiye'nin dört bir tarafı maden şirketlerine peşkeş çekilmiş durumda ve bunun yeni bir örneğiyle karşı karşıyayız, çok çarpıcı bir örneğiyle karşı karşıyayız. Şimdi, zeytinlik alanlar maden şirketlerine peşkeş çekiliyor yeni bir yönetmelikle. Eğer zeytinlik alanlar maden projesinin içerisindeyse bu zeytinlik alanlar taşınacak ve daha sonra, madenden sonra da burası rehabilite edilecek. Bu, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının muhteşem bir buluşu. Gerçekten Amerika'yı yeniden keşfeden, devasa akıl ürünü bir proje. Tabii, bu aynı zamanda AKP'nin de alametifarikası. Yani, biz şunu dediğimizde ne kadar haklı olduğumuz ortaya çıktı: AKP, tarihin görüp görebileceği en talancı, en rantçı iktidardır. Şimdi düşünün, şu anda Türkiye'de rehabilite edilmiş tek bir maden sahası yok. Örneğin, Rize İkizdere'de yine aynı gerekçelerle bir taş

ocağı projesi açıldı, açılmaya çalışılıyor. Orada da iki sene sonra burayı rehabilite edeceğini söylüyor. Yani işte, Gazimir'i söyledik, buna benzer çok sayıda örnek verilebilir. Tek bir maden sahası rehabilite edilmemişken ya da edilmeye çalışılmamışken şimdi, zeytinlik alanlar gibi edilmesi imkânsız olan alanlar rehabilite edilecekmiş. Yani yeter ki rant olsun, yeter ki enerji şirketleri ceplerini doldursun, gerisinin bir önemi yok.

Şimdi, bakın, Tarım Bakanı "Pakdemirli" diye birisi vardı. Unutmadık umarım yani yeni istifa etti ama unutmayalım. Şimdi, bu adam, bu kişi daha düne kadar, hatta belki geçtiğimiz dakikalara kadar tarımı uçurduğunu, Türkiye tarımının dünyada rekorlar kırdığını söyleyen bir Bakandı, hiçbir sorun yoktu. Peki, niye istifa ettin sen? Soruyoruz biz: Ya, bu Pakdemirli niye istifa etti?

ORHAN SÜMER (Adana) – Affını istedi.

MURAT ÇEPNİ (Devamla) – Affını istedi. Yani AKP böylesine... Ya, böylesi bir tutarsızlık... Gerçekten bazen kelimeler bulmak mümkün değil. Gübreye yüzde 350 zam yapılan ülkede yüzde 30 indirim yaparak bunu başarı olarak sunan Pakdemirli, ormanlık alanları talan eden Pakdemirli, tarımda dışa bağımlılığı zirve yaptıran Pakdemirli, tarımı bitiren Pakdemirli ama bunu aynı zamanda büyük başarı olarak sunuyordu, bugün istifa etti, affını diledi. Yani nükleer santral projeleri, tarım projeleri, maden projeleri, bütün bunlara baktığımızda AKP gerçekliğiyle karşı karşıya kalıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT ÇEPNİ (Devamla) – Bitiriyorum.

Sonuç olarak şunu tekrar söyleyip bitireceğim: Evet, bütün bunların hepsine baktığımızda ortada çok güçlü, çok büyük bir yıkım siyaseti söz konusu. Gelin, hep birlikte halkımıza yaptığımız çağırımı yineleyelim: Bu zulüm rejiminden, bu yıkım ittifakından kurtulmak bizim elimizde; bunun için hep birlikte yan yana gelmek, mücadele etmekten başka bir şansımız yoktur diyorum ve hepinizi tekrardan selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin 15'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan "tarafından" ibaresinden sonra "hazırlanacak olan" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Ümit Beyaz	Ayhan Erel	Hüseyin Örs
İstanbul	Aksaray	Trabzon
Dursun Ataş	Fahrettin Yokuş	Orhan Çakırlar
Kayseri	Konya	Edirne

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Kayseri Milletvekili Dursun Ataş.

Buyurun Sayın Ataş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülen kanun teklifinin 15'inci maddesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, bu hafta Kayseri'nin Develi, Melikgazi, Tomarza, Bünyan, Felahiye Ziraat Odası Başkanları ziyaretimize geldiler, Kayseri'de çiftçinin düştüğü zor durumu anlattılar. Artan maliyetler yüzünden birçok çiftçi üretimi bırakmış, kalanlar da tarlalarını bırakıp gidecek noktaya gelmiştir. Üretime devam edebilmeleri için iktidardan bazı talepleri bulunmaktadır. Şimdi bu haklı taleplerinin bir kısmını dile getirmek istiyorum. İlk talepleri buğday taban fiyatlarının girdi fiyatlarındaki artışla orantılı olarak yükseltilmesidir. Nitekim son bir yılda mazot yüzde 140 -şu an yüzde 150 oldu, bir saat önce- tarım ilaçları yüzde 200, sulamada kullanılan elektrik yüzde 125, gübre fiyatları ise yüzde 200 ile 300 arasında artmıştır. Bu fahiş girdi fiyat artışları karşısında bugünkü buğday taban fiyatıyla çiftçimiz zarar etmekte, üretim yapamamaktadır. Bu nedenle buğday taban fiyatlarına ciddi bir fiyat artışı yapılması zorunludur. Aksi hâlde çiftçimiz buğday ekimini tamamen terk edecektir. Geçen yıl buğday ithalatının yüzde 90'ını yaptığımız Ukrayna ile Rusya arasındaki savaş göz önüne alındığında, çiftçimiz buğday ekimini bırakırsa ekmek, makarna gibi birçok temel gıdaya ulaşamayacaktır.

Yine, bu artışlar karşısında Tarım Kredi Kooperatiflerinin çiftçilerimize sağladığı kredi miktarları yetersizdir. Bu miktarın günümüz girdi fiyatları karşısında yeniden değerlendirilmesi ve artırılması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, çiftçilerimizin diğer bir talebi ise müstahsil faturalarındaki stopaj miktarları. Çiftçilerimiz buğday ve arpa üretip bu ürünlerini sattığı zaman müstahsil faturası almaktadır. Bu faturalarla devletten aldığı destek stopaj olarak devlete geri gitmektedir yani bu para çiftçinin eline geçmeden devlete geri dönmektedir. Bu nasıl bir destektir? Ya bu destek miktarları artırılmalı ya da bu stopaj kaldırılmalıdır.

Diğer bir talepleri de hayvancılık yapan çiftçilere Toprak Mahsulleri Ofisinin verdiği arpa desteğiyle alakalıdır. Bu destek hayvanların kulak küpesi ve numarasına göre verilmektedir ancak art niyetli bazı kişiler hayvanlarını satmış veya kestirmiş olmalarına rağmen bu destekten yararlanarak Toprak Mahsulleri Ofisinden aldıkları arpayı tüccara satmaktadır. Böylece hak etmeyen kişiler destek alırken hak eden kişilerse destekten mahrum bırakılmaktadır. Bu konuda denetimler artırılmalı, desteğin hak eden çiftçilerimize ulaştırılması sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, diğer bir konu ise... Develi, Pınarbaşı ve Tomarza ilçelerindeki çiftçilerimiz, akıp giden Zamantı Irmağı güzergâhında bulunan arazilerini tamamen kendi imkânlarıyla sulamaktaydı ancak DSİ, dört yıldır buradan çekilen sudan fahiş fiyatlarla tahsilat yapmaktadır; şimdi ise buradaki çiftçilere gönderdiği bir ihtarla Zamantı Irmağı'ndan su kullanamayacaklarını aksi takdirde elektrik aboneliklerini keseceğini bildirmiştir. Sulama birlikleri ise cazibeli sulamada kullanılan suyun tonunu 19 kuruştan 38 kuruşa çıkararak, pompalı sulamada ise 23 kuruştan 46 kuruşa çıkararak yüzde 100 zam yapmıştır. Bu nasıl bir anlayış? Hükümet üretime köstek değil, destek olmalıdır.

Çiftçilerimizin son olarak sulamayla ilişkili önemli bir talebi daha bulunmaktadır: Kayseri'de sulama projelerinin tam olarak faaliyete geçirilmesi ve susuz kalan araziye suyla buluşturarak üretimin artırılmasıdır. Develi II. Merhale Barajı, Bahçecik Barajı; Pınarbaşı, Bünyan, Sarıoğlan, Tomarza, Develi'deki tarım arazilerinin tamamına yakını sulayacak potansiyele sahiptir. Yamula Barajı ise sadece Kayseri değil, Kırşehir, Nevşehir, Yozgat çiftçilerine bile can suyu olacaktır ancak ödenek yetersizliği sebebiyle bu barajların sulama projeleri yirmi yıldır tamamlanamamıştır. Yandaşa gelince sınırsız olan ödenek çiftçiye gelince mi yetersizdir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Dursun Bey.

DURSUN ATAŞ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, tarımda yaşanan bu olumsuz gelişmeler nedeniyle Kayseri’de tarım yapılan Özvatan, Felahiye, Pınarbaşı, Akkışla, Sarioğlan, Bünyan, Yeşilhisar, Tomarza, Sarız ve Yahyalı ilçelerindeki nüfus hızla azalmaktadır. Kırsaldan göçün önüne geçebilmek için tarım ve hayvancılığa destek artırılmalı, bahsettiğimiz talepler yerine getirilmelidir. Aksi hâlde kırsal ilçelerimiz boşalacak, tarım ve hayvancılık yapacak kimse kalmayacak, gıdaya ulaşım çok daha pahalı ve zor olacak, işsizlik daha da artacaktır.

Dört yıldır bu taleplerimizi görmeyen eski Bakanımız bugün itibarıyla affını istedi; yeni, çiçeği burnunda Bakanımız bir saat önce atandı. Kendisine hayırlı olsun diyoruz. İnşallah Bakan Vahit Kirişçi bu sesimizi duyar diyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi’nin 15’inci maddesinin 1’inci fıkrasında yer alan “belirlenir” ibaresinin “düzenlenir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan	Tacettin Bayır	Çetin Osman Budak
Kocaeli	İzmir	Antalya
Müzeyyen Şevkin	Ömer Fethi Gürer	Ahmet Vehbi Bakırılıoğlu
Adana	Niğde	Manisa
	Serkan Topal	
	Hatay	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Hatay Milletvekili Serkan Topal. (CHP sıralarından alkışlar)

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinize selamlarımı, saygılarımı iletiyorum. Bizleri ekranları başında izleyen bütün vatandaşlarımıza da buradan selamlarımızı iletiyoruz ama selamlarımı, muhabbetlerini iletmeyen AK PARTİ iktidarı var burada. Neden var? Çünkü bir kanun teklifi getiriyorlar ama kanun teklifini getirmeden önce hiçbir kuruma sormuyorlar maalesef. Komisyon, az önce, Ankara Milletvekilimiz, Parti Meclisi üyemiz Sayın Murat Emir’in iddialarına maalesef burada cevap vermedi, veremedi.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Vereceğiz.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Verebiliyorsa biz de dinleyelim; az sonra da sizi dinleyeceğiz Murat Emir’in iddiaları için.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Var, her soruya cevabımız var.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Şimdi, bakın değerli arkadaşlar, elbette enerji önemlidir. Ancak, Çernobil çocuklarını unuttunuz mu?

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Evet!

SERKAN TOPAL (Devamla) – Allah rahmet eylesin, Kâzım Koyuncu’yı unuttunuz mu?

Değerli arkadaşlar, bakın, belki de burada nükleer ve benzerleri, üç kuşağa yararlı olabilir. Ancak Komisyona soruyorum: Hiç sordunuz mu, otuz kuşağa zararı var mı yok mu? Ben, bu soruya cevap bekliyorum. Otuz kuşağa zararı bilimsel anlamda kanıtlanmış mı kanıtlanmamış mı? Sizin, normal şartlarda, bunu buraya getirmeden önce Adalet Komisyonuna göndermeniz gerekiyor mu gerekmiyor mu? Neden göndermediniz değerli arkadaşlar?

Bakın, nükleer, millî güvenlik meselesidir; bu yüzden derhâl bundan vazgeçin. Allah şahit, çarpılırsınız, çarpılırsınız.

Bakın, şimdi, tabii, biz o zaman sizin dilinizle konuştuk. Şimdi, burada, zeytinle ilgili -kanunla ilgili- konuşmadan da inemeyeceğim. Sizin bildiğiniz dilden anlatayım o zaman. Bakın, Tîn suresinde ne diyor?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Siz bu dili bilmiyor musunuz? Siz bu dili bilmiyor musunuz yoksa? Biz biliyoruz...

SERKAN TOPAL (Devamla) – Biz size öğretilim o zaman Sayın Grup Başkan Vekili.

(Hatip tarafından Tîn suresinin 1’inci ayetikerimesinin okunması)

SERKAN TOPAL (Devamla) – Tîn suresinde ne diyor?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hayır, niye benim inancımı, dinimi böyle...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sana ne, sana ne! Onu da mı dayatacağın?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bana neyse ona da ne! Önüne bak!

SERKAN TOPAL (Devamla) – Bizi dinle, bizi dinle; bizi dinle, dinle; bak, bak, iyi dinle.

BAŞKAN – Serkan Bey, siz devam edin.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Tîn suresinde ne diyor?

(Hatip tarafından Tîn suresinin 1’inci, 2’nci ve 3’üncü ayetikerimlerinin okunması)

SERKAN TOPAL (Devamla) – Bakın, zeytin ağacı o kadar kutsal ki zeytin ve incir ağacına yemin ediyor Cenab-ı Hak.

Bakın, 1911’de, 1914’te, 1918’de, Kurtuluş Savaşı yıllarında ekmeğin yanında, soğanın yanında ne vardı? Zeytin vardı. Siz bu kutsal ağacı kesemezsiniz, günaha girersiniz arkadaşlar çünkü zeytin ağacıyla birlikte binlerce, milyonlarca vatandaşımız ekmek yiyor; o kutsal zeytin ağacına siz dokunmayın.

Sayın Başkanım, aslında, siz oradayken milletvekili arkadaşlarımıza bazen müdahil olabiliyorsunuz. Peki, bu konuda, nükleer konusunda, otuz kuşağa zarar verecek, milletimize zarar verecek konuda neden yorum yapmıyorsunuz? Ayrıca zeytin kanunu konusunda neden yorum yapmıyorsunuz Sayın Başkan? Bu konuda müdahil olmanızı ve yüce milletimizin kutsal ağacına dokunulmaması konusunda, peşkeş çekilmemesi konusunda müdahil olmanızı bekliyoruz.

Sayın Grup Başkan Vekili, siz orada laf atıyorsunuz ama orada laf atmakla olmuyor. Gelin, yüce milletimize hesap verin; gelin, özellikle zeytin ağacı konusunda, özellikle nükleer konusunda ve Çernobil çocukları konusunda bir iki laf edin, biz de sizi dinleyelim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Bitmedi Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun, size söz verdim fazladan.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Şimdi, Hatay’da Arsuz’la ilgili, bir maden ocağıyla ilgili, oradaki halk defalarca “Biz bunu istemiyoruz.” dedi ama maalesef, hâlâ orayı peşkeş çekmek isteyen bir iktidar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Serkan Bey, teşekkür ederim.

İstersen ben senin söylediğine bir cevap vereyim.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Sayın Başkanım, sizden de bekliyoruz, gerçekten sizden bekliyoruz. Bu konuda sizden destek bekliyoruz.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan’ın, Mecliste grubu bulunan bütün partilerin zeytin ağaçlarını savunduğuna ilişkin konuşması

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi ve Adalet ve Kalkınma Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi, İYİ Parti, Halkların Demokratik Partisi, bütün partilerimiz, hepsi zeytin ağacını savundular. İnşallah önümüzdeki süreçte 84 milyon zeytin ağacını dikmeyi Cenab-ı Allah nasip etsin hepimize. (AK PARTİ, CHP ve MHP sıralarından alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222) ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 314) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Birleşime bir dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 01.47

SEKİZİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 01.48****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Enez KAPLAN (Tekirdağ)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61’inci Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 4 Mart 2022 Cuma günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 01.48

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Muğla Milletvekili Mürsel Alban 'ın, Erzincan 'ın Üzümlü ilçesine bağlı Altınbaşak beldesinde bulunan PTT şubesinin kapatılma gerekçesine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu 'nun cevabı (7/58424)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Adil Karaismailoğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Mürsel ALBAN
Muğla Milletvekili

Erzincan İlinin Üzümlü İlçesine bağlı Altınbaşak Beldesi PTT Şubesi, 2021 yılının Mayıs ayında kapatılmıştır. Belde, Erzincan merkeze 25 km uzaklıkta olup Üzümlü merkeze yaklaşık 7 km uzaklıktadır. Nüfusu 2 bine yaklaşan beldedeki PTT şubesinin kapatılması nedeniyle beldede yaşayan yurttaşlarımız iletişim, kargo, bankacılık ve fatura ödeme işlemlerini yapamamaktadır.

Buna göre;

- 1- Altınbaşak Beldesi PTT Şubesi'nin kapatılma gerekçesi nedir?
- 2- Kapatılma öncesinde şubede aylık ortalama kaç işlem yapılmaktaydı?
- 3- Özellikle kış şartlarının ağır olduğu beldede, içinde bulunduğumuz pandemi koşulları altında, işlem yapmak için güç şartlarda uzak mesafelere gitmek zorunda kalan belde halkımızın mağduriyeti giderilecek midir?
- 4- Tarafınızdan, beldenin kapatılan PTT şubesinin yeniden açılması için bir çalışma yapılacak mıdır?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-187109
Konu : Muğla Milletvekili Sayın Mürsel
ALBAN'ın yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11.02.2022 tarihli ve 43452547-120.07-E.0963030 sayılı yazınız.

Muğla Milletvekili Sayın Mürsel ALBAN'ın 7/58424 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**MUĞLA MİLLETVEKİLİ SAYIN MÜRSEL ALBAN'IN
7/58424 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Erzincan ili Üzümlü ilçesinin Altınbaşak Beldesinde hizmet veren Altınbaşak PTT Şubesinde 2019 yılı itibarıyla günlük ortalama 33 bankacılık işlemi, 2020 yılı itibarıyla da günlük ortalama 38 bankacılık işlemi gerçekleşmiştir. Acentenin faaliyet gösterdiği dönemde ise günlük ortalama 11 bankacılık işlemi yapıldığı, posta-kargo işlemlerinin ise neredeyse hiç yapılmadığı tespit edilmiştir.

Diğer taraftan; Altınbaşak Beldesinde hizmet veren Altınbaşak PTT acenteliğini işleyen şahsın sağlık sorunları sebebiyle istifa etmesi üzerine acentelik 21.09.2021 tarihi itibarıyla kapanmış olup, Beldede başka bir acenteliğin yeniden faaliyete geÇirilmesi hususunda çalışmalar devam etmektedir.

2.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, İstanbul Havalimanı'ndaki kargo binasının çökmesine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/58426)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil KARAİSMAİLOĞLU tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Mahmut Celadet GAYDALI
Bitlis Milletvekili

İstanbul Havalimanında bulunan kargo binasının çatısının çökmesi ile ilgili olarak; *Burası geçici bir yapı. Havalimanının 7 kilometre dışında bir yapıydı. Zaten yıkılacaktı. Havalimanını ilgilendiren bir durum yok*" açıklamasını yapmış bulunmaktasınız. Söz konusu binanın geçici olduğu düşünülse dahi geçici binalar, yıkılmaz demonte edilir ve yıkım sonrası çıkan malzeme tekrar kullanıma sunulur. Aksi takdirde korkunç malzeme israfına yol açacağı bilinmektedir. Söz konusu çöken tesiste bu tarz bir yapının olmadığı da görülmektedir.

Bu bağlamda;

1. Konu teknik yönden incelenmiş midir?
2. Çatının çökmesi ile ilgili olarak bir dizayn hatası var mıdır? Eğer bir dizayn hatası söz konusu ise proje müellifi kimdir? Bu firmaya herhangi bir yaptırım uygulanmış mıdır?
3. Çatının çökmesi ile ilgili olarak bir imalat hatası söz konusu mudur? Eğer bir imalat hatası söz konusu ise sorumlular hakkında herhangi bir işlem yapılmış mıdır?
4. Kalite kontrol hatası ise sorumlular tespit edilmiş ve herhangi bir yaptırım uygulanmış mıdır?
5. Söz konusu tesisin yapım sürecinde diğer ünitelerin çatı ve taşıyıcı aksamaları veya zemin sorunları incelenmiş midir?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-187205
Konu : Bitlis Milletvekili Sayın Mahmut Celadet
GAYDALI'nın yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11.02.2022 tarihli ve 43452547-120.07-E.0963030 sayılı yazınız.

Bitlis Milletvekili Sayın Mahmut Celadet GAYDALI'nın 7/58426 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**BITLİS MİLLETVEKİLİ SAYIN MAHMUT CELADET GAYDALI'NIN
7/58426 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Soru önergesinde bahsi geçen ve yoğun kar yağışı nedeniyle çatısı çöken kısım, gayri faal durumdaki geçici bir kargo binası olup kargo hizmeti yeni binada yürütölmektedir.

3.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, kamu-özel iş birliği modeliyle yapılan havaalanı, otoyol ve köprülerde yoğun kar yağışı nedeniyle aksayan ulaşım hizmetlerine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/58527)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye kış mevsiminin getirdiği koşullara, aynı zamanda meteorolojik tahminlere de uygun olarak 24.01.2022 tarihi ile başlayan haftada 2-3 gün süren yoğun bir kar yağışı ile karşılaşmış, yurdun bazı bölümlerinde bu yoğun kar yağışı nedeniyle şehir içi, şehirlerarası ulaşımda, karayollarında ve otoyollarda bazı problemler ve uzun süreli yol kapanma olayları ile karşılaşmış bulunmaktadır.

Bu süreçte özellikle KÖİ (Kamu Özel İşbirliği) modeli ile inşa ettirilen otoyol, üçüncü havalimanı, köprü gibi mahallerin yoğun kar yağışı nedeniyle uzun süreli olarak servis dışı kalması, haklı olarak kamuoyunda döviz kuruna bağlı olarak geçiş garantisi verilerek inşa ettirilip işletimi bu amaçla kurulan şirketlere devredilen bu tesislerin ve yapıların , hizmete açık tutulmasının gerektirdiği bakım, onarım, karla mücadele vb hizmetlerin kimin tarafından üstlenildiği, bu konudaki aksamalardan kimlerin sorumlu olduğu konusunda birtakım sorgulamalara neden olmaktadır.

Bu bağlamda aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu tarafından cevaplandırılmasını arz ederim. 31.01.2022

Mehmet Bekaroğlu
İstanbul Milletvekili

- 1- Hafta başında yaşanan yoğun kar yağışı nedeniyle uçak seferleri gecikmeli yapılan çok sayıda uçuşu iptal edilen, çok sayıda yolcunun mahsur kaldığı, çok kötü koşullarda konakladığı, neredeyse yaklaşık iki gün süre ile kapalı kalan İstanbul Havalimanı için yapılan sözleşmelerde bu tür durumlarda, havalimanının açık tutulmasından, aksayan hizmetlerin giderilmesinden hangi kurum ve kuruluşlar sorumlu olarak belirlenmiştir? Yapılan sözleşmelerde bu tür durumlarda İstanbul havalimanının işleticisi konumunda olduğu anlaşılan İGA'nın sorumluluğunun tespiti konusunda herhangi bir düzenleme yer almakta mıdır? İGA'nın bu sorumluluğunu yerine getirememesi/getirmemesi durumunda uygulanacak herhangi bir yaptırım düzenlemesi/ceza müeyyidesi söz konusu mudur? Şayet böylesi

- bir düzenleme mevcut ise bu müeyyideleri adı geçen şirket hakkında uygulayacak mısınız?
- 2- Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün bu konuda herhangi bir sorumluluğu bulunmakta mıdır? Varsa anılan genel müdürlük bu konuda sorumluluklarını yerine getirmiş midir?
  - 3- Bu süreçte, söz konusu havalimanının kardan temizlenmesi ve seferlere açık hale getirilmesi için herhangi bir kamu kuruluşunun yerine getirdiği bir faaliyet olmuş mudur? Bu faaliyetin maliyeti ilgili işletici kuruluştan tahsil edilecek midir?
  - 4- Aynı şekilde yoğun kar yağışı nedeniyle uzun süre kapalı kalan çok sayıda sürücü ve yolcunun mahsur kaldığı, yine KÖİ modell ile yaptırılan Yavuz Sultan Mehmet Köprüsü, köprü bağlantı yollarında, Kuzey çevre otoyolu, Kuzey Marmara Otoyolu ile ilgili olarak yapılan sözleşmelerde bu tür durumlarda, söz konusu yapıların açık tutulmasından, otoyol ve köprü geçiş güvenliğinin sağlanmasından, aksayan hizmetlerin giderilmesinden hangi kurum ve kuruluşlar sorumlu olarak belirlenmiştir? Yapılan sözleşmelerde bu tür durumlarda bu yapıların işleticisi konumunda oldukları anlaşılan ICA (Kuzey Çevre Otoyolu ve Yavuz Sultan Selim Köprüsü İşletmesi) ve KMO (Kuzey Marmara Otoyolu İşletmesi) sorumluluklarının tespiti konusunda herhangi bir düzenleme yer almakta mıdır? ICA ve KMO'nun bu sorumluluklarını yerine getirememesi/getirmemesi durumunda bunlara uygulanacak herhangi bir yaptırım düzenlemesi/ceza müeyyide söz konusu mudur? Şayet böylesi bir düzenleme mevcut ise bu müeyyideleri adı geçen şirketler hakkında uygulayacak mısınız?
  - 5- Karayolları Genel Müdürlüğü'nün bu konuda herhangi bir sorumluluğu bulunmakta mıdır? Varsa anılan genel müdürlük bu konuda sorumluluklarını yerine getirmiş midir?
  - 6- Bu süreçte söz konusu yapıların kardan temizlenmesi ve seferlere açık hale getirilmesi için herhangi bir kamu kuruluşunun (Örneğin Karayolları Genel Müdürlüğü'nün) yerine getirdiği bir faaliyet olmuş mudur? Bu faaliyetin maliyeti ilgili işletici kuruluşlardan tahsil edilecek midir?
  - 7- İstanbul Havalimanının, Yavuz Sultan Mehmet Köprüsü, köprü bağlantı yollarının Kuzey çevre otoyolunun, Kuzey Marmara Otoyolunun

meteorolojik tahminlerin de doğruladığı biçimde yoğun kar yağışı nedeniyle servis dışı kalmasının maliyeti nedir? Hizmetin emre amade olmadığı, yani eksik ve kalitesiz sunulduğu süreler için görevli şirketlere varsa gelir garantisi ödemesi yapılmaması gerekir. Bu sürede gerçekleşmeyen uçuşlar ve otoyol ve köprü geçişleri için ilgili işletmeciler kuruluşlara döviz kuruna bağlı geçiş ve uçuş garanti ücretleri de ödenecek midir, sözleşmelerde bu konu ile ilgili herhangi bir hüküm bulunmakta mıdır?

- 8- Havalimanında ve yollarda uçuşu iptal edilen ve mahsur kalan yolculara, sürücülere müracaatları halinde herhangi bir tazminat ödemesinde bulunacak mısınız? Söz konusu tazminatlar bu yapıların işleticisi konumunda olan şirketler tarafından mı yoksa Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğü gibi kamu kuruluşları tarafından mı ödenecektir? İmzalanan sözleşmelerde bu hususlara ilişkin herhangi bir düzenleme yer almakta mıdır?
- 9- İstanbul Havaalanı kar nedeniyle kapalıyken siz, İçişleri Bakanı ve AFAD Başkanı'nın Atatürk Havaalanı'nın açık olan pistine indiniz. Bu durum, İstanbul Havaalanı'nın yanlış yerde yapıldığı iddialarını doğrular nitelikte midir? Bu durum göz önüne alınarak Atatürk Havaalanı'nın tekrar uçuşlara açılması söz konusu olabilir mi?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı

Sayı : E-44697349-610-187265
Konu : İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet
BEKAROĞLU'nun yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi : 15.02.2022 tarihli ve 43452547-120.07-E.0964900 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet BEKAROĞLU'nun 7/58527 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET BEKAROĞLU'NUN
7/58527 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Yoğun kar yaĐıŖı olan dönemde İstanbul Havalimanının iŖletilememesi gibi bir durum söz konusu olmayıp, olağanüstü meteorolojik koŖullar nedeniyle bazı uçuŖlarda iptal, erteleme ve diğer havalimanlarına yönlendirmeler yapılmıŖtır. Yolcuların herhangi bir mağduriyet yaŖamaması adına kumanya, su ve battaniye daĐıtılmıŖ olup bazı hizmetlerin de ücretsiz sunulması saĐlanmıŖtır. Ayrıca havayolu ile seyahat eden yolcularımıza Yolcu Hakları Genelgesi kapsamında iŖlem tesis edilmiŖtir.

Diğer taraftan; Kuzey Marmara Otoyolunda yoğun kar yaĐıŖı nedeniyle olumsuzlukların yaŖandıĐı Yassıören-Odayeri kesiminin iŖletmesinden sorumlu olan Ŗirkete; Uygulama Sözleşmesinin ilgili maddeleri gereğince cezai iŖlem uygulanmıŖ ve bu kesimi kullanan araç sahiplerine otoyol için ödedikleri geçiŖ ücretleri iade edilmiŖtir.

4.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İstanbul Havalimanı'nda yoğun kar yağışı nedeniyle çatısı çöken kargo binasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/58698)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Adil Karaismailoğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, katıldığı bir televizyon programında, İstanbul'da yaşanan kar felaketiyle ilgili açıklamalarda bulunmuştur. Bakan Karaismailoğlu, program sunucusunun, “İstanbul Havalimanı'ndaki kargo tesisi niye çöktü?” sorusuna, “Burası geçici bir yapı. Havalimanının 7 kilometre dışında bir yapıydı. Zaten yıkılacaktı. Havalimanını ilgilendiren bir durum yok.” yanıtını vermiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Çatısı çöken söz konusu kargo binası, İstanbul Havaalanı'nın kullandığı bir tesis midir? Eğer değilse kim tarafından, ne amaçla kullanılmaktadır?
- 2- Tesis ne zaman ve hangi firma tarafından yapılmıştır?
- 3- Tesisi yapan şirketle ilgili bir yaptırım söz konusu olacak mıdır?
- 4- Tesiste kaç kişi çalışmaktadır? Söz konusu çatı çökmesinde yaralanan personel olmuş mudur?
- 5- Bakanın da “zaten yıkılacaktı” dediği gibi, ülkemizdeki havaalanlarında bu şekilde yıkılması beklenen veya yıkılacak olan tesis var mıdır? Varsa bunlar kaç adettir ve neden yıkılması planlanmaktadır?
- 6- Söz konusu tesisin yıkılması planlanıyorsa bugüne kadar neden beklenmiştir? Yıkılması planlanan tesisin bugüne kadar yıkılmaması çalışan personelin hayatının tehlikeye atılması anlamına gelmez mi?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIğI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıđı

Sayı : E-44697349-610-187356
Konu : İzmir Milletvekili Sayın Av. Sevda
ERDAN KILIÇ'ın yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIđINA

İlgi : 22.02.2022 tarihli ve 43452547-120.07-E.0968692 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Av. Sevda ERDAN KILIÇ'ın 7/58698 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAIŖMAILOđLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. SEVDA ERDAN KILIÇ'IN
7/58698 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Soru önergesinde bahsi geçen ve yoğun kar yağışı nedeniyle çatısı çöken kısım, gayri faal durumdaki geçici bir kargo binası olup kargo hizmeti yeni binada yürütölmektedir.

5.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Çorum için hazırlanan projelere ve yapılan yatırımlara,

2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Balıkesir için hazırlanan projelere ve yapılan yatırımlara,

2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Antalya için hazırlanan projelere ve yapılan yatırımlara,

2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Kocaeli için hazırlanan projelere ve yapılan yatırımlara,

2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Çanakkale için hazırlanan projelere ve yapılan yatırımlara,

2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Amasya için hazırlanan projelere ve yapılan yatırımlara,

İlişkin soruları ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/58763), (7/58764), (7/58765), (7/58766), (7/58767), (7/58768)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil KARAİSMALOĞLU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.14.02.2022

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

1-Bakanlığınızın kendi bütçesi veya doğrudan faydalanıcı olduğu AB programları çerçevesinde 2018 yılından 2022 yılına dek her yıl için ayrı ayrı belirtilerek Çorum iline kaç proje hazırlanmış, ne kadar yatırım yapılmıştır? Bakanlığınız yatırımlar sıralamasında Çorum ili kaçınıcı sıradadır?

2-Ödenek yetersizliğinden bekleyen projeleriniz var mıdır? Var ise hangileridir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil KARASMAİLOĞLU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.14.02.2022

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

- 1-Bakanlığınızın kendi bütçesi veya doğrudan faydalanıcı olduğu AB programları çerçevesinde 2018 yılından 2022 yılına dek her yıl için ayrı ayrı belirtilerek Balıkesir iline kaç proje hazırlanmış, ne kadar yatırım yapılmıştır? Bakanlığınız yatırımlar sıralamasında Balıkesir ili kaçınıcı sıradadır?
- 2-Ödenek yetersizliğinden bekleyen projeleriniz var mıdır? Var ise hangileridir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil KARASMAİLOĞLU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.14.02.2022

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

- 1-Bakanlığınızın kendi bütçesi veya doğrudan faydalanıcı olduğu AB programları çerçevesinde 2018 yılından 2022 yılına dek her yıl için ayrı ayrı belirtilerek Antalya iline kaç proje hazırlanmış, ne kadar yatırım yapılmıştır? Bakanlığınız yatırımlar sıralamasında Antalya ili kaçınıcı sıradadır?
- 2-Ödenek yetersizliğinden bekleyen projeleriniz var mıdır? Var ise hangileridir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil KARAIŞMAİLOĞLU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.14.02.2022

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

- 1-Bakanlığınızın kendi bütçesi veya doğrudan faydalanıcı olduğu AB programları çerçevesinde 2018 yılından 2022 yılına dek her yıl için ayrı ayrı belirtilerek Kocaeli iline kaç proje hazırlanmış, ne kadar yatırım yapılmıştır? Bakanlığınız yatırımlar sıralamasında Kocaeli ili kaçınıcı sıradadır?
- 2-Ödenek yetersizliğinden bekleyen projeleriniz var mıdır? Var ise hangileridir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil KARAIŞMAİLOĞLU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.14.02.2022

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

- 1-Bakanlığınızın kendi bütçesi veya doğrudan faydalanıcı olduğu AB programları çerçevesinde 2018 yılından 2022 yılına dek her yıl için ayrı ayrı belirtilerek Çanakkale iline kaç proje hazırlanmış, ne kadar yatırım yapılmıştır? Bakanlığınız yatırımlar sıralamasında Çanakkale ili kaçınıcı sıradadır?
- 2-Ödenek yetersizliğinden bekleyen projeleriniz var mıdır? Var ise hangileridir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil KARASMAİLOĞLU** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.14.02.2022

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

1-Bakanlığınızın kendi bütçesi veya doğrudan faydalanıcı olduğu AB programları çerçevesinde 2018 yılından 2022 yılına dek her yıl için ayrı ayrı belirtilerek Amasya iline kaç proje hazırlanmış, ne kadar yatırım yapılmıştır? Bakanlığınız yatırımlar sıralamasında Amasya ili kaçınıcı sıradadır?

2-Ödenek yetersizliğinden bekleyen projeleriniz var mıdır? Var ise hangileridir?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-187612

Konu : İzmir Milletvekili Sayın Mehmet Ali
ÇELEBİ'nin yazılı soru önermeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İgi : 22.02.2022 tarihli ve 43452547-120.07-E.0968894 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Mehmet Ali ÇELEBİ'nin 7/58763, 7/58764, 7/58765, 7/58766, 7/58767 ve 7/58768 esas sayılı yazılı soru önermelerinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARASMAİLOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET ALİ ÇELEBİ'NİN
7/58763, 7/58764, 7/58765, 7/58766, 7/58767 VE 7/58768
ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGELERİNİN CEVABI

Bakanlığımız ile bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşlarımız tarafından, illerimize yapılan yatırımlara ilişkin bilgilere; Bakanlığımızın resmi web sayfası <https://www.uab.gov.tr/sehirler> adresinden ulaşılabilir.

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 5

61'İNCİ BİRLEŞİM
3 MART 2022 PERŞEMBE
SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun 3, 8, 9, 10, 15, 16, 17, 22, 23, 24, 29, 30 ve 31 Mart 2022 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının grşlmeyerek Gündemin ‘‘Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler’’ kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve bu birleşimlerinde saat 24:00’e kadar çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 22.02.2022 tarihli 56’ncı Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun,

3 Mart 2022 Perşembe günkü Birleşiminde 314 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

3 Mart 2022 Perşembe günkü Birleşiminde 314 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanamaması halinde haftalık çalışma günlerinin dışında 4 Mart 2022 Cuma günü saat 14:00’te toplanması ve bu Birleşiminde denetim konularının grşlmeyerek Gündemin ‘‘Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler’’ kısmında bulunan işlerin görüşülmesi ve bu Birleşiminde 314 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

4 Mart 2022 Cuma günkü Birleşiminde 314 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanamaması halinde haftalık çalışma günlerinin dışında 5 Mart 2022 Cumartesi günü saat 14:00’te toplanması ve bu Birleşiminde denetim konularının grşlmeyerek Gündemin ‘‘Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler’’ kısmında bulunan işlerin görüşülmesi ve bu Birleşiminde 314 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

5 Mart 2022 Cumartesi günkü Birleşiminde 314 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanamaması halinde haftalık çalışma günlerinin dışında 6 Mart 2022 Pazar günü saat 14:00’te toplanması ve bu Birleşiminde denetim konularının grşlmeyerek Gündemin ‘‘Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler’’ kısmında bulunan işlerin görüşülmesi ve bu Birleşiminde 314 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

alışmalarını sürdürmesi,

314 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İçtüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 15 inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dahil 16 ila 29 uncu maddelerden oluşması,

nerilmiştir.

(Genel Kurulun 02.03.2022 tarihli 60’ncı Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu

03.03.2022 Perşembe- Saat: 10.30

*Dijital Mecralar Komisyonu

03.03.2022 Perşembe - Saat: 10.30

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

61'İNCİ BİRLEŞİM

3 MART 2022 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

---

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

* * *

---

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

* * *

---

3 – SEÇİM

* * *

---

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

* * *

---

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

* * *

---

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

* * *

1.- (S. Sayısı: 314) Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222) ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 02.03.2022) (*) (**)(X)

2.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

3.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

4.- (S. Sayısı: 119) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

5.- (S. Sayısı: 291) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

6.- (S. Sayısı: 190) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

7.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

8.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

9.- (S. Sayısı: 245) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

10.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

11.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

(*) *Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.*

(**) *İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.*

(X) *Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.*

12.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

13.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

14.- (S. Sayısı: 191) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Devriye Polis Hizmetlerinin Uygulanması Hususunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

15.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

16.- (S. Sayısı: 290) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2058) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

17.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

18.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

19.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

20.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

21.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

22.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

23.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

25.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

26.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

27.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

28.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

29.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

30.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

31.- (S. Sayısı: 181) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

32.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

33.- (S. Sayısı: 184) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Ekvator Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2026) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

34.- (S. Sayısı: 186) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1898) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

35.- (S. Sayısı: 189) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2219) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

36.- (S. Sayısı: 202) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

37.- (S. Sayısı: 206) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

38.- (S. Sayısı: 208) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

39.- (S. Sayısı: 209) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

40.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

41.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

42.- (S. Sayısı: 257) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

43.- (S. Sayısı: 258) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3056) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

44.- (S. Sayısı: 270) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışlıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3168) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.06.2021) (X)

45.- (S. Sayısı: 296) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesinin KKTC'de Eğitim-Araştırma Yerleşkeleri (ASBÜ-KKTC) Kurmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3668) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

46.- (S. Sayısı: 297) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Askeri Hava Aracı ve Destek Personelinin Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Geçici Konuşlanması Konusunda Teknik Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3669) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

47.- (S. Sayısı: 307) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3981) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

48.- (S. Sayısı: 308) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

49.- (S. Sayısı: 309) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

50.- (S. Sayısı: 310) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3412) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

51.- (S. Sayısı: 311) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mesleki Eğitim Alanında İş Birliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3955) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

52.- (S. Sayısı: 312) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

53.- (S. Sayısı: 313) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4161) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)